

Bundel - Raad openbaar Wijchen van 10 november 2022

Agenda bijlagen

Agenda 2022-11-10 Raadsvergadering Begroting 2023.pdf

- 1 Opening
- 2 Mededelingen
- 3 Vaststellen agenda
Agenda 2022-11-10 Raadsvergadering Begroting 2023.pdf
- 4 Inspreken burgers
- 5 90114 Beslisnota Begroting 2023 Wijchen
Dossier 4098 voorblad
90114 Beslisnota Begroting 2023 Wijchen
Programmabegroting 2023 Wijchen
Reserves en Voorzieningen Begroting 2023
Septembercirculaire gemeentefonds 2022
- 5.a 90114 Amendement 1 - PvdA, D66, WijchenLokaal en Groenlinks Repareer de Trap
22 90114 Amendement 1 PvdA D66 WL GL Repareer de Trap.pdf
- 5.b 90114 Amendement 2 - D66 PvdA GroenLinks Gelijke kansen voor alle kinderen
22 90114 Amendement 2 D66 PvdA GL gelijke kansen voor alle kinderen.pdf
- 5.c 90114 Amendement 3 - GroenLinks PvdA Aanpassing uitvoeringsjaar 2024 Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema naar 2023
22 90114 amendement 3 GL PvdA Aanpassing uitvoeringsjaar 2024 Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema naar 2023.pdf
- 5.d 90114 Motie 1 - CDA K8W VVD GL PvdA WL D66 Steun aan actie Voedselbank en Stichting Vincentius
22 90114 motie 1 CDA K8W VVD GL PvdA WL D66 Steun aan actie Voedselbank en Stichting Vincentius.pdf
- 5.e 90114 Motie 2 - CDA K8W D66 VVD WL PvdA GL Meer zonnepanelen op bedrijfspanden
22 90114 motie 2 CDA K8W D66 VVD WL PvdA GL Meer zonnepanelen op bedrijfspanden.pdf
- 5.f 90114 Motie 3 - CDA K8W VVD D66 PvdA WL Energiecoaches
22 90114 motie 3 CDA K8W VVD D66 PvdA WL energiecoaches.docx
- 5.g 90114 Motie 4 - CDA K8W VVD PvdA GL D66 WL Vooroplopen met ledverlichting
22 90114 motie 4 CDA K8W VVD PvdA GL D66 WL Vooroplopen met ledverlichting.pdf
- 5.h 90114 motie 5 - K8W CDA D66 GL VVD WL jongerencultuur Wijchen
22 90114 motie 5 K8W CDA D66 GL VVD WL jongerencultuur Wijchen.pdf
- 5.i 90114 Motie 6 - GL CDA K8W PvdA Verduurzaming particuliere huurwoningen
22 90114 Motie 6 GL CDA K8W PvdA Verduurzaming particuliere huurwoningen.pdf
- 5.j 90114 Motie 7 - WL D66 K8W PvdA Epoxy geleidelijnen
22 90114 Motie 7 WL D66 K8W PvdA Epoxy geleidelijnen.pdf
- 5.k 90114 motie 8 - K8W CDA VVD WL onderzoek scooterstalling
22 90114 motie 8 K8W CDA VVD WL onderzoek scooterstalling.pdf
- 5.l 90114 motie 9 - D66 PvdA GL Bijdrage aan de ouderbijdrage
22 90114 motie 9 D66 PvdA GL Bijdrage aan de ouderbijdrage.pdf
- 5.m 90114 Motie 10 - PvdA CDA D66 Gelijkwaardige start basisschool
22 90114 motie 10 PvdA CDA D66 Gelijkwaardige start basisschool.pdf
- 5.n 90114 motie 11 - VVD K8W CDA vergeet het MKB niet
22 90114 motie 11 VVD K8W CDA vergeet het MKB niet.pdf
- 5.o 90114 Motie 12 - WL CDA PvdA Wijchen West veilig bereikbaar voor alle weggebruikers (ingetrokken)
22 90114 Motie 12 WL CDA PvdA Wijchen West veilig bereikbaar voor alle weggebruikers.pdf

- 5.p 90114 Motie 13 - GL D66 Flexwoningen (ingetrokken)
[22 90114 Motie 13 GL D66 Flexwoningen.pdf](#)
- 5.q 90114 motie 14 - VVD CDA cameratoezicht Kasteeltuin
[22 90114 motie 14 VVD CDA cameratoezicht Kasteeltuin.pdf](#)
- 5.r 90114 Motie 15 - GL D66 Sociaal Ondernemerschap met een maatschappelijke missie
[22 90114 Motie 15 GL D66 Sociaal Ondernemerschap met een maatschappelijke missie.pdf](#)
- 5.s 90114 Motie 16 - WL D66 Infiltratierolering (ingetrokken)
[22 90114 Motie 16 WL D66 Infiltratierolering.pdf](#)
- 5.t 90114 motie 17 - D66 Een gezonde leefomgeving is een rookvrije leefomgeving
[22 90114 motie 17 D66 Een gezonde leefomgeving is een rookvrije leefomgeving.pdf](#)
- 5.u 90114 Motie 18 - D66 Gebruik van plastic bevattend vuurwerk bij evenementen tegengaan
[22 90114 motie 18 D66 Gebruik van plastic bevattend vuurwerk bij evenementen tegengaan.pdf](#)
- 5.v 90114 Motie 19 - D66 Laat iedereen vrij maar niemand vallen
[22 90114 motie 19 D66 Laat iedereen vrij maar niemand vallen.pdf](#)
- 5.w 90114 motie 20 - D66 PvdA onderzoek stelselwijziging minimabeleid
[2290114 motie 20 D66 PvdA onderzoek stelselwijziging minimabeleid.pdf](#)
- 6 Sluiting

Dames en heren leden van de gemeenteraad,

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare raadsvergadering van 10 november 2022. De openbare raadsvergadering begint om 16.00 uur in de Emiliazaal (raadszaal) in het Kasteel, Kasteellaan 9 te Wijchen.

Wijchen, 26 oktober 2022

De voorzitter,
M. van Beek

AGENDA

1. Opening
2. Mededelingen
3. Vaststellen agenda
4. Inspreken burgers
5. 90114 Begroting 2023 Wijchen, beslisnota
Voorstel van orde:
 - Eerste termijn raad: 10 minuten per fractie
Tijdens de eerste termijn worden eventuele amendementen en moties ingediend door de fractie.
 - Eerste termijn college: 30 minuten
Tijdens de eerste termijn reageert het college ook op de ingediende amendementen en moties.
 - Tweede termijn raad
 - o Algemene reactie op eerste termijn fracties en college.
 - o De ingediende amendementen en moties worden per amendement en motie behandeld.

(tussentijdse schorsingen voor overleg zijn mogelijk)

 - Besluitvorming Begroting 2023 Wijchen, beslisnota
6. Sluiting

Dames en heren leden van de gemeenteraad,

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare raadsvergadering van 10 november 2022. De openbare raadsvergadering begint om 16.00 uur in de Emiliazaal (raadszaal) in het Kasteel, Kasteellaan 9 te Wijchen.

Wijchen, 26 oktober 2022

De voorzitter,
M. van Beek

AGENDA

1. Opening
2. Mededelingen
3. Vaststellen agenda
4. Inspreken burgers
5. 90114 Begroting 2023 Wijchen, beslisnota
Voorstel van orde:
 - Eerste termijn raad: 10 minuten per fractie
Tijdens de eerste termijn worden eventuele amendementen en moties ingediend door de fractie.
 - Eerste termijn college: 30 minuten
Tijdens de eerste termijn reageert het college ook op de ingediende amendementen en moties.
 - Tweede termijn raad
 - o Algemene reactie op eerste termijn fracties en college.
 - o De ingediende amendementen en moties worden per amendement en motie behandeld.

(tussentijdse schorsingen voor overleg zijn mogelijk)

 - Besluitvorming Begroting 2023 Wijchen, beslisnota
6. Sluiting

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	4098
Extern Zaak ID	Z/22/090114
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 november 2022
Agendapunt	5
Titel	90114 Beslisnota Begroting 2023 Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering – team Financieel beleid
Eigenaar	Orsouw, van, Raoul
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	088-4327190

Bijlagen
90114 Beslisnota Begroting 2023 Wijchen
Programmabegroting 2023 Wijchen
Reserves en Voorzieningen Begroting 2023
Septembercirculaire gemeentefonds 2022

Geagendeerd	Vergaderdatum
College BenW openbaar Wijchen	11 oktober 2022
Stukken gemeenteraad Wijchen	14 oktober 2022
Raad openbaar Wijchen	10 november 2022

Voorgesteld besluit

1. De integrale Programmabegroting 2023 vast te stellen, waarmee u:

- Instemt met de structurele mutaties uit tabel 3 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel “Financiële begroting”;
- Instemt met de incidentele mutaties uit tabel 4 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel “Financiële begroting”;
- Instemt met het toevoegen aan de Algemene reserve van de, in het meerjarenperspectief opgenomen jaarsaldi, conform tabel 6 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel “Financiële begroting”;
- Instemt met de investeringen 2023, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 2;

- e) Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2023, conform bijlage 3;
- f) Instemt met de mutaties in het boekwerk “Reserves en Voorzieningen begroting 2023”;
- g) Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve “Risicoreserve grote projecten”;
- h) Instemt met het aanpassen van de volgende egalisatiereserves:
 - ER: Actualiseren bestemmingsplannen hernoemen naar ER: actualiseren omgevingsplannen;
 - ER Uitvoering beleidsplan WMO hernoemen naar ER WMO;
 - ER 2d’s WMO Jeugd hernoemen naar ER Jeugdwet.

Besluit (Geamendeerd aangenomen)

1. De integrale Programmabegroting 2023 vast te stellen, waarmee u:

- a) Instemt met de structurele mutaties uit tabel 3 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel “Financiële begroting”;
- b) Instemt met de incidentele mutaties uit tabel 4 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel “Financiële begroting”;
- c) Instemt met het toevoegen aan de Algemene reserve van de, in het meerjarenperspectief opgenomen jaarsaldi, conform tabel 6 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel “Financiële begroting”;
- d) Instemt met de investeringen 2023, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 2;
- e) Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2023, conform bijlage 3;
- f) Instemt met de mutaties in het boekwerk “Reserves en Voorzieningen begroting 2023”;
- g) Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve “Risicoreserve grote projecten”;
- h) Instemt met het aanpassen van de volgende egalisatiereserves:
 - ER: Actualiseren bestemmingsplannen hernoemen naar ER: actualiseren omgevingsplannen;
 - ER Uitvoering beleidsplan WMO hernoemen naar ER WMO;
 - ER 2d’s WMO Jeugd hernoemen naar ER Jeugdwet.

2. In de programmabegroting 2023 Wijchen op pagina 36 bij '5–g Meer biodiversiteit en natuur' het uitvoeringsjaar van het onderdeel Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema aan te passen van 2024 naar 2023.

Toelichting

Beslispunt 2 is toegevoegd naar aanleiding van het aannemen van amendement 3 'Aanpassing uitvoeringsjaar 2024 Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema naar 2023'.

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Begroting 2023 Wijchen

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De integrale Programmabegroting 2023 vast te stellen, waarmee u:
 - a) Instemt met de structurele mutaties uit tabel 3 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel "Financiële begroting";
 - b) Instemt met de incidentele mutaties uit tabel 4 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel "Financiële begroting";
 - c) Instemt met het toevoegen aan de Algemene reserve van de, in het meerjarenperspectief opgenomen jaarsaldi, conform tabel 6 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel "Financiële begroting";
 - d) Instemt met de investeringen 2023, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 2;
 - e) Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2023, conform bijlage 3;
 - f) Instemt met de mutaties in het boekwerk "Reserves en Voorzieningen begroting 2023";
 - g) Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve "Risicoreserve grote projecten";
 - h) Instemt met het aanpassen van de volgende egalisatiereserves:
 - ER: Actualiseren bestemmingsplannen hernoemen naar ER: actualiseren omgevingsplannen;
 - ER Uitvoering beleidsplan WMO hernoemen naar ER WMO;
 - ER 2d's WMO Jeugd hernoemen naar ER Jeugdwet.

Aanleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2023. We bieden de begroting aan in één integraal boekwerk, met een specificatie voor de meerjarige dotaties en onttrekkingen in "Reserves en voorzieningen 2023".

Met voorliggende begroting mag worden geconcludeerd dat zowel het structurele perspectief, als de reserves en voorzieningen op orde zijn. Daarmee ligt er een solide en gezonde financiële basis om ook de komende jaren te kunnen blijven investeren in onze samenleving. Onzeker is nog wel het structurele perspectief vanaf 2026, omdat het rijk nog geen duidelijkheid kan bieden over de structurele hoogte van het gemeentefonds.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
07-07-2022	81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen
11-11-2021	66407 Begroting 2022 Wijchen

Gewenst resultaat

Het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting 2023-2026. Door het vaststellen van deze begroting geeft de Raad de kaders aan het college voor de uitvoering van de activiteiten in 2023.

Argumenten

1.1 De gemeente moet een sluitende begroting vaststellen om in aanmerking te blijven komen van het repressief toezicht door de provincie (lichtste vorm).

Ook al presenteren we, vanwege de onzekerheid over de structurele hoogte van de algemene uitkering, in 2026 een negatief structureel saldo. De aangeboden begroting voldoet aan de norm van de provincie. De eerste 3 jaarschijven van het meerjarenperspectief zijn structureel en reëel sluitend. Er is enkel een taakstelling opgenomen voor de opgelegde bezuiniging op de jeugdzorg vanaf 2024 (oplopend naar € 511 miljoen landelijk). Het rijk heeft echter aangegeven hiervoor aan de lat te staan, waardoor het risico voor Wijchen beperkt is.

1.2 De lastendruk voor de inwoner blijft nagenoeg gelijk.

Voor de begroting 2023 verhogen we de OZB met een reguliere index. We kiezen er niet voor de verhoogde index van de septembercirculaire toe te passen op de OZB. De voorlopige tarieven voor afval en riool houden elkaar redelijk in evenwicht ten opzichte van 2022. Hiermee blijven we één van de goedkopere gemeenten in de regio.

1.3 De algemene reserve is op niveau.

Om de risico's beschreven in de weerstandsparagraaf op te kunnen vangen, hebben we voldoende middelen in de algemene reserve.

1.4 Een risicoreserve voor grote projecten is verstandig, vanwege de onzekerheid over de prijsontwikkeling.

We hebben een aantal grote projecten in het meerjarenperspectief in de vorm van kapitaallasten opgenomen en het uitgangspunt genomen minimaal budgetneutraal uit te komen voor bouwgrondexploitaties. De prijsontwikkelingen zetten die kaders onder druk. De begroting in de jaarschijven 2024 en 2025 biedt ruimte om te sparen voor het opvangen van bovenmatige prijsontwikkeling.

1.5 Het aanpassen van de reserves sluit aan op het toekomstige gebruik

Vanwege de aantocht van de omgevingswet komen omgevingsplannen in de plaats van de bestemmingsplannen, vandaar dat we de egaliseringsreserve daartoe willen hernoemen. Vanaf het moment dat gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk werden voor de uitvoering van de jeugdwet en nieuwe WMO-taken, zagen we dit als de "2d's". Inmiddels zijn de taken ingebed in de organisatie en bezien we dit niet meer als één geheel. Ook omdat we daar geen specifieke financiering meer voor krijgen in de algemene uitkering. Vanaf 2023 rapporteren we afzonderlijk over de jeugdwet en de WMO. Daarbij combineren we de nieuwe WMO met de WMO klassiek. Daar willen we de egaliseringsreserves op aan laten sluiten.

Tegenargumenten en risico's

1.1 De jaarschijf 2026 is niet structureel sluitend.

We presenteren een meerjarenbegroting die over alle jaren per saldo sluitend is. Kijken we naar het onderscheid structureel en incidenteel, dan zien we in 2026 een tekort op de structurele begroting. Dat heeft alles te maken met de hoogte van de algemene uitkering. De insteek van het rijk is om voor 2026 een eenmalige verhoging toe te

passen. Normaliter bezien we de inkomsten uit de algemene uitkering volledig als structurele middelen. Maar omdat het rijk expliciet benoemt dat het om eenmalig geld gaat, kiezen wij er voorzichtigheidshalve voor dit incidenteel op te nemen. Hierdoor is het incidentele begrotingssaldo zo'n € 2 miljoen positief, waar het structurele begrotingssaldo € 1,3 miljoen negatief is. Ondertussen werkt het rijk aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. Onzeker is nog hoe dit voor gemeenten uit gaat pakken.

1.2 De prijsontwikkeling maakt begroten lastig.

We kunnen moeilijk inschatten waar het plafond ligt van de prijsontwikkeling die momenteel gaande is. We hebben aan de kostenkant een indexatie toegepast van 4,9%, conform de septembercirculaire. Voor gas hebben we voor 2023 zelfs 250% toegepast. Daarbovenop nemen we een stelpost op van structureel € 750k mocht de budgettopping op onderdelen onvoldoende blijken te zijn.

Financiële gevolgen

In onderstaande tabel presenteren we de het begrotingsresultaat, uitgesplitst in structureel en incidenteel.

	2023	2024	2025	2026
Structureel perspectief	1.892	4.555	5.981	-1.286
Incidenteel perspectief	-1.806	-203	-104	1.943
Incidentele reserveringen grote projecten	0	-5.000	-5.000	0
Incidenteel perspectief bouwgrond	0	1.543	0	0
Totaal Programmabegroting 2023	86	893	877	657

Communicatie

Na vaststelling van de begroting sturen wij de begroting naar de Provincie ter toetsing.

Inwonersparticipatie

N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na besluitvorming op 10 november, sturen we de stukken aan de provincie, uiterlijk voor 15 november. In december 2022 volgt de definitieve vaststelling van de tarieven en leges voor 2023.

Geheimhouding:

N.v.t.

Programmabegroting 2023

Voorwoord

In april 2022 heeft het college zijn akkoord "Samen verschil maken" gepresenteerd. In het akkoord heeft het college zijn ambities verwoord voor de periode 2022-2026. Het college houdt koers op het ingezette beleid en de grote opgaven van morgen, zoals woningbouw en duurzaamheid. We willen er zijn voor onze inwoners en werken aan de betrokkenheid. We weten dat de grote uitdagingen als woningbouw, klimaat, bereikbaarheid en werkgelegenheid alleen door goed samen te werken in de regio kunnen worden aangepakt.

Deze begroting is een vervolg op de Begroting 2022 en bijstellingen uit de Perspectiefnota 2022. Naast actualisatie van het bestaande beleid, hebben we ambities op basis van het coalitieakkoord opgenomen in de vorm van nieuw beleid.

Begroting 2023: structureel sluitend tot 2026

De begroting is in het meerjarenperspectief structureel sluitend tot het jaar 2026. De eerste jaren zien we een ruim sluitend structureel perspectief, maar vanwege de terugval van de algemene uitkering in 2026, presenteren we een structureel tekort vanaf dat jaar.

Het rijk stelt voor het jaar 2026 een eenmalig extra budget beschikbaar, wat voor Wijchen op € 2 miljoen neerkomt. Gezien het eenmalige karakter bezien we dit voorsnog als incidenteel. Ondertussen werkt het Rijk met gemeenten aan een nieuwe financieringssysteem. Onzeker is nu dus in welke mate de extra bijdrage structureel toegepast gaat worden.

Voorzieningen op peil en lage lastendruk

Bij het toevoegen van nieuw beleid is het uitgangspunt voor het college: het op peil houden van de voorzieningen en het verder bouwen aan de toekomst van Wijchen, met als uitgangspunt verstandig omgaan met maatschappelijk geld. Daarbij hebben we oog voor de onzekerheden vanaf 2026 op de structurele middelen. Maar we zien ook de financiële uitdagingen van onze inwoners. Daarom reserveren we middelen voor het geval het landelijk beleid tekort schiet op energiecompensatie. Ook verhogen we de zorgtoeslag voor onze minima. In de zorg investeren we op preventie en werken we met de regio samen om het professioneel opdrachtgeverschap verder vorm te geven. Ook zetten we in op duurzaamheid.

De lastendruk voor de inwoner verandert nauwelijks ten opzichte van 2022. Als we de lastendruk en het voorzieningenniveau van Wijchen afzetten tegen de regio, dan blijven we één van de goedkopere gemeenten in de regio.

Ruimte om te blijven investeren, maar ook risico's

Met voorliggende begroting mag worden geconcludeerd dat zowel het structurele perspectief, als de reserves en voorzieningen op orde zijn. Daarmee ligt er een solide en gezonde financiële basis om ook de komende jaren te kunnen blijven investeren in onze samenleving.

Desondanks zien we ook nog de nodige risico's. Zoals eerder benoemd zijn de structurele middelen vanuit het gemeentefonds vanaf 2026 onzeker. Meer actueel zijn de stijgende prijzen. Het is moeilijk te voorspellen waar de stijging van prijzen eindigt, maar met de kennis van nu nemen we voldoende maatregelen om dit op te kunnen vangen. Naast het toepassen van indexatie op onze budgetten en een aanvullende structurele stelpost van € 750k voor de gevolgen van de inflatie, reserveren we een bedrag van € 10 miljoen voor mogelijke tegenvallers op de projecten. Zo kunnen we verder blijven werken aan de toekomst van Wijchen.

Namens het College van Burgemeester en Wethouders Wijchen,
Geert Gerrits, Wethouder financiën

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
INLEIDING	7
SAMENVATTING.....	8
 PROGRAMMA'S.....	 10
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	11
1 VEILIGHEID	18
2 VERKEER EN VERVOER	21
3 ECONOMIE.....	25
4 ONDERWIJS	29
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	32
6 SOCIAAL DOMEIN	39
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	55
8 WONEN EN BOUWEN.....	61
 PARAGRAFEN	 65
PARAGRAAF 1: OVERHEAD, ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERIGE BATEN EN LASTEN	66
PARAGRAAF 2: LOKALE HEFFINGEN	68
PARAGRAAF 3: WEERSTANDSVERMOGEN	80
PARAGRAAF 4: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	89
PARAGRAAF 5: FINANCIERING	97
PARAGRAAF 6: BEDRIJFSVOERING	103
PARAGRAAF 7: VERBONDEN PARTIJEN	107
PARAGRAAF 8: GRONDBELEID	115
 FINANCIËLE BEGROTING	 118
UITGANGSPUNTEN	119
MEERJARENRAMINGEN	120
PROVINCIAAL TOEZICHT	122
MIO (MEERJAREN INVESTERINGS OVERZICHT)	123
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA.....	126
OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA (INCLUSIEF BOUWGROND)	128
TOTAALOVERZICHT TAAKVELDENRAMING (X € 1.000)	130
GEPROGNOSTICEERDE BALANS (X € 1.000)	136
INDICATOREN	137
BEREKENING EMU SALDO WIJCHEN.....	139

BIJLAGEN	140
BIJLAGE 1. RISICOMATRIX	141
BIJLAGE 2. INVESTERINGSLIJST	142
BIJLAGE 3. ONDERHOUDSPANNING VASTGOED 2023.....	143
BIJLAGE 4. ALGEMENE RESERVE	144
BIJLAGE 5. VERLOOP OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	145
BIJLAGE 6. NIEUW BELEID STRUCTUREEL	147
BIJLAGE 7. INCIDENTEEL NIEUW BELEID	150
BIJLAGE 8. INCIDENTEEL PERSPECTIEF (INCLUSIEF BOUWGROND)	152
BIJLAGE 9. KOSTEN PER TAAKVELD	153
BIJLAGE 10. MUTATIES BESTAAND BELEID.....	158
BIJLAGE 11. SUBSIDIEPLAFONDS.....	159

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2023 van de gemeente Wijchen. Dit boekwerk is het vervolg op de Perspectiefnota 2022, die de gemeenteraad in juli 2022 heeft vastgesteld. In deze Programmabegroting is het Coalitieakkoord 2022-2026 beleidsmatig en financieel uitgewerkt voor 2023. Verder geeft de begroting een financiële doorkijk van het meerjarenperspectief 2024-2026.

De BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft de indeling van een gemeentelijke begroting grotendeels voor. Deze Programmabegroting bestaat uit diverse onderdelen. In de samenvatting kunt u in één oogopslag het totaalbeeld zien van de begroting. We geven in de programma's antwoord op drie vragen; Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat gaat dit kosten?

Deze vragen worden beantwoord voor de speerpunten uit het coalitieakkoord. Aanvullend aan de speerpunten uit het coalitieakkoord benoemen we een aantal thema's, die voor 2023 actueel zijn. De onderwerpen uit het coalitieakkoord hebben we in de programma's met een rode pijl aangeduid, de aanvullende speerpunten met een blauwe pijl.

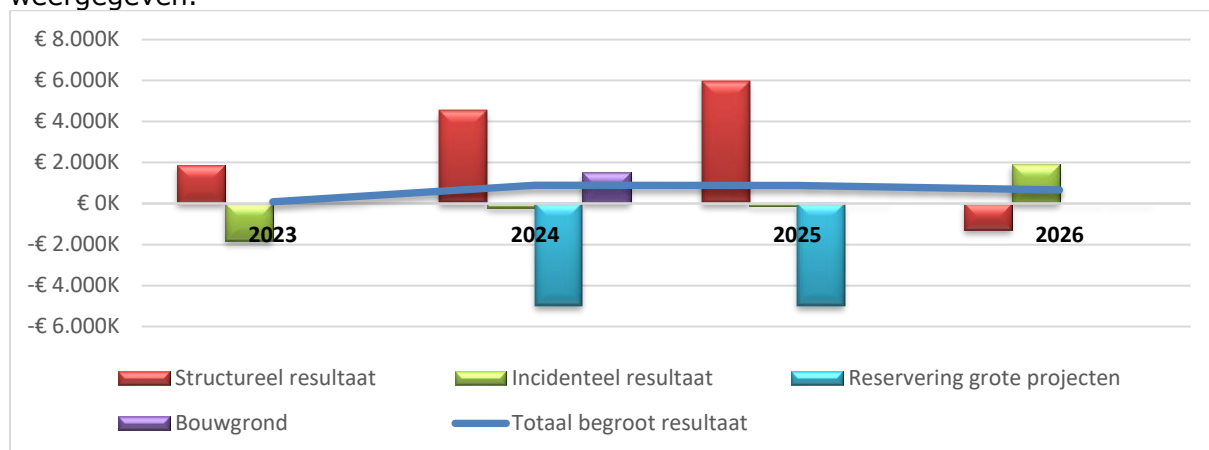
In de paragrafen beschrijven we de programma overstijgende onderwerpen. Vervolgens kunt u in de Financiële begroting de uitgangspunten en het meerjarenperspectief terugvinden. Alle mutaties ten opzichte van de huidige begroting vindt u hier beknopt terug.

In de bijlagen vindt u een nadere onderbouwing, waaronder de mutaties ten opzichte van de bijgestelde begroting bij de Perspectiefnota 2022.

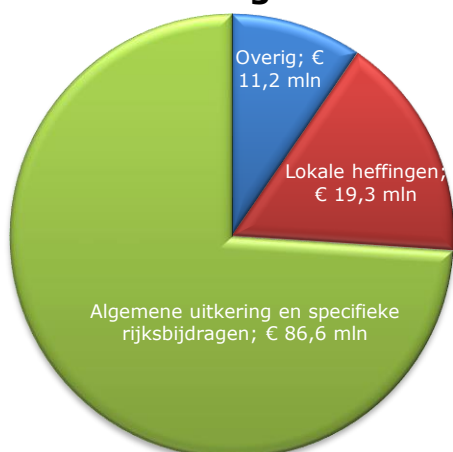
Dit jaar zijn wijzingen aangebracht in de landelijk voorgeschreven taakvelden, waar we de begroting mee indelen. In Programma 6 ziet u hierdoor een behoorlijk aantal nieuwe taakvelden. Met deze nieuwe uitsplitsing is vanuit de indeling van taakvelden meer detail van het sociaal domein zichtbaar.

Samenvatting

We bieden u een begroting aan die structureel sluitend is tot 2026. De kosten zijn hierin reëel geraamd, zo goed mogelijk rekening houdend met de stijgende prijzen. Er is ruimte voor nieuw beleid en de realisatie van ambities. In onderstaande tabel geven we de opbouw van het totale resultaat meerjarig aan. We onderscheiden daarin het structurele resultaat, het incidentele resultaat, de reserveringen voor grote projecten en de winstnemingen bouwgrondexploitaties. Het totale begrotingsresultaat wordt met de lijn weergegeven.

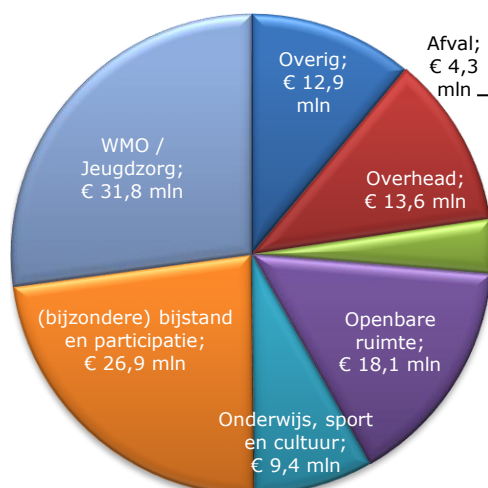

Waar komt ons geld vandaan?

Onze inkomsten halen we vooral uit de algemene uitkering en specifieke uitkeringen, zoals de BUIG-uitkering voor de bijstandsuitkeringen. Daarnaast ontvangen wij als gemeente middelen uit de lokale heffingen zoals de OZB, riool en reinigingsheffing. Overige inkomsten komen bijvoorbeeld uit de verkoop van paspoorten en rijbewijzen. Ook halen we inkomsten uit eigen bijdragen voor zorg of sport. De verhuur of verkoop van vastgoed en grondexploitaties zorgen ook voor inkomsten.

Waar geven we ons geld aan uit?

De helft van onze gemeentelijke uitgaven gaan naar het sociaal domein (WMO en jeugdzorg en de (aanpak) van de werkloosheid). Nieuw beleid, mede op basis van het coalitieakkoord hebben we toegevoegd, onder andere op het gebied van professionalisering en preventie in de zorg, verduurzaming (van vastgoed en klimaatadaptatie) en in mobiliteit. Ook reserveren we middelen voor onze minima.

Ontwikkeling meerjarig perspectief

In onderstaande tabel presenteren we de ontwikkeling van het meerjarig perspectief ten opzichte van de begroting 2022. Bij de onderwerpen geven we aan waar u de onderbouwing kunt terugvinden in deze begroting.

Tabel 1: Meerjarenperspectief

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2022 (x € 1.000.)	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	1.072	305	792	1.083
Bijstelling Perspectiefnota 2022	2.584	5.263	6.478	547
Startpositie 2023 t/m 2026	3.656	5.568	7.270	1.630
Mutaties in het structurele perspectief:				
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar (0-f)	1.438	1.413	1.365	1.225
Gemeentefonds Vrijval stelpost onderuitputting rijk (0-f)	1.062	1.715	2.157	1.161
Stelpost inflatie loon- en prijsontwikkeling (0-f)	-750	-750	-750	-750
Wet BUIG (6-i)	-94	-124	-155	-186
Jeugdzorg (6-g)	-264	-266	-220	-221
WMO (6-h)	70	72	73	75
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	-180	-134	-86	67
Rente	-72	-77	-76	-63
Integraal plan WDW (§6 Bedrijfsvoering)	-1.051	-1.183	-1.256	-1.311
Indexatie gas	-140	-144	-147	-150
Jeugdzorg index	-235	-353	-469	-556
WMO index	-86	-118	-151	-175
Indexaties overig	-155	-178	-196	-269
Overige mutaties bestaand beleid (bijlage 10)	-105	-170	-190	-194
Nieuw beleid (bijlage 6)	-1.202	-1.446	-1.519	-1.568
MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)	0	728	332	0
Totaal structureel Programmabegroting 2023	1.892	4.553	5.981	-1.286
Incidenteel saldo (bijlage 8)	-1.806	-203	-104	-20
Eenmalige uitkering algemene uitkering (0-f)	0	0	0	1.963
Reserve grote projecten (bijlage 8)	0	-5.000	-5.000	0
Bouwgrond winstnemingen (paragraaf 9)	0	1.543	0	0
Totaal saldo Programmabegroting 2023	86	893	877	657

PROGRAMMA'S

0 Bestuur en ondersteuning

Algemeen

Wijchen is er voor haar inwoners. We willen dat mensen meedoen en zich gehoord voelen. Het dalend vertrouwen in de overheid willen we in Wijchen graag keren door dichterbij onze inwoners te staan.

We willen onze dienstverlening verder verbeteren, nog dichterbij brengen en verder professionaliseren, zodat we kunnen doen wat nodig is. Met het programma 'Dienstverlening dichtbij' geven we hier uitvoering aan. We denken beter mee met initiatieven in de samenleving en bij nieuwe plannen betrekken we inwoners en andere belanghebbenden vroegtijdig. Dit blijven we doen gedurende een project. Een mooi voorbeeld is het uitdaagrecht waarbij inwoners taken van de gemeente overnemen als ze dat beter kunnen. De burgemeester heeft een aanjaagfunctie om inwonerbetrokkenheid te versterken.

De gemeente communiceert altijd in duidelijke taal. In brieven, e-mails en op de website. Onnodige regels schrappen we. Contact met de gemeente moet prettig en duidelijk zijn. Heb je een vraag? Dan vind je het antwoord makkelijk online, of krijg je snel telefonisch of schriftelijk antwoord. Een fysieke afspraak maken kan natuurlijk ook. Ook als dat antwoord meer tijd vraagt dan laten we dit weten. Het uitgangspunt is dat de gemeente binnen twee werkdagen een eerste reactie geeft. Daarnaast werken we aan dienstverlening die goed aansluit bij de behoeften die steeds vaker veranderen. Zo onderzoeken we de mogelijkheden van dienstverlening aan huis en openingstijden op maat.

We denken en werken strategisch over de gemeente als geheel, onze kernen en wijken en over de regio. Het strategisch kompas Wijchen2035 geeft de komende jaren richting aan ons beleid en onze inzet op de diverse thema's en opgaven. Zo werken we aan een toekomstbestendig Wijchen, waar het fijn wonen, werken en recreëren is voor iedereen.

In onze regio is de gemeente een sterke gemeente en een goede buur. We willen een betrouwbare samenwerkingspartner en goede teamspeler in de regio zijn. Alleen samen met andere gemeenten en partijen kunnen we grote opgaven en vraagstukken aanpakken. We bouwen verder aan vertrouwen en we zijn uitnodigend naar andere gemeenten in de regio die een beroep op ons doen voor specifieke taken.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

0-a	Vertrouwen in elkaar
0-b	Betrouwbare dienstverlening
0-c	Krachtige partner in de regio
0-d	Financieel gezond
0-e	Een strategische visie voor Wijchen 2035 (Strategisch kompas)
0-f	Algemene uitkering

0-a Vertrouwen in elkaar

We zien een trend van een dalende opkomst bij verkiezingen. Het vertrouwen in de politiek en overheid staat overal onder druk. In Wijchen willen we deze trend keren. De gemeente wil dichter bij haar inwoners staan. De gemeente moet nog beter benaderbaar, aanspreekbaar en zichtbaar zijn. De komende jaren zetten we daar meer op in. We nodigen alle fracties in de gemeenteraad uit om dit samen met ons op te pakken.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Het versterken van participatie, cocreatie en accounthouderschap is hier onderdeel in. Met het college, raad en samenleving onderzoeken we hoe we nog beter kunnen worden in participatie. De resultaten hiervan worden vastgesteld in een nieuw 'participatie en cocreatie kader'.	2023
We versterken onze inzet op participatie o.a. met een nieuw digitaal participatie instrument/ platform om inwoners zo vroeg en zo goed mogelijk te betrekken bij de opgaven.	2023
Met de WDW academie investeren we in het ontwikkelen van goede vaardigheden, houding en gedrag voor onze medewerkers.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Het waarderingcijfer voor dienstverlening uit de het tweejaarlijkse onderzoek 'waar staat je gemeente' (Inwoners- en ondernemerspeiling).	7,1 in 2024

0-b Betrouwbare dienstverlening

Contact met de gemeente moet prettig en duidelijk zijn. Heb je een vraag? Dan vind je het antwoord gemakkelijk online, of krijg je snel telefonisch of schriftelijk antwoord. Een fysieke afspraak maken kan natuurlijk ook. Ook als dat antwoord is dat er meer tijd nodig is om de vraag te beantwoorden. Zo weet je waar je aan toe bent. De gemeente neemt zorgen serieus en denkt in oplossingen. Inwoners begrijpen heel goed dat niet alles kan, want er zijn verschillende belangen en beperkte middelen. Juist daarom is open en snelle communicatie belangrijk.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We werken aan de uitvoering van het programma Dienstverlening 'Dienstverlening dichtbij'. We werken met 5 leidende dienstverlenings-principes.	Continu proces
We investeren in digitale innovatie en realiseren een chatbot en livechat op de website van Wijchen. Ook gaan we met digitale balie en beeldbellen en monitoring van klantsignalen aan de slag.	2023
We onderzoeken door wie en hoe de kantoren en openingstijden nu gebruikt worden en wat de te verwachte ontwikkeling in gebruik is. We gebruiken hiervoor de resultaten van de Inwoners- en Ondernemerspeiling en zetten een aanvullend onderzoek intern en extern uit.	2023

Indicator	Streefwaarde
Het waarderingscijfer voor dienstverlening uit de het tweejaarlijkse onderzoek 'waar staat je gemeente' (Inwoners- en ondernemerspeiling).	7,1 in 2024

0-c Krachtige partner in de regio

In onze regio is de gemeente Wijchen een sterke gemeente en een goede buur. Juist door samen te werken kunnen we elkaar versterken. Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid en is een teamspeler in de regio.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Met de Groene metropoolregio werken we aan de verstedelijkingsstrategie, wonen, werk en bereikbaarheid, en nieuwe opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, duurzaamheid, energietransitie, circulariteit en gezondheid.	2023
Met de gemeenten van het Rijk van Nijmegen onderzoeken we verdergaande samenwerking om Wijchen en de regio sterker te positioneren.	Continu proces

0-d Financieel gezond

De financiën van de gemeente Wijchen zijn op orde. We gaan zorgvuldig met belastinggeld om en zijn daar transparant over. Onze woonlasten behoren tot de laagste van de regio en daar zijn we trots op. Maar we zijn ons ervan bewust dat onverwachte ontwikkelingen kunnen vragen om lastige financiële keuzes.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
De begroting moet sluitend zijn. We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt. De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt niet gebruikt als sluitpost.	Continu proces

0-e Een strategische visie voor Wijchen 2035 (Strategisch kompas)

Het strategisch kompas Wijchen 2035 geeft de koers aan in wat we in de verschillende opgaven willen bereiken de komende jaren.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
In 2023 wordt er gestart met de uitvoering van de genoemde acties in het strategisch kompas.	Continu proces

0-f Algemene uitkering

De in voorliggende begroting opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de septembercirculaire 2022. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het accres genoemd. In de zomer zijn er afspraken gemaakt tussen VNG en BZK, dat er geen accres aanpassingen komen, buiten de indexatie. Het accres is daarmee ten opzichte van de meicirculaire gestegen met bijna 400 miljoen euro. Dat leidt voor Wijchen tot een structurele positieve bijstelling van ruim 1 miljoen euro. Daarnaast is de compensatie voor de jeugdzorg vanaf 2024 100% opgenomen, waar dit in de meicirculaire nog tot 75% werd toegestaan.

In onderstaande tabel presenteren we de uitkomsten van de septembercirculaire 2022 ten opzichte van de meicirculaire 2022.

Tabel 2: Gemeentefonds, septembercirculaire

x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire 2022	75.057	79.015	82.886	78.303
Meicirculaire 2022	76.367	80.824	83.725	80.962
Mutatie	1.310	1.809	839	2.659
<i>Af Taakmutaties:</i>				
Asiel (inburgering)	-99	-79	0	0
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	-24	-24	-24	-23
Stelpost te realiseren bezuinigingen Jeugd	0	207	1.050	1.052
Vrijval stelpost compensatie jeugd	751	0	0	0
Stelpost onjuiste WOZ waarden BZK	-500	-500	-500	-500
Totaal mutatie na taakmutaties:	1.438	1.413	1.365	3.188
Vrijval stelpost onderuitputting rijksuitgaven	1.062	1.715	2.157	1.161
Stelpost prijsontwikkeling	-750	-750	-750	-750
Totaal vrij besteedbaar:	1.750	2.378	2.772	3.599
<i>Waarvan structureel</i>	<i>1.750</i>	<i>2.378</i>	<i>2.772</i>	<i>1.636</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.963*</i>

* Het Rijk werkt met gemeenten aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Vanwege het eenmalige karakter beschouwen dit als incidenteel.

Toelichting taakmutaties:

- Asiel Inburgering: In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.
- Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb): De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2023 gefaseerd in werking. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde wettelijke taken en krijgen gemeenten er extra wettelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen, gereed meldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden. Gemeenten ontvangen na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen voor het uitvoeren van de Wkb-taken.
- Stelpost te realiseren bezuiniging jeugd: Het Rijk, de VNG en het IPO zijn voor de jaren 2024, 2025 en 2026 overeengekomen dat gemeenten zowel de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg als de geplande bezuinigingen voor 100% in de begroting 2023 mogen opnemen. In de begroting 2022 mochten de gemeenten nog 75% opnemen. Verder zijn afspraken gemaakt over een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, waarbij de Rijksoverheid de verantwoordelijkheid heeft om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. De korting van deze bezuiniging is verwerkt in het saldo van de septembercirculaire. Met deze stelpost gaan we ervan uit dat we de bezuiniging volledig behalen.
- Vrijval stelpost compensatie jeugd: In de meicirculaire hebben we de compensatie jeugdzorg van € 751k vooralsnog gelabeld aan meerkosten jeugdzorg. In deze

begroting geven we daar door middel van nieuw beleid invulling aan, waarmee de stelpost kan komen te vervallen.

- Stelpost onjuiste WOZ-waarden BZK: Ons adviesbureau PAUW heeft laten weten dat het vermoeden bestaat, dat de WOZ-waarden voor uitkeringsjaar 2023 in de septembercirculaire 2022 onjuist zijn. Het advies van het bureau is om hier toch op te anticiperen en een stelpost op te nemen. Het ministerie BZK heeft dit inmiddels bevestigd en aangegeven hier in de decembercirculaire op terug te komen.
- Stelpost onderuitputting rijksuitgaven: We zagen in de uitwerking van de meicirculaire een flinke stijging van het accres. De stijging is gekoppeld aan hogere rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Als deze stijging niet plaatsvindt, zal de algemene uitkering weer gekort worden. Voorzichtigheidshalve anticipeerden we hierop door een stelpost van 20% op te nemen voor onderuitputting op deze rijksuitgaven. In de zomer zijn er afspraken gemaakt tussen VNG en BZK, dat er geen accres aanpassingen komen, buiten de indexatie. Daarmee kan deze stelpost vervallen.
- Voorzichtigheidshalve nemen we een stelpost op vanwege de onzekerheden t.a.v. de loon- en prijsontwikkeling. In de begroting anticiperen we op loon- en prijsstijgingen, door met de laatste index uit de septembercirculaire te rekenen. Of dat afdoende is, blijft moeilijk te voorzien.

Wat het kost

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.

0.2 Burgerzaken; verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.

0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

0.5 Treasury; tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc.

Algemene dekkingsmiddelen:

0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.

0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.

0.9 Vennootschapsbelasting.

0.10 Mutaties met reserves.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
	BATEN					
0.1	Bestuur	147	150	150	150	150
0.2	Burgerzaken	469	460	460	460	460
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	394	436	443	451	457
0.4	Overhead	809	726	743	760	775
0.5	Treasury	1.441	1.547	1.536	1.806	1.801
0.61	OZB woningen	6.099	6.355	6.585	6.822	7.002
0.62	OZB niet-woningen	3.532	3.629	3.720	3.813	3.897
0.64	Belastingen overig	365	368	377	391	402
	Algemene uitkering en					
0.7	overige uitkeringen gemeentefonds	73.148	75.867	80.324	83.225	80.462
0.8	Overige baten en lasten	4.492	0	0	0	0
	TOTAAL BATEN	90.896	89.538	94.338	97.877	95.405
	LASTEN					
0.1	Bestuur	3.372	3.346	3.366	3.463	3.605
0.2	Burgerzaken	880	997	994	1.031	1.070
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	792	998	1.118	1.017	1.065
0.4	Overhead	12.527	13.593	13.552	14.004	14.393
0.5	Treasury	347	513	810	785	752
0.61	OZB woningen	266	274	284	293	303
0.62	OZB niet-woningen	42	43	44	46	47
0.64	Belastingen overig	61	63	65	68	70
	Algemene uitkering en					
0.7	overige uitkeringen gemeentefonds	168	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	208	826	939	987	1.051
	TOTAAL LASTEN	18.663	20.654	21.172	21.693	22.356
	Begroot resultaat baten en lasten	72.234	68.884	73.166	76.183	73.049
	Inzet bestemmingsreserves	-2.705	680	-4.478	-4.637	302
	Begroot resultaat	69.529	69.564	68.688	71.546	73.351

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

TV	Reserve	2022	2023	2024	2025	2026
0.1	BR: Eenmalige middelen	37	0	0	0	0
0.1	ER: Corona compensatie	15	0	0	0	0
0.10	AR: Rekeningresultaat	764	0	0	0	0
0.10	AR: Algemene reserve	0	0	-5.000	-5.000	0
0.2	ER: Verkiezingen	-23	28	-10	-11	-11
0.3	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-30	12	99	-35	-22
0.4	Afs.R: Gemeentekantoor	356	356	356	356	356
0.4	Afs.R: Gemeentewerf	27	27	27	27	27
0.4	Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	18	18	18	1	0
0.4	ER: Onderhoud Overige gebouwen	132	240	31	25	-47
0.8	AR: Algemene Reserve	-4.000	0	0	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves		-2.705	680	-4.478	-4.637	302

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
15 GR 022	Regionale samenwerking Wijchen - Druten
16 7A 245	Rapport Rekenkamercommissie onderzoek Evaluatie Belastingssamenwerking Munitax
16 7B 1635	Werkorganisatie Druten Wijchen
16 GR 026	Pilot Anders vergaderen
17 7 11377	Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten Wijchen
17 7 2953	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden
17 7a 2645a	Voortzetten pilot anders vergaderen
18 7b 21660	Nota verbonden partijen
19 26588	Vastgoedbeleid Wijchen
21 67469	Verordening Onroerende zaakbelasting 2022
21 67469	Verordening hondenbelasting 2022
21 67469	Verordening toeristenbelasting 2022
21 67469	Verordening reclamebelasting 2022
20 26588	Kadernota gemeentelijk vastgoed en portefeuilleplan
21 59151	Portefeuilleplan Vastgoed 2021
22 75015	Jaarrekening Wijchen 2021
22 81972	Perspectiefnota Wijchen 2022
22 81581	Programmabegroting Werkorganisatie Druten Wijchen 2023
22 78063	Begroting Groene Metropool 2023

1 Veiligheid

Algemeen

We willen dat iedereen zich veilig voelt in onze gemeente. Thuis, op straat, in de kernen, op het bedrijventerrein en in het buitengebied. Samen met inwoners, ondernemers en onze partners werken we hieraan. Goed gedrag is de norm. Ongewenst gedrag pakken we aan. Onveilige situaties pakken we zo snel mogelijk aan.

Preventie, signaleren, integraal samenwerken en informatie delen staan centraal in onze strategie. We werken hierbij steeds samen met andere beleidsdomeinen, zoals Wmo, jeugdzorg, participatie, horeca en evenementen, toerisme en recreatie, verkeer en milieu, wonen en openbare ruimte. Zo werken we integraal en investeren we in preventie. Ook hebben we de repressie op orde. Bij overlast gevende jeugd zetten we altijd eerst in op preventie. Bijvoorbeeld met de inzet van ouders, jongerenwerk en straatcoaches. Crimineel gedrag pakken we aan. We blijven ondermijning bestrijden. We werken hierbij samen met de gemeenten in de regio. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het buitengebied en bedrijventerreinen. Ook brengen we digitale veiligheid extra onder de aandacht. We maken de lokale aanpak van cybercrime sterker. Als het mogelijk is, sluiten we aan bij bestaande (landelijke) programma's.

1-a	Samen opletten
1-b	Stevige aanpak van criminaliteit
1-c	Crisisbeheersing voor langdurige crises

1-a Samen opletten

Politie en gemeentelijke boa's hebben een belangrijke taak in de handhaving. Zij kunnen niet altijd overal aanwezig zijn. Het moet vanzelfsprekend zijn dat mensen elkaar kunnen aanspreken op gedrag. En dat buurtbewoners samen een oogje in het zeil houden. Goed gedrag is de norm; ongewenst gedrag pakken we aan.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We zorgen dat de boa's gericht handhaven. Dit doen we door de APV aan te passen als het nodig is. De samenwerking tussen de politie en de boa's professionaliseren we verder. Overleg met politie, boa's en portefeuillehouder zetten we voort.	Continu proces
Het is belangrijk dat buurtbewoners zichzelf ook verantwoordelijk voelen voor de veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. We onderzoeken hoe we dat versterken. We faciliteren en stimuleren initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en veiligheid. Denk hierbij aan de Week van de Veiligheid en WhatsApp buurtpreventie. Samen met collega's en partners houden we onze ogen en oren open in de samenleving. Als het nodig is, gaan we met inwoners in gesprek.	Continu proces
We volgen het landelijk beleid rond het afsteken van vuurwerk. Het draaiboek	Continu proces

voor de jaarwisseling wordt jaarlijks bijgewerkt.	
Jongerenoverlast is een probleem van alle tijden. Samen met haar partners probeert de gemeente om de overlast zo veel mogelijk te beheersen. We zetten daarbij in op preventie en repressie. Preventief zetten we jongerenwerkers en straatcoaches in. Zij houden overlast gevende jeugd in de gaten en praten als het nodig is met ouders en/of verzorgers. Ze schakelen hulp in van professionals. Repressief houden de partners een oogje in het zeil. Ook werken we samen met de politie, justitie, bureau Halt en leerplicht. Alle ontwikkelingen rondom jongerenoverlast bespreken we maandelijks in het JOS (Jongeren Op Straat-overleg). In 2023 en 2024 betrekken we onderwijsinstellingen in onze aanpak. En professionaliseren we de samenwerking tussen partners in het JOS.	Continu proces

1-b Stevige aanpak van criminaliteit

Samen staan we sterk tegen criminaliteit. Samen met ondernemers en inwoners werken we aan onze veiligheid. En gaan we als het mogelijk is ondermijning tegen. Dit doen we door het thema onder de aandacht te brengen bij inwoners en ondernemers.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
De veiligheid op bedrijventerreinen heeft onze aandacht. We blijven ons inspannen om het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) te behouden. In 2023 toetsen we het KVO. Hiervoor benaderen we partners om de veiligheid op diverse vlakken te bewaken. De bedrijventerreinen zijn onderdeel van de integrale controles. Het ondermijningsteam Tweestromenland (OTSL) bereidt de controles voor en voert ze uit.	2023
Ondermijning pakken we aan. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het buitengebied. Bijvoorbeeld door leegstand in het buitengebied tegen te gaan en het behalen (en houden) van het Keurmerk Veilig Buitengebied. We plannen integrale controles op de bedrijventerreinen. Zo krijgen en houden we zicht op ondermijnende criminaliteit.	2023
Bij de aanpak van ondermijning werken we samen met gemeenten in de regio. Daarmee voorkomen we een waterbedeffect. In 2023 blijven we actief deelnemen aan het OTSL. Hierbij voeren we onder andere integrale controles uit in de gemeente.	Continu proces
In overleg met de politie bestrijden we zichtbare criminaliteit op straat, zoals drugshandel en drugsgebruik. We voeren gerichte acties uit samen met onze veiligheidspartners. Denk hierbij aan verkeerscontroles, postacties en bedrijfscontroles.	Continu proces
We blijven ons ook beschermen tegen cyberdreigingen door te investeren in digitale veiligheid. We nemen deel aan de Week van de Cyberveiligheid. Ook nemen we deel aan een regionale werkgroep cybercrime. En we organiseren bijeenkomsten en acties om bewustwording te creëren.	Continu proces
We werken nog meer regionaal samen op het gebied van veiligheid. Dat doen we op thema's als Bibob, zorg en veiligheid, ondermijning, verkeer en cybercriminaliteit. Hierbij volgen we het Integraal Veiligheidsplan (IVP).	Continu proces

1-c Crisisbeheersing op lange termijn

In het geval van langdurige crises werken we met een kernteam. Het kernteam voert namens de gemeente de regie tijdens de crisis. Het kernteam werkt samen met de Veiligheidsregio en de lokale actieteams.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We ontwikkelen beleid om onze organisatie en gemeenschap weerbaar te maken tegen langdurige crises, zoals de coronacrisis en de Oekraïne-crisis. Zo spelen we sneller en passend in op maatschappelijke ontwikkelingen.	2023
We bereiden onze organisatie voor op langdurige crises. In geval van een langdurige crisis vormen we een kernteam. Het kernteam draagt zorg voor de interne en externe organisatie. En het werkt integraal samen met externe partners, zoals de Veiligheidsregio en lokale actieteams. Ook reageert het kernteam op nieuwe maatregelen van de Rijksoverheid. Zo bereiden we ons voor op toekomstige crisissituaties.	Continu proces

Wat het kost

Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	10	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	156	127	127	127	127
	TOTAAL BATEN	165	127	127	127	127
LASTEN						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.772	2.844	2.986	3.091	3.196
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.091	1.131	1.122	1.163	1.206
	TOTAAL LASTEN	3.863	3.975	4.108	4.254	4.403
Begroot resultaat baten en lasten		-3.697	-3.848	-3.981	-4.127	-4.276
Inzet bestemmingsreserves		113	113	113	113	113
Begroot resultaat		-3.584	-3.735	-3.868	-4.014	-4.163

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

1.1	Afs.R: Brandweerkazerne	113	113	113	113	113
Totaal inzet bestemmingsreserves		113	113	113	113	113

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 AZ 211	Regionalisering brandweer (VRGZ)
18 1 13599	Brandweezorgplan basis brandweezorg
18 22497	Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) 2019
19 26842	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2019-2022
19 29390	Meerjarenbeleidsplan politie 2019-2022 en veiligheidsstrategie 2019-2022
22 78686	Begroting VRGZ 2023

2 Verkeer en vervoer

Algemeen

We willen dat Wijchen goed bereikbaar is, voor iedereen en op elke manier. Verkeer en vervoer moet vooral veilig zijn en geen overlast geven. Gevaarlijke verkeerssituaties en plekken met veel geluidsoverlast onderzoeken we en pakken we aan.

De komende jaren staan we voor een aantal grote opgaven zoals de woningbouwopgave en de realisatie van onze duurzaamheidsambities. Dit heeft ook gevolgen voor onze bereikbaarheid, infrastructuur en mobiliteitsbehoeften. Denk bijvoorbeeld aan meer inwoners en nieuwe mobiliteitsvormen. We willen meer ruimte geven aan fietsers en voetgangers. We spannen ons in voor een doorfietsroute naar Oss en we onderzoeken samen met de regio de haalbaarheid van een extra fiets- en voetgangerstunnel onder het spoor. De goede bereikbaarheid met de OV en de auto samen met gratis parkeermogelijkheden willen we behouden. Wel proberen we de auto's minder dominant in het straatbeeld terug te laten komen. Verder hebben we in de openbare ruimte aandacht voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.

Onze mobiliteitsvisie kent vijf speerpunten die een directe relatie hebben met belangrijke kernpunten van de omgevingsvisie, namelijk: leefbare, duurzame, (verkeers-)veilige, inclusieve en bereikbare gebieden. In het Mobiliteitsplan beschrijven we hoe we de wensen en ambities uit de Mobiliteitsvisie waar kunnen maken. Financiële middelen en ambtelijke capaciteit beperken ons om de maatregelen allemaal gelijktijdig uit te voeren. Dat doen we gefaseerd, gespreid over meerdere jaren. Hiervoor hebben we het Meerjarenuitvoeringsprogramma (MUP) Mobiliteit opgesteld. In de Begroting 2023 zijn de vastgestelde maatregelen en middelen (PN2022) opgenomen.

2-a	Ruimte voor fietsers en voetgangers
2-b	Gastvrij voor de auto
2-c	Goed bereikbaar met openbaar vervoer
2-d	Veilig verkeer en minder overlast

2-a Ruimte voor fietsers en voetgangers

Langzaam vervoer past bij uitstek bij de schaal en het dorpse karakter van Wijchen. Het is ook nog eens gezond en milieuvriendelijk. Daarom willen we fietsen en wandelen aantrekkelijker maken, zonder daarbij autogebruik te ontmoedigen.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We geven meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit nemen we mee bij projecten en advisering. Dit is in afweging met andere belangen.	Continu proces
We investeren in parkeerplekken voor fietsen en infrastructuur voor e-bikes in het centrum. Dit is onderdeel van maatregel 15 van het MUP en de actualisatie van het parkeerbeleid maatregel 13 MUP.	2023
In de openbare ruimte hebben we doorlopend extra aandacht voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.	Continu proces
We spannen ons in voor een snelfietsroute langs Niftrik naar Oss en het vrij liggend fietspad langs de Ravensteinseweg.	Continu proces
We onderzoeken de fietsverbinding Batenburg – Niftrik.	2023
Specifieke MUP maatregelen: - Upgrade fiets- en wandelnetwerk maatregel 9 MUP. - Bewaakte fietsenstalling centrum maatregel 15a MUP (onderdeel van parkeerbeleid, maatregel 13 MUP)	2023 2023

2-b Gastvrij voor de auto

Wijchen heeft een goede bereikbaarheid voor de auto en gratis parkeermogelijkheden. Dat willen we behouden, terwijl we proberen om auto's minder dominant in het straatbeeld te maken.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We zorgen voor goede bereikbaarheid van het centrum met voldoende gratis parkeerplekken. Dit nemen we mee in de planvorming van TKWM.	Continu proces
We implementeren het dynamisch parkeerverwijssysteem centrum Wijchen.	2023
Bij nieuwbouwprojecten onderzoeken we of we anders om kunnen gaan met parkeren.	Continu proces
We zetten ons in voor voldoende openbare laadpalen voor elektrische auto's, door advisering over locaties en het proactief plaatsen van laadpalen.	Continu proces
We blijven ons inzetten voor het aanpakken van verkeersknelpunten zoals knooppunt Bankhoef. Dit heeft doorlopend onze aandacht. We blijven aangehaakt bij de MIRT-A50 maar ook de N845.	Continu proces
De bereikbaarheid van bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost krijgt extra aandacht.	2023
Specifieke MUP maatregelen: - Actualisatie wegcategorysering maatregel 3 MUP - Snelheid binnen en buiten bebouwde kom maatregel 5 en 6 MUP (volgt na maatregel 3) - Actualisatie parkeerbeleid en parkeernormen maatregel 13 en 14 MUP. - Parkeren bedrijventerreinen maatregel 16 MUP.	2023 2023 2023 2023

2-c Goed bereikbaar met openbaar vervoer

Ook met trein en bus is Wijchen goed te bereiken. Met de bouw van Wijchen-West komt de mogelijkheid voor een tweede treinstation in beeld.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Een kwartiersdienst van de trein richting Den Bosch blijven we op de regionale en landelijke agenda zetten.	Continu proces
Samen met partners zetten we in op een buurtbus tussen Wijchen en Druten. Met buurtbusvereniging en Provincie Gelderland wordt de haalbaarheid	2023

besproken.	
Specifieke MUP maatregelen:	
- OV-verbinding Druten-Wijchen maatregel 19 MUP	2023

2-d Veilig verkeer en minder overlast

Iedereen moet veilig aan het verkeer kunnen deelnemen. Zowel feitelijk als gevoelsmatig nog veiliger dan op dit moment. Of je nu naar school gaat, op weg naar je werk bent, of een ommetje maakt. Overlast door geluid, stank en trillingen pakken we aan.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Om overlast te voorkomen leiden we landbouwverkeer zo veel mogelijk om de bebouwde kom heen. Bij maatregel 3 MUP: actualisatie wegcategorisering hoort bij maatregel 7 MUP: Visie landbouwverkeer.	2023
Gevaarlijke verkeerssituaties en plekken met veel geluidsoverlast onderzoeken we en pakken we aan.	Continu proces
Er vindt een onderzoek plaats om de geluidsoverlast van gemeentelijke wegen in beeld te brengen en om aan de raad een voorstel voort te leggen hoe deze kunnen worden aangepakt.	2023
We zetten ons in voor een variant van de A50 met de minste overlast voor omwonenden.	Continu proces
We geven extra aandacht aan verkeersveiligheid rond scholen en sportclubs. Dit heeft doorlopend onze aandacht en sluit aan op maatregel 28 MUP.	Continu proces
We doen een proef met de 'groene flitspaal', waarmee we rustig rijden belonen en buurtbewoners geld voor hun wijk sparen. De mogelijkheid gaan we onderzoeken en stellen hier advies over op.	2023
Specifieke MUP maatregelen:	
- Onderzoek sluipverkeer maatregel 1 MUP.	2023
- Onderzoek/aanpak grijze wegen maatregel 4 MUP.	2023
- Snelheid buiten bebouwde kom maatregel 5 MUP (60km inrichting).	2023
- Visie landbouwverkeer maatregel 7 MUP.	2023
- Deelname aan het Regionaal werkplan verkeersveiligheid maatregel 27 MUP.	2023

Wat het kost

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 *Verkeer en vervoer*; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.2 *Parkeren*; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.

2.5 *Openbaar vervoer*; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN						
2.1	Verkeer en vervoer	304	66	66	66	66
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	6	6	6	6	6
	TOTAAL BATEN	310	72	72	72	72
LASTEN						
2.1	Verkeer en vervoer	5.095	4.815	4.943	5.061	5.233
2.2	Parkeren	214	376	384	392	400
2.5	Openbaar vervoer	39	34	41	41	42
	TOTAAL LASTEN	5.349	5.225	5.368	5.495	5.675
Begroot resultaat baten en lasten		-5.038	-5.153	-5.296	-5.422	-5.603
Inzet bestemmingsreserves		37	1	1	1	1
Begroot resultaat		-5.001	-5.152	-5.295	-5.422	-5.602

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

2.1	ER: Openbare verlichting	35	0	0	0	0
2.2	ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	1	1	1	1
2.5	BR: Buurtbus	2	0	0	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves		37	1	1	1	1

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
14 2415	Baggerplan en watergangen 2014 - 2023
12 RZ 099	Procesvoorstel betaald parkeren (12 RZ 099)
15 RZ 045	Parkeeronderzoek centrum; (15 RZ 045 en vervolgonderzoek 16/2255)
15 RZ 047	Gemeentelijk Verkeer en VervoersPlan (GVVP)
16 1925	Parkeerbeleidsplan
16 RZ 110	Rapport Spoorse Doorsnijding
20 054441	Mobiliteitsvisie Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal
	Strategisch plan verkeersveiligheid

3 Economie

Algemeen

Onze ambitie is een levendige, innovatieve en duurzame economie. Door gezamenlijk investeren in een excellent ondernemers- en vestigingsklimaat, samenwerking én duurzaam ondernemerschap dragen we bij aan het prettig ondernemen, werken, wonen, recreëren voor ondernemers, inwoners van gemeente Wijchen en bezoekers.

Het waarderen van lokaal ondernemerschap, het versterken van het ondernemersnetwerk en het aanjagen van bedrijvigheid zijn de drie pijlers die van belang zijn voor de Wijchense economie en toerisme. We zijn trots op de vele kleine en grote ondernemers in onze gemeente. Zij zijn onze banenmotor en dat willen we graag zo houden. Daarom zetten we in op vitalisering van bedrijventerrein Wijchen- Oost en onderzoeken we de uitbreiding van bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Breekwagen. Duurzame innovaties bieden kansen voor het bedrijfsleven en dragen bij aan een beter klimaat. We vinden het belangrijk dat ondernemers van elkaar leren en goede voorbeelden van duurzaam en circulair ondernemen delen. We stimuleren bedrijven om verder te verduurzamen en zetten daarvoor een energieloket voor bedrijven op.

Een vitale economie is belangrijk voor de werkgelegenheid. En werk zorgt voor zelfstandigheid en ontwikkeling. We stimuleren dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen. Want iedereen is van waarde en moet iets kunnen bijdragen. Waar nodig ondersteunen we mensen die niet kunnen meekomen. Dit doen we door initiatieven die mensen effectief trainen of helpen bij het zoeken naar werk te ondersteunen. En door een goede verbinding tussen onderwijs, bedrijfsleven en volwassenonderwijs te stimuleren. Als mensen financieel in de knel komen, is er een vangnet. Armoede bestrijden we met vroegtijdige hulp op maat. Vanwege de stijgende energieprijzen hebben we bijzondere aandacht voor energiearmoede.

Wijchen heeft verschillende wijkwinkelcentra en een sterk bruisend centrum met een gevarieerd aanbod aan winkels, vele horecagelegenheden en mooie evenementen. Dit willen we zo houden en waar mogelijk versterken. O.a. door samenwerking en leegstand tegen te gaan. We maken ook een eerste doorkijk voor herontwikkeling van de westflank van het centrum. We houden rekening met het veranderend gebruik van het centrum voor onder meer horeca en evenementen. Ook Toerisme biedt kansen voor Wijchen en zorgt voor een bruisend centrum en levendigheid in alle kernen.

Onze verantwoordelijkheid reikt verder dan alleen de gemeente Wijchen. Ook in de subregio Rijk van Nijmegen en de grote regio (Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen) nemen we onze rol om invulling te geven aan de gezamenlijke speerpunten. Deze speerpunten vallen onder de opgave Productieve regio waarin economie en arbeidsmarktbeleid elkaar vinden en de ambitie hebben uitgesproken om de economie aan te jagen met forse banengroei én een verbeterde leefbaarheid tot gevolg. De volgende vijf speerpunten zijn daarvoor benoemd: Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy tot (inter)nationale clusters, Stimuleren ondernemerschap in het MKB, invulling geven aan de Human Capital agenda, versterking van duurzame logistiek en werken aan toekomstbestendige werklocaties. De acties die op regionaal niveau genomen worden zullen hun weerslag hebben op de Wijchense economie.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

3-a	Een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers
3-b	Vitale winkelcentra
3-c	Uitvoering geven aan de Economische en toeristische visie

3-a Een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers

We zijn trots op de vele kleine en grote ondernemers in onze gemeente. Zij zijn onze banenmotor, en dat willen we graag zo houden. De komende jaren blijven we werken aan een goed ondernemersklimaat.

Er zijn economische ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de uit te voeren plannen. Zoals inflatie, de dreiging van een loon-prijs spiraal en een mogelijke recessie. Dit kan tot gevolg hebben dat we extra acties moeten nemen.

Belangrijk zijn onder andere goede bereikbaarheid en digitale infrastructuur. We geven ruimte door overbodige regels weg te nemen. Duurzame innovaties bieden kansen voor het bedrijfsleven én dragen bij aan een beter klimaat.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Vitalisering bedrijventerrein Wijchen-Oost.	Continu proces
Ondersteunen duurzaamheids- en circulaire initiatieven met ondernemers.	Continu proces
Ondersteunen lokale initiatieven in de ruil- en deeleconomie.	
Mede opzetten van een regionaal Ondernemersloket over duurzaamheid.	
Participatietrajecten met ondernemers bij nieuwe ontwikkelingen zoals bij ontwikkeling van bedrijventerrein Wijchen-Oost en binnen Tussen Kasteel en Wijchens Meer.	Continu proces

3-b Vitale winkelcentra

Wijchen heeft verschillende wijkwinkelcentra. En in het hart een sterk en bruisend centrum, met een gevarieerd aanbod aan winkels, vele horecagelegenheden, en mooie evenementen. Dit willen we zo houden en waar mogelijk versterken. Daarbij houden we oog voor het tegengaan van leegstand.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
In samenwerking met ondernemers en het CMW uitvoering geven aan de Detailhandel Structuurvisie.	Continu proces
We doen onderzoek naar de toekomst van de warenmarkt en geven uitvoering aan de aanbevelingen.	2023

3-c Economische en toeristische visie

We willen een levendige, innovatieve en duurzame economie. Dit bereiken we door gezamenlijk te investeren in een excellent ondernemers- en vestigingsklimaat. Door samen te werken en duurzaam te ondernemen leveren we een bijdrage aan het prettig ondernemen, werken, wonen, recreëren voor ondernemers, inwoners van gemeente Wijchen en bezoekers. Deze ambitie willen we waarmaken aan de hand van de volgende vier strategielijnen: innovatie, aantrekkingskracht, samenwerking en duurzaamheid.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We werken samen met ondernemers om leegstand in het centrum en op bedrijventerreinen tegen te gaan.	Continu proces
We ronden de onderzoeken naar de mogelijkheden tot uitbreiding van de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Breekwagen af.	2023
We hebben een actieve rol in het toekomstbestendig houden van de winkelgebieden in onze gemeente.	Continu proces
We dragen bij aan projecten om het bedrijfsleven op bedrijventerrein Wijchen oost en het Maaswaalcollege met elkaar te verbinden.	2023
Stimuleren groei en het gebruik van recreatievoorzieningen zoals een dekkend recreatief wandelroutenetwerk, bewegwijzering, afspraken over het gebruik van routes over particulier terrein, het promoten van het netwerk online.	Continu proces
Het recreatief netwerk verduurzamen door met elektrische fiets- voetveren te varen.	Continu proces

Wat het kost

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
	BATEN					
3.1	Economische ontwikkeling	16	18	18	18	18
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	520	493	493	493	493
3.4	Economische promotie	281	271	302	302	302
	TOTAAL BATEN	817	781	812	812	812
	LASTEN					
3.1	Economische ontwikkeling	586	967	640	649	658
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	261	277	28	29	31
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	136	144	149	154	159
3.4	Economische promotie	490	426	386	408	396
	TOTAAL LASTEN	1.474	1.814	1.203	1.240	1.244
	Begroot resultaat baten en lasten	-656	-1.032	-390	-428	-432
	Inzet bestemmingsreserves	291	520	19	25	13
	Begroot resultaat	-366	-512	-371	-402	-419

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

3.1	ER: Corona compensatie	0	260	0	0	0
3.2	AR: Algemene Reserve	250	250	0	0	0
3.4	ER: Onderhoud Overige gebouwen	41	11	19	25	13
	Totaal inzet bestemmingsreserves	291	520	19	25	13

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
17 3 2856	Retailagenda Wijchen: stand van zaken uitvoeringsagenda
17 3 3458	Start economisch netwerk
20 051642	Economische visie 2020 – 2030
20 049334	Toeristische visie 2020 – 2030
20 054571	Detailhandel structuurvisie
20 054571	Toekomstvisie Centrum Wijchen

4 Onderwijs

Algemeen

We vinden onderwijs belangrijk. In onze gemeente zorgen we ervoor dat er in onze gemeente voldoende onderwijs- en ontwikkelkansen zijn voor iedere inwoner. We zetten actief in op kansengelijkheid. Iedereen moet zijn talenten volledig kunnen ontwikkelen en benutten op een wijze die passend is bij zijn/haar mogelijkheden. We voorkomen dat leerlingen vroegtijdig uitvallen in het onderwijs en langdurig thuis komen te zitten. Dit doen we ook door het aanbieden en in stand houden van een samenhangend geheel aan voorzieningen, zoals voldoende peuteraanbod en Integrale Kind Centra (IKC's).

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. We stimuleren het behoud van scholen in de kleine kernen. Uiteraard moet de onderwijskwaliteit goed blijven en de kosten blijven acceptabel.

4-a	Fijn opgroeien met goed onderwijs
4-b	Onderwijs ondersteuning voor iedereen
4-c	Een aanbod voor alle peuters
4-d	Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

4-a Fijn opgroeien met goed onderwijs

De jeugd heeft de toekomst. Daarom blijven we investeren in het onderwijs. We zetten actief in op kansengelijkheid voor kinderen. Het is belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. We streven naar Integrale Kind Centra (IKC's) binnen multifunctionele accommodaties.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We spannen ons in voor de realisatie van IKC's in Wijchen-Zuid, en Wijchen-West. Ontwikkeling MFA's Westwijzer en Hart van Zuid, uitbreiding Maaswaal College. Huisvesting voor de nieuwe basisschool Kans en Kleur.	Continu proces
We stimuleren dat kinderen te voet of met de fiets naar school komen.	Continu proces
Bij onveilig parkeergedrag rond scholen zetten we extra handhaving in.	Continu proces
We stimuleren het behoud van de scholen in de kleine kernen.	Continu proces

4-b Onderwijs ondersteuning voor iedereen

Een goede opleiding is belangrijk voor de toekomst van onze jongeren. Maar niet alle leerlingen doorlopen even makkelijk hun schooljaren. Voor leerlingen met wie het niet goed gaat op school, zorgen we voor voldoende ondersteuning. Onze leerplichtambtenaren zijn de gesprekspartner voor scholen, leerlingen en ouders. Zij vormen ook de toegangspoort naar hulp als een leerling uit dreigt te vallen. Dit doen we met lokale en regionale partners. Zo zorgen we dat leerlingen minder uitvallen in het onderwijs.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Het Maaswaal College blijft samen met de gemeente betrokken bij het programma 'Aanpak ziekteverzuim VO'.	Continu proces
Regionaal werken we samen op een verbeterde instroom en doorstroom van leerlingen, aan de versterking van de zorgteams in het VO en MBO en aan een sluitend aanbod van tijdelijke opvangvoorzieningen.	Continu proces
De inzet van leerplichtambtenaren is gericht op terugkeer naar school. Er is voldoende aanbod van schoolmaatschappelijk werk in het primair en voortgezet onderwijs.	Continu proces
We versterken de inzet van jeugdartsen ter vermindering van het ziekteverzuim in het VO.	Continu proces

4-c Een aanbod voor alle peuters

Het voorschoolse aanbod draagt bij aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. We zetten in dat peuters naar een voorschoolse voorziening gaan. Voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst is er gesubsidieerd aanbod. Peuters met (een risico op) een taalachterstand krijgen een extra aanbod voorschoolse educatie om hun kansen op een succesvolle en passende schoolcarrière te vergroten.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We geven De Eerst Stap een subsidie voor het voortzetten van het gesubsidieerd aanbod en de voorschoolse educatie.	Continu proces
We actualiseren ons onderwijsachterstandenbeleid voor de nieuwe beleidsperiode 2023-2026. Hierbij gaan we extra inzetten op het versterken van de educatieve kwaliteit. Daarbij gaan we ook samenwerken met kinderdagverblijven en de bibliotheek.	2023
In 2022 verstrekten we aan de bibliotheek (penvoerder) een bijdrage voor Leesoffensief Wijchen vanuit de NPO-middelen. Het Leesoffensief wordt in schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 uitgevoerd.	Continu proces

4-d Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

Wie beschikt over voldoende basisvaardigheden zoals kunnen lezen, schrijven, rekenen en met een computer kunnen werken, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom zorgen we voor voldoende aanbod aan cursussen en vergroten we het aantal vindplaatsen. Dit doen we zowel lokaal als samen met onze partners in de regio.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Samen met partners in de gemeente werken we aan het opzetten van een Digi-Taalhuis in Wijchen. Voor de coördinatie van de activiteiten en de toeleiding van laaggeletterden naar passend aanbod, stellen we een taalhuiscoördinator aan.	2024

Wat het kost

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 *Openbaar basisonderwijs*; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.

4.2 *Onderwijshuisvesting*; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 *Onderwijsbeleid en leerling zaken*; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN						
4.1	Openbaar basisonderwijs	419	245	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	184	179	175	170	173
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	461	38	38	38	38
TOTAAL BATEN		1.064	462	213	208	211
LASTEN						
4.1	Openbaar basisonderwijs	346	315	252	254	257
4.2	Onderwijshuisvesting	1.972	1.981	2.020	2.956	3.269
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.813	1.383	1.441	1.552	1.585
TOTAAL LASTEN		4.131	3.679	3.713	4.763	5.111
Begroot resultaat baten en lasten		-3.067	-3.217	-3.501	-4.554	-4.901
Inzet bestemmingsreserves		68	3	3	3	3
Begroot resultaat		-2.998	-3.214	-3.497	-4.551	-4.897

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

4.2	ER: Onderwijshuisvesting	65	0	0	0	0
4.2	Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	3	3	3	3	3
Totaal inzet bestemmingsreserves		68	3	3	3	3

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
16 2773	Regionaal beleidsplan leerplicht 2015-2019
16 4034	Onderhoudsoverdracht onderwijshuisvesting primair onderwijs
17 4 5581	<i>Opvang voor alle peuters!</i> Nota peuteropvang en voorschoolse educatie in Wijchen na de harmonisatie vanaf 2018.
20 3 7254	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020

5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen

Alle inwoners van onze gemeente moeten gezond en vitaal kunnen leven. Daar horen in- en ontspanning bij. We vinden het daarom belangrijk dat er in alle kernen passende en kwalitatief goede sport-, culturele en recreatieve voorzieningen en maatschappelijke accommodaties zijn. Deze moeten toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht leeftijd, inkomen of een eventuele beperking. Dit draagt ook bij aan de leefbaarheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze hele gemeente. We stimuleren de kennismaking met en beoefening van sport, kunst, cultuur en recreatieve bezigheden. We zijn trots op ons actieve verenigingsleven met de vele vrijwilligers. Dat blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om te sporten en te bewegen te stimuleren. We zetten o.a. in op het Lokaal Sportakkoord, we verkennen de mogelijkheden om een buurtsportcoach/verenigingsondersteuner in te zetten, Zwembad De Meerval krijgt een renovatie en we onderzoeken in 2023 de invulling en locatie van een klimbos voor kinderen.

Onze historie verdient een plek in de schijnwerpers zodat iedereen ervan kan genieten. We beschermen onze cultuurhistorische waarden en steunen initiatieven die de lokale historie in beeld brengen. Daarnaast steunen we initiatieven voor kunst en cultuur zoals de creatieve broedplaats, Theater 't Mozaïek en museum Kasteel Wijchen en talloze evenementen.

In de regio werken we samen om cultuur en toerisme in onze regio te stimuleren. Toerisme gaan we beter spreiden zodat de druk op bestaande natuur- en recreatiegebieden niet te groot wordt. Bij meerdere initiatieven hebben we oog voor de samenhang en balans tussen natuur, verkeersveiligheid, spreiding en verdeling over onze gemeente.

Onze gemeente kent veel mooie en ook bijzondere groen- en natuurgebieden. Deze willen we niet alleen in stand houden maar ook sterker maken. Natuur met veel biodiversiteit is namelijk erg belangrijk voor de leefbaarheid van onze omgeving. Dat doen we door natuur en biodiversiteit steeds meer in het groen te ondersteunen. Juist ook binnen de bebouwde kommen van onze dorpen. Daarbij houden we het evenwicht tussen natuurlijk onderhoud en intensief onderhouden groen in de gaten. We kiezen niet zomaar voor één van beide. Dat doen we in overleg met bewoners.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

5-a	Samen actief en sportief
5-b	Zuinig op onze kunst, cultuur en historie
5-c	Wijchen als trekpleister
5-d	Groene en gezonde wijken en dorpen
5-e	Cultuur- en erfgoedparticipatie
5-f	Ontspannen regio
5-g	Meer biodiversiteit & natuur

5-a Samen actief en sportief

Sport is belangrijk voor lichaam en geest. We zijn daarom trots op ons actieve verenigingsleven met de vele vrijwilligers. Die blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om sporten en bewegen te stimuleren. Daarbij vinden we het belangrijk dat iedereen hier gebruik van kan maken, ongeacht leeftijd, inkomen, of een eventuele beperking.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
1. Jeugd. 1.1. Met behulp van de combinatie- functionarissen versterken we o.a. de samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen en vergroten we de diversiteit van het school- en naschoolse aanbod. 1.2. Via Sjors Sportief hebben alle basisschoolkinderen de kans om zich op een laagdrempelige manier te oriënteren in diverse takken van sport, zonder meteen lid te worden van een Wijchense sportvereniging. 1.3. Inzetten van de mobiele fitnessvoorziening (sportcontainer) worden gerealiseerd in Wijchen. Door middel van een jaarkalender zal de sportcontainer telkens op verschillende plekken in de Wijchen worden neergezet waar o.a. de jongeren gebruik van kunnen maken.	Continu proces
2. Senioren. Samen met de doelgroep, de sportverenigingen en externe maatschappelijke partners (o.a. Stichting Meer Voormekaar, Seniorensportvereniging Oud-Fit, GGD) worden projecten opgezet om een passend sport- en beweegaanbod te creëren.	Continu proces
3. Mensen met een beperking. Iedereen moet kunnen meedoen aan sport- en beweegactiviteiten. Hier worden de sportverenigingen en relevante organisaties bij betrokken. We zetten hiervoor in: - De geldterugregeling. - Kindregeling. - Uniek Sporten.	Continu proces
4. Subsidies. We hebben de mogelijkheid subsidie te verlenen voor initiatieven die sport stimuleren uit het sport-stimuleringsbudget.	Continu proces
5. Lokaal sportakkoord. Naast de concrete ambities uit het Lokaal sportakkoord kunnen initiatiefnemers aanvragen indienen die bekostigd kunnen worden uit het uitvoeringsbudget (dit budget is van de Wijchense gemeenschap, niet van de gemeente). De kerngroep, een vertegenwoordiging van de lokale(sport)-verenigingen en maatschappelijke instellingen, waar ook de gemeente deel van uit maakt beoordelen deze aanvragen.	2023
6. We verkennen de mogelijkheden om een buurtsportcoach in te zetten zodat sport- en beweegaanbod toegankelijker wordt voor alle leeftijden. Samen met de verschillende partners (o.a. sportverenigingen, schoolbesturen, Meervoormekaar enz.) gaan we onderzoeken/ verkennen waar behoefte aan is en of het haalbaar is. Dan zal ook duidelijk worden of dit bijvoorbeeld een buurtsportcoach, combinatiefunctionaris of verenigingsondersteuner moet worden.	2023
7. Sportevenementen krijgen onze steun, omdat ze zorgen voor verbinding en Wijchen op de kaart zetten.	Continu proces
8. We streven naar voorzieningen voor jongeren van alle leeftijden. Met jongeren en ouders verkennen we waar behoefte aan is. Bijvoorbeeld een pumptrack, pannakooi of skatebaan. Hoe om te gaan met de speelvoorzieningen in de gemeente is opgenomen in het speelruimtebeleid. Dit wordt gecontinueerd. Mochten er initiatieven komen vanuit de inwoners dan denken we graag mee.	Continu proces
8.1 Voor kinderen ontwikkelen we een klim- en speelbos. We bekijken waar dit een plek kan krijgen.	2023
9. Beheer en exploitatie maatschappelijk vastgoed Voorzieningen bieden voor een compleet aanbod van activiteiten dat bijdraagt aan een prettig leefklimaat.	Continu proces

9.1 We stimuleren breder gebruik van sportparken. Ook overdag, zodat andere doelgroepen hier gebruik van kunnen maken.	2023
9.2 Zwembad De Meerval krijgt een renovatie met beperkte uitbreiding. Bouwvoorbereiding renovatie en uitbreiding gaan we in 2023 mee beginnen.	2023
9.3 We ondersteunen dit op allerlei manieren, waaronder het beschikbaar stellen van accommodaties. Ontwikkeling MFA's Hart van Zuid en Westwijzer.	Continu proces

5-b Zuinig op onze kunst, cultuur en historie

In onze kunst en cultuur zien we onze lokale identiteit terug. Daar hechten we veel waarde aan. We vinden het ook belangrijk om aandacht te houden voor de rijke historie van Wijchen en al haar kernen. Daarom blijven we hierin investeren en houden we dit voor iedereen toegankelijk.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We beschermen onze cultuurhistorische waarden en steunen initiatieven die de lokale historie in beeld brengen. Het cultuurhistorisch beleid wordt gecontinueerd. De beleidsnota cultuurhistorie en de kerkenvisie worden opgenomen in de omgevingsvisie. Erfgoed uit het Post '65 tijdperk wordt geïnventariseerd.	Continu proces
De verordening Stimuleringsfonds Wonen & Monumenten 2008 wordt herzien.	2023
We gaan eigenaren voorlichten en begeleiden bij het verduurzamen van hun monumenten.	Continu proces
We steunen initiatieven voor kunst en cultuur. Zoals de creatieve broedplaats. Theater 't Mozaïek en museum Kasteel Wijchen koesteren we.	Continu proces
We verstrekken een budgetsubsidie aan 't Mozaïek en aan Museum Kasteel Wijchen.	Continu proces
Lokale evenementen, groot en klein, blijven wij ondersteunen. We subsidiëren een aantal evenementen. Daarnaast faciliteren we evenementen, bijvoorbeeld door het uitlenen van materialen (dranghekken e.d.) of het gebruiken van voorzieningen (stroomkasten, wateraansluitingen en rioolafvoersystemen).	Continu proces

5-c Wijchen als trekpleister

Naast kunst en cultuur heeft onze gemeente afwisselende landschappen met mooie parels. Van de Bergharensse berg tot de Berendonck. Wijchen is een mooie bestemming. Bovendien biedt toerisme kansen voor de lokale werkgelegenheid en economie.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Wandelen en fietsen in het buitengebied is steeds populairder. We blijven daarom werken aan goede wandel- en fietspaden en routes. We realiseren een dekkend wandelroutenetwerk.	Continu proces
Een uitkijkpunt over onze gemeente is een aantrekkelijke toevoeging. We bekijken waar dit een plek kan krijgen.	2023
In de regio werken we samen om toerisme naar onze regio te stimuleren. Ook kijken we hoe we recreatie in de regio kunnen spreiden zodat de druk op bestaande natuur- en recreatiegebieden niet te groot wordt.	Continu proces
Bij meerdere initiatieven hebben we oog voor samenhang en balans tussen natuur, verkeersveiligheid, spreiding en verdeling over onze gemeente. Bijvoorbeeld op Alverna, in Bergharen en rondom de Loonse Waard.	Continu proces

5-d Groene en gezonde wijken en dorpen

Groen om ons heen draagt bij aan onze gezondheid en ons geluk. In onze gemeente hebben we gevarieerde natuur met ruimte voor mens en dier en dat behouden we. Waar

mogelijk versterken we het groen in bestaande wijken. En we zorgen voor groen binnen nieuwbouwprojecten.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Het onderhoudsniveau van onze openbare ruimte behouden we. De komende jaren hebben we extra aandacht voor onkruidbestrijding en zwerfafval. In het machinaal bestek 2023-2026 continueren verhoogd beeldkwaliteits-niveau bestrijding onkruid op verharding.	Continu proces
Uitvoering geven aan vastgesteld Zwerfafvalplan 2023-2032 met extra aandacht voor burgerparticipatie en samenwerking met derden. Afvalteams effectief inzetten op hotspots.	Continu proces
We stimuleren de biodiversiteit. Bijvoorbeeld door het voortzetten van ecologisch bermbeheer. Uiteraard mogen hogere bermen niet zorgen voor onveilige verkeerssituaties. Voortzetten en uitbreiden pilots ecologisch bermbeheer.	Continu proces
We zijn terughoudend met het kappen van bomen vanwege overlast. Voor elke gekapte boom planten we er binnen onze gemeentegrenzen twee terug. Dit nemen we op in onze werkwijze.	Continu proces
Als groen ergens verdwijnt zorgen we dat het op een andere plek terugkomt. Bij onverhoopt verwijderen van groen voor verharding zoeken we in de omgeving een plek voor compensatie van het verdwenen groenareaal.	Continu proces
We ontwikkelen beleid om cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente te beschermen. Denk aan landschapspark Woezik en de omgeving Valendriese heuvels. De komende jaren verzamelen we de informatie hierover en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.	2023
Indicator	Streefwaarde
Faciliteren vrijwilligers en groepen met materialen, bedankje vrijwilligers en kleine vergoeding bij opruimacties.	400 vrijwilligers burgerparticipatie zwerfafval

5-e Cultuur- en erfgoedparticipatie

Kinderen nemen deel aan culturele activiteiten in de vrije tijd. We willen de drempel van cultuurparticipatie verlagen voor kinderen voor wie dat niet zo vanzelfsprekend is. Ieder kind in het (basis)onderwijs neemt deel aan cultuureducatie waardoor het een brede kennismaking met kunst en cultuur krijgt.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We subsidiëren culturele activiteiten die gericht zijn op kinderen. We maken deelname aan culturele activiteiten voor ouders betaalbaarder.	Continu proces
We faciliteren het Cultuurknooppunt om een brede kennismaking met kunst en cultuur te realiseren. We zorgen dat er een aanbod is van alle kunst disciplines.	Continu proces
Via Sjors Creatief hebben alle basisschoolkinderen de kans zich op een laagdrempelige manier te oriënteren op muziek, dans, knutselen, websites bouwen en nog meer creatieve uitingen.	Continu proces

5-f Ontspannen regio

In de Groene Metropool Regio werken we met de regiogemeenten aan duurzame structuurversterking van de hele culturele keten in de hele regio. Dat betekent dat onze acties een regio-breed en blijvend effect moeten hebben op de keten van top- en middensegment, cultuureducatie, kunstvakonderwijs en amateurkunst.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Gelderland heeft aan de GMR € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van de activiteiten in de periode 2022-2025. Wij stellen ambtelijke capaciteit beschikbaar ter ondersteuning bij de uitvoering.	Continu proces

Innovatie in productie, marketing en presentatie.	Continu proces
Scholing van personeel om zo culturele organisaties verder te professionaliseren.	Continu proces
Versterken van cultuureducatie.	Continu proces
Ondersteuning van amateurs en vrijwilligers in de amateurkunst- en erfgoedsector.	Continu proces
De verhaallijn Romeinen beleefbaar maken. De acties vinden plaats via De Groene Metropool Regio.	Continu proces

5-g Meer biodiversiteit en natuur

Goed onderhoud is belangrijk. Anders ontstaat er een rommeltje en dat willen we niet. Als de buitenruimte goed is onderhouden levert dat een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij dat onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Transitie naar ecologisch groenbeheer 1. Maaibeleid aanpassen naar meer ecologisch. 2. Bepalen maatregelen voor ontwikkeling natuurwaarde in beplantingen.	Continu proces
Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema 1. Biodiversiteitsscan invoeren bij ruimtelijke ontwikkelingen. 2. Soortmanagement-plan (smp) is vastgesteld. 3. Stimuleren natuurinclusief bouwen.	2024
Natuurlijke bestrijding overlastgevende soorten 1. Natuurlijke aanpak van de eikenprocessierups (epr) door ander maaibeleid en stimuleren ontwikkeling natuurlijke vijanden. 2. Invasieve exoten aanpakken.	Continu proces
Versterken groenblauw netwerk 1. Ecologische structuren ontwikkelen in de bebouwde kom 2. Extra aandacht voor EVZ Heumen-Horsen door aanleg stapsteen.	Continu proces
Stimuleren van initiatieven en samenwerking 1. Biodiversiteit in de wijk (pilotproject). 2. Stimuleringsregeling kleinschalige landschapselementen. 3. Stimuleren van verschillende beschermde diersoorten.	Continu proces
Versterken groenblauw raamwerk Mede vormgeven aan de ontwikkeling van het groenblauw raamwerk binnen de Groene Metropool.	Continu proces

Wat het kost

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.

5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport (RSA).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.

5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.

5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de Wijchense omroep en de bibliotheek.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN					
5.1 Sportbeleid en activering	7	7	7	7	7
5.2 Sportaccommodaties	600	616	632	640	648
5.5 Cultureel erfgoed	12	3	3	3	3
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	67	28	28	28	28
TOTAAL BATEN	686	653	669	678	685
LASTEN					
5.1 Sportbeleid en activering	481	431	435	439	443
5.2 Sportaccommodaties	2.957	3.173	3.301	3.308	3.180
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	688	813	558	562	581
5.4 Musea	351	314	323	333	342
5.5 Cultureel erfgoed	101	85	87	89	90
5.6 Media	780	899	919	940	959
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.102	4.371	4.329	4.429	4.497
TOTAAL LASTEN	9.460	10.087	9.953	10.099	10.091
Begroot resultaat baten en lasten	-8.774	-9.434	-9.284	-9.421	-9.406
Inzet bestemmingsreserves	110	230	56	44	-172
Begroot resultaat	-8.664	-9.203	-9.228	-9.377	-9.578

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:	2022	2023	2024	2025	2026
5.2 Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	15	43	43	43	43
5.2 Afs.R: Centrale Sporthal	187	187	187	187	187
5.2 Afs.R: Kunstgrasveld Dioso	80	66	66	39	39
5.2 Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	5	5	5	5	5
5.2 Afs.R: Sportzaal achterlo	2	2	2	2	2
5.2 BR: Renovaties Sportvelden	-332	-337	-343	-336	-342
5.2 ER: Gymmaterialen	113	123	47	32	40
5.2 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-108	-209	-117	-29	-300
5.2 Afschrijvingsreserve RSA	87	89	105	127	130
5.2 BR: RSA Tennis	-65	29	48	-51	28
5.2 Afs.Res. Automatische berekening	7	7	7	7	7
5.2 Afschrijvingsreserve RSA Tennis	6	0	0	0	0
5.3 ER: Corona compensatie	0	260	0	0	0
5.3 BR: Fonds voor en door Wijchen	15	0	0	0	0
5.3 BR: Beeldende kunst	11	0	0	0	0
5.4 BR: Cultuurhistorie	20	0	0	0	0
5.5 ER: Gemeentelijke monumenten	-9	0	0	0	0
5.7 BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	-5	-5	-5	-5	-5
5.7 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-7	-1	-14	0	-22
5.7 ER: Groen	41	0	0	0	0
5.7 Afs.R. Oosterpark	15	15	15	15	15
5.7 BR: Beeldende kunst	10	10	10	7	0
5.7 BR: Landschapsontwikkelingsplan	21	-53	0	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves	110	230	56	44	-172

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 IZ 132	Renovatieplan Sportaccommodaties / RSA
13 IZ 196	Beleidskader Investerings Buitensportaccommodaties.
14 IZ 199	Uitvoeringsdocument muziekonderwijs.
16 4095	Speelruimtebeleid 2015-2025.
16 IZ 121	Nota speelbeleid.
16 IZ 123	Uitvoeringsprogramma Kunstparticipatie.
18 4 15250	Notitie Sport en bewegen.
18 4 666 / 19 24150	Algemene subsidieverordening 2018
19 35155	Visie bibliotheek 2020 - 2023
19 27162	Visie 't Mozaïek, sociaal cultureel en educatief centrum in wijchen.
20 52446	Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit

6 Sociaal domein

Algemeen

We willen dat iedereen in onze gemeente mee kan doen in de samenleving op alle gebieden. Zoals samenleven, zorg voor elkaar, werken, leren, sporten en andere vormen van vrijetijdsbesteding zoals cultuur en recreatie. Dit geldt voor jong tot oud. Dit geldt voor mensen met een ziekte, beperking of een tijdelijke behoefte tot ondersteuning. En ook voor de mensen die weinig geld te besteden hebben of die nieuw in Nederland zijn en moeten integreren. Daar werken we samen aan, met onze inwoners en partners.

En gaat het even minder goed? Dan kijken we naar elkaar om en ondersteunen we elkaar. Als het nodig is, staan wij samen met onze partners klaar om mee te denken en oplossingen te bieden. Ook voor mensen die zorg mijden en wel geholpen moeten worden omdat ze een gevaar zijn voor zichzelf of anderen.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we vol in op preventie en laagdrempelige hulp. Zo voorkomen we zoveel mogelijk zware en kostbare zorg. Als het mogelijk is heeft hulp in de buurt of uit het sociaal netwerk de voorkeur.

Mensen die professionele zorg nodig hebben, moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders. We behouden kwalitatief goede zorg maar houden ook betaalbaarheid in het oog. Daarbij zoeken we naar manieren om kosten beter inzichtelijk te maken. Zorgfraude pakken we stevig aan. Hierin werken we zoveel mogelijk samen met regiogemeenten.

Jeugd krijgt speciale aandacht in ons programma. De jeugd is onze toekomst, ook als hun situatie kwetsbaar is. Wij streven ernaar dat alle jeugdigen in de gemeente Wijchen opgroeien in een veilig klimaat en een omgeving waarin zij kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Voor goede zorg aan onze jeugd werken we samen in de regio. We bakenen duidelijk af wat hoort onder jeugdzorg en wat hoort bij de normale opvoeding. Jeugdoverlast en drugsproblematiek zijn in beeld en pakken we aan.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

6-a	Gezonde en vitale samenleving
6-b	Vitaal ouder worden
6-c	Preventie en goede zorg
6-d	Iedereen draagt een steentje bij
6-e	We laten niemand vallen
6-f	Zorg en veiligheid
6-g	Begroting Jeugdwet
6-h	Begroting WMO
6-i	Begroting BUIG

6-a Gezonde en vitale samenleving

Een gezonde leefstijl is belangrijk voor alle leeftijden. Door gezond te eten en te bewegen blijf je lichamelijk en mentaal fit. Ook blijft het belangrijk om mensen te ontmoeten en van betekenis te zijn. Iedereen moet kunnen werken aan gezondheid en kunnen meedoen in de samenleving. Een beperking mag daarin geen belemmering zijn.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Activiteiten die bijdragen aan een gezonde leefstijl ondersteunen wij. We werken bijvoorbeeld aan gezond gewicht, een rookvrije generatie, mentale gezondheid of het terugdringen van problematisch alcoholgebruik. Dit doen we onder andere met het Lokaal. We richten ons daarbij op alle leeftijden, met extra aandacht voor gezinnen met een krappe beurs.	Continu proces
We zetten ons in om eenzaamheid te voorkomen of te verminderen bij alle leeftijdscategorieën. Dit doen we bijvoorbeeld samen met de Kerngroep Eenzaamheid en MeerVoormekaar. Laagdrempelig en zo veel mogelijk in de buurt.	Continu proces
We organiseren de week van de gezondheid met onze netwerkpartners (zoals bijvoorbeeld Wijchen gezond), met als doelstelling bewustwording en verbetering van de algemene gezondheid en de invloed hiervan op je totale functioneren als inwoner van Wijchen.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Percentage inwoners ouder dan 19 jaar dat voldoet aan de Beweegrichtlijn.	2020: 52% Vanaf 2024: >52%
Gezond gewicht (BMI 18,5-25)	2020: 47% Vanaf 2024: >47%
Roker gemeten van 18 jaar	2020: 16% Vanaf 2024: <16%
Drinkt niet of maximaal 1 glas per dag (Richtlijn RGV 2015)	2020: 41% Vanaf 2024: >41%
Mensen met gevoelens van matige, ernstige of zeer ernstige eenzaamheid	2020: 41% Vanaf 2024: <41%

6-b Vitaal ouder worden

Mensen worden steeds ouder en blijven langer actief. Vitale ouderen leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving. Bijvoorbeeld door zich in te zetten als vrijwilliger of als mantelzorger voor een naaste. Of door hun kennis en ervaring op een andere manier te delen. We zetten ons ervoor in dat ouderen mee kunnen blijven doen in de samenleving.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Vrijwilligers blijven we ondersteunen en waarderen.	Continu proces
We streven naar een dementievriendelijke gemeente. Samen met de Kerngroep Dementie werken we hier continu aan. We onderzoeken nu wat zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie zijn. Op basis van dit onderzoek ontwikkelen we een Plan van Aanpak.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Tamelijk zwaar, zeer zwaar of overbelast voelen door mantelzorg (65+)	2020: 16% Vanaf 2024: <16%
Doet vrijwilligerswerk (65+)	2020: 32% Vanaf 2024: > 32%
Passend aanbod bij behoefte van mensen met dementie (onderzoek Ecorys najaar 2022)	Niet van toepassing

6-c Preventie en goede zorg

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we vol in op preventie en laagdrempelige hulp. Soms kunnen mensen al veel zelf, met een klein duwtje in de rug. Bovendien bespaart preventie zorgkosten op de lange termijn. Mensen die professionele zorg nodig hebben moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We werken aan preventie met een laagdrempelig aanbod. Als dat mogelijk is heeft hulp in de buurt of uit het sociale netwerk de voorkeur.	Continu proces
Mantelzorgers zijn goud waard en verdienen onze steun. We versterken daarom de ondersteuning en waardering voor mantelzorgers en kijken naar de behoefte vanuit de mantelzorger zelf, zoals bijvoorbeeld logeren of opvang functies.	Continu proces
We bakenen duidelijk af wat hoort onder jeugdzorg en wat hoort bij de normale opvoeding.	2023
Inwoners met een hulpvraag helpen we snel en duidelijk op weg. De toegang is laagdrempelig en efficiënt ingericht. We halen de wettelijke termijnen bij vragen van burgers aan het SWT.	Continu proces
Voor goede zorg aan onze jeugd en volwassenen werken we samen in de regio. We werken samen aan regionale programma's op jeugd en Wmo waarin duidelijke doelen en te bereiken resultaten benoemd staan en waarin de aansluiting op het lokale beleid gemaakt is.	Continu proces
We streven ernaar om kinderen zoveel mogelijk thuis op te laten groeien. Waar veilig opgroeien in een gezinssituatie niet vanzelfsprekend is, bieden we steunvormen aan zoals steungezinnen. Wanneer thuis wonen niet meer gaat bieden we pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalig wonen en specialistische instellingen aan.	Continu proces
We hebben voldoende kwalitatief goede ondersteuning en zorg en houden de betaalbaarheid in het oog. We onderhouden de samenwerking tussen het Sociale Wijkteam (SWT) en MeerVoormekaar over het vrij toegankelijk aanbod en zetten extra in op een dorpsondersteuner). We meten klanttevredenheid. We monitoren continu en geven duiding aan de cijfers. Het contractmanagement van de regio stelt de reële tarieven vast en stuurt op kwaliteit. Daarnaast stuurt zij op de inhoudelijke ontwikkelingen passend bij de het regionaal werkprogramma en de transformatie van zorg passend bij de regionale visie (norm van opdrachtgeverschap/kracht door verbinding)	Continu proces
We willen hulp bij het huishouden voor de langere termijn betaalbaar en beschikbaar houden voor mensen die het echt nodig hebben. We leveren maatwerk waar nodig.	Continu proces
Zorgfraude pakken we stevig aan. Hierin werken we samen met regiogemeenten. We toetsen alle aanbieders (zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budget (PGB)) op kwaliteit bij binnenkomst. We maken een verbinding tussen woonzorgvisie en het verhuren van panden door derden aan zorgpartijen binnen Wijchen. Op deze wijze houden we zicht op de partijen die zich vestigen in onze gemeente en kunnen bij signalen in samenspraak met Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO) en handhaving oppakken.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Tamelijk zwaar, zeer zwaar of overbelast voelen door mantelzorg	2020: 18% Vanaf 2024: <18 %
Aantal unieke klanten met een maatwerkvoorziening (zie voor Wmo en jeugd)	Daalt
Percentage inwoners dat binnen 6 weken na de melding een keukentafelgesprek heeft gehad	Stijgt
Aantal jeugdigen in pleegzorg	Daalt
Tevredenheid over Sociaal Wijkteam	Stijgt
Tevredenheid over verstrekte maatwerkvoorziening (zie voor Wmo en jeugd)	Stijgt

6-d Iedereen draagt een steentje bij

Ons uitgangspunt is dat iedereen kan meedoen. Door werk, of door zich op een andere manier in te zetten voor de samenleving. Iedereen is van waarde en moet iets kunnen bijdragen.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We zetten in op een inclusieve samenleving, dit betekent dat iedereen mee mag en kan doen. Dit bereiken we door samen met onze inwoners en ketenpartners te werken aan een actielijst die hoort bij het vastgestelde inclusie programma. We willen meer mensen met afstand tot werk ondersteunen om ervaring op te doen. Zo maken we hen werkfit voor de arbeidsmarkt. In overleg met ons regionaal WerkBedrijf bezien we welke toegevoegde waarde lokale initiatieven kunnen hebben. We zorgen voor een goede aansluiting tussen lokale initiatieven en regionale arbeidsbemiddeling. Daarnaast houden we ook 2023 aandacht voor jongeren in de Participatiewet die op meerdere levensdomeinen kampen met problemen.	Continu proces
Initiatieven die mensen effectief trainen of helpen bij het zoeken naar werk ondersteunen we. We hebben regelmatig overleg met lokale initiatieven. Daarnaast organiseren onze participatiecoaches diverse (groeps-) activiteiten.	Continu proces
We versterken de samenwerking met lokale ondernemers om mensen met een uitkering sneller aan het werk te krijgen. De contacten met ondernemers stemmen we af met ons WerkBedrijf, zodat we korte lijnen houden richting de vraag van onze ondernemers. We werken systematisch aan het organiseren van mogelijkheden om werkzoekenden te plaatsen. We overwegen, in samenwerking met WerkBedrijf, initiatieven voor "jobcarving".	Continu proces
De komende jaren bekijken we op welke wijze we optimaal kunnen samenwerken in de regio op het gebied van de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld om personeelstekorten terug te dringen. In 2023 leggen we de gemeenteraad, mede n.a.v. het evaluatieonderzoek bij WerkBedrijf, een nieuw beleidskader voor arbeidsbemiddeling. Op basis hiervan gaan we een nieuwe DienstVerleningsOvereenkomst aan met WerkBedrijf voor 2024.	2023
We maken de mogelijkheden om te kunnen omgaan met wisselende inkomsten eenvoudiger. Samen met de andere gemeenten in onze arbeidsmarktregio onderzoeken we wat het digitale instrument "Huishoudboekje" hierin kan betekenen. Lokaal implementeren we de aanbevelingen uit de Divosa-scan die eind 2022 plaatsvindt.	2023
Volwaardig inburgeren. Alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee in de maatschappij. Liefst via betaald werk. We zorgen ervoor dat inburgeringsplichtigen het hoogst haalbare taalniveau (eis is B1) behalen en dat zij naar vermogen participeren vanaf het begin van het inburgeringstraject, bij voorkeur middels betaald werk.	Continu proces
Mensen uit de doelgroep statushouders bieden we een plek bij de WDW Wij bieden een Wijchense statushouder een kans op succes op de arbeidsmarkt door de kandidaat bij de WDW onder te brengen. Bovendien willen wij (de WDW) een voorbeeld zijn voor andere werkgevers, door een proefplaats speciaal voor een statushouder aan te bieden. In 2022 zijn we met de uitwerking gestart. In 2023 geven we hieraan een vervolg.	2023

6-e We laten niemand vallen

In deze financieel onzekere tijden kunnen de laagste inkomens op onze steun blijven rekenen. Als mensen in de knel komen is er een vangnet. We bieden steun bij financiële zorgen en zien daarbij een belangrijke rol voor charitatieve instellingen. Armoede bestrijden we door hulp op maat.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We houden extra aandacht voor kindregelingen in het armoede- en minimabeleid. We hernieuwen ons contact met scholen in Wijchen zodat de bekendheid van de Kindregeling niet wegzakt. Daarbij hebben we ook aandacht voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen.	2023
Vanwege stijgende energieprijzen houden we bijzondere aandacht voor energiearmoede. De energieprijzen en de landelijke ondersteuning zijn voortdurend in beweging. Waar mogelijk bieden wij lokaal aanvullend hulp. Ook in de lijn van "verduurzamen". Ook in 2023 komen Fix-teams (expert die energiebesparende maatregelen toepast aan huis) op verzoek langs bij huishoudens met energiearmoede. Dit doen we in overleg met Talis. Daarnaast overwegen we onze "witgoedregeling" te verduurzamen.	2023
We bieden een vangnet op basis van vertrouwen. Een foutje bij een aanvraag kan altijd gemaakt worden. Maar bewuste fraude met uitkeringen pakken we aan. We hebben aandacht voor de menselijke maat binnen de bijstandverlening. Op het departement is hierover volop discussie gaande. De uitkomst ervan leidt tot aanpassingen van de huidige participatiewet. Gemeenten moeten per individueel geval bepalen in hoeverre er strikt genomen sprake is van frauduleuze handelingen of van een menselijke vergissing die vervolgens leidt tot een overtreding van de regels.	Continu proces
Mensen met financiële zorgen of schulden helpen we vroegtijdig om grip op hun huishoudboekje te krijgen. Initiatieven uit de samenleving zijn daarbij zeer waardevol. We benaderen de inwoners waarover we een signaal van betalingsachterstand ontvangen, actief met een hulpaanbod door ze te bellen of een sms of brief te sturen.	Continu proces
We vinden het belangrijk om gezinnen met een kleine beurs beter te ondersteunen. In 2023 zullen we een vervolg geven aan de uitkomst van een verdere uitwerking van de inwonerspaspas (combinatie met 'digitaal platform', specificering kosten), op basis van besluitvorming in de raad.	2023
We streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen. In 2023 gaan we verder met het uitvoeren van de 'Iedereen doet mee agenda'.	Continu proces
We houden en versterken onze (herstelgerichte) inloop GGZ en werken met een WijkGGZ team. We zorgen ook voor meer betaalbare woningen voor psychisch kwetsbare inwoners.	Continu proces
Samen met de huidige lokale adviesraden (voor Wmo en Participatiewet) willen we naar één vernieuwende werkwijze zodat het college meer integraal wordt geadviseerd op het sociaal domein.	2023
Indicator	Streefwaarde
Aantal punten op de 'Iedereen doet mee'-agenda dat uitgevoerd is	Stijgt

6-f Zorg en veiligheid

We zorgen voor een veilige leefomgeving. Inwoners en professionals weten waar zij signalen en zorgen over onveilige situaties kunnen delen. Jeugdoverlast en drugsproblematiek zijn in beeld en pakken we aan. Zorgmijders die een gevaar zijn voor zichzelf of voor anderen, bieden we ondersteuning.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We werken samen met onderwijs, politie, jongerenwerk, regieteam, boa's, straatcoaches, veilig thuis en zorgpartijen. Hiervoor hebben we diverse overlegorganen. Met bovenstaande partners werken we samen om overlast gevende jeugdigen en volwassenen te voorkomen of op te lossen.	Continu proces
Via regieteam en ketenpartners zetten we trajecten in gang, zoals bemoeizorgtraject en GGZ in de Wijk voor zorgmijders en bij inwoners met complexe problematiek.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Aantal meldingen overlast per jaar.	2020: 931 Vanaf 2024: <931
Aantal meldingen overlast door verward persoon per jaar.	2020: 162 Vanaf 2024: <162

Aantal meldingen overlast jeugd.	2020: 256 Vanaf 2024: < 256
Aantal meldingen drugsdelicten per 10.000 inwoners: Drugsvaardiging, -handel en -bezit per jaar.	2020: 4,36 Vanaf 2024: <4,36
Aantal meldingen overlast i.v.m. alcohol/drugs per jaar.	2020: 44 Vanaf 2024: <44

6-g Begroting Jeugdwet

De begroting 2023 van Jeugd laat in totaal een uitzetting zien van € 499k in 2023 oplopend naar € 777k in 2026. Een groot deel van deze uitzetting wordt veroorzaakt door de indexering van de tarieven (zie kopje 'Indexering tarieven'). Daarnaast zorgt een kleine groep jeugdigen met zware zorg voor een relatief groot deel van de totale kosten van Jeugd.

Hieronder presenteren we de kosten per onderwerp (x € 1.000):

	2023	2024	2025	2026
Begroting huidig (stand Perspectiefnota)	14.113	14.193	14.143	14.337
Technische correctie (index)	0	17	33	49
Actuele begroting	14.113	14.210	14.176	14.386
Begroting 2023:				
Dagbehandeling	954	978	1.002	1.024
Verblijf	3.876	3.973	3.895	3.981
Ambulant	3.849	3.943	4.038	4.124
GGZ zorg	3.448	3.396	3.333	3.385
Bescherming/reclassering	1.129	1.157	1.185	1.210
PGB	241	247	253	258
Overig	1.201	1.225	1.249	1.273
Totaal Jeugd	14.698	14.917	14.955	15.255
Mutaties t.o.v. actuele begroting				
Dagbehandeling	-84	-85	-85	-86
Verblijf	177	179	227	230
Ambulant	-175	-177	-179	-180
GGZ zorg	-254	-257	-259	-262
Bescherming/reclassering	-39	-39	-40	-41
PGB	105	107	109	111
Overig	6	6	7	7
Totaal Jeugd	-264	-266	-220	-221
Indexering	-322	-441	-559	-648
Totaal Jeugd incl. index	-586	-707	-779	-869
Inzet stelpost decembercirculaire	87	88	90	92
Totaal mutatie Jeugd	-499	-619	-689	-777

Compensatie vanuit het rijk en hervormingsagenda Jeugd (zie ook paragraaf 0-f)

Het Rijk en de VNG werken aan de Hervormingsagenda jeugdzorg. Deze wordt naar verwachting dit najaar afgerond. Het huidige jeugdstelsel is niet houdbaar.

Deze Hervormingsagenda Jeugd heeft twee doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld:

- Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is;
- Een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

In 2023 wordt een verplichte samenwerking met een inhoudelijke agenda door een wijziging in de jeugdwet opgelegd. De stevige opgaven vanuit het Rijk voor jeugd, zowel inhoudelijk als financieel, vragen om een passende organisatievorm. De ambtelijke uitvoering van deze ontwikkelopgaven beleggen we vanaf 2023 samen met het ROB bij het nieuwe regio-programma Wmo Jeugd. Hierdoor groeit de regio-organisatie t.o.v. 2022 (zie bijlage 6 nieuw beleid structureel).

Samenhangend met deze hervormingsagenda Jeugd zijn voor (2022 en) 2023 aanvullend middelen beschikbaar gesteld, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van Commissie van Wijzen. Als onderdeel van de septembercirculaire 2022 zijn nu ook voor 2024-2026 aanvullende middelen toegekend.

Daarnaast heeft het Rijk de verantwoordelijkheid genomen voor een aanvullende besparingsopgave, waarvoor zij ook het budgettaire risico draagt ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Omdat we in dit thema focussen op de *uitgavenkant* van Jeugd verwijzen we u naar paragraaf 0-f voor de bedragen en gehanteerde uitgangspunten van de inkomstenkant.

Indexering tarieven (prijs effect)

De indexering van de tarieven zorgt voor de grootste bijstelling van de budgetten Jeugd. Via de decembercirculaire 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld voor zorgsalarissen Jeugd. Deze stelpost zetten we hier in als dekking voor dit doel, maar dekt slechts een deel van de totale uitzetting.

De verwachting is dat de index in 2023 nog kan oplopen als gevolg o.a. de aangekondigde groepsverkleining (verblijf), verkleining caseload jeugdwerkers (JB/JR) en de arbeidsmarktproblematiek. Deze ontwikkelingen en eventuele compensaties vanuit het Rijk houden we nauwlettend in de gaten.

Naast de indexering van de tarieven (index 2023 4,6% t.o.v. eerder gehanteerde 1,9%) worden hieronder per categorie de belangrijkste ontwikkelingen op hoofdlijn beschreven:

Dagbehandeling

Op dit onderdeel treedt een nadeel op. De verwachting is dat dit product matig zal stijgen. Dit omdat we met dagbehandeling problemen van jeugdigen willen verhelpen, i.p.v. het in stand houden met langdurige ondersteuning. Daarnaast willen we jeugdigen zoveel mogelijk op school houden of weer naar reguliere vormen van onderwijs krijgen. Dit vraagt meestal om behandeling.

Op dit onderdeel wordt vanuit de rijksoverheid een aanpassing van de wet verwacht, met een beperking op het aantal behandelingen. De eventuele effecten hiervan (minder dagdelen) houden we nauwlettend in de gaten en nemen we mee in volgende rapportages.

Verblijf

We verwachten op dit onderdeel een voordeel. Dit voordeel is opgebouwd uit minder gezinshuiscare, maar meer verblijfszorg in een instelling.

Bij de *gezinshuizen* zien we zoals verwacht een evenwichtigere verdeling van de jeugdigen over de categorieën licht/middel/zwaar. Daarnaast is er als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel, dat per 2022 geldt, een afname in het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van gezinshuiscare, waar de gemeente Wijchen financieel verantwoordelijk voor is.

Instroom bij de zware verblijfszorg (*instellingen*) zorgt voor een uitzetting in de kosten. Het gaat hier om een specifieke groep van jeugdigen, waarvan de problematieken dermate ernstig zijn, dat er zware en op maat gerichte verblijfszorg nodig is. Het verbeteren van deze verblijf- en behandelmogelijkheden zal nog een langdurige (landelijke) investering vragen en niet snel beschikbaar zijn.

Tevens zien we dat door de verplichte hervormingsagenda jeugd er gewerkt wordt aan kleinschalig wonen wat een verbetering is voor de jeugdigen, maar wel een hoger tarief tot gevolg gaat hebben.

Ambulant

Op dit product treedt een nadeel op. Reguliere begeleiding wordt extra ingezet om jeugdigen binnen een woongroep of het onderwijs te houden. De problematiek van jeugdigen wordt ook zwaarder. Daarom wordt extra begeleiding ingezet naast verblijf in een gezinshuis of instelling. Daarnaast is het steunpunt (nog) niet gerealiseerd vanwege de ambtelijke belasting bij de corona en Oekraïne problematiek. Het steunpunt is bedoeld om zoveel mogelijk vrij toegankelijk aanbod en ondersteuning naar behoefte in te zetten, waardoor individuele indicaties niet nodig zijn.

Specialistische begeleiding is gestegen. We zien dat in coronatijd de problematiek van jeugdigen is toegenomen. Dit geeft dermate druk binnen gezinnen, dat met reguliere begeleiding geen kentering gebracht kan worden. Dit betekent dat er specialistische inzet noodzakelijk is.

Daarnaast wordt specialistische begeleiding ingezet ter overbrugging van de wachtlijsten bij de zorgaanbieders. Ook werd door onze eigen wachtlijst de problematiek tijdens het wachten zwaarder, waardoor vaker specialistische begeleiding ingezet moet worden.

We verwachten over de jaren heen hier een stabilisatie te realiseren gevolgd door een afname. Dit omdat er steeds meer preventieve producten beschikbaar komen waarvoor geen indicatie nodig is voor maatwerk. Ook denken we jeugdigen en hun ouders vroegtijdiger te kunnen helpen waardoor de problemen klein blijven. Ook zullen we door te sturen op mentale gezondheid en het accepteren van hobbels in het opgroeien en opvoeden en het versterken van steun structuren rondom gezinnen een vermindering van zorgconsumptie bewerkstelligen.

GGZ zorg

We verwachten op dit onderdeel een nadeel. Dit nadeel is opgebouwd uit minder inzet van ambulante GGZ, maar meer GGZ met verblijf (psychiatrische bedden).

Binnen de ambulante Jeugd GGZ zien we een stabilisatie, gevolgd door een daling van het zorg gebruik. Dit komt door de preventieve inzet die we doen met de SOJ, SMW en de jeugdconsulenten. Door het beschikbaar hebben van kennis, adviezen en cursussen in informatieavonden, voorzien we in een behoefte bij ouders en jeugdigen. Ook helpen we ouders en jeugdigen zo sneller zelf de draad weer te kunnen oppakken. We zien dat onlinehulp en leermodules vanuit aanbieders ook helpend zijn, waardoor hele trajecten niet altijd nodig zijn. De focus ligt op normalisatie, gezond leven en mentale weerbaarheid. Samen met de hele keten versterken we en voorkomen we het opstapelen van problemen. Dit maakt dat we voor ambulante GGZ een daling verwachten.

Bij GGZ met verblijf zien we een verstopt systeem waardoor jeugdigen te lang moeten wachten op behandeling van specifieke problemen en geen goede vervolgzorg beschikbaar is.

Met de hervormingsagenda jeugd verwachten we een verschil te kunnen maken. Enerzijds door verbetering van de instroom, anderzijds door verbetering van de uitstroom. Dit moet over de jaren heen gaan zorgen voor een vermindering van het gebruik van specialistische GGZ verblijfszorg. De kosten zullen dan verschuiven naar de categorie verblijf.

Jeugdbescherming en – reclassering

We zien een stijging bij de jeugdbescherming producten ondertoezichtstelling en voogdij. Verwijzing loopt via de gecertificeerde Instellingen. De gecertificeerde instellingen hebben geen verklaring voor deze stijging.

PGB

Er zijn voldoende leveranciers waaruit gekozen kan worden. Daarnaast worden waar nodig maatwerkcontracten afgegeven. Daardoor is gebruik van PGB minimaal en zien we een teruggang in gebruik. Er wordt minder vaak PGB ingezet omdat zorg in natura volstaat. Er is dus (deels) ook sprake van verschuiving in kosten van PGB naar Zorg in natura (zie categorie Ambulant).

Overig

Geen bijzonderheden. Genoemd voordeel treedt op bij de categorie persoonlijke verzorging.

Betaalbaarheid van goede zorg

In de begroting 2022 is destijds een taakstelling opgenomen in het kader van de betaalbaarheid van goede zorg. Regie op de medische verwijzroute, positionering van de WMO en Jeugdwet in relatie tot andere wet- en regelgeving en het verplicht eerst inzetten van vrij toegankelijk aanbod zouden een besparing opleveren op het jeugdbudget van in totaal € 226k.

Met dit aanvullend pakket is destijds tevens vastgesteld dat het eindpunt van de bezuinigingsopdracht is bereikt en is duidelijk aangegeven dat niet alle zorg door de gemeente beïnvloedbaar is. In de septemberrapportage 2022 is gerapporteerd over de realisatie van deze taakstelling in 2022. De meerjarige effecten zijn geïntegreerd in voorliggende begroting, waarmee de taakstelling is afgerond.

Beïnvloedbaarheid zorggebruik

Er is een onderscheid tussen te beïnvloeden zorggebruik en zorggebruik waar we als gemeente nauwelijks tot geen invloed op hebben. De categorieën zorg waar de beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente minimaal zijn, betreft met name jeugdhulp met verblijfszorg, landelijke transitie arrangementen en opgelegde zorg. Juist in deze categorieën zorgt een kleine groep jeugdigen met zware zorg voor een groot deel van de totale kosten van Jeugd.

Ter indicatie: de top 10 duurste jeugdzorgtrajecten hebben in 2022 naar verwachting een omvang van afgerond € 2,3 miljoen in totaal. Voor de top 5 duurste jeugdzorgtrajecten is dit in totaal afgerond € 1,4 miljoen.

Preventieve inzet Jeugd

Onderdeel van deze begroting is de structurele preventieve inzet in de vorm van kortdurende ondersteuning vanuit het SWT, schoolmaatschappelijk werk, het uitbreiden van het preventief vrij toegankelijk aanbod en de financiering voor de Specialistische ondersteuning Jeugd GGZ (SOJ) (zie bijlage 6 nieuw beleid structureel).

Deze structurele preventieve inzet richt zich op:

- Schoolmaatschappelijk werk lokaal: het verbeteren van preventieve ondersteuning en samenwerking in het onderwijs. Dit doen we door inzet van (extra) schoolmaatschappelijk werk, gericht op consultatie, advies en kortdurende ondersteuning;
- Jongerenwerk: het uitbreiden van jongerenwerk voor preventieve en groepsgerichte ondersteuning aan jongeren. Dit vindt plaats in samenwerking met School Maatschappelijk Werk, onderwijs en het Sociaal Wijkteam (SWT);
- Jeugdconsulenten: het bieden van kortdurende ondersteuning door het SWT. Doelstelling is op deze wijze doorverwijzingen naar specialistische jeugdhulp voorkomen;

- SOJ: er wordt gericht ingezet op het organiseren en inzetten van specialistische huisarts ondersteuners met GGZ-kennis. Hiermee voorkomen we zware jeugd GGZ inzet en versterken we de samenwerking met huisartsen.

Opgelegde verfijning van taakvelden Jeugd en WMO (Iv3)

Vanaf de begroting 2023 geldt een opgelegde verfijning van de taakvelden voor de individuele voorzieningen WMO en Jeugd. Deze verfijning komt voort uit de aanbeveling van de werkgroep Data en Monitoring (hervormingsagenda Jeugd).

De vijf taakvelden voor individuele voorzieningen WMO en Jeugd worden opgedeeld in negentien taakvelden. Deze verfijning ondersteunt de informatiebehoefte van gemeenten en Rijk in het sociaal domein en is tevens dienstbaar aan de doelstellingen van de hervormingsagenda Jeugd. Landelijke trends en effecten worden zo beter meetbaar en biedt gemeenten meer mogelijkheden om zichzelf te vergelijken.

Niet alleen bij WMO en Jeugd vinden wijzigingen in de taakvelden plaats. Dit wordt verder beschreven onder 'wat het kost' aan het eind van dit programma.

6-h Begroting WMO

De begroting 2023 van WMO laat in totaal een uitzetting zien van € 16k in 2023 oplopend naar € 100k in 2026. De oorzaak van deze uitzetting is de indexering van de tarieven (zie kopje 'Indexering tarieven').

Hieronder de kosten per onderwerp van het thema WMO (x € 1.000):

	2023	2024	2025	2026
Actuele begroting	8.991	9.281	9.546	9.591
Begroting 2023:				
Huishoudelijke hulp	3.573	3.734	3.943	3.930
Begeleiding	2.703	2.770	2.838	2.900
Hulpmiddelen	976	1.050	1.049	1.049
Dagbesteding	719	731	743	753
Woonvoorzieningen	387	388	388	388
PGB	409	415	420	425
Overig	239	241	244	246
Totaal WMO	9.007	9.327	9.624	9.692
Mutaties t.o.v. actuele begroting:				
Huishoudelijke hulp	0	0	0	0
Begeleiding	1	1	1	1
Hulpmiddelen	0	0	0	0
Dagbesteding	26	27	27	28
Woonvoorzieningen	0	0	0	0
PGB	31	32	32	33
Overig	12	12	13	13
Totaal mutaties WMO	70	72	73	75
Indexering	-86	-118	-151	-175
Totaal WMO incl. index	-16	-46	-78	-100

Indexering tarieven (prijs effect)

De indexering van de tarieven zorgt voor de uitzetting van de WMO-budgetten. Buiten de indexering van de tarieven om, is het meerjarig beeld op deze budgetten in totaliteit namelijk positief.

Naast de indexering van de tarieven (index 2023 4,6% t.o.v. eerder gehanteerde 1,9%) worden hieronder per categorie de belangrijkste ontwikkelingen op hoofdlijn beschreven:

Huishoudelijke hulp

Het aantal huishoudens dat een beroep doet op huishoudelijke hulp zien we nog steeds stijgen. Anderzijds zien we de effecten van de introductie van het nieuwe normenkader terug. De gemiddelde inzet per huishouden is iets afgenomen. Dit komt ook door het tekort aan hulpen waarmee de aanbieders te maken hebben. Hierdoor wordt niet altijd (alle) hulp die is toegekend ingezet.

Het tarief van de huishoudelijke hulp 2022 is ondertussen definitief. Het financieel effect van deze tariefsverhoging is structureel opgevangen binnen bestaand budget (stelpost 'salarislasten zorgdomein WMO' decembercirculaire 2021).

In het najaar 2022 starten we een nieuw tarievenonderzoek om te komen tot een tarief voor 2023 en volgende jaren. De uitgaven voor de huishoudelijke hulp zijn meerjarig gedekt, mits de stijging van het tarief in 2023 de geraamde 5% niet overschrijdt. We komen hier bij de Perspectiefnota 2023 op terug.

Begeleiding

Buiten de indexering van tarieven om zijn er geen bijzonderheden te melden bij deze categorie.

We verwachten dat de komst van het wijkteam GGZ in Wijchen invloed gaat hebben op het zorggebruik (begeleiding Wmo). Het team werkt preventief en kan daarmee mogelijk zwaardere zorg voorkomen.

Hulpmiddelen

De begroting van hulpmiddelen is bij de Perspectiefnota beoordeeld en zo nodig bijgesteld. Ten opzichte van die stand zien we geen noodzaak de begroting voor 2023 en verder aan te passen.

Dagbesteding

Zowel bij de dagbesteding volwassenen als bij de dagbesteding voor ouderen zien wij een licht herstel van het gebruik van de dagbesteding nu de ergste corona-perikelen achter ons lijken te liggen. Desondanks verwachten wij op de categorie dagbesteding een klein voordeel.

Ook voor deze categorie geldt dat we bij de toegang zorgvuldig blijven beoordelen wat de meest passende ondersteuning is. Daarnaast vindt verschuiving plaats naar de Wet langdurige zorg (Wlz).

We starten in het najaar, met inzet van een ZonMW-subsidie, een onderzoek naar zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie. We komen begin 2023 met een uitvoeringsplan gebaseerd op de uitkomsten van dit onderzoek.

Woonvoorzieningen

De begroting van woonvoorzieningen is bij de Perspectiefnota beoordeeld en zo nodig bijgesteld. Ten opzichte van die stand zien we geen noodzaak de begroting voor 2023 en verder aan te passen.

Persoonsgebonden budget (PGB)

We verwachten bij PGB Wmo minder uit te gaan geven doordat er minder vaak PGB wordt ingezet. Waarschijnlijk omdat ons zorg in natura aanbod volstaat. Er is dus (deels) ook sprake van verschuiving in kosten van PGB naar Zorg in natura.

Overig

Het voordeel bij de categorie overig is een combinatie van lagere verwachte productie op Wmo kortdurend verblijf en hogere kosten door regionale verevening van het product tijdelijk verblijf LVB vanaf 2022.

Beïnvloedbaarheid zorggebruik

Bij WMO zien we dat er sprake is van vergrijzing, langer thuis blijven wonen en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Op deze onderdelen hebben we geen invloed op het aantal zorggebruikers, maar kunnen we wel sturen op de juiste grondslag en doorverwijzen naar de Wet langdurige zorg (WLZ) als dit voorliggend is.

Preventie: mantelzorg, dementie en eenzaamheid

Om te zorgen dat iedereen zo lang mogelijk thuis kan blijven wonen, wordt preventie nog belangrijker. Het aantal mensen met dementie zal de komende jaren groeien. Ook de druk op mantelzorgers neemt verder toe. Veel mensen voelen zich eenzaam. In de Perspectiefnota 2022 is aangegeven dat er voor 2023 extra middelen nodig zijn voor deze thema's. We gaan in 2023 eerst een plan van Aanpak met een bestedingsplan maken. Bij de ontwikkeling van het plan betrekken wij ook de resultaten van het ZonMW onderzoek naar een zinvolle dagbesteding voor mensen met dementie. We komen daar in de Perspectiefnota 2023 op terug.

Opgelegde verfijning van taakvelden Jeugd en WMO (Iv3)

Vanaf de begroting 2023 geldt een opgelegde verfijning van de taakvelden voor de individuele voorzieningen Wmo en Jeugd. Deze verfijning komt voort uit de aanbeveling van de werkgroep Data en Monitoring (hervormingsagenda Jeugd).

De vijf taakvelden voor individuele voorzieningen Wmo en Jeugd worden opgedeeld in negen taakvelden. Deze verfijning ondersteunt de informatiebehoefte van gemeenten en Rijk in het sociaal domein en is tevens dienstbaar aan de doelstellingen van de hervormingsagenda Jeugd. Landelijke trends en effecten worden zo beter meetbaar en biedt gemeenten meer mogelijkheden om zichzelf te vergelijken.

Niet alleen bij WMO en Jeugd vinden wijzigingen in de taakvelden plaats. Dit wordt verder beschreven onder 'wat het kost' aan het eind van dit programma.

6-i Begroting BUIG

De wet BUIG bestaat uit een aantal regelingen, waarvan de bijstand het grootste deel beslaat. Aan de inkomstenkant van deze regelingen gaan we uit van het voorlopig budget BUIG. De rijksinkomsten worden berekend via een objectief verdeelmodel. Hierbij hanteert het Rijk het uitgangspunt dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld. Voor deze begroting gaan we uit van het laatst bekende budget. Na een lichte daling van het bestand sinds de zomer van 2021 zien we vanaf de zomerperiode 2022 een stabilisatie / hele lichte stijging van het bestand. Daarom hebben we het groeipercentage van het verwachte aantal bijstandsontvangers naar beneden bijgesteld. Hierdoor ontstaat een minder positieve mutatie op het saldo BUIG ten opzichte van de perspectiefnota 2022.

3) Tabel: Aantallen bijstandsontvangers.

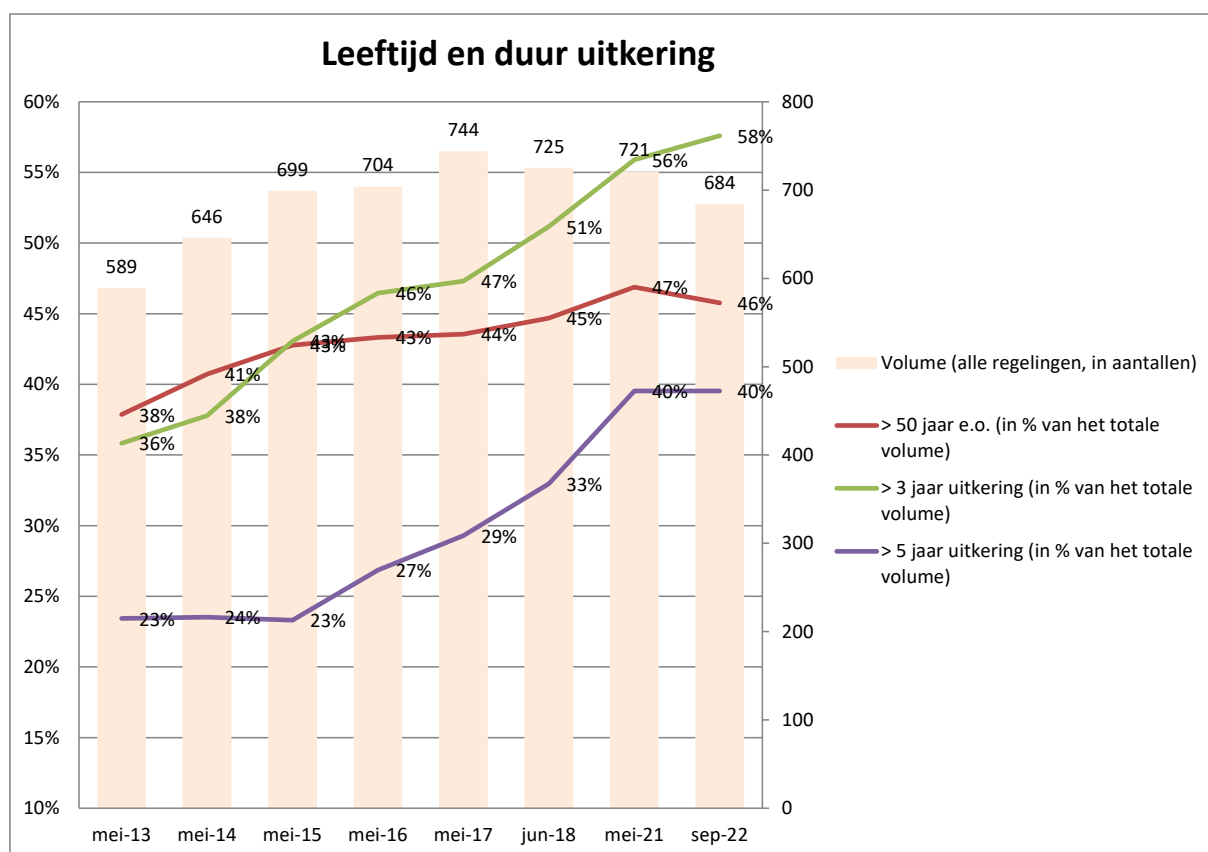
	2023	2024	2025	2026
Stand 1 januari	684	687	694	705
Reguliere in/uitstroom	3	7	11	15
Stand 31 december	687	694	705	720
Stand 31 december in Perspectiefnota	673	680	691	706
Mutatie	14	14	14	14

4) Tabel: Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Perspectiefnota 2022 BUIG	-464	-434	-400	-366
Technische correctie*	0	0	0	0
Actueel saldo BUIG begroting 2022	-464	-434	-400	-366
Opbrengsten BUIG	10.251	10.329	10.467	10.658
Kosten BUIG	10.808	10.887	11.021	11.210
Saldo BUIG Begroting 2023	-557	-558	-554	-552
Mutatie t.o.v. PPN 2022	94	124	155	186

* In het gepresenteerde saldo PPN is ten onrechte een deel van het BBZ budget wat buiten de participatiewet valt meegenomen. Dat hebben we nu gecorrigeerd.

In de Perspectiefnota presenteren we na 2022 een licht stijgende lijn in aantallen. Hierbij speelt mee dat een steeds groter wordende groep onafgebroken afhankelijk is van een uitkering. Deze lijn houden we in de begroting 2023 vast. Hierbij speelt ook de verhoogde taakstelling statushouders 2023 mee. Deze mensen zijn in de regel afhankelijk van een bijstandsuitkering. Zie daarvoor voorgaande tabel.

Bron: Wisz sept 2022

De 'vergrijzing' in de bijstand neemt jaarlijks toe. Zo is in sept 2022 46% van het totale bestand ouder dan 50 jaar en 58% van het bestand is langer dan 3 jaar afhankelijk van een uitkering. Deze groep mensen komt steeds verder op afstand te staan van de arbeidsmarkt. In 2023 maken we opnieuw een analyse van het gehele bestand. Deze lokale informatie vergelijken we met de regionale en landelijke cijfers. De categorie van 50 jaar en ouder is door uitstroom (bereiken AOW gerechtigde leeftijd) procentueel licht

afgenomen door de daling van IOAW en IOAZ, in deze regelingen stromen geen nieuwe mensen meer erin.

Wat het kost

Vanaf 2023 is de opbouw van taakvelden binnen programma 6 gewijzigd. Het sociaal domein is verder uitgesplitst in taakvelden. In de tabel hebben we de oude taakvelden voor 2022 laten staan en vanaf 2023 de nieuwe taakvelden opgenomen. Daarnaast zijn een aantal taakvelden qua naamgeving veranderd. In het blauw nemen we hier de aanpassingen op.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen; Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen (Lokale toegangspoort/ Integraal Deskundige Toeleiding) gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening).

6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.

6.4 WSW en beschut werk; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening, die de MGR voor Wijchen uitvoert.

6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Wijchen uitvoert.

6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO; Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO-woonvoorzieningen en WMO-hulpmiddelen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.

6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)

6.71b Begeleiding (WMO)

6.71c Dagbesteding (WMO)

6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp, PGB-jeugd en jeugd GGZ.

6.72a Jeugdzorg begeleiding

6.72b Jeugdzorg behandeling

6.72c Jeugdhulp dagbesteding

6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig

6.73a Pleegzorg

6.73b Gezinsgericht

6.73c Jeugdhulp met verblijf overig

6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf

6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

6.74c Gesloten plaatsing

6.81 Geëscaleerde zorg 18+; Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.

6.81a Beschermd wonen (WMO)

6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

6.82 Geëscaleerde zorg 18-; Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

6.82a Jeugdbescherming

6.82b Jeugdreclassering

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	99	2.455	2.456	520	521
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6	6	6	6	6
6.3	Inkomensregelingen	10.544	10.695	10.773	10.863	11.054
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	57	57	58	59
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	331	0	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	235	235	235	235
6.71b	Begeleiding (WMO)	0	40	40	40	40
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	30	0	0	0	0
TOTAAL BATEN		11.010	13.489	13.568	11.723	11.916
LASTEN						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.233	5.039	4.625	4.973	4.471
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.312	3.384	3.364	3.469	3.565
6.3	Inkomensregelingen	15.222	15.127	14.550	14.739	15.054
6.4	WSW en beschut werk	4.219	4.036	3.763	3.498	3.557
6.5	Arbeidsparticipatie	2.787	2.726	2.778	2.769	2.849
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.077	2.855	3.009	3.125	3.295
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.120	0	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	4.193	4.362	4.581	4.578
6.71b	Begeleiding (WMO)	0	3.165	3.246	3.329	3.406
6.71c	Dagbesteding (WMO)	0	1.002	1.027	962	987
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	292	302	312	323
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	12.450	0	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	3.323	3.196	2.435	2.507
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	1.320	1.351	1.384	1.413
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	1.068	1.095	1.123	1.149
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	35	36	38	39
6.73a	Pleegzorg	0	436	447	459	469
6.73b	Gezinsgericht	0	522	535	549	562
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	2.727	2.795	2.736	2.797
6.74a	Behandeling GGZ zonder verblijf	0	3.209	3.149	3.079	3.125
6.74b	Crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	876	888	899	910
6.74c	Gesloten plaatsing	0	123	127	84	87
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	774	0	0	0	0
6.81a	Beschermd Wonen (WMO)	0	28	29	30	32
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	183	188	191	194
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.011	0	0	0	0
6.82a	Jeugdbescherming	0	734	753	773	792
6.82b	Jeugdreclassering	0	138	142	147	152
TOTAAL LASTEN		55.207	56.541	55.759	55.683	56.313
Begroot resultaat baten en lasten		-44.197	-43.053	-42.191	-43.960	-44.397
Inzet bestemmingsreserves		1.883	-204	-889	1.273	744
Begroot resultaat		-42.314	-43.257	-43.080	-42.687	-43.653

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
6.1	Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	9	9	0	0	0
6.1	Afs.R: Kulturhus Bergharen	42	42	42	42	42
6.1	Afs.R: MFA Huurlingsedam	11	11	11	11	11
6.1	Afs.R: Verduurzaming mozaiek	23	23	23	23	23
6.1	ER: Onderhoud Overige gebouwen	655	845	434	895	265
6.1	Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	25	9	25	25	25
6.1	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	-12	-12	-12	0	0
6.1	ER: exploitatiesaldo tijdelijk huisvesting	0	-1.497	-1.504	276	377
6.1	AR: Algemene reserve	30	14	0	0	0
6.1	ER: Corona compensatie	165	0	0	0	0
6.2	ER: 2D`s WMO-JEUGD	95	0	0	0	0
6.3	ER: Corona compensatie	0	260	0	0	0
6.3	ER: WWB I-deel	163	0	0	0	0
6.5	BR: Integratie en participatie statushouders	100	2	2	2	2
6.5	ER: Corona compensatie	142	0	0	0	0
6.6	ER: Corona compensatie	16	0	0	0	0
6.6	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	168	0	0	0	0
6.71	AR: Algemene Reserve	30	0	0	0	0
6.71	BR: Eenmalige middelen	50	0	0	0	0
6.71	ER: 2D`s WMO-JEUGD	5	0	0	0	0
6.71c	ER: 2D`s WMO-JEUGD	0	92	92	0	0
6.72	ER: 2D`s WMO-JEUGD	167	0	0	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves		1.883	-204	-889	1.273	744

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
13 IZ 180	Beleidsnota "Kracht door verbinding", ontwikkelopgaven voor de transities Jeugdzorg en AWBZ-taken
13 IZ 190	Transitiearrangement jeugd regio Nijmegen
14 AZ 003	Regionaal Werkbedrijf "sterke werkwoorden MGR"
15 IZ 056	Langer zelfstandig wonen met dementie
15 RZ 080	Uitgangspunten voor regionale aanbesteding doelgroepenvervoer
16 438	Vrijwilligerswerk en makelaarsfunctie
16 IZ 127	Wonen en zorg in de gemeente Wijchen
16 IZ 134	Beleidsplan Wmo-Jeugd-Gezondheid 2016-2019
16 IZ 139	Visie op werk en inkomen
18 3 8268	Beleid participatie en re-integratie
19 21058	Masterplan Wijchen Werkt en de businesscase "Klaar voor de start"
19 036842	Beleidskader "Werk voorop!"
20 42891	Bezuinigingsvoorstel WMO en Jeugdhulp 2020
20 050325	Dienstverleningsovereenkomst WerkBedrijf 2021-2022
20 47506	Armoedebeleid 2020
20 53890	Beleidsplan Schuldhelpverlening Wijchen 2021-2022
20 56202	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021 - 2024 Wijchen
22 76730	Begroting MGR 2023
22 79302	Begroting BVO DRAN 2023
21 62331	Betaalbaarheid Hulp bij het huishouden

7 Volksgezondheid en milieu

Algemeen

We willen een veilige, gezonde en vitale gemeente zijn. We doen dit door een gezonde leefstijl te stimuleren en de milieukwaliteit van de leefomgeving te beschermen en bevorderen.

We stimuleren en ondersteunen initiatieven die duurzaam bijdragen aan een gezonde leefstijl. We hebben hierbij extra aandacht voor kwetsbare groepen, waardoor we proberen gezondheidsverschillen te verkleinen.

We streven naar een schone en aantrekkelijke leefomgeving met acceptabele milieurisico's en voldoende grondstoffen, nu en in de toekomst. We nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid in de gemeentelijke taakuitvoering, bijvoorbeeld bij het beheer van de openbare ruimte en openbare gebouwen. En we stimuleren de samenleving tot milieubewust en duurzaam handelen. De focus ligt op klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit.

Duurzaamheid is een breed begrip en gaat verder dan energietransitie. Het gaat ook over klimaatadaptatie, water en droogte, afval en gezondheid. Hierin pakken we onze verantwoordelijkheid en we zetten actief op in. Samen met onze inwoners en de regio werken we aan onze plannen en zoeken we kansen in de transitie. Dat blijven we de komende jaren doen met realistische doelen volgens het landelijke tempo.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

7-a	Omgaan met klimaatverandering
7-b	Naar een energie neutrale en duurzame toekomst
7-c	Afval: opgeruimd staat netjes
7-d	Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg

7-a Omgaan met klimaatverandering

Ons klimaat verandert en dat heeft invloed op ons dagelijks leven. Extremere perioden van hitte, neerslag en droogte komen steeds vaker voor. In bestaande en nieuwe wijken zorgen we ervoor dat we beter omgaan met de gevolgen van klimaatverandering, door een meer water robuuste en klimaatbestendige inrichting van de fysieke leefomgeving. Hiermee willen we bereiken dat minder situaties van wateroverlast, verdroging en hittestress ontstaan.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We vinden het belangrijk dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zich voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Wij willen klimaatbewustzijn en zelfwerkzaamheid in de samenleving stimuleren. Bijvoorbeeld wat betreft vervangen van tegels door groen, aanleggen van groene daken of opvangen van regenwater in een regenton. Dit doen wij door: - Gerichte en samenhangende communicatie over klimaatadaptatie. Hiertoe stellen we een actieplan op en sluiten we aan bij de regionale communicatiestrategie en campagne RAS. - Klimaatadaptatie meenemen in de prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en zo mogelijk verfijnen.	Continu proces
In wijken en dorpen en op bedrijventerreinen houden we rekening met gevolgen van klimaatverandering. Bijvoorbeeld door de aanleg van meer groen in de wijk, door water meer ruimte te geven, of (voor zover doelmatig) door het gebruik van grasbetontegels voor parkeerplaatsen. Dit doen wij door: - Klimaatbestendig beheer van de openbare ruimte en voorzieningen (zie Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg) - Klimaatbestendigheid als randvoorwaarde blijven hanteren bij ruimtelijke ontwikkelingen.	Continu proces
In de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) werken we samen met andere gemeenten aan klimaatbestendigheid en de communicatie daar omheen voor zover dit doelmatiger is. Dit doen wij door: - Deelname aan regioproces RAS, in bijzonder de 3 regionale speerpunten Communicatie, Klimaatkennis op orde en Klimaatbestendige prestatieafspraken.	2023

7-b Naar een energie neutrale en duurzame toekomst

Energieneutraal begint met energiebesparing: wat je niet verbruikt hoeft je ook niet op te wekken. De komende jaren zetten we verder in op energiebesparing. Ook maken we de overstap naar duurzame energiebronnen zoals zon en wind. Daarbij houden we aandacht voor de betaalbaarheid van de opgave voor alle inwoners. En nieuwe technieken bieden kansen voor onze economie. Dit alles kan Wijchen niet alleen, dus werken we lokaal en regionaal samen.

Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid in een regionale opgave, vastgelegd in de Regionale Energie Strategie (RES). Bij een nieuwe RES pakt Wijchen in gezamenlijkheid met de 15 gemeenten in de regio daar haar aandeel in.

Windenergie, zoals de 3 windmolens op Bijsterhuizen, levert een belangrijke bijdrage aan de opgave. Daarbij is draagvlak van omwonenden en de rest van de samenleving van belang. We volgen met belangstelling de landelijke en provinciale ontwikkelingen over de plaatsing van windmolens in relatie tot onze gedragscode.

Zonne-energie is ook noodzakelijk voor de energietransitie. Zonnepanelen op daken hebben de voorkeur boven zonneparken. Als zonne-akkers nodig zijn, pakken we deze in een groene buffer, met aandacht voor goede landbouwgronden en biodiversiteit.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Nieuwe routekaart / Lokale energie strategie - In 2023 stellen we een Lokale Energie Strategie op: een nieuwe routekaart voor realistische doelen en een energieneutrale toekomst. Tegelijkertijd zetten we een monitorings- en verantwoordingssysteem op voor het (controleren op het) behalen van de doelen.	2023
Elektriciteit - We werken mee aan het planMER traject en het opstellen van een bod in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) 2.0. - We streven ernaar in 2023 het windpark bij Bijsterhuizen vergund te hebben zodat realisatie van de 3 windmolens kan beginnen. - De gedragscode windenergie zal vervolgens geëvalueerd worden.	2023

- We gaan zonnepark Bankhoef vergunnen en invulling geven aan de participatie en het gebiedsfonds. - Tevens kijken we naar de houdbaarheid van de zonnevisie en vullen deze daar waar nodig aan met nieuwe beleidsrichtingen en een agenda voor zon op daken. - We onderzoeken met partners zoals Liander oplossingen voor de drukte op het elektriciteitsnet (netcongestie), zoals bijvoorbeeld de inzet van buurtbatterijen.	
Wonen - Met het energieloket en energiecoaches blijven we inwoners stimuleren en ondersteunen om maatregelen te nemen om energie te besparen. Daarvoor zoeken we de samenwerking met partners zoals de ECL (energie coöperatie Leur) en leefbaarheidsgroepen. We gaan voor een proactieve en gebiedsgerichte benadering. - Met het oog op de warmtetransitie stellen we op korte termijn een warmtevisie met actieplan vast. Inwoners en stakeholders worden betrokken bij de invulling van dit actieplan. De komende jaren werken we die verder uit en maken we wijkuitvoeringsplannen. - Voor de warmtetransitie onderzoeken we de mogelijkheden van nieuwe technologieën, zoals warmtewinning uit oppervlaktewater, het gebruik van waterstof en (industriële) restwarmte. De mogelijkheden van restwarmte van de ARN worden onderzocht.	2023
Werken - We stimuleren besparing van energie en de opwek van groene energie en spreken bedrijven daarop aan. Binnen de GMR werken we mee aan het opzetten van een Regionaal Expertise Team voor bedrijven.	Continu proces
- Wijchen is al een Fairtrade gemeente. We verkennen of we verdere stappen kunnen nemen om een Global Goals gemeente te worden.	2023
- We gaan verder met verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen en organisatie en maken een nadere uitwerking hiervan. We onderzoeken de implementatie van een CO2-prestatieladder. Zo geven we het goede voorbeeld.	2023

7-c Afval: opgeruimd staat netjes

Gemeente en inwoners zorgen samen dat afval netjes opgeruimd wordt. We gaan door met het stimuleren van de huishoudelijke afvalscheiding. Hiermee willen we bereiken dat afvalstoffen weer als grondstof kunnen worden ingezet en de hoeveelheid te verbranden restafval wordt beperkt. Bij knelpunten zoeken we naar praktische oplossingen.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Onze afvalinzameling blijven we verbeteren. Daarbij hebben we aandacht voor het stimuleren van afvalscheiding: kwalitatief en kwantitatief. Hiervoor is een communicatiecampagne opgezet. • Voortzetten van de campagne "Weet wat je achterlaat". • Een plan van aanpak opstellen om afvalinzameling bij woningen met ruimtegebrek te verbeteren waardoor deze inwoners worden gestimuleerd om hun afval beter te scheiden.	2023
We starten een proef met een tijdelijk, roulerend inzamelpunt voor grofvuil in wijken. Hiermee wordt het voor inwoners makkelijker om dichtbij huis weg te brengen. We gaan in beeld brengen hoe deze proef eruit moet zien. We doen eerst een verkenning voordat de pilot wordt opgestart naar de haalbaarheid van deze inzameling (kosten en milieu winst)	2024
Zwerfafval gaan we tegen door in te zetten op bewustwording en het ondersteunen van initiatieven van inwoners om zelf zwerfafval op te ruimen. Voortzetten aanpak zwerfafval door inzet Beestenbende en vrijwilligers die zwerfafval opruimen etc.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner	90 kg per inwoner

7-d Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg

We dragen zorg voor het inzamelen, transporteren en verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater. Samen met waterschap, provincie en rijk geven wij zo invulling aan het kwalitatief en kwantitatief duurzaam waterbeheer.

We beschermen de volksgezondheid en het milieu tegen maatschappelijk aanvaardbare (laagst mogelijke) kosten:

- Voorkomen van verontreiniging van bodem, grond- en oppervlaktewater;
- Voorkomen van persoonlijke en/of materiële schade als gevolg van afvalwater, hemelwater en grondwater;
- Inzetten op doelmatigheid en kosteneffectiviteit.

Hiervoor streven wij naar een kwantitatief (hydraulisch) en kwalitatief (milieutechnisch) goed functionerend stedelijk watersysteem. Dat betekent enerzijds een stedelijk watersysteem van voldoende capaciteit, anderzijds een in voldoende staat verkerend stedelijk watersysteem.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Van de riolering afkoppelen van 1 ha openbaar verhard oppervlak, in samenloop met reconstructies van de openbare ruimte.	2023
Onderzoeken of de hemelwaterberging Woezik uitgebreid moet worden en zo ja de uitbreiding realiseren.	2023
Aanschaffen van nieuw beheerpakket.	2023
Ontsluiten van de publieke peilbuizen in het besturingssysteem TMX.	2023
Onderzoeken van het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte.	2023
Indicator	Streefwaarde
Hoeveelheid afgekoppeld openbaar verhard oppervlak.	1 ha

Wat het kost

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging en onderhoud van begraafplaatsen/crematoria.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN						
7.1	Volksgezondheid	242	105	105	105	45
7.2	Riolering	4.404	4.271	4.339	4.399	4.531
7.3	Afval	4.846	4.685	4.839	4.931	5.038
7.4	Milieubeheer	198	69	71	74	76
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN		9.690	9.130	9.354	9.508	9.690
LASTEN						
7.1	Volksgezondheid	2.179	2.143	2.218	2.292	2.369
7.2	Riolering	3.606	3.491	3.551	3.597	3.641
7.3	Afval	3.960	4.275	3.878	3.956	4.047
7.4	Milieubeheer	1.955	1.771	1.761	1.810	1.810
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	14	19	19	20	21
TOTAAL LASTEN		11.714	11.699	11.428	11.675	11.889
Begroot resultaat baten en lasten		-2.024	-2.569	-2.074	-2.167	-2.198
Inzet bestemmingsreserves		-70	487	0	0	0
Begroot resultaat		-2.094	-2.082	-2.074	-2.167	-2.199

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

7.1	WMO Beleidsplan	36	0	0	0	0
7.2	ER: Reserve Rioolheffing	70	0	0	0	0
7.3	ER: Reserve afvalstoffenheffing	35	487	0	0	0
7.4	BR: Duurzaamheid	-161	0	0	0	0
7.4	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	-50	0	0	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves		-70	487	0	0	0

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 RZ 121	Verordening duurzaamheidsleningen
13 RZ 206	Klimaatbeleidsplan 2013-2016
14 RZ 016	Afvalbeleidsplan 2014-2017
15 RZ 063	Verlenging duurzaamheidsleningen
16 RZ 092	Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040
17 1 3419	Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) omgevingsrecht gemeente Wijchen
17 2 1266	IBOR en rioolbeheer 2018-2022
17 6 498 / ...	Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022 / Beleidsplan water en riolering 2023-2027
18 1 1344	Wijziging verordening stimuleringsregeling duurzame maatregelen
18 2 13777	Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen
18 2 15830	Zomerinzameling GFT
18 1047	Strategische Waternota 2019-2028
18 1048	Milieubeleidsplan 2018-2021
21 80394	Begroting ODRN 2023
22 76655	Begroting MARN 2023
22 76786	Begroting GGD 2023
19 32035	Concept startnotitie Regionale Energie Strategie (RES)
19 30636	Toekomstbestendig wonen
20 56202	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021 - 2024 Wijchen
21 47504	Definitief bod Regionale Energie Strategie 1.0 van Arnhem Nijmegen
22 89926	Stand van zaken en aanpak actieplan inzake Klimaatadaptatie Wijchen

8 Wonen en bouwen

Algemeen

We willen dat iedereen zich in Wijchen thuis kan voelen en goed kan wonen. Daarom zitten we midden in een grote (versnellings-)opgave in de nieuwbouw. We zetten er op in om de komende 10 jaar 3000 woningen te realiseren. De woningbouwversnelling maken we mogelijk door het realiseren van harde plancapaciteit in bestaande plannen. We houden koers op lopende projecten zoals Wijchen West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid. Er blijft ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere initiatieven. Met name in de kleine kernen zorgt dat ervoor dat mensen in hun dorp kunnen blijven, of komen wonen. Bijvoorbeeld door te bouwen in collectief particulier opdrachtgeverschap (cpo).

Naast kwantiteit is ook de kwaliteit van wonen en van de leefomgeving belangrijk. We streven naar variatie binnen nieuwbouwwijken en bestaande wijken. Dat betekent verschillende woningtypen, doelgroepen en prijsklassen. Zo blijven wijken op de lange duur veerkrachtig en leefbaar. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen kijken we welke bouwhoogte past bij de omgeving, en ook welke bouwhoogte een bijdrage kan leveren aan het realiseren van betaalbare woningen.

Uitgangspunt is dat het woningbouwprogramma zoveel mogelijk aansluit bij de woonbehoefte van de verschillende doelgroepen, zoals starters, ouderen en één- en tweepersoonshuishoudens. Voor het merendeel zijn dit sociale huurwoningen en betaalbare huur- en koopwoningen. We zetten ook in op levensloopgeschikte woningen en seniorenwoningen. Daarnaast zorgen we voor focus op de ontwikkeling van Wijchen als geheel door ook aandacht te hebben voor de kwaliteit van wonen in bestaande wijken en goede voorzieningen in de buurt. We ontwikkelen zoveel mogelijk energieneutraal en stimuleren circulair en natuur inclusief bouwen. We zorgen ervoor dat de buitenruimten levendig, aantrekkelijk en veilig zijn. Zo zorgen we voor meer mogelijkheden voor ontmoetingen in de buurt. Ouderen en inwoners met een zorgvraag moeten hier kunnen blijven wonen; kleinschalig en zoveel mogelijk onderdeel van de wijk. Daarbij staan we open voor nieuwe woonconcepten en woonvormen voor pre-mantelzorg.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

8-a	We gaan bouwen
8-b	Sterke en prettige dorpen en wijken
8-c	Goede voorzieningen in de buurt
8-d	Investeren in het buitengebied

8-a We gaan bouwen

De komende jaren bouwen we fors meer woningen. Zo snel mogelijk. Daarom geven we nu voorrang aan het realiseren van bestaande plannen, met tijdelijk minder aandacht voor nieuwe initiatieven. De afgelopen jaren is al veel voorbereid dus de komende jaren kan de schop de grond in. Daarbij staat de kwaliteit van de leefomgeving voorop. De woningen die we bouwen passen bij de toekomstige behoeften. Denk aan woningen voor starters, ouderen en een- en tweepersoonshuishoudens. We willen dat mensen die hier willen blijven wonen dat ook kunnen.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Er komen de komende 10 jaar ongeveer 3000 nieuwe woningen bij. Voor de periode na 2030 verkennen we de opgave die voortkomt uit nieuwe prognoses en regionale afspraken. Daarnaast monitoren we de woningbouwopgave en -plannen en werken we aan het realiseren van harde plancapaciteit (zachte plannen hard maken).	Continu proces
We houden koers op lopende projecten Wijchen-West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid. Bestemmingsplannen laatste fase Huurlingsedam en TKWM gaan ter vaststelling naar de raad.	Continu proces
Er blijft ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere initiatieven, met name in de kleine kernen.	Continu proces
De instrumenten uit het Instrumentarium voor behoud van goedkope en betaalbare huur- en koopwoningen passen we op projectniveau toe (maatwerk).	Continu proces
We ontwikkelen zoveel mogelijk energieneutraal en stimuleren circulair en natuur inclusief bouwen. We wegen hierbij duurzaamheid en betaalbaarheid af.	Continu proces
Bij woningbouwprojecten, niet zijnde de kleine particuliere initiatieven (kpi's), verplichten wij ontwikkelende partijen om voorafgaand aan de planologische procedure een omgevingsdialoog met omwonenden en andere belanghebbenden te voeren. Hiermee anticiperen wij op de komende Omgevingswet.	Continu proces
We verkennen aanvullende mogelijkheden voor woningsplitsing. We staan open voor initiatieven voor woningsplitsing.	Continu proces
We zetten in op het realiseren van levensloopgeschikte woningen en seniorenwoningen.	Continu proces
We stimuleren ook bewoners van bestaande woningen om hun woning toekomstbestendig te maken (duurzaamheid en levensloopbestendigheid).	
We zetten in op het verminderen van de druk op de woningmarkt, bijvoorbeeld door het realiseren van flexwonen.	Continu proces
Indicator	Streefwaarde
Aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in 2023	250

8-b Sterke en prettige dorpen en wijken

We bouwen niet zomaar. De kwaliteit van onze dorpen en wijken staat voorop. We bewaren het dorpse karakter van Wijchen en de kernen. Dat betekent leefbare buurten met voldoende groen, waarin mensen elkaar ontmoeten en iets voor elkaar over hebben.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
Kwaliteit staat voorop. We streven naar variatie binnen nieuwbouwwijken en in bestaande wijken. Voor bestaande wijken werken we verder aan het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad, bijvoorbeeld in Wijchen-Zuid. Dat betekent verschillende woningtypen, doelgroepen en prijsklassen. Bij elk woningbouwplan kijken we welk woningbouwprogramma passend is op de locatie en invulling geeft aan de lokale en gemeente brede woningbehoefte.	Continu proces
Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen kijken we welke bouwhoogte past bij de omgeving (maatwerk).	Continu proces
We geven invulling aan de in 2022 vastgestelde Woonzorgvisie. We staan open voor nieuwe woonconcepten en woonvormen voor pre-mantelzorg.	Continu proces

8-c Goede voorzieningen in de buurt

Voor een goede leefbaarheid is het belangrijk dat er voorzieningen in de buurt zijn. Denk aan ruimte voor groen, speelplekken voor onze jeugd, en dorpshuizen of wijkcentra om elkaar te ontmoeten.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We bevorderen ontmoeten in nieuwe en bestaande wijken, o.m. door in nieuwe en bestaande wijken en dorpen te gaan voor levendige buitenruimten, die aantrekkelijk en veilig zijn.	Continu proces
In Hart van Zuid werken we op basis van de gebiedsvisie verder aan een toekomstbestendig voorzieningenhart, met voldoende groen en ruimte voor ontmoeting. Daarbij blijven we de inwoners betrekken.	Continu proces
Het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer biedt een kwaliteitsimpuls aan het centrum. We gaan door op de ingeslagen weg, met een bruisend centrum en voldoende parkeerplekken. Dit doen we uiteraard samen met inwoners en ondernemers.	Continu proces

8-d Investeren in het buitengebied

Ons buitengebied is mooi, en dat houden we graag zo. Dat doen we door de ruimte op een verstandige manier te gebruiken, waarbij we het landschap behouden en versterken en versnippering tegengaan.

Wat we gaan doen	Uitvoering in
We zijn terughoudend met bouwen in het buitengebied.	Continu proces
Slechte bermen in het buitengebied blijven we aanpakken.	Continu proces
Duurzame veehouderij stimuleren wij door duurzaamheidsinitiatieven te faciliteren.	Continu proces
We geven agrariërs ruimte voor nieuwe perspectieven voor de toekomst. We werken aan een gebiedsvisie voor het buitengebied, waarbij we nadrukkelijk oog hebben voor eventuele transformatie.	Continu proces

Wat het kost

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 *Ruimtelijke ordening*; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 *Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)*; Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.

8.3 *Wonen en bouwen*; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
BATEN						
8.1	Ruimte en leefomgeving	50	40	40	40	40
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	322	0	1.543	0	0
8.3	Wonen en bouwen	1.274	880	880	880	881
	TOTAAL BATEN	1.646	920	2.463	920	921
LASTEN						
8.1	Ruimte en leefomgeving	978	1.059	1.105	1.165	1.182
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.088	576	79	82	85
8.3	Wonen en bouwen	1.719	1.632	1.687	1.758	1.838
	TOTAAL LASTEN	3.785	3.268	2.870	3.005	3.105
Begroot resultaat baten en lasten		-2.139	-2.348	-408	-2.085	-2.184
Inzet bestemmingsreserves		-10	25	25	36	0
Begroot resultaat		-2.149	-2.323	-383	-2.049	-2.184

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

8.1	ER: Actualiseren omgevingsplannen	-10	25	25	36	0
Totaal inzet bestemmingsreserves		-10	25	25	36	0

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
13 RZ 148	Centrumvisie
15 AZ 143	Verordening startersleningen
16 1 1701	Herijking visie Oostflank, westflank, centrum
16 2192	Grondnota en grondexploitatiebeleid
17 1 1086	Woonvisie "Thuis in Wijchen" 2025
20 54326	Legesverordening 2021
20 54326	Verordening precariobelasting 2021
20 54326	Verordening marktgelden 2021
19 25085	Vaststelling Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI)
20 43403	Woondeal regio Arnhem Nijmegen
20 54858	Woonagenda Subregio Nijmegen e.o. 2020-2030
21 045515	Grondprijzenbrief 2021 Wijchen
22 77480	Begroting Bijsterhuizen 2022
21 59350	Gebiedsvisie en ontwikkelstrategie Wijchen West

PARAGRAFEN

Paragraaf 1: Overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten

Inleiding

In deze paragraaf geven we meer inzicht in de posten overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten, welke in programma 0 zijn opgenomen.

Overzicht Overhead

De kosten overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV vallen hieronder. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Wijchen zijn de kosten voor de gemeentesecretaris, een deel van de huisvestingskosten. We zien stijging van de kosten vanaf 2023 door uitbreiding van personeel (Integraal plan WDW), meerkosten vanwege het Informatiebeleidsplan (ICT) en hogere (afschrijvings)kosten vanwege de investering in het kasteel.

Tabel 1: Weergave van het taakveld Overhead (x € 1.000)

Overhead	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenramingen		
			2024	2025	2026
Personeel(s gerelateerd)	7.544	8.041	8.112	8.492	8.897
ICT	2.643	2.944	3.019	3.092	3.127
Huisvesting	1.494	1.882	1.678	1.660	1.593
Totaal Overhead (taakveld 0.4)	11.681	12.867	12.809	13.244	13.617
Inzet reserves	533	640	432	408	336
Totaal overhead incl. reserves	11.148	12.227	12.377	12.836	13.281

Overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen presenteren we in onderstaande tabel. De OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn de grootste onderdelen daarvan. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen evenals de specifieke uitkeringen worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten.

Tabel 2: Weergave van de dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenramingen		
				2024	2025	2026
0.5	Treasury - Resultaat financieringen	1.001	941	634	929	956
0.5	Treasury - Dividend	93	93	93	93	93
0.61	OZB woningen	6.099	6.355	6.585	6.822	7.002
0.62	OZB niet-woningen	3.532	3.629	3.720	3.813	3.897
0.64	Belastingen overig	365	368	377	391	402
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	73.148	75.867	80.324	83.225	80.462
	Onvoorzien	0	0	0	0	0
	Totale algemene dekkingsmiddelen	84.238	87.253	91.732	95.272	92.811

0.5 Treasury

Het taakveld Treasury is in tabel 2 gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen, zie paragraaf 6 voor de specificatie.

0.61/0.62/064 Lokale heffingen

In paragraaf 3 "Lokale heffingen" van de programmabegroting wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Wijchen. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

- Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,
- Toeristenbelasting*,
- Hondenbelasting,
- Rioolrechten,
- Afvalstoffenheffing/ reinigingsrechten,
- Reclamebelasting*
- Precariobelasting*

De met * gemarkeerde belastingen vrij besteedbaar.

0.7 Gemeentefonds (algemene uitkering)

De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds is herleid uit de septembercirculaire 2022. Zie voor toelichting Programma 0-f.

Onvoorzien

Er is, conform wettelijk voorschrift een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Met het vaststellen van de begroting, bekrachtigt de raad het standpunt, dat tegenvallers binnen bestaande middelen worden opgevangen. In de vastgestelde financiële verordening is opgenomen dat een structureel resultaat begroot dient te worden. Dit bedrag dient als buffer voor onvoorziene kosten.

Overzicht Overige baten/ lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord.

Tabel 3: Weergave van het taakveld 0.8 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenramingen		
				2024	2025	2026
0.8	Overige baten en lasten	2.896	-826	-939	-987	-1.051

De inkomst in 2022 betreft de winstneming bouwgrond, verminderd met de stelpost voor loon- en prijsontwikkeling. Vanaf 2023 hebben we hier enkel stelposten loon- en prijsontwikkelingen opgenomen.

Overzicht Vennootschapsbelasting

Tabel 4: Weergave van het taakveld 0.9 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenramingen		
				2024	2025	2026
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Tot en met 2021 voerden wij geen winstgevendende ondernemingsactiviteiten uit en betaalden wij geen VPB. Recente ontwikkelingen in de rechtspraak hebben tot gevolg dat reclameactiviteiten en verstrekken van personeelshypotheek, beide van toepassing bij onze gemeente, in het kader van de VPB worden gekwalificeerd als een onderneming in fiscale zin. Dit betekent dat eventuele winst die wordt behaald met deze activiteiten is belast. De wijze van fiscale resultaatbepaling is nog onderhanden. Derhalve wordt voor deze belastingplicht in de begroting 2023 nog geen bedrag opgenomen.

Paragraaf 2: Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote (netto)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tariefontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer. Wijchen werkt samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en Berg- en Dal op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Met een centrumgemeente-constructie in de zin van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) zijn de bevoegdheden op het gebied van de uitvoering overgedragen aan de gemeente Beuningen. Het Belastingkantoor Beuningen verricht zijn werkzaamheden onder de naam Munitax.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?

De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.

Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);
- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);

- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet);
- bedrijven investeringszone (Wet op de bedrijveninvesteringszones)

Ontwikkelingen 2023

• Verwachting stijgend aantal bezwaarschriften

Het aantal bezwaarschriften neemt de laatste jaren nog steeds toe. Veel van de bezwaren en beroepsschriften worden ingediend door 'no cure no pay' bureaus. De afhandeling van deze geschriften kost ongeveer drie keer zo veel behandelingstijd. De verwachting is dat het aantal bezwaar- en beroepschriften verder toeneemt.

• Modelverordening rioolheffing

De VNG heeft een nieuwe 'Modelverordening Riool- en waterzorgheffing' geïntroduceerd. Deze is bedoeld om de huidige 'Modelverordening Rioolheffing', waarop onze 'Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing Wijchen 2022' is gebaseerd, te vervangen. Deze nieuwe modelverordening sluit beter aan bij de bredere invulling van de gemeentelijke watertaken. Momenteel onderzoeken wij of de gemeente de overgang naar deze nieuwe modelverordening dient te maken. Wij willen hierbij zorgvuldig te werk gaan. Wij zijn samen met Munitax bezig om een impactanalyse te maken van de voorgestelde wijzigingen. Na deze inventarisatie worden de belangen van onze belastingplichtigen zorgvuldig afgewogen tegen de achtergrond van de verschillende onderdelen van de belastingheffing. Op basis hiervan komen wij in de loop van 2023 met een voorstel. Mocht vervolgens worden besloten om daadwerkelijk de overgang naar de nieuwe modelverordening te maken, dan willen wij de nieuwe belastingplichtigen daarmee niet overvallen, maar ze tijdig informeren over de nieuwe belastingplicht. Daarom blijven we voor het jaar 2023 vooralsnog uitgaan van het systeem van onze 'Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing Wijchen 2022'.

Lokale Heffingen

De lokale heffingen zijn gebaseerd op de gewenste opbrengsten, die in de voorliggende begroting en dus in deze paragraaf zijn opgenomen. De tarieven die hierbij zijn vermeld en afhankelijk zijn van de WOZ-waarden, zullen nog een wijziging ondergaan. Dit komt omdat de definitieve WOZ-waarden ontwikkelingen nog niet bekend zijn. Bij de behandeling van de voorstellen over belastingverordeningen is dat wel het geval. De tarieven zullen dan ook op basis daarvan, definitief worden gesteld. Voor de duidelijkheid, alleen de tarieven die in de vastgestelde verordeningen staan, zijn dus geldig.

• Onroerende zaakbelastingen

De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De voorlopige tarieven voor 2023 zijn:

Tabel 5: ontwikkeling van de tarieven OZB (inclusief correctie n.a.v. waardestijging)

Soort OZB	Tarief 2022 (% van de WOZ-waarde)	Tarief 2023 (% van de WOZ-waarde)	Gewenste opbrengst 2023 (netto x € 1.000)
Woning eigenaar	0,1074%	0,0985%	6.355
Niet-woning eigenaar	0,2486%	0,2561%	2.159
Niet-woning gebruiker	0,1911%	0,1968%	1.470
Totaal			9.984

De basis voor de meerjarenraming van de OZB is het jaar 2022. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan daarbij uit van de percentages uit de meicirculaire 2022. Daarnaast houden we rekening met een verwachte toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw en wordt bij de bepaling van de tarieven rekening gehouden met de waardeontwikkeling van onroerende zaken (WOZ). Voor 2022 heeft Munitax voor de woningen een voorlopige waardestijging van 12,3% doorgegeven en voor de niet-woningen 0%. Zodra deze cijfers definitief bekend zijn, zullen de tarieven worden herrekend en ter vaststelling aan de gemeenteraad, in zijn vergadering van december 2022, worden voorgelegd.

In onderstaande tabel wordt het meerjarenperspectief weergegeven van de gewenste inkomsten OZB.

Tabel 6: ontwikkeling van de opbrengsten OZB

x € 1.000	%/aantal	2023	2024	2025	2026
Totaal Begroting 2022		9.955	10.192	10.387	10.586
Mutatie Perspectiefnota 2022		34	118	253	318
Actuele begroting 2022		9.989	10.310	10.640	10.904
Berekening 2023:					
Basis (raming opbrengst 2022)		9.626	9.626	9.626	9.626
Nieuwbouw/woningtoename	T.m. 2025: 250 won. p/jr. Daarna 100 p/jr	69	140	213	242
Index 2023	3,0%	289	289	289	289
Index 2024	2,5%		250	250	250
Index 2025	2,5%			257	257
Index 2026	2,2%				234
Totaal Begroting 2023		9.984	10.305	10.635	10.898
Mutatie t.o.v. begroting 2022		-5	-5	-5	-6

• Reinigingsheffingen

We streven ernaar dat onze inwoners hun afval kwalitatief en kwantitatief goed (blijven) scheiden om zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen. Het taakveld afval is altijd een dynamisch dossier, maar de huidige crisis maakt het nog complexer. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst.

Het diftar-systeem zetten we in 2023 voort, waarbij we de huidige grondslagen van de tarieven in stand houden. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft, evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en -verwerking.

Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang

van deze container. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf gedekt.

Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaald iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer (240 liter/140 liter).

Het positieve saldo uit de jaarrekening 2021 storten we in de voorziening afvalinfrastructuur zodat deze voorziening weer voldoende draagkracht heeft om alle inzamelmiddelen te vervangen als dat nodig is.

Tabel 7: tariefstelling Reinigingsheffingen 2022 i.r.t. 2021

	Minicontainer 240 liter		Minicontainer 140 liter		Afvalzak (50 liter)	
Jaartal	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Vast tarief	173	178	173	178	173	178
Variabel tarief	7,94	8,67	4,63	5,06	1,65	1,80
Woonzorgcomplex					79,20	86,40

Tabel 8: Grondslag tariefstelling (x€ 1000):

	Begroot 2022	Begroot 2023
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.791	3.883
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-551	-755
Bruto kosten taakveld(en) vóór inzet reserves	3.240	3.129
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0	0
Netto kosten taakveld(en)	3.240	3.129
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	210	210
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel van de integrale kosten	53	59
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	53	63
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	61	58
Toe te rekenen compensabele BTW op de directe kosten en opbrengsten	613	578
Totale kosten	4.229	4.096
Opbrengst heffingen	4.229	4.096
Dekkingspercentage vóór inzet reserves	100,0%	100,0%
Dekkingspercentage na inzet reserves	100,0%	100,0%

- **Rioolheffing**

Ons uitgangspunt bij het bepalen van het tarief is dat we een solide beleid voeren, waarin inkomsten en uitgaven op een lange termijn in balans zijn en waarin we doelmatig omgaan met de beschikbare middelen.

Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat de opbrengst van de rioolheffing 100% van de kosten dekt. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het beleidsplan Water en Riolering voor de periode 2023 -2027. Daarbij wordt, conform art. 228a derde lid Gemeentewet, in het tarief de voor compensatie in aanmerking komende btw meegerekend.

Onze rioolheffing berekenen we als percentage over de WOZ-waarde. We maken hierbij onderscheid naar eigenaren en gebruikers, alsook naar woningen en niet-woningen.

We hebben de middelen nodig om invulling te kunnen geven aan onze (verbrede)zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater zoals deze in het beleidsplan zijn opgenomen.

De VNG heeft een nieuwe 'Modelverordening Riool- en waterzorgheffing' geïntroduceerd. Onder "Ontwikkelingen 2023" aan het begin van deze paragraaf hebben we aangegeven hier in 2023 op terug te komen.

Tabel 9: ontwikkeling van de tarieven rioolrecht

Soort Rioolheffing	Tarief 2022 (% van de WOZ-waarde)	Tarief 2023* (% van de WOZ-waarde)
Woning eigenaar	0,0373%	0,0359%
Woning gebruiker	0,0193%	0,0145%
Niet-woning eigenaar	0,0884%	0,0956%
Niet-woning gebruiker	0,0430%	0,0363%

* Bij de berekening van de tarieven voor 2023 is rekening gehouden met de voorlopige verwachte waardeontwikkeling van onroerende zaken (WOZ). Zodra Munitax de definitieve waardeontwikkeling heeft verstrekt, zullen de tarieven worden herrekend en zullen deze aan de gemeenteraad, in zijn vergadering van december 2022, ter vaststelling worden voorgelegd.

Tabel 10 Kosten en opbrengsten rioolheffing (bedragen x € 1.000)

Soort rioolheffing	Kostentoedeling 2023 *		Heffings-opbrengst 2023 (netto)	
Woning eigenaar	€ 2.289	54%	€ 2.289	54%
Woning gebruiker	€ 907	21%	€ 907	21%
Niet-woning eigenaar	€ 788	18%	€ 788	19%
Niet-woning gebruiker	€ 275	6%	€ 275	6%
Totaal kosten in de heffing te betrekken	€ 4.259		€ 4.259	
Dekkingsgraad			100%	

* Inclusief toerekenbare btw-componenten en kwijtschelding.

De af te dekken kosten, inclusief toegerekende compensabele Btw, bedragen € 4.259k. De gewenste opbrengst zit, uitgaande van de berekende tarieven voor 2023, op hetzelfde bedrag, zodat de dekkingsgraad 100% is. Daarbij is ook rekening gehouden met een inschatting van oninbare heffingen en verminderingen, die ook binnen het tarief afgedekt mogen worden.

Onder de eigenaarsheffingen dekken we de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud. Met de gebruikersheffingen dekken we de overige kosten gerelateerd aan ons verbrede zorgplicht. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

Tabel 11: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroet 2023
Taakveld 7.2 Riolering: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	4.098
Taakveld 7.2 Riolering: Directe inkomsten excl. BTW	-593
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-26
Netto kosten taakveld(en)	3.479

Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer: 1/3 deel kosten van schoonhouden wegen	59
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	40
Taakveld 0.4 Overhead: Kosten inclusief (omslag-)rente	135
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	546
Totale kosten	4.259
Opbrengst heffingen	4.259
Dekkingspercentage	100%

- **Hondenbelasting**

De opbrengsten uit het heffen van hondenbelasting worden als een algemeen dekkingsmiddel gezien en mogen dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden, net als in veel alle gemeenten, deze belastingopbrengsten ingezet ter voorkoming van hondenoverlast en strookt de heffing met het principe "de vervuiler betaald". De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. Met name door een toename van het aantal honden, dit laatste op basis van de gegevens van Munitax, dalen de tarieven met 1,3% en ontwikkelen deze zich als volgt:

Tabel 12: ontwikkeling van de tarieven hondenbelasting

Aantal honden	2022 €	2023 €
Eerste hond	78,65	77,60
Tweede en volgende hond	144,60	142,65
Kennel	339,80	335,20

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk beperkt is door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. Voor de bepaling van de hoogte van de hondenbelasting is de toerekening in tabel 13 toegelicht. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

Tabel 13: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroet 2023
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	207
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	62
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0
Netto kosten taakveld(en)	
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	63
Toe te rekenen BTW op de kosten	20
Totale kosten	352
Opbrengst heffingen	352
Dekkingspercentage	100%

- **Toeristenbelasting**

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van de toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte. Voor 2023 zijn, conform de door de gemeenteraad in oktober 2021 vastgestelde Beslisnota Toeristenbelasting, de tarieven voor 2023 gelijk gehouden aan die van 2022. Daarnaast is, eveneens

conform de beslisnota, in het financiële meerjarenperspectief vanaf 2024 voorlopig rekening gehouden met een extra verhoging van deze tarieven naar respectievelijk € 2,00 per overnachting en € 1,00 per overnachting op een vaste standplaats. Dit onder voorbehoud van een afweging daarvan door de gemeenteraad bij de behandeling van de begroting 2024 te zijner tijd.

We verlenen een vrijstelling voor overnachtingen van scouts die op een scoutingsterrein overnachten. Het afgeronde tarief wordt in rekening gebracht, conform raadsbesluit.

Tabel 14: ontwikkeling van de tarieven toeristenbelasting

	2022 afgerond	2023 afgerond
Tarief per overnachting	€ 1,50	€ 1,50
Tarief per overnachting op vaste standplaats	€ 0,75	€ 0,75

• Reclamebelasting

De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand binnen een door de Gemeenteraad vastgesteld gebied is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. In 2023 heffen we reclamebelasting voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is ook de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld. De tarieven voor 2023 zijn in eerste aanleg voorlopig en alleen nog maar gebaseerd op de ontvangen conceptbegrotingen 2023 van de stichtingen. Enerzijds komt dat omdat de ontwikkeling van de WOZ-waarden nog niet bekend zijn en anderzijds omdat we deze, zoals gebruikelijk, in overleg met de 3 stichtingen willen bepalen. Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om de tarieven bij de belastingverordeningen in december 2022 definitief vast te stellen.

Tabel 15: ontwikkeling tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2022	2023*
Minimum bedrag per WOZ-object	€ 325,00	€ 325,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	€ 136.000	€ 136.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	€ 2,39	€ 2,39
Maximumbedrag per WOZ-object	€ 945,00	€ 945,00
Gewenste opbrengst in €	€ 128.000	€ 127.000

Tabel 16: ontwikkeling tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van:	Tot	2022	2023*
€ 0,00	€ 109.000	€ 100	€ 105
€ 109.001	€ 272.000	€ 200	€ 210
€ 272.001	€ 544.000	€ 325	€ 335
€ 544.001	€ 1.088.000	€ 730	€ 755
€ 1.088.001	€ 2.177.000	€ 1.015	€ 1.045
€ 2.177.001	€ 3.265.000	€ 1.215	€ 1.255
€ 3.265.001	€ 4.354.000	€ 1.625	€ 1.675
€ 4.354.001	€ 5.440.000	€ 2.030	€ 2.090
€ 5.440.001	€ 10.884.000	€ 2.840	€ 2.925
Meer dan € 10.884.000	-----	€ 3.245	€ 3.345

Tabel 17: ontwikkeling tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van:	Tot	2022	2023*
€ 0,00	€ 105.000	€ 135	€ 135
€ 105.001	€ 210.000	€ 190	€ 190
€ 210.001	€ 314.000	€ 270	€ 270
€ 314.001	€ 523.000	€ 435	€ 435
€ 523.001	€ 785.000	€ 600	€ 600
€ 785.001	€ 1.046.000	€ 760	€ 760
€ 1.046.001	€ 1.569.000	€ 980	€ 980
€ 1.569.001	€ 2.093.000	€ 1.305	€ 1.305
€ 2.093.001	€ 3.139.000	€ 1.635	€ 1.635
Meer dan € 3.139.000	-----	€ 2.025	€ 2.025

* Nog te bepalen in overleg met de betreffende stichtingen

• **Marktgelden**

De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 3%, Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Tabel 18: marktgelden

Marktgelden x € 1,-	2022	2023
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	22,60	23,25
Vermeerdering luifel bij standplaats	2,30	2,35
Vermeerdering auto/cabine	10,25	10,55
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	3,95	4,05
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	13,10	13,45
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	3,95	4,05

• **Precariobelasting**

De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven verhogen we met een prijsindex van 3%. Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen.

• **Bedrijven Investerings-Zone (BIZ)**

Met ingang van 2021 heft de gemeente een belasting van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De opbrengst gaat naar de Vereniging van Pandeigenaren Wijchen Centrum en is bestemd om deze vereniging meer financiële slagkracht te geven om te investeren in een aantrekkelijk centrum voor Wijchen. De verordening die ten grondslag ligt aan de heffing geldt voor 5 jaar en loopt vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. Het tarief ligt ook voor 5 jaar vast en bedraagt 0,19% van de WOZ waarde, met een minimum van € 270 en een maximum van € 540.

• **Leges**

In onderstaande tabel geven we per hoofdstuk van de legestabel de begrote kosten en opbrengsten weer. Hieruit blijkt dat er per titel geen overdekking bestaat op de leges.

De personeelskosten maken onderdeel uit van de directe kosten en zijn op basis van ureninzet toegerekend aan de verschillende hoofdstukken. In het overzicht zijn naast de directe kosten op de verschillende onderdelen, de overheadkosten toegerekend op basis van een vaste opslag per fte. We streven naar 100% kostendekkend, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie in de volgende tabel de mate van kostendekkendheid.

Tabel 19: Legestabel 2023

Titel 1 Algemene dienstverlening			directe kosten	overhead	baten	Kosten dekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 30.847	€ 11.205	€ 74.000	176,0%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten en Ned. ID kaart	€ 115.466	€ 44.592	€ 123.506	77,2%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 129.747	€ 69.572	€ 183.517	92,1%
hoofdstuk	4	Verstrekingen uit de Basis Registratie Personen	€ 4.912	€ 2.508	€ 0	0,0%
hoofdstuk	5	Verstrekingen uit het kiezersregister	€ 0	€ 0	€ 0	Nvt
hoofdstuk	6	Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	Nvt
hoofdstuk	7	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	Nvt
hoofdstuk	8	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	Nvt
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 6.084	€ 30.760	€ 25.846	70,2%
hoofdstuk	10	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	11	Huisvestingswet	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	12	Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	13	Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	14	Gemeentegarantie	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	15	Marktstandplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	16	Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	17	Kansspelen	€ 765	€ 618	€ 843	60,9%
hoofdstuk	18	Telecommunicatie	€ 33.355	€ 26.939	€ 12.565	20,8%
hoofdstuk	19	Verkeer en vervoer	€ 31.485	€ 6.849	€ 8.431	22,0%
hoofdstuk	20	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
Kostendekking Titel 1			€ 352.551	€ 193.143	€ 428.707	78,5%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning			directe kosten	overhead	baten	Kosten dekking
hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	2	Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag	€ 127.207	€ 102.738	€ 191.084	81,3%
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 637.458	€ 455.642	€ 717.826	65,7%
hoofdstuk	4	Verhoging	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	5	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	6	Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	7	Wijziging omgevingsvergunning agv wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	9	Slopmelding	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	10	Niet genoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
Kostendekking Titel 2			€ 764.666	€ 558.380	€ 908.910	68,7%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn			directe kosten	overhead	baten	Kosten dekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 2.666	€ 2.153	€ 1.642	34,1%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	€ 22.662	€ 18.303	€ 13.916	34,0%
hoofdstuk	3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	4	Splitsingsvergunning woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	5	Vergunning verblijfsruimte	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	6	Winkeltijdenwet	€ 57	€ 46	€ 29	27,8%
hoofdstuk	7	Kinderopvang	€ 4.361	€ 0	€ 4.000	91,7%
Kostendekking Titel 3			€ 29.746	€ 20.502	€ 19.587	39,0%
Kostendekking totale tarieventabel			€1.147.072	€ 772.024	€1.357.203	70,7%

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3						
Totaal			directe kosten	overhead	baten	Kosten dekking
Kostendekking Titel 1			€ 352.661	€ 193.143	€ 428.707	78,5%
Kostendekking Titel 2			€ 764.666	€ 558.380	€ 908.910	68,7%
Kostendekking Titel 3			€ 29.746	€ 20.502	€ 19.587	39,0%
Kostendekking totale tarieventabel			€1.147.072	€ 772.024	€ 1357.203	70,7%

Omgevingswet

De bovenstaande legestabel 2023 heeft nog betrekking op de situatie zonder invoering van de Omgevingswet. Op dit moment (half september 2022) is er nog onvoldoende duidelijkheid of de wet per 1 januari 2023 wel of niet wordt ingevoerd. Op 1 november 2022 neemt de Eerste Kamer hierover een beslissing. We zijn wel al volop bezig met de voorbereidingen voor het geval de invoering van de Omgevingswet doorgaat. Bij het doorgaan van de invoering leggen we in december 2022, bij de vaststelling van de leges- en belastingverordeningen 2023, de gewijzigde tabel aan u voor.

Overzicht van de geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote inkomsten gemeentelijke heffingen.

Tabel 20: Overzicht geraamde netto inkomsten (x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025	2026
Onroerende zaakbelastingen	9.631	9.984	10.305	10.635	10.899
Toeristenbelasting	94	94	125	125	125
Hondenbelasting	348	353	361	374	385
Rioolheffing	4.236	4.259	4.327	4.386	4.518
Leges bouwvergunningen	1.200	801	801	801	801
Marktgeden	24	24	24	24	24
Reinigingsheffing	4.229	4.096	4.264	4.371	4.490
Precariobelasting	20	24	24	24	24
Reclamebelasting	416	389	389	389	389
Bedrijven Investerings Zone (BIZ)	80	80	80	80	80
Totale opbrengst	20.278	20.103	20.700	21.208	21.735

Lokale lastendruk

Op basis van de voorgestelde tarieven kan een vergelijking worden gemaakt tussen de lokale lastendruk voor woningen in 2023 ten opzichte van 2022. De belastingsoorten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden) zijn in dit overzicht meegenomen. Bij deze vergelijking wordt uitgegaan van onroerende zaken met een WOZ-waarde van respectievelijk € 225k, € 350k, € 475k, en € 600k (prijsspeil 2022). De voorbeeldaanslagen 2023 zijn berekend op basis van een woningwaarde van 2022, gecorrigeerd voor de door Munitax voorlopig berekende waardeinstijging (woningen + 12,3%; niet-woningen +0%). Hierdoor zijn de gevolgen voor de Wijchense huishoudens beter vergelijkbaar.

Voorbeeldaanslagen

Hieronder treft u de voorbeeldaanslagen aan, waarbij we de totale woonlasten berekenen voor een meerpersoonshuishouden, uitgaande van de in de tabel genoemde WOZ-waarden. Voor de afvaltarieven is rekening gehouden met gemiddeld 8 ledigingen per jaar.

Tabel 21: Voorbeeldaanslagen

Aanslag gemeentelijke belastingen	2022	Aanslag gemeentelijke belastingen	2023
WOZ-waarde	225.000	WOZ-waarde	252.700
OZB – eigendom	241,65	OZB – eigendom	248,91
Rioolrecht eigendom	83,93	Rioolrecht eigendom	90,72
Rioolrecht gebruik	43,43	Rioolrecht gebruik	36,64
Afvalstoffenheffing meerpersoons	236,52	Afvalstoffenheffing meerpersoons	239,99
Structurele lastendruk 2022	605,53	Structurele lastendruk 2023	616,26
Aanslag gemeentelijke belastingen	2022	Aanslag gemeentelijke belastingen	2023
WOZ-waarde	350.000	WOZ-waarde	393.100
OZB – eigendom	375,90	OZB – eigendom	387,20
Rioolrecht eigendom	130,55	Rioolrecht eigendom	141,12
Rioolrecht gebruik	67,55	Rioolrecht gebruik	57,00
Afvalstoffenheffing meerpersoons	236,52	Afvalstoffenheffing meerpersoons	239,99
Structurele lastendruk 2022	810,52	Structurele lastendruk 2023	825,31
Aanslag gemeentelijke belastingen	2022	Aanslag gemeentelijke belastingen	2023
WOZ-waarde	475.000	WOZ-waarde	533.400
OZB – eigendom	510,15	OZB – eigendom	525,40
Rioolrecht eigendom	177,18	Rioolrecht eigendom	191,49
Rioolrecht gebruik	91,68	Rioolrecht gebruik	77,34
Afvalstoffenheffing meerpersoons	236,52	Afvalstoffenheffing meerpersoons	239,99
Structurele lastendruk 2022	1.015,53	Structurele lastendruk 2023	1.034,22
Aanslag gemeentelijke belastingen	2022	Aanslag gemeentelijke belastingen	2023
WOZ-waarde	600.000	WOZ-waarde	673.800
OZB – eigendom	644,40	OZB – eigendom	663,69
Rioolrecht eigendom	223,80	Rioolrecht eigendom	241,89
Rioolrecht gebruik	115,80	Rioolrecht gebruik	97,70
Afvalstoffenheffing meerpersoons	236,52	Afvalstoffenheffing meerpersoons	239,99
Structurele lastendruk 2022	1.220,52	Structurele lastendruk 2023	1.243,27

Woonlastenvergelijking

De bruto woonlasten voor meerpersoons huishoudens liggen landelijk gemiddeld op € 904 in 2022. Eenpersoonshuishoudens zijn gemiddeld € 84 goedkoper uit dan meerpersoonshuishoudens. Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2022 op plaats 87 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Het betreft de cijfers over 2022. Voor 2023 blijft de lastendruk van Wijchen ten opzichte van 2022, behoudens de doorberekening van de inflatie, nagenoeg gelijk.

Tabel 22: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2022)

Wijchen Beuningen Druten Heumen Nijmegen Nederland						
Gemeentelijke woonlasten						
Eenpersoonshuishouden 2022 (2023)	806 828	892	768	880	992	Nb.
Meerpersoonshuishouden 2022 (2023)	842 865	903	832	948	1.011	904
Rangnummer Meerpersoonshuishouden (nr. 1 heeft de laagste lasten)	87	162	80	220	283	

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2022

Kwijtscheldingsbeleid

De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft, in het kader van het armoededeбат, de afgelopen jaren ruim aandacht gekregen. Sinds 1 januari 1995 is het gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Waar de rijksregeling uitgaat van een percentage van 90% van de bestaanskosten mogen gemeenten dit met ingang van 1 januari 1996 vaststellen op maximaal 95% en met ingang van 1 januari 1997 op maximaal 100%. De gemeente Wijchen hanteert deze maximale bijstandsnorm sinds 1998. In de gemeente Wijchen wordt in voorkomende gevallen alleen kwijtschelding verleend van aanslagen onroerende zaakbelasting afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van het Inlichtingenbureau om vast te stellen welke burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentebelastingen. Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als bij 'ambtshalve verlenging' van kwijtschelding. Dit gebeurt aan de hand van een door gemeenten en waterschappen opgestelde beslisboom, met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie). In 2011 is aan alle kwijtscheldingsgerechtigden binnen de deelnemende gemeente voor het belastingjaar 2011 een brief verstuurd. Hierin zijn zij verzocht toestemming te geven aan de gemeenschappelijke regeling om vanaf 2012 het recht op kwijtschelding automatisch te toetsen via het inlichtingenbureau.

Met deze toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen is veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De burger hoeft dan dus niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen. Naast de vervolgaanvragen mogen sinds 2016 ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten.

Tevens bevatten de rapportages van het inlichtingenbureau steeds meer extra detailinformatie wanneer er een belemmering voor kwijtschelding wordt gevonden. De burger hoeft hierdoor minder informatie aan te leveren, waardoor de dienstverlening verbetert.

Paragraaf 3: Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die de gemeente loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die we kunnen inzetten als financiële tegenvallers zich voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom aan de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een beeld van de financiële positie van Wijchen volgend uit de verplichte kengetallen, gevolgd door een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserve.

Kengetallen

Onderstaande kengetallen geven een beeld van de financiële positie van de gemeente Wijchen.

Tabel 23: Kengetallen gemeente Wijchen

Kengetallen:	JR 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
netto schuldquote	4%	13%	14%	25%	23%	24%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-10%	0%	2%	14%	12%	14%
solvabiliteitsratio	53%	50%	51%	47%	50%	49%
structurele exploitatieruimte	4%	4%	2%	4%	5%	-1%
grondexploitatie	-2%	-2%	0%	1%	3%	3%
belastingcapaciteit	98%	93%	96%	96%	96%	96%

In bovenstaande tabel houden we de categorisering aan, waarbij de arcering van groen als zijnde het minst risicovol, via oranje, tot rood wat de meest risicovolle situatie aanduidt.

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor Wijchen is dit relatief laag. Doordat we in het meerjarenperspectief rekening houden met aan te trekken leningen, stijgt dit wel enigszins, maar het blijft op een gezond niveau.

Op het gebied van solvabiliteit scoort de gemeente Wijchen op de grens van "goed" (groen) en "matig" (oranje), wat op zichzelf niet alarmerend is en tevens nog te nuanceren valt. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (eigen vermogen + vreemd vermogen). In ons balanstotaal is onder het vreemd vermogen een aanzienlijk deel opgenomen voor leningen, welke niet voor eigen financiering zijn aangetrokken, maar door zijn verleend aan derden als gevolg van voormalige gemeentelijke taken. Dit verlaagt en vertroebelt daarmee in feite het solvabiliteitspercentage. Doordat we ervoor gekozen hebben niet langer te sparen voor

vervangingen wegen en verlichting en een aantal grote investeringen aan het voorbereiden zijn, neemt de leningportefeuille toe en daalt het solvabiliteitspercentage.

De structurele exploitatieruimte is tot 2026 ruim positief. Vanwege het incidentele karakter van de eenmalige uitkering van het gemeentefonds in 2026, presenteren we in dat jaar een negatief structureel begrotingssaldo.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe groter dit getal, hoe hoger het risico. De grondexploitaties van Wijchen vertegenwoordigen een beperkte boekwaarde, daarmee is het risico beperkt.

De lokale lasten in Wijchen blijven nagenoeg gelijk, maar het landelijke gemiddelde is in 2022 behoorlijk gestegen. Daarom kleurt dit kengetal vanaf 2022 weer groen. We schatten in dat we onder het landelijke gemiddelde blijven.

Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de capaciteit die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Structureel weerstandsvermogen

Met de structurele weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen. Zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Bij een toets op de artikel-12 procedure (preventief toezicht door provincie) wordt vooral hiernaar gekeken. Hiertoe is ons structureel meerjarensaldo van belang. Hiervoor verwijzen we naar meerjarenramingen in het onderdeel "financiële begroting". Ook de belastingcapaciteit is onderdeel van het structureel weerstandsvermogen. Dat wil zeggen, het bedrag waarmee we de OZB zouden moeten verhogen voordat we in aanmerking komen voor de artikel-12-status. Daarnaast is ook de structurele post onvoorzien genoemd. In Wijchen is deze € 250k, omdat ons beleid is om de tegenvallers binnen de bestaande middelen op te vangen.

Omdat Wijchen een solide incidenteel weerstandsvermogen heeft, toetsen we in eerste instantie aan ons structurele meerjarenperspectief. Dat is tot 2026 ruim positief.

Incidenteel weerstandsvermogen

Het incidentele weerstandsvermogen is bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. Deze zijn dus sterk gerelateerd aan onze benoemde risico's. Uiteraard kunnen daar ook structurele elementen in zijn opgenomen. Het belangrijkste element van het incidenteel weerstandsvermogen is de algemene reserve. Ook stille reserves behoren hiertoe. Dit zijn bezittingen, die bij verkoop een waarde hebben, maar tegen een lagere waarde zijn gewaardeerd op onze balans. Bijvoorbeeld een pand dat meer waard is dan waarvoor het in de boeken staat. Het Wijchense beleid is, dat we ten aanzien van het incidentele weerstandsvermogen alleen kijken naar de algemene reserve. Deze moet voldoende zijn om de gewogen risico's af te kunnen dekken, rekening houdend met een algemene ondergrens van € 43 per inwoner. De gewenste ondergrens van de algemene reserve stelt de gemeenteraad twee keer per jaar vast. Indien de algemene reserve lager is dan de gewenste ondergrens is een herstelplan noodzakelijk.

Samenvatting en conclusie

Zowel het structurele als het incidentele weerstandsvermogen in Wijchen zijn toereikend om de gewogen risico's binnen het huidige meerjarenperspectief van 2023-2026 af te dekken.

De minimumomvang van de algemene reserve bedraagt op basis van inwoners € 1,9 miljoen. Dit is bedoeld ter afdekking van algemene risico's, die niet nader in deze

paragraaf zijn gespecificeerd. De in paragraaf 4 beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 78 miljoen, na weging € 3,9 miljoen. Hiermee komen we op een af te dekken risicobedrag van € 5,8 miljoen.

De financiële impact van de beschreven risico's ten opzichte van de laatste update, de jaarrekening 2021, is een behoorlijke afname van de gewenste ondergrens, vanwege de ontwikkeling van een langlopend juridisch geschil. Daarvan nemen we de gevolgen in de jaarrekening 2022.

Met name de juridische claims maken een belangrijk deel uit van ons risicoprofiel. Gezien de beschreven risico's blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk. Op basis van de huidige meerjarenraming beoordelen we de hoogte van de stand van de algemene reserve als toereikend.

Reservepositie

De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Tabel 24: Bedragen x € 1.000

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Algemene reserve	21.810	16.803	21.703
Bestemmingsreserves	36.822	29.231	31.732

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kunnen we bijvoorbeeld inzetten voor het realiseren van grote projecten.

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders inzetten. De raad dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 de ondergrens van de algemene reserve vastgesteld op € 12.589k, waarvan € 1.760k als minimale omvang. De matrix waarop deze ondergrens is gebaseerd hebben we nu geactualiseerd en is opgenomen onder het hoofdstuk risicomanagement van deze paragraaf. De daling van het risicoprofiel komt door het verloop van een juridisch geschil.

Tabel 25: Bedragen x € 1.000

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Algemene reserve	21.810	16.803	21.703
Ondergrens risicoprofiel	36.822	12.432	5.758

Risicomanagement

Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De risicomatrix is als bijlage opgenomen. De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd. Een financiële samenvatting van de risico's is opgenomen in de risicomatrix in bijlage 1.

4.1 Gemeenschappelijke regelingen

- **4.1.1 MGR Regio Rijk van Nijmegen**

De risico's zijn in een bijlage bij de begroting van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt de inbreng (middelen) gehanteerd. De MGR kiest er voor geen weerstandsvermogen aan te houden maar mogelijk een kostenegaliseringsreserve per gemeente te vormen. Dit betekent dat de risico's worden opgenomen in de begroting en jaarrekening van de deelnemende gemeenten. In de begroting 2023 (bijlage 11, pagina 93) van de MGR is het maximale risico voor de deelnemende gemeenten opgenomen.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	358.000	343.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

- **4.1.2 De Meerval BV**

Contractueel is vastgelegd dat de gemeente Wijchen de exploitatietekorten draagt. Deze zijn door allerlei fluctuaties moeilijk te begroten. Daarmee is er feitelijk sprake van een opheffing van de exploitatietekorten.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	21.000	21.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,2	1

- **4.1.3 GGD**

De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's die de algemene reserve van de GGD overstijgen, nemen wij ons aandeel in onze risicoparagraaf op. Het bedrag is gebaseerd op inwoneraantal en op deze manier als gewogen risico één op één overgenomen vanuit de GGD begroting. Daarom is hier de wegingsfactor 1 toegekend.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	183.084	149.565
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

4.2 Gemeentebegroting

Met hieronder beschreven risico's is geen rekening gehouden in de bedragen die in de reguliere begroting zijn opgenomen.

- **4.2.1 Lopende Bouwgrondexploitaties**

Bij het opstellen van de MPG 2022 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt. Na het opstellen van de MPG is één risico toegevoegd i.v.m. het opstellen van een nieuwe grondexploitatie.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	3.780.000	3.780.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,14	0,14

- **4.2.2 Bouwgrondexploitaties in voorbereiding**

Onderstaande bouwgrondexploitaties zijn in voorbereiding. De kosten van deze voorbereidingskredieten worden meegenomen bij het vaststellen van een bouwgrondexploitatie. We nemen hier het risico op dat deze kosten niet verhaald kunnen worden binnen een positieve grondexploitatie, of dat de voorbereiding niet leidt tot het openen van een grondexploitatie in z'n geheel.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Wijchen West	850.000	
Hart van Zuid	450.000	
Kraanvogel	150.000	
Bijsterhuizen	150.000	
Graafseweg 615-617	60.000	
CPO Steenuil, Wijksestraat en Rivierduin	30.000	
CPO Niftrik	50.000	
Financieel risico:	1.740.000	
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	

- **4.2.3 Bouwleges**

We gaan in de begroting uit van ontvangsten in het kader van bouwleges, structureel ramen we hiervoor € 825.000 aan opbrengsten. We nemen hier een risico van € 100k op, voor geval de begrote bedragen bijvoorbeeld door uitstel van grote projecten niet in z'n geheel ontvangen worden.

Met de Wet KwaliteitsBorging (WKB) wordt een deel van de toezicht en controletaken van de gemeente overgebracht naar onafhankelijke marktpartijen. Initieel geldt dit enkel voor gebouwen en bouwwerken met een laag veiligheidsrisico. Dit zorgt voor een afname van leges inkomsten. Daarnaast komen nieuwe taken terug waarvoor geen leges voor geïnd mogen worden. Het risico wordt op jaarbasis ingeschat op € 150.000, omdat de regeling naar verwachting wordt ingevoerd op 1 januari 2023 wordt hier 50% van dit bedrag opgenomen.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	250.000	175.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- **4.2.4 Gemeentelijk vastgoed algemeen**

De gemeente beheert circa 68.000 m² gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen.

Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 200k. Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de poort (2013) en de toren (2016). Voor beide geldt

dat gezien de vervolgmetingen, verdere monitoring noodzakelijk is alvorens over te gaan tot voorstellen. De kasteeltoren is meegenomen in de renovatie van het kasteel en is derhalve niet meer opgenomen als risico.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5
Financieel risico kasteelpoort:	50.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- 4.2.5 Algemene Uitkering**

De uitkering uit het gemeentefonds wordt op basis van de circulaire doorerekend. Het beeld van de verwachte uitkering kan sterk fluctueren. We houden rekening met een mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting, wat direct gevolg heeft op de hoogte van de algemene uitkering voor gemeenten. Dit risico nemen we hier op.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- 4.2.6 Sociaal domein Jeugd / WMO**

De Jeugd / WMO bevatten voor een groot deel opneemdereregelingen, waarbij de gemeente verplicht is zorg te leveren. Het risico blijft bestaan dat de zorgvraag hoger blijkt dan aangenomen in de begroting. We schatten het risico in op 5% van de omvang 2d's, rekening houdend met de egaliseringsreserve 2d's.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	464.000	750.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

4.3 Claims van derden

Dit betreft nog niet afgeronde claims van derden. Hierbij is een inschatting gemaakt van de uitkomsten van de individuele claims.

- 4.3.1 Overige juridische procedures**

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	1.200.000	7.500.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,98

4.4 Milieu

Hieronder zijn de onderwerpen opgenomen, waarop de gemeente aansprakelijk

gesteld kan worden of verplicht kan worden maatregelen te treffen, maar waarbij op dit moment nog geen concrete aansprakelijkstellingen zijn ontvangen.

- **4.4.1 Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)**

Risico's ten aanzien van milieuaspecten in het kader van bodemverontreiniging. In Wijchen zijn nog een aantal voormalige stortlocaties aanwezig. De bekendste hiervan is de locatie aan de Heumenseweg 80 (voormalig stort Alverna). Voor de overige (stort)locaties zijn de risico's in het geheel niet gedekt, maar zijn de risico's niet bijzonder groot. Daarnaast komen er vrijwel elk jaar wel enkele verontreinigingen aan het licht waarvan geen veroorzaker bekend is. De gemeente kan (indien deze verontreiniging op openbaar terrein wordt aangetroffen) hiervoor verantwoordelijk worden gesteld.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.4.2 Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.**

Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Voorts kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.4.3 Aanpak saneringswoningen**

Sinds 2012 zijn de beheerders van de Rijksweginfrastructuur verantwoordelijk voor het saneren van woningen die te veel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen A50, A73 en A326. Zij zijn daarmee verantwoordelijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woning. De gemeente is verantwoordelijk voor de projectmatige sanering van woningen langs gemeentelijke en provinciale wegen die bij het Rijk zijn aangemeld (A- en B-lijst). De kosten van deze saneringen zijn in principe voor het Rijk.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.4.4 Milieu bodemverontreiniging**

Hoewel al een groot deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico aanwezig dat ergens bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet voorzien was.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	100.000	100.000

Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

4.5 Uitgeleende gelden en garantstellingen

De hier opgenomen onderwerpen houden verband met het niet kunnen aflossen van leningen, waarbij Wijchen het risico draagt.

- 4.5.1 Verstrekte hypotheekleningen aan ambtenaren**

Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheekleningen verstrekt aan medewerkers. We merken dat steeds meer hypotheekleningen vervroegd worden afgelost.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	1.289.000	1.789.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- 4.5.2 Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties**

De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de Woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze stichting is de eerste risicodrager. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	64.589.000	64.589.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00) .	0,01	0,01

- 4.5.3 Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen.**

Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangevane geldleningen. Er zijn een aantal nieuwe garantstellingen aan sportverenigingen afgegeven.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico sport	974.000	974.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

4.6 Overig

- 4.6.1 Wijziging legger door het Waterschap**

De legger is in het 3e kwartaal van 2016 vastgesteld. Door introductie van een ruimtereservering voor toekomstige dijkverbetering en een zogenaamde bouwgrens waarbinnen geen nieuwbouw is toegestaan, kan planschade ontstaan doordat beperkingen aan eigendommen worden opgelegd. In 2018 en in het eerste halfjaar 2019 zijn geen planschadegevallen voorgekomen.

Waterschap Rivierenland heeft in 2017 op verzoek van de gemeente Wijchen de kasteelgracht Wijchen van de legger C-wateren verwijderd. Daarmee zijn ook de verplichtingen (Keur) komen te vervallen die zijn verbonden aan de status van C-

wateren. De kasteelgracht staat niet in verbinding met enig ander oppervlaktewater en wordt kunstmatig op peil gehouden. In de huidige situatie vervult de kasteelgracht de functie als cultuurhistorisch en landschappelijk water en als opvang voor neerslag afkomstig van het kasteel en een gedeelte van de spoorstraat.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	0	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0	0,5

- 4.6.2 crisis (COVID-19, Oekraïne)**

Vanaf het ontstaan van de corona pandemie zijn gemeenten geconfronteerd met de financiële effecten hiervan. Meerkosten voor de bedrijfsvoering, handhaving, sluitingen van sportzalen, theater en het zwembad zijn voorbeelden hiervan. Er zijn ook minderkosten op het gebied van het niet doorgaan van evenementen. In 2020 en 2021 heeft het Rijk gemeenten gecompenseerd, waarmee er voor de gemeente Wijchen voorsnóg geen financieel nadeel is ontstaan. Ook de vluchtelingenstroom vanuit Oekraïne leidt tot meerkosten bij de gemeenten, waar de overheid financiering tegenover stelt. We nemen in dit kader een risico op voor een aantal onderwerpen, waarvan we weten dat het tot meerkosten leidt. Daarbij gaan we er in dat geval vanuit dat er geen compensatie van het Rijk meer tegenover staat.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Sluiting zwembad	300.000	300.000
Extra kosten bedrijfsvoering, waaronder handhaving	100.000	100.000
Meerkosten sociaal domein	300.000	300.000
Cultuur	100.000	100.000
Afval	100.000	100.000
Toename (bijzondere) bijstandsuitkeringen	100.000	100.000
Huisvesting vluchtelingen (Oekraïne)	500.000	0
Totaal corona	1.250.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- 4.6.3 Databeveiliging**

De verdergaande digitale vastlegging van gegevens vraagt om alert te zijn op de risico's die automatisering met zich meebrengt. Op basis van het vastgestelde Informatieveiligheidsbeleid werken we in 2022 en 2023 verder aan de realisatie van alle te nemen stappen. Daarnaast streven we er naar te voldoen aan de AVG. We nemen hier het risico op voor schendingen van de privacy, datalekken of cyberincidenten en de mogelijke claims daardoor.

	Begroting 2023	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	250.000	0
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0

Paragraaf 4: Onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van onze begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in omvang en besteding.

Tabel 26: Beheerplannen

	Beheerplan	Looptijd	Onderdeel van programma
1	Wegen	2023-2027	2
2	Openbare verlichting (OVL)	2023-2027	2
3	Civiele kunstwerken (bruggen/duikers)	2023-2027	2
4	Groen	2023-2027	5
5	Riolering	2023-2027	7
6	Watergangen/Baggeren/Beschoeiingen	2021-2040	5
7	Gebouwen	2023-2043	div.

De onderdelen 1 tot en met 6 uit bovenstaande tabel vormen de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en vertegenwoordigen een structureel budget van circa € 9 miljoen.

Integraal beheer openbare Ruimte (IBor)

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de onlangs vastgestelde nota IBor 2023 t/m 2027. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Tabel 27: Beheerniveaus Openbare Ruimte

Discipline	Winkel gebied	Bedrijven terrein	Buitengebied en kerkdorpen	Woon gebied	Hoofd structuur
Bomen	C	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	C	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verhard	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Onderstaand een korte beschrijving wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau.

A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak

A = Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit, functioneel

B = Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak

C = Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

* Met de vaststelling van het IBor-plan 2018-2022 is afgesproken dat met machinale groenonderhoud m.u.v. de zone winkelgebied op niveau C en het handmatige groenonderhoud op niveau B onderhouden wordt.

Het machinaal onderhoudsbestek (groen, onkruid, vegen) wordt in 2022 opnieuw aanbesteed voor 3 jaar en loopt van 2023 tot en met 2025. Het contract met de firma van Gelder voor het onderhoud van de openbare verlichting (ovl) eindigt per 1 juli 2023 en dient begin 2023 dus te worden aanbesteed. Daarnaast wordt in 2023 het beleidsplan ovl geactualiseerd.

Met de ambtelijke fusie zijn de beheerpakketten van Druten en Wijchen geharmoniseerd. In 2023 wordt verder uitvoering gegeven aan harmonisering, procesafspraken BGT-BOR en het objectenhandboek. Hiermee wordt een start gemaakt voor een organisatie brede aanpak voor het op peil houden van de areaalgegevens.

Beleidsindicatoren

Indicator	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Klanttevredenheidsonderzoek	7,0	7,0	6,8
Aantal klachten	6.786	6.786	7.000
Aantal burgerparticipatiecontracten	319	319	330
Afhandeling meldingen buiten normtijd	48%	40%	30%
Aantal ontevreden melders	3%	3%	3%

Financiële aspecten / Uitvoeringsprogramma

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning genaamd jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). In deze planning zijn benodigde (integrale) vervanging en werkzaamheden voor groot onderhoud van en aan wegen, riolering, kunstwerken, openbare verlichting, bomen en groen opgenomen. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks door het college vastgesteld. Daarbij presenteren we eveneens een doorkijk van de eerste 4 jaren parallel aan de begrotingsperiode.

Voor de diverse disciplines zijn structurele jaarbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn voorzieningen en reserves gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden hieronder toegelicht.

De afzonderlijke onderdelen nader belicht

1- Wegen

Areaal / Kengetallen

Asfaltverharding	1.375.056	m2
Geluidsreducerend asfalt	48.244	m2
Elementenverharding beton	985.282	m2
Elementenverharding gebakken	359.296	m2
Betonverhardingen	16.708	m2
Verharde bermen	61.640	m2
Halfverharde paden	44.940	m2
Totaal	2.891.166	Are

Beleidskader

Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand 'onvoldoende' verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt. Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor zowel de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie conform de wegbeheersystematiek van het C.R.O.W. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de C.R.O.W.

Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten

Investerings in wegen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven in gemiddeld 68 jaar. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer projecten wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de egaliseringsreserve wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud wegen

Tweejaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit 2019 (asfaltverharding). In 2022 vindt de nieuwe inspectieronde plaats en is duidelijk wat de actuele onderhoudstoestand van de wegen is. De verwachting is dat er weinig achterstallig onderhoud is.

2- Openbare Verlichting

Areaal /Kengetallen

Aantal lichtmasten ≥ 8m	1.795	Stk
Aantal lichtmasten < 8m	8.763	Stk
Overige voorzieningen	50	Stk
Aantal armaturen	10.608	Stk
Waarvan % Led	18	%

Beleidskader

In het beleidsplan staan de speerpunten genoemd waarbij met de inrichting en het onderhoud van de openbare verlichting rekening gehouden dient te worden. Het accent ligt op duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Het ingezette beleid ten aanzien van het toepassen van LED verlichting en dynamisch dimmen waar mogelijk, worden gecontinueerd en uitgebreid. Tevens passen we meer statisch dimmen toe.

Evenals voor groen, grijs, reiniging en kunstwerken is ook voor de verlichting een beheerplan opgesteld. Dit is gebaseerd op onze Wijchense beeldkwaliteitsystematiek. Uitgangspunt is dat we LED verlichting toepassen, tenzij dat technisch niet mogelijk is. Nieuwe armaturen voorzien we van een dimmer als dit effectief bijdraagt aan onze doelstellingen (minimaliseren CO2 emissie en lichtvervuiling). We komen in 2023 met een nieuw beleid-beheerplan waarbij rekening wordt gehouden met de nieuwe ontwikkelingen.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. Investerings betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Daarnaast is er een egaliseringsreserve voor het groot onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting. Op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn. In het beheerplan OVL hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

Achterstallig onderhoud

Er is achterstand in replace, schilderen en herstickeren van de masten. Ook bij het vervangen van armaturen ≥ 25 jaar en masten is er een achterstand. In 2023 willen we een groot deel van deze achterstanden wegwerken.

3- Civiele kunstwerken

Areaal /Kengetallen

Aantal bruggen	53	Stk
Aantal duikers	82	Stk
Aantal tunnels	4	Stk
Aantal geluidschermen	6	Stk
Overige	1	Stk

Beleidskader

Eind 2017 is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (Ibor) en het beheerplan Kunstwerken uitgevoerd. Noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden betrekken we bij het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële aspecten

Investerings in civiele kunstwerken betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisatiereserve wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Op dit moment is er geen achterstallig onderhoud.

4- Groen

Areaal /Kengetallen

Bomen	32.100	St
Bosplantsoen	5.529	Are
Bos en natuur	5.530	Are
Sierplantsoen	1.792	Are
Hagen	290	Are
Gazon	12.708	Are
Ruw Gras&Bermen	12.644	Are

Beleidskader

Voor onderhoud en vervanging van openbaar groen zijn het beleidsplan Natuur en biodiversiteit samen met de groenstructuurplannen Kleine Kernen (2004) en Wijchen (2008) de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. Ecologisch beheer en onderhoud wordt uitgevoerd conform het vastgestelde Ecologisch groenbeheerplan. Verzoeken voor grondverkoop of -verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen. Aanvullend zijn er beleidsregels uitgifte groenstroken opgesteld.

Groen en beplantingen

In het Oosterpark en langs de randwegen in Wijchen is het ecologisch beheer gestart. Het plan voor ecologisch bermbeheer in het buitengebied start vanaf 2023 en is verwerkt in het machinaal groenonderhoudsbestek. Voor de monitoring zoeken we de samenwerking met ZLTO, Rijkswaterstaat en het Waterschap. Het ecologisch beheer voor de park Noord en de spoorzone wordt in 2023 opgestart. Voor de woonwijken zal vanaf 2023 een visie komen om ecologisch beheer gefaseerd op te starten waarbij dit eerst in een pilotwijk start.

Burgerparticipatie

In 2023 zetten we de visie voor het betrekken van de bewoner bij het dagelijks onderhoud en renovaties van groen in de woonwijken door. Kleinschalige initiatieven van bewoners waarbij ze in eigen beheer Het aantal participatieprojectjes stijgt met de toenemende interesse van bewoners. Het gaat hierbij om groenprojectjes maar ook om projectjes waar bewoners helpen met het verwijderen van zwerfafval.

Bomenonderhoud

Voor het dagelijks beheer van de bomen zijn in het IBOR duidelijke randvoorwaarden gesteld. Deze randvoorwaarden en het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepalen de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen. Er komt in 2023 een herziening van het kapbeleid waarbij conform het coalitieakkoord "samen verschil maken" de visie is 1 boom kappen - 2 bomen planten.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer renovatie groen wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisereserve Groenbeheer welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Jaarlijks worden conform het jaarlijks uitvoeringsprogramma diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. In 2022 zijn met name bomen in buitengebied gesnoeid.

5- Riolering

Areaal /Kengetallen

Lengte vrijvervalriolering	229,5	Km
Lengte persleiding	16,8	Km
Lengte drukriolering	88	Km
Lengte vacuümriolering	9	Km
Aantal Putten	6.054	Stk
Aantal gemalen	37	Stk
Aantal pompputten	517	Stk
Aantal IBA's	14	Stk
Wadi's	31	Stk
Randvoorzieningen	11	Stk

Beleidskader

Beleidsplan water en riolering.

Eind 2022 is het nieuwe Beleidsplan water en riolering (Bwr) voor de periode 2023-2027 opgesteld. Het Bwr is een beleidsplan waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe zij dit bekostigt.

Het nieuwe Bwr is samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en West Maas & Waal opgesteld. Doel van de samenwerking was door middel van harmonisering van beleid te komen tot minder kostenstijging, meer kwaliteit en minder kwetsbaarheid in de (afval)waterketen. Deze harmonisering betekent nadrukkelijk niet dat de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden hebben verloren. Integendeel, iedere gemeente is verantwoordelijk gebleven voor het eigen beleid en heeft het nieuwe Bwr afzonderlijk vastgesteld. Het nieuwe Bwr bevat een gemeenschappelijk deel (op hoofdlijnen geharmoniseerd beleid) en een individueel deel (specifieke uitwerking van beleid naar maatregelen).

Rioolbeheerplan

Aan de basis van het Beleidsplan water en riolering staat het Rioolbeheerplan (RBP) voor de periode 2023-2027. Het RBP is een operationeel plan dat inzicht geeft in de omvang van het te beheren (verbrede) rioleringsareaal en de maatregelen voor de (duurzame) instandhouding hiervan. Het RBP dient mede als input voor de financiële onderbouwing van het nieuwe Beleidsplan water en riolering.

Financiële aspecten

De kosten verbonden aan de riolering dekken we middels de rioolheffing af. Initiële investeringen worden als economisch nut geactiveerd. De

vervangingsinvesteringen worden ten laste van de voorzieningen gebracht. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daarnaast zijn er drie voorzieningen ten behoeve van de vervangingsinvesteringen. Jaarlijks wordt er, conform het rioolbeheerplan, toegevoegd aan de voorzieningen om ook op lange termijn de vervangingen te borgen. Daarnaast bestaat nog de egaliserende reserve om behaalde efficiency resultaten terug te kunnen geven aan de burger in de heffing of extra voorzieningen.

Achterstallig onderhoud

Aan de hand van rioolinspecties geven we input aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). De afgelopen 10 jaar zijn alle riolen in Wijchen geïnspecteerd en vervangingen conform uitgevoerd. Na de vervanging van de riolen in de bloemenbuurt en Alverna is er momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud.

6- Watergangen

Areaal /Kengetallen

Lengte B-Watergangen	13	Km
Lengte C-Watergangen	83	Km
Overs vijvers, plassen, etc	6	km
Ontv.plicht A-watergangen	36	Km

Beleidskader

Het Baggerplan 2022 vormt het beleidskader voor het beheer en onderhoud van het oppervlaktewater in eigendom van de gemeente.

Waterschap Rivierenland is de waterbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Wijchen. De gemeente en het waterschap streven naar een watersysteem met een goede waterkwaliteit. Daarnaast is het van belang dat neerslag en kwel kan worden opgevangen (geborgend) en afgevoerd.

De gemeente Wijchen is opgedeeld in vier afwateringseenheden:

- Het peilgebied Quarles van Ufford: ten noorden van de Nieuwe Wetering en ten oosten van de A50. Het gebied watert in noordwestelijke richting af en omvat de kern Bergharen.
- Het peilgebied Bloemers: ten zuiden van de Nieuwe Wetering en omvat het noordelijke deel van kern Wijchen en de kernen Hernen, Leur en Batenburg. Het gebied watert in westelijke richting af op de Maas via de Nieuwe Wetering naar het gemaal Bloemers bij Appeltern.
- Het peilgebied Citters I: omvat het zuidelijk deel van kern Wijchen en de kern Niftrik. Het gebied watert af op de Maas via de Niftrikse Wetering naar het gemaal Citters I.
- Het peilgebied Citters II: ten zuiden Citters I, grenzend aan de Maas en omvat kern Balgoij. Het gebied watert af op de Maas via de Balgoijse Wetering naar het uitwateringsgemaal Citters II in de Loonse Waard.

Als eigenaar van B- en C-wateren heeft de gemeente het beleid te willen baggeren binnen het onderhoudsprofiel. Het watersysteem wordt hiermee op orde gehouden en voldoet aan de legger van het waterschap. Het onderhoud van de waterpartijen en watergangen is opgenomen in het baggerplan vastgesteld voorjaar 2022. Daarin is planmatig aangegeven op welk moment aan een waterpartij onderhoud gepleegd moet worden. Aan de hand van detailinspecties wordt input gegeven aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële Aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daaraan gekoppeld is de voorziening baggeren waterpartijen en beschoeiingen. Deze voorziening wordt gevormd vanuit het taakveld riolering.

Achterstallig onderhoud

Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel is er onduidelijkheid over het Wijchens Meer. Het Wijchens Meer is gedeeltelijk een A-watgang waarover de gemeente een ontvangstplicht heeft voor het bij baggeren vrijkomende slib. De kosten daarvan komen voor rekening van de gemeente. Het grootste deel van het Wijchens meer is C-watgang met een dikke sliblaag. Het gaat hier om grote hoeveelheden slib waarvan de verwerkingskosten zijn meegenomen in het nieuwe baggerplan.

7- Gebouwen

Areaal /Kengetallen

Gebouwen bedrijfsvoering	3	Stk
Wijkcentra/MFA's	14	Stk
Sportzalen/sporthallen	7	Stk
Woningen	3	Stk
Monumenten	3	Stk
Kunstwerken	51	Stk
Overige	16	Stk

Beleidskader

Gemeentelijk vastgoed is geen doel maar een middel om bepaalde doelen te verwezenlijken.

In het eerste kwartaal van 2019 is een eerste stap gezet en is het basisdocument voor vastgoedbeleid door de gemeenteraad vastgesteld (dd. 8 maart 2019 met kenmerk 261989). Aspecten die hierin benoemd zijn, zijn:

- de kerntaak van de gemeente ten aanzien van vastgoed;
- de verschillende deelportefeuilles;
- De spelregels ten aanzien van:
 - o financiën
 - o verhuur
 - o onderhoud
 - o aankopen en afstoten
 - o leegstand

Vervolgens is een aanvullend beleidskader opgesteld dat handvatten biedt om weloverwogen en integrale keuzes te maken om te borgen dat de gemeente Wijchen haar gebouwen doelmatig en efficiënt inzet. Deze nota is in mei 2020 door de raad vastgesteld. Daarbij is een meerjaren-portefeuilleplan uitgewerkt waarin een beeld wordt geschetst van de beoogde vastgoed ingrepen voor de middellange termijn (2020-2030).

Het beleid is dat het gemeentelijk vastgoed op conditieniveau 3 (met selectieve neerschudding naar 4 op de bouwkundige aspecten) wordt onderhouden. Onze Monumenten houden we in onderhoudsconditie 2. Dit is gebaseerd op de NEN 2767. Het onderhoudsplan voor de komende 20 jaar wordt jaarlijks geactualiseerd door onze adviseurs met de Nen2767 opleiding tot erkend vastgoed inspecteur.

Financiële aspecten

Investerings in nieuwe gebouwen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar, verbouw in 20 jaar. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen worden in de meerjarenraming opgenomen. Vervangingen van installaties worden uit de onderhoudsreserve gedekt. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Er wordt in deze periode incidenteel gekeken naar eventuele overschrijdingen in budgetten vanwege de gestegen prijzen voor bouwmaterialen.

De dotaties in de reserve onderhoud volstaan als dekking voor de lange termijnplanning. De reserve heeft hiermee een egaliserend karakter over de jaren.

Achterstallig onderhoud

In verband met de voorgenomen nieuwbouw van MFA Westwijzer worden aan dit gebouw beperkt onderhoud uitgevoerd. In verband met het voorgenomen project 'Hart van zuid' wordt aan het wijkcentrum zuid en sportzaal zuid beperkt onderhoud uitgevoerd. Voor de overige gebouwen geldt dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud bij het gemeentelijke vastgoed.

Paragraaf 5: Financiering

Begripsbepaling

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Inleiding

Vanaf 2001 is de Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente middels een statuut te regelen. Gelijktijdig met het aanbieden van de begroting 2017 heeft de raad het huidige financieringsstatuut vastgesteld. Daarin staan onze eigen regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten, alsmede de administratieve organisatie van de financieringsfunctie.

Wettelijke voorschriften

Deze paragraaf moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In artikel 13 van het BBV staat:

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Beleid omtrent financiering en rentevisie

De hoofdpunten van het beleid omtrent financiering is opgenomen in het financieringsstatuut. Daarin staat dat we zoveel als mogelijk risico's afdekken en proberen te voorkomen. Zo zijn we geen bank en gaan we niet beleggen om rendement te halen. Voor het hanteren van rentepercentages voor toekomstige leningen en/of roodstand baseren we ons op de toetsingskaders van de provincie en visies van de grote banken in Nederland en de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). Daarbij hanteren we het voorzichtigheidsprincipe (want risicomijdend). Dit resulteert erin, dat we aan de bovenkant van de bandbreedte gaan zitten voor de rentepercentages die we gebruiken bij de verwachte herfinancieringen en roodstand.

Risicobeheer

Het risicobeheer is ook in ons financieringsstatuut geregeld. Daarin staan de volgende algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend verstrekken aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt getoetst. De gemeente is geen bank van lening en zal pas in uiterste instantie overgaan tot het verstrekken van leningen;
- De gemeente mag aan mede-overheden geld uitlenen wat ze niet meteen nodig heeft. Daarbij geldt dat er geen risico gelopen mag worden en dat het niet met het doel is om rendement te maken door het lopen van overmatig risico. Beleggen is niet toegestaan;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Met de inwerkingtreding van de Wet Verplicht Schatkistbankieren is het niet langer toegestaan middelen aan te houden boven de toegestane norm op de lopende rekening of spaarrekening, of beleggingen aan te gaan.

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's.

- **Koersrisico's**

De koersrisico's voor onze gemeente zijn zeer beperkt omdat we onze overtollige middelen in de schatkist moeten aanhouden. We hebben geen aandelen of deposito's meer als beleggingen. De laatste schatkistpapieren zijn in 2015 verkocht. Valutarisico's hebben we niet, omdat we in principe alleen maar met Euro's werken. Verplichtingen in andere valuta kunnen we alleen in uitzonderingsgevallen aangaan.

- **Renterisicobeheer**

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Het doel van deze limiet is om te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken gaan optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Het niveau van de kasgeldlimiet, is beperkt tot 8,5% van het totaal van de begroting. De wettelijk toegestane kasgeldlimiet van 8,5% wordt niet structureel overschreden.

- **Renterisiconorm**

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's door renteherziening en herfinanciering - van leningen met een looptijd vanaf 1 jaar - niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. De aflossingen op de leningen die we 1 op 1 aan derden door verstrekken (Talis) tellen hierbij niet mee. Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Wijchen ruim binnen de rente risiconorm blijft.

Tabel 28: Bedragen x €1000

	2023	2024	2025	2026
20% van Begrotingstotaal	24.128	24.850	25.020	24.485
Aflossingen en rente herzieningen	683	1.040	1.814	1.977
Saldo	23.445	23.810	23.206	22.508

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restant bedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage overeengekomen in de garantstelling. Naast leningen aan sportverenigingen, zijn het vooral leningen voor woningbouwcorporaties en de Nationale Hypotheekgarantie.

Woningbouwcorporaties

De kans dat de gemeente voor geldleningen van de woningbouwcorporaties als borg wordt aangesproken is zeer klein. Daarnaast staat het Rijk voor 50% garant. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervang positie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en evt. nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden;

Nationale hypotheekgarantie

Wijchen is 50% achtervang voor de tussen 1 januari 1995 en 1 januari 2011 verleende Nationale Hypotheekgaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Vanaf 2011 heeft het Rijk de achtervangpositie overgenomen. Op basis van de in 2020 opgestelde liquiditeitsprognose van Stichting waarborgfonds Eigen Woningen is de verwachting dat in de periode 2020-2025 geen aanspraak wordt gedaan op de achtervang. Vanaf 1 januari 2011 staan gemeenten niet langer garant, maar komt dit geheel te rusten op het Rijk.

Opgenomen leningen

Tabel 29: Opgenomen leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	2022 (verwacht)	2023 (prognose)	2024 (prognose)	2025 (prognose)	2026 (prognose)
Eigen financiering	10.991	17.826	29.812	28.533	27.439
Specifiek voor Woningbouw	5.280	4.762	4.235	3.700	3.157
Opgenomen leningen totaal	16.271	22.589	34.048	32.234	30.596

De leningen die specifiek voor woningbouw zijn aangetrokken, zijn weer doorgeleend aan woningbouwcorporaties. De overige leningen zijn voor eigen financieringen aangetrokken en deels doorgeleend aan verenigingen of stichtingen. Vanwege forse investeringen zal de gemeente de komende jaren langlopende leningen aan gaan trekken. Op dit moment verwachten we in 2023 € 7 miljoen en in 2024 € 12.5 miljoen aan langlopende leningen aan te moeten trekken.

Voor de overige financiering maakt de gemeente gebruik van kasgeldleningen of de kredietfaciliteit bij de BNG Bank. Bij BNG kunnen we tot € 7 miljoen rood staan, waarvan we voor € 2 miljoen goedkoop rood kunnen staan en voor de overige € 5 miljoen een hoger tarief betalen. Gezien de huidige lage rentestand geven we de voorkeur aan het aantrekken van kasgeldleningen.

Uitgezette leningen en deelnemingen

Om inzicht te verschaffen in de uitgezette leningen verwijzen we naar onderstaand overzicht. Hierbij sluiten we aan bij de indeling volgens de voorgeschreven balansindeling IV-3.

Tabel 30: Uitgezette leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	428	428	428	428	428
Woningbouwcorporaties	5.361	4.908	4.447	3.976	3.497
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	8.694	8.493	8.292	8.302	8.601
Eindtotaal	14.483	13.829	13.167	12.706	12.527

- #### Hypotheek en garanties ambtenaren

Per 1 augustus 2009 is er een verbod op het verstrekken van hypotheek en garanties aan gemeentepersoneel van kracht. Het ministerie beroept zich op de Wet fido (Financiering Decentrale Overheden), sinds 2001 van kracht, waaruit volgens de minister volgt dat publiek geld niet voor niet-publieke doeleinden, zoals hypotheekverstrekking, ingezet mag worden. Het verbod strekt zich ook uit tot het geven van garantie door de gemeente op een door een andere instelling te verschaffen (hypothecaire) geldlening. Er worden na 1 januari 2009 geen hypotheekleningen meer verstrekt. Bestaande hypotheekleningen lopen via een zogenaamde "sterfhuisconstructie" af. Er mogen geen nieuwe leningen en/of garanties meer worden verstrekt. Van lopende leningen en/of garanties is het toegestaan dat zij uitdalen wel aflopen. In bovenstaande tabel zijn deze opgenomen onder Overige

langlopende leningen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op de verwachte uitgaven en inkomsten (liquiditeitsplanning). Daarbij houden we rekening met onder andere de exploitatie, aflossingen op leningen en uitgaven voor projecten. Deze liquiditeitsplanning vergelijken we met ons banksaldo. Als blijkt dat we onvoldoende geld op de bank hebben, kunnen we ervoor kiezen om (voordelig) rood te staan bij de bank, of een lening aan te trekken. Dit is afhankelijk van de goedkoopste optie. We spreken van een lening als de looptijd langer vast staat dan 1 jaar.

Op basis van de liquiditeitsplanning en inclusief het aantrekken van nieuwe langlopende leningen is de verwachte ontwikkeling van ons banksaldo als volgt:

Verwacht banksaldo inclusief korte financiering (x € 1.000)	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
	-1.910	-12.349	-4.500	4640

Rente

Onze visie over de rente is een afgeleide van de visie van de grootbanken en onze huisbank, de BNG. Daarnaast houden we rekening met het toetsingskader van de Provincie Gelderland. Door de gevolgen van de Coronacrisis is grotere onzekerheid ontstaan op de kredietmarkten, met stijgende rentes tot gevolg. De Europese Centrale Bank zet maatregelen in die deze stijging drukken. De verwachting is daarom dat de rentes stabiel en op een laag niveau blijven. Wij hanteert voor de berekening van de in 2021 aan te trekken leningen voorzichtigheidshalve een percentage van 1,5%. Daarmee voldoen we aan de provinciale toets, die staat voor een voorzichtig rentebeleid.

Tabel 31: rentebaten en lasten

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
<u>Rentekosten</u>				
Rente langlopende geldleningen	191	500	495	484
Rente kortlopende geldleningen	8	8	8	8
Rente geldleningen woningbouw	134	122	111	99
Rente overig	5	5	5	5
<u>Rente-opbrengsten</u>				
Hypotheekrente ambtenaren	-41	-19	-5	0
Rente langlopende geldleningen	0	0	0	0
Rente kortlopende geldleningen	0	0	0	0
Rente geldleningen woningbouw	-141	-129	-116	-104
Rente overig	0	0	0	0
Rente huurkoop	-7	-7	-7	-7
Rentekosten kapitaallasten	-1.184	-1.527	-1.557	-1.540
Rente Eigen vermogen berekend	779	779	779	779
Rente Eigen vermogen naar taakvelden	-779	-779	-779	-779
Saldo	-1.034	-1.047	-1.066	-1.056

Toerekening van rentelasten aan grondexploitaties, reserves, investeringen en taakvelden

In de nu voorliggende begroting rekenen we standaard rente toe aan de grondexploitaties. De wijziging in het BBV zijn doorgevoerd, waarbij is vastgesteld hoe de toe te rekenen rente voor de verschillende onderdelen moet worden bepaald.

De volgende uitgangspunten zijn verwerkt:

Grondexploitaties:

De berekening van de rente aan de grondexploitaties is voorgeschreven. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering.

Reserves:

We rekenen rente toe aan de reserves (eigen vermogen). Volgens de voorschriften is deze rente maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Dit betekent ook dat er geen rente over het eigen vermogen en/of voorzieningen kan worden berekend als er geen aangetrokken financiering is.

Verdeling naar taakvelden:

We moeten volgens de verslaggevingsvoorschriften van het BBV rente toerekenen aan de taakvelden. Dit is het saldo van de rentebaten en -lasten dat overblijft na de verwerking van de rente aan de grondexploitatie. Dat saldo rekenen we evenredig toe aan de taakvelden, op basis van de boekwaarde van de materiele vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar, met een minimum van 0%. Daarbij proberen we de fluctuatie in het rentepercentage zo klein mogelijk te houden in het meerjarenperspectief. Het rentepercentage dat we hier berekend hebben hanteren we ook bij voorgenomen investeringen.

Tabel 32: renteresultaat

	Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
a	Rentelasten korte en lange financieringen	339	635	619	595
b	Externe rentebaten totaal	-189	-155	-128	-111
a-b	Totaal door te rekenen externe rente	150	480	491	484
c1	Rente aan grex	19	43	21	16
c2	Rentelast "projectfinanciering" (m.n. Talis)	134	123	111	99
c3	Rentebate "projectfinanciering" (m.n. Talis)	-141	-129	-116	-104
C		-12	-37	-16	-11
1-c	Saldo door te berekenen externe rente	137	443	475	474
d1	rente toegerekend aan het eigen vermogen	779	779	779	779
d2	rente toegerekend aan voorzieningen	0	0	0	0
e	Aan taakvelden toe te rekenen rente	916	1223	1254	1253
f	Werkelijk aan taakveld door te rekenen rente	1184	1527	1557	1540
	Renteresultaat Taakveld Treasury	-268	-305	-303	-288

Het renteresultaat is een onderdeel van het taakveld Treasury. Wijchen heeft een positief (afnemend) renteresultaat binnen dit taakveld. Uit de voorschriften komen de volgende te hanteren rentepercentages. Deze percentages worden jaarlijks opnieuw berekend.

Tabel 33: rentepercentages

	2023	2024	2025	2026
Rente Bouwgrondexploitaties	0,89%	0,91%	0,89%	0,95%
Rente Eigen vermogen	0,89%	1,34%	1,32%	1,44%
Rente-omslag naar de taakvelden berekend	1,60%	1,77%	1,77%	1,83%
Rente-omslag naar de taakvelden genormeerd	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

Paragraaf 6: Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens inzake de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Vanaf 1 januari 2018 is de Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW) van start gegaan met de bedrijfsvoeringstaken voor de gemeenten Druten en Wijchen. De WDW is een gemeenschappelijke regeling die haar begroting conform wettelijke vereisten voor 15 april aanbiedt aan de deelnemende gemeenten.

De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5k's):

1. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering;
2. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio;
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid;
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers;
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

In 2018 is een 0-meting uitgevoerd bij inwoners en bedrijven in beide gemeenten over de kwaliteit van dienstverlening. In 2020 is de 1-meting uitgevoerd. De ervaren kwaliteit van dienstverlening bij inwoners en bedrijven is globaal gelijk gebleven.

In 2022 is de 2-meting uitgevoerd. De resultaten van beide gemeenten zijn op dit gebied ten opzichte van de uitkomsten 2018 iets vooruitgegaan of zijn stabiel zijn gebleven.

Indien deze resultaten worden afgezet tegen de landelijke benchmarkcijfers blijkt bovendien dat deze zich over het algemeen iets boven het landelijke gemiddelde begeven. In de Agenda Dienstverlening hebben we de ambitie geformuleerd om onze dienstverlening verder te verbeteren en beter te laten aansluiten bij de behoeften van onze inwoners en ondernemers. We streven hierbij naar een 7 in 2024.

Integraal Plan WDW

De WDW heeft haar Begroting 2023 in juli vastgesteld, rekening houdend met de ingediende zienswijzen van de beide gemeenten. Deze begroting was technisch van aard en volledig opgezet vanuit het bestaande beleid en een financiële vertaalslag daarvan.

Nieuw beleid is geformuleerd in de nota "Integraal plan WDW". In dit plan is het volgende opgenomen:

1. De WDW-organisatie:
 - a. Organisatieontwikkeling en organisatorische inrichting;
 - b. Opleidingsplan;
 - c. Informatiebeleidsplan;
 - d. De voortgang op de taakstelling van de WDW.
2. Extra capaciteit voor de formatie.
3. Bestuurlijke afspraken met het oog op de vluchtelingenopvang Oekraïne.

Ad 1b. De WDW-organisatie: Organisatieontwikkeling en -inrichting

We richten ons hier op de vragen die vanuit de colleges aan de WDW zijn gesteld.

1. Heb oog voor meer coördinerende sturing bij achterblijven Zelforganisatie in teams.
2. Zorg voor ondersteuning bij de ervaren ondoorgankelijkheid van de organisatie.
3. Zorg voor afstemming in team- en domein overstijgende kwesties (integraal).

Ad 1b. De WDW-organisatie: Opleidingsplan

In een moeilijke arbeidsmarkt is het belangrijk om de werkorganisatie goed te positioneren. Een groot verloop betekent ook kansen in onze werving van nieuwe potentiële medewerkers. De WDW moeten zich, als werkgever, dan wel aantrekkelijk maken en houden.

Het opleidingsplan en -budget biedt daartoe weinig mogelijkheden. Bovendien sluit het, voor wat betreft de budgettaire ruimte, niet aan op ambities voor doorontwikkeling, die middels het actieplan doorontwikkeling WDW bestuurlijk zijn vastgesteld.

De ruimte in het opleidingsbudget is momenteel 1% van de loonsom. Dit is niet vergelijkbaar met de sector gemeenten. Generiek in de sector gemeenten is rond de 2%.

Ad 1c. De WDW-organisatie: Informatiebeleidsplan

In lijn met het bedrijfsplan van de WDW, staat 2021 en 2022 in het teken van de fundamenten van de ICT. Kern-applicaties (sociaal domein, burgerzaken, gegevensdistributie, HRM, VTH) worden geïmplementeerd en geharmoniseerd. Daarmee worden belangrijke efficiëncyslagen gemaakt. Tegelijkertijd is een strategisch informatiebeleidsplan opgesteld, hoe we vanuit dit fundament kunnen doorgroeien naar een eigentijdse ICT.

Ad 1d: De WDW-organisatie: Voortgang op de taakstelling WDW

In 2018 is de WDW gestart met de taakstellende opgave om 600K in te krimpen op de personeelsbegroting. Tot 2022 heeft de WDW dit op kunnen vangen met haar reserves. Deze zijn uitgeput vanaf 2023. Vanaf begrotingsjaar 2024 verwacht de WDW dit volledig waar te maken.

Ad 2. Extra capaciteit voor de formatie

Vanaf de start van de WDW in 2018 is de omvang van de formatie redelijk constant gebleven¹, op enkele uitbreidingen na op het gebied van versnelling woningbouw. In de WDW-begrotingen van de afgelopen jaren heeft het bestuur van de WDW naar beide gemeenten aangegeven, niet te komen met uitzetting.

Bovenliggende reden daarvoor was de financiële situatie in de gemeenten.

Daarbij is in de WDW-begrotingen ook steeds aangegeven dat directie en management extra kosten, die gepaard gaan met ambities van de besturen én professionalisering van de organisatie wel onderkennen, maar het niet realistisch vinden om hiervoor met een uitzetting te komen naar de gemeenten op dat moment.

Ondertussen ziet de WDW een aantal knelpunten ontstaan in de organisatie, zoals:

1. Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal specifieke gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein. Meest actuele voorbeelden zijn de gevolgen van corona (ziekteverzuim) en de Oekraïne-crisis.
2. Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW er moeizaam in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeelsbudgetten.
3. Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten én de ambitie van professionalisering van de organisatie én efficiëncykwesies als gevolg van het bedienen van twee besturen, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk. Dit, met een risico op oververhitting. Een verhoogd ziekteverzuim (8,2% over het eerste kwartaal 2022) geeft daar blijk van volgens, rapportages van de bedrijfsarts.
4. Op een aantal punten gaat dit ten koste van rollen van medewerkers, die los staan van hun primaire functie. We noemen hier rollen in de ARBO-organisatie, rollen bin-

¹ Behoudens formatie in het kader van wettelijke ontwikkelingen, CAO en formatie waarvoor direct dekking is meegekomen via (rijks)uitkeringen.

nen de OR en rollen op het gebied van de kwaliteit van communicatie (taalcoaches). In een aantal gevallen betekent dit risico's op wettelijke verplichtingen.

De stretch in de organisatie is knellend. Dit gaat ten koste van óf de snelheid óf de kwaliteit van dienstverlening óf de menselijk maat.

Ad 3: Vluchtelingenopvang Oekraïne

Afsluitend is in dit plan nog kort stilstaan bij de bestuurlijke afspraken rondom de vluchtelingenopvang uit de Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de capaciteit in de WDW-organisatie in 2022.

Het bestuur van de WDW heeft het Integraal plan op 12 september vastgesteld en ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden. Behandeling hiervan volgt in de periode tussen het aanbieden van deze begroting aan de raden en de vaststelling daarvan op 10 november. In deze begroting nemen we de uitgangspunten uit het Integraal Plan over. Hieronder sommen we de financiële consequenties op.

	kosten S	kosten I
Formatie, extra capaciteit	€ 1.224.250	€ 523.750
Opleidingsplan	€ 300.000	€ 0
Informatiebeleidsplan	€ 160.000	€ 210.000
Organisatieontwikkeling - en inrichting	€ -60.000	€ 275.000
Invulling taakstelling	€ -2.500	€ 66.500
Oekraïne	Pm	Pm
Totaal Integraal plan WDW	€ 1.621.750	€ 1.075.250

Voor het Integrale Plan is geen dekking opgenomen in de gemeentelijke begrotingen. De uitzetting voor de beide gemeenten bedraagt:

	2023	2024	2025	2026
Wijchen structureel	€ 1.050.890	€ 1.183.410	€ 1.256.310	€ 1.311.390
Wijchen incidenteel	€ 696.760	€ 68.040	€ 35.640	€ 19.440
Druten structureel	€ 570.860	€ 642.840	€ 682.440	€ 712.360
Druten incidenteel	€ 378.490	€ 36.960	€ 19.360	€ 10.560

Organisatieontwikkeling

De samenleving verandert in een informatie- en netwerksamenleving. We staan voor nieuwe opgaven, zoals duurzaamheid, vergrijzing, democratisering en digitalisering. Al deze ontwikkelingen hebben impact op onze samenleving en onze rol als gemeente. Hoe gaan we daar als WDW mee om?

In het 'Actieplan Doorontwikkeling WDW' is opgenomen hoe we werken aan organisatieontwikkeling. Dit actieplan is een verdere uitwerking van ons bedrijfsplan dat onze basis blijft. De realisatie van de WDW-academie en het doorgroeien naar een nieuwe hybride werkcultuur zijn belangrijke onderdelen hierin.

Rechtmatigheidsverantwoording

Nu verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wijzigt dit. Het college van BenW geeft dan een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. We gaan ervan uit dat dit met verslagjaar 2023 wordt ingevoerd en zijn hierop in voorbereiding, onder andere door het opstellen van aangepaste verordeningen. De verbijzonderde interne controles worden op dit moment zodanig ingericht om zelfstandig over verslagjaar 2023 een goed onderbouwde rechtmatigheidsverantwoording af te geven in de jaarrekening.

Transparante en betrouwbare overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. Deze wet richt zich op een transparante overheid en vraagt een cultuurverandering rond de omgang met informatie. Bepaalde informatie moet verplicht en actief openbaar gemaakt worden. Dit raakt een groot aantal processen in onze gemeente. Ook informatieverzoeken aan de overheid (voorheen WOB-verzoek) vallen onder de nieuwe wet. Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, moet onze gemeentelijke informatiehuishouding op orde zijn, de juiste it-voorzieningen aanwezig en vooral bekend zijn wat de wet voor ambtenaar en bestuurder betekent. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van onze organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op onze bedrijfsvoering. In 2027 moet de WOO geïmplementeerd zijn, met nog 3 jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer.

In 2022 leggen we de uitgangspunten voor gemeenten Druten en Wijchen als open overheid vast en bepalen ons ambitieniveau. Ten tweede werken we uit wat dit betekent voor de noodzakelijke veranderingen in onze informatievoorziening; zowel in een doelarchitectuur (een ontwerp voor de lange termijn) als in concrete projecten en acties. Ten derde werken we verder aan het verbeteren van het afhandelen van de WOO-verzoeken. Tot slot zorgen we voor een passende veranderstrategie en nemen we een scala aan acties om de organisatie mee te nemen en op te leiden.

Paragraaf 7: Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waarbij sprake is van zowel een bestuurlijk als financieel belang. In deze paragraaf hebben we onderscheid gemaakt in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Bij iedere partij wordt aangegeven welk openbare belang zij behartigen. En welke ontwikkelingen in 2020 worden verwacht. Afsluitend presenteren we een financiële tabel met onder andere de Wijchense bijdrage in de totaalomzet van de verbonden partijen.

Eind 2018 heeft de raad de nota Verbonden Partijen (18 7b 21660) vastgesteld. Met deze nota zijn de diverse verbonden partijen ingedeeld in risicoprofielen, met bijbehorend toezichtarrangement waarmee de informatievoorziening en de sturing maatwerk worden. In deze paragraaf nemen we op in welk profiel iedere partij is ingedeeld. In de nota Verbonden Partijen is ook vastgesteld dat iedere verbonden partij periodiek wordt geëvalueerd. Op het moment dat bekend wanneer de evaluatie plaats vindt, nemen we dat op.

Gemeenschappelijke regelingen

- **8.1 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen 2023

De afgelopen jaren zijn vele veranderingen bij de GGD doorgevoerd waardoor deze beter aansluit op de behoeften van gemeenten. De bestuurlijke procedures, verantwoording en transparantie zijn verbeterd. Dit is terug te zien in de gewijzigde Gemeenschappelijke regeling, de Meerjarenstrategie 2020- 2023 en de opbouw van de begroting. De GGD investeert in data- en informatigestuurd werken, zodat beleidskeuzes beter ondersteund kunnen worden.

- **8.2 MGR Rijk van Nijmegen, WerkBedrijf en IRvN (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

Het WerkBedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het WerkBedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Ontwikkelingen 2023

Het WerkBedrijf heeft voor 2023 en de jaren erna diverse opgaven en ambities te realiseren. Het WerkBedrijf houdt rekening met een aantal ontwikkelingen:

1. de werkloosheidsontwikkeling en de regionale arbeidsmarkt;
2. de bemiddeling van kandidaten;
3. het strategische arbeidsmarktbeleid;
4. de nieuwe wet inburgering;
5. de uitwerking m.b.t. wet- en regelgeving w.o. CAO 'Aan de slag'.

De IRvN richt zich op:

1. de technologische trends en ontwikkelingen;
2. de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van informatieveiligheid;
3. verdere regionale ondersteuning en samenwerking.

- **8.3 G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) in Wijchen (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de WMO en de Jeugdwet. Het IBO is een gemeenschappelijke Regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Ontwikkelingen 2023

Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden sporen de medewerkers van het IBO actief op. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeente de verantwoordelijkheid voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

- **8.4 Euregio Rijn/Waal in Kleve en 's-Heerenberg (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Ontwikkelingen 2023

Projecten die meerwaarde hebben voor de gemeente Wijchen zullen wij ondersteunen. Aan de hand van de strategische agenda 2025 van de Euregio en de nieuwe periode van het grensoverschrijdende Europese subsidieprogramma 'Interreg' (start 2022) bekijken de subsidieadviseur en de accounthouder met de portefeuillehouders welke kansen er zijn binnen de organisatie en in de samenleving voor (bewustwording over) grensoverschrijdende samenwerking.

- **8.5 G.R. Bijsterhuizen in Nijmegen (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

Het samenwerkingsverband heeft tot hoofddoel het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein.

Ontwikkelingen 2023

De verwachting is dat we eind 2022 / begin 2023 deze gemeenschappelijke regeling op heffen, nu de laatste grondverkoop heeft plaatsgevonden.

- **8.6 Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Beuningen, Heumen, Groesbeek en Wijchen te Beuningen. ("Munitax") (toezichtarrangement basis)**

Behartigen openbaar belang

De gemeenten Beuningen, Heumen, Druten, Groesbeek en Wijchen werken onder de naam "Munitax" samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen 2023

Munitax voert volgens plan het opleggen van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen voor Wijchen uit.

- **8.7 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid in Nijmegen (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een samenwerkingsverband dat sinds 1 januari 2004 bestaat uit de volgende drie onderdelen: de regionale brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV). Ook zijn het veiligheidsbureau en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) hier ondergebracht. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorg.

Ontwikkelingen 2023

In de begroting van 2023 is zoveel mogelijk rekening gehouden met nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de Veiligheidsregio afkomen. Voor een aantal ontwikkelingen geldt dat deze weliswaar bekend zijn, maar dat de beleidsmatige en financiële consequenties voor de Veiligheidsregio op dit moment nog onduidelijk zijn. Denk hierbij aan prijsstijgingen als gevolg van inflatie en recente ontwikkelingen in

Oekraïne. In 2022 is door de VRGZ een QuickScan opgesteld zoals afgesproken. Hieruit is op te merken dat de overhead kosten van de VRGZ in verhouding circa 20% lager liggen dan de gemiddelde in de benchmark. Dit geldt ook voor de algemene kosten van de overhead. De kosten voor personeel en organisatie liggen hoger dan gemiddeld, en de kosten voor juridische zaken en facilitaire dienst zijn vrijwel gelijk aan het gemiddelde.

- **8.8 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen in Nijmegen (toezichtarrangement basis)**

Behartigen openbaar belang

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Ontwikkelingen 2023

Wijchen laat de verplichte wettelijke milieutaken door de ODRN uitvoeren. Het gaat dan om Vergunningverlening, toezicht en handhaving van de verplichte milieu- en asbesttaken. Daarnaast voert de ODRN een aantal projecten voor ons uit, zoals ketentoezicht, EML-energiecontroles en externe veiligheid. De ODRN stelt in overleg met ons een werkplan op, waarin de geplande activiteiten voor het komend jaar worden beschreven en begroot. Deze werkplannen zijn gebaseerd op het afgelopen jaar en voortschrijdend inzicht in het nieuwe jaar. In 2023 wordt de Omgevingswet ingevoerd, dat gevolgen gaat hebben voor de bodem- en geluidtaken en deze zijn vertaald in de begroting 2023 van de ODRN. Tegelijk met de Omgevingswet treedt de Wkb (Wet kwaliteitsborging) in werking. De ODRN krijgt hierdoor twee taken; de toets op de risicobeoordeling en op het dossier van het bevoegd gezag.

- **8.9 GR MARN (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen 2023

Volgens de vastgestelde begroting voor 2023 ontvangen wij een uitkering van € 56k.

8.10 Werkorganisatie Druten Wijchen (toezichtarrangement basis +)

Behartigen openbaar belang

Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere

gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan de inwoners blijft lokaal.

Ontwikkelingen 2023

In 2023 geeft de WDW verder invulling uit het Actieplan WDW. Met de extra middelen uit het Integraal plan brengen we de organisatie in balans met de gevraagde taken, waarbij we op ICT-gebied de initiatieven uit het Informatiebeleidsplan tot uitvoering brengen.

- **8.11 BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN) (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

De vervoersorganisatie is ingesteld om het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen tot stand te brengen en verder te ontwikkelen. Alle gemeenten uit het voormalige stadsregiogebied nemen deel aan de BVO DRAN. De gemeente Wijchen heeft bij de start alleen het Wmo sociaal vervoer ondergebracht bij de vervoersorganisatie. Vanaf augustus 2020 brengen bij ook het Leerlingenvervoer onder bij AVAN.

Ontwikkelingen 2023

De kosten blijven stijgen door o.a. de afbouw van de provinciale subsidie, kostenstijgingen in de taxibranche (stijgende brandstofprijzen) en de ambitie van 100% zero emissie in 2028. De Coronacrisis heeft impact op het feitelijk gebruik van het WMO vervoer gehad, inmiddels herstelt dit vervoer zich weer op het niveau van voor de Corona crisis. Deze begroting heeft positieve financiële gevolgen voor de gemeente Wijchen. Maar dit laten we niet vrijvallen omdat we dit voordeel reserveren voor te verwachten tegenvallers (NEA indexering die niet volledig in de begroting is verwerkt).

- **8.12 Groene Metropoolregio (toezichtarrangement basis)**

Behartigen openbaar belang

De Groene Metropoolregio is op 1 januari 2021 van start gegaan, als opvolger van het Georganiseerd overleg Arnhem Nijmegen (GO). In de conceptbegroting 2022 zijn de kosten opgenomen van het regiobureau, de jaarlijkse bijdrage aan de Stichting The Economic Board en de financiële uitwerking van de vijf centrale opgaven uit de regionale agenda 2022. De opgaven zijn "verbonden regio", "productieve regio", "circulaire regio", "ontspannen regio" en "groene groei regio". Eind vorig jaar is door de 18 colleges, de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB) een intentieovereenkomst getekend om te komen tot een bestuursakkoord en investeringsagenda. Dit akkoord zal worden gesloten tussen de Groene Metropoolregio, de provincie Gelderland en TEB. In het bestuursakkoord wordt afgesproken dat de drie partijen langjarig willen samen werken aan de realisatie van de regionale agenda en daarmee aan de ambities van het bestuursakkoord.

Ontwikkelingen 2023

Het opgavegericht samenwerken blijft uitgangspunt van de samenwerking. In vijf opgaven werken we aan onze ambities. Met een integrale aanpak in samenwerking met diverse overheden én met onze private en maatschappelijke partners. Onze opgavegerichte samenwerking ondersteunt deze beweging naar samenwerking in allianties. De opgaven van de Groene Metro poolregio bieden focus op concrete

speerpunten vanuit een integrale blik. De Verbonden regio, de Productieve regio, de Circulaire regio en de Ontspannen regio combineren ieder een aantal beleidssectoren en domeinen met elkaar. De Groene groeiregio zet juist de integrale samenwerking en integrale afweging van ruimteclaims in de leefomgeving centraal, en adresseert zo de kernambitie van de visie. De Groene groeiregio is daarmee integrerend van karakter.

Overige verbonden partijen

- **8.13 Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Knooppunt Arnhem Nijmegen (RBT KAN)**

Behartigen openbaar belang

De doelstelling van het RBT KAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in het Rijk van Nijmegen (en regio Arnhem en de Veluwe) verblijven en hier meer besteden. Waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder vergroot wordt. Wijchen maakt deel uit van de merknamen 'Rijk van Nijmegen' en 'Land van Maas en Waal'. Met marketing- en productontwikkeling wil RBT KAN de regio Arnhem – Nijmegen - Veluwe laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio's moeten een "must see & must do" bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De Gemeenschappelijke regeling financiële grondslag Stichting RBT KAN 2006 is uitsluitend een publiekrechtelijke afspraak zonder bestuur en rechtspersoonlijkheid. De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT KAN vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT KAN wordt gebruikt om de gemeente Wijchen als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing) en voor het exploiteren van de VVV Wijchen. De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Ontwikkelingen 2023

Leidend voor de subsidie aan stichting RBT AVN (als enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV - TVAN) is de Uitvoeringsagenda Bestemming in Balans van de regio Arnhem-Nijmegen, de uitvoeringsafspraken van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen en de Opgave Ontspannen regio van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De taken van TVAN zijn onder te verdelen in de categorieën: toeristische marketing, destiniatiemanagement en productontwikkeling, alsmede regionaal gastheerschap (zoals invulling geven aan de brandstore) waarbij lokaal maatwerk wordt geleverd. Het zwaartepunt van de opdracht voor TVAN is gelegen in marketing. In de GR hebben de gemeenten afgesproken om een gelijk bedrag per inwoner beschikbaar te stellen, waarvan 20% bestemd is voor invulling van het gastheerschap (o.a. het Toeristisch Informatiepunt TIP).

- **8.14 De Meerval B.V. in Wijchen**

Behartigen openbaar belang

De Meerval BV is verantwoordelijk voor de exploitatie van het zwembad De Meerval. De verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het gebouw ligt bij de stichting tot exploitatie van zwembaden in de Gemeente Wijchen. De stichting verhuurt het zwembad aan de BV. Het management van De Meerval BV is in handen van het management van het Golfbad in Oss. Hiervoor is een managementovereenkomst gesloten tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss.

Ontwikkelingen 2023

De gemeente is enige aandeelhouder in De Meerval BV. Er een managementovereenkomst tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss. Er zijn afspraken over de te verwachten kapitaalbijdragen van de gemeente, om het exploitatietekort te dekken. In 2023 worden stappen gezet om het zwembad te renoveren en uit te breiden. Ook gaan we werken aan een passender bestuurlijke organisatie voor De Meerval

- **8.15 Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR) in Nijmegen**

Behartigen openbaar belang

De gemeente Wijchen is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 4.890 aandelen (4,45%) met een waarde van € 389k overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Per 31 december 2016 is de aandelenportefeuille herijkt en bezit Wijchen 5.124 aandelen (4,66%). Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

Ontwikkelingen 2023

Er is in 2020 een nieuwe strategische visie voor de periode 2020-2024 vastgesteld. We ontvangen jaarlijks een winstuitkering, in 2022 was deze 56 k. Uitkering in 2023 nog niet bekend.

- **8.16 Stichting exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen**

Behartigen openbaar belang

De stichting heeft ten doel het beheer en de exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen en voorts al hetgeen met een aan ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Ontwikkelingen 2023

Onderhoud zal volgens planning worden uitgevoerd. Vanwege de gewijzigde BTW regelgeving onderzoeken we, mede ingegeven door de geplande renovatie van het zwembad, de meerwaarde van het behouden van de stichting, wat mogelijk kan leiden tot liquidatie.

Financiën Verbonden partijen

In onderstaande tabel geven we per verbonden partij aan wat het begrotingssaldo 2023 is en onze bijdrage hieraan.

Tabel 34: Verbonden partijen

Bedragen x € 1.000		Begroot resultaat	Begrote bijdrage	Verwacht eigen vermogen per 1 januari		Verwacht Totaal vermogen per 1 januari	
Nr.		2023	2023	2023	2024	2023	2024
Gemeenschappelijke regelingen							
8.1	GGD	-481	1.993	2.023	1.542	23.494	24.758
8.2	MGR Werkbedrijf inclusief IRvN	0	7.402	0	0	21.074	20.550
8.3	IBO	0	169	0	0	62	62
8.4	Euregio	0	11	1.750	1.750	5.088	5.088
8.5	Bijsterhuizen	0	0	0	0	0	0
8.6	Munitax	0	910	0	0	0	0
8.7	VRGZ	0	2.697	5.684	4.351	78.085	82.878
8.8	ODRN	0	955	1.057	1.057	4.092	4.040
8.9	MARN	69	-67	8.557	8.184	10.991	10.335
8.10	Werkorganisatie Druten Wijchen	0	26.086	552	479	15.392	15.319
8.11	BVO DRAN	0	995	0	0	10.250	10.750
8.12	Groene Metropoolregio	0	359	100	100	1.840	1.863
Overige verbonden partijen							
8.13	RBT TVAN	0	60	175	175	964	964
8.14	Meerval BV	0	782	18	18	215	215
8.15	DAR NV	0	0	14.622	14.622	27.482	27.482
8.16	Stichting Zwembad	0	0	881	881	578	578

Paragraaf 8: Grondbeleid

Beleid

De gemeente Wijchen heeft voor de periode tot 2030 een forse woningbouwopgave. Mede dankzij het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van december 2021 mag de gemeente Wijchen tot 2030 ca 2700 woningen bouwen. Dit betekent dat naast transformatie van bestaande locaties zoals projecten "Tussen Kasteel en Wijchens Meer", "Hart van Zuid" en "herontwikkeling Kraanvogelstraat" ook aandacht zal moeten worden besteed aan "bouwen in de wei". En daar is ook in 2022 aan gewerkt! Als het gaat om de 3de fase van de Huurlingsedam is een overeenkomst getekend voor de bouw van 250 woningen. Het is de bedoeling dat in het najaar van 2022 met de bouw van deze woningen wordt gestart.

Voor Wijchen – west heeft u in mei 2021 een visie vastgesteld. Daarnaast is er een intentie-overeenkomst getekend met de betrokken ontwikkelaars. Zoals vastgelegd in de nota Grondbeleid 2016 is in het algemeen de rol van de gemeente bij gebieds-ontwikkelingen faciliterend. Gezien ook de forse grondpositie van de gemeente in dit gebied zal bezien worden wat de meest gewenste rol is van de gemeente.

Ook in 2022 zijn we volop bezig geweest met initiatieven op het gebied van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) in de diverse kernen. Voor diverse projecten heeft u voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld.

De regelgeving rondom grondbeleid zoals de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten wordt geregeld via de Aanvullingswet grondeigendom. Het wetsvoorstel (35 133) is op 1 februari 2019 ingediend bij de Tweede Kamer, die in oktober 2019 hiermee heeft ingestemd. De Eerste Kamer is in maart 2020 akkoord gegaan. Op basis van de huidige planning is invoering van deze aanvullingswet gepland op 1-1-2023. Deze datum is voorsnog ongewijzigd.

In deze nieuwe wet is het instrument stedelijke herverkaveling opgenomen. Bepaalde locaties kunnen ook een uitdaging zijn in het kader van het bevorderen van de leefbaarheid van een wijk. In dat kader kan het instrument van stedelijke herverkaveling naar verwachting een grotere rol vervullen. Dit instrument is vergelijkbaar met de vroegere ruilverkaveling in het buitengebied. Door stedelijke herverkaveling kunnen er transacties plaatsvinden tussen diverse partijen in een plangebied zonder dat de overheid op voorhand een financieel risico loopt in het kader van de grondverwerving.

In de bijlagen bij de Nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen zijn tevens spelregels vastgelegd met betrekking tot grondexploitaties. In tegenstelling tot het verleden worden elk jaar de grondexploitaties niet meer voor kennisgeving aangenomen maar via de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) door u vastgesteld.

In de nota Bovenwijkse voorzieningen, deel 1 is vastgelegd op welke wijze de gemeente Wijchen de investeringskosten voor te realiseren voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers dan wel zelfrealisatoren van ontwikkelingen. Deze nota willen we gezien de komst van de Omgevingswet herzien om het Omgevingswet-proof te maken.

Marktprognose

Nationaal en Provinciaal

De befaamde historicus Johan Huizinga schreef in 1935 het boek "In de schaduwen van morgen". Dit boek opent met: "We leven in een bezeten wereld. En wij weten het". Deze twee openingszinnen zijn ook in 2022 van toepassing op de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt in het jaar 2022. De gemeente Wijchen is dan ook de afgelopen periode volop bezig om de druk van de ketel af te halen. In de Woondeal uit 2020 zijn afspraken gemaakt over het vergroten en versnellen van de woningbouw en zijn

versnellingslocaties genoemd. Voor Wijchen zijn dat Huurlingsdam fase 3 en Wijchen-West, Kraanvogelterrein en Tussen Kasteel en Wijchens Meer.

Lokaal

In 2019 is er door het bureau Companen een woningmarktonderzoek uitgevoerd voor de regio Arnhem - Nijmegen. Op basis van dit onderzoek ligt er tot 2030 een flinke woningbouwopgave voor de gemeente Wijchen. Op basis van dit onderzoek dienen er tot 2030 ca 2700 woningen te worden gebouwd. Het merendeel van deze woningen zit in de sociale huur dan wel goedkope koopsector. Nader zal worden gezien hoe deze opgave kan worden gerealiseerd.

Het project Tussen kasteel en Wijchens Meer vordert langzaam maar gestaag. In 2020 is er een overeenkomst gesloten tussen de gemeente en ontwikkelaar. De Raad van State heeft echter een deel van het bestemmingsplan vernietigd. De afgelopen periode is bezien hoe een en ander kan worden gerepareerd zonder dat het de kern van het plan raakt.

Op meerdere locaties is de gemeente Wijchen actief betrokken bij een CPO-project. De planologische procedures rondom Kelvinstraat / Sleedoornstraat (CPO Duurzaam Wonsick) zijn in 2021 in positieve zin afgerond. Daar kan nu gebouwd worden. Op andere locaties zoals Batenburg (terrein voormalige basisschool St. Jan Baptist), Balgoij en nabij Dorsvlegel Bergharen (CPO De Steenuil) zijn er overeenkomsten gesloten om te komen tot een woningbouwontwikkeling.

Tezamen met de gemeente Nijmegen participeert de gemeente Wijchen in GR Bijsterhuizen. Eind 2021 is de laatste kavel op dit bedrijventerrein verkocht. In december 2021 heeft het Algemeen Bestuur het besluit genomen om deze GR te liquideren en op te heffen.

Omdat de bodem van de voorraad te verkopen grond zichtbaar is, en er nog steeds vraag is, heeft u in 2020 een voorkeursrecht gevestigd op een locatie van ca 40 ha grenzend aan het bestaande bedrijventerrein Bijsterhuizen. De provincie heeft kenbaar gemaakt positief te staan ten opzichte van deze ontwikkeling. De afgelopen periode zijn al diverse gesprekken gevoerd om te komen tot een ontwikkeling.

Verwachte exploitatieresultaten

Voor de projecten Kraanvogelstraat, Wijchen West, Gebiedsvisie Hart van Zuid, Uitbreiding Bijsterhuizen, CPO Niftrik en Balgoij West zijn wel al voorbereidingskredieten maar nog geen grondexploitaties vastgesteld.

Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven:

Tabel 35: Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond

Nr.	Complex	Totaal	2022	2023	2024	2025	>2025
1	Huurlingsedam (fase 1+2)	-612	-612				
2	TKWM	-3.005					-3.005
3	CPO Bergharen "de Rivierduin"	322	322				
4	CPO Duurzaam Wonsick	455			455		
5	Kleinschalige woningbouw Batenburg	0		0			
6	Huurlingsedam Fase 3	1.084			1.084		
	CPO Bergharen "de Steenuil"	4			4		
7	Afgewikkelde projecten	0					
	Totaal exploitaties	-1.752	-290	0	1.543	0	-3.005

Nr.	Complex	Totaal	2022	2023	2024	2025	>2025
1	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	612	612				
2	Voorziening TKWM (balans)	3.005					3.005
	Totaal voorzieningen	3.617					
	Totaal Begroting 2023	1.865	322	0	1.543	0	0

De bedragen zijn afgerond op duizend euro.

Grondprijzen

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Markt en Overheid moeten we meer dan voorheen onderbouwen hoe de grondprijzen van de gemeente Wijchen tot stand zijn gekomen. In de raad van 30 september 2021 is de herziene grondprijzenbrief 2021 vastgesteld.

Financiële Begroting

Uitgangspunten

De programmabegroting 2023 is de basis voor de meerjarenramingen. Bij deze meerjarenbegroting zijn de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd.

- We houden in onze structurele begroting minimaal € 250.000 als buffer aan voor onvoorziene kosten.
- Als we onze budgetten overschrijden moeten we dat binnen het programma zelf opvangen.
- Structurele tekorten vangen we op door blijvende maatregelen te treffen.
- Tekorten die eenmalig ontstaan vangen we op door incidentele maatregelen te treffen.
- De winst die we maken door percelen bouwgrond te verkopen op bedrijvenpark Bijsterhuizen gaat naar de algemene reserve.
- De reserve Bouwgrondexploitatie is onderdeel van de algemene reserve.
- Als we nieuwe beleidstaken en geld krijgen van de rijksoverheid, dan labelen we die één op één voor het beoogde doel. Wij streven ernaar om de uitvoering van de nieuwe taken te betalen met deze middelen. Met de gelabelde gelden dekken we ook de structureel organisatie- en uitvoeringskosten binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen.
- We kunnen alleen structureel nieuw beleid starten als er structureel extra geld is, of als we oud beleid inruilen voor het nieuwe beleid.
- Als we de Perspectiefnota of Begroting bespreken, wegen we af welke extra uitgaven nuttig en nodig zijn en wat het belangrijkste is. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Behalve als de gemeenteraad daar akkoord voor geeft.

Indexering

Op basis van de septembercirculaire 2022 worden zowel de inkomsten- als de uitgavenkant gemuteerd. Voor gemeenschappelijke regelingen houden we voor het eerste begrotingsjaar de BRN-norm aan die regionaal wordt vastgesteld. Voor de overige jaren houden we net als de contractindex de index uit de septembercirculaire aan (prijs bruto binnenlands product). Bij het opstellen van de begroting zijn we voor het meerjarenperspectief uitgegaan van hieronder opgenomen percentages prijscompensatie.

Tabel 1: Inzet cumulatieve prijscompensatie.

	2023	2024	2025	2026
Contract	4,90%	2,50%	2,50%	2,20%
BRN	2,70%	3,62%	3,39%	3,39%
Contracten sociaal domein	4,90%	2,50%	2,50%	2,20%
Gas	250%	2,50%	2,50%	2,20%
Loon	3,60%	4,20%	4,10%	3,90%
Subsidie	Maatwerk			

Het bijstellen van de indexpercentages uit de septembercirculaire heeft onderstaand kostenverhogend effect op de budgetten.

Tabel 2: Financieel effect prijscompensatie

(x € 1.000.)	2023	2024	2025	2026
Indexatie gas	-140	-144	-147	-150
Jeugdzorg index	-235	-353	-469	-556
WMO index	-86	-118	-151	-175
Indexaties overig	-155	-178	-196	-269

Meerjarenramingen

In de Perspectiefnota 2022 is aan de raad een beeld geschetst van het meerjarenperspectief. Op grond van dat perspectief is deze begroting verder opgesteld. In de volgende tabellen worden de mutaties vanaf de begroting 2022-2025, naar de Perspectiefnota, tot de Programmabegroting 2023-2026 weergegeven.

Hierbij maken we onderscheid in het structurele perspectief (tabel 3), het incidentele perspectief (tabel 4) en de bouwgrondexploitaties (tabel 5). In tabel 6 leidt dit tot het totale meerjarenperspectief.

Structureel perspectief

Tabel 3: Mutaties in het structureel meerjarenperspectief (x € 1.000)

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2022 (x € 1.000.)	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	1.072	305	792	1.083
Bijstelling Perspectiefnota 2022	2.584	5.263	6.478	547
Startpositie 2023 t/m 2026	3.656	5.568	7.270	1.630
Mutaties in het structurele perspectief:				
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar (0-f)	1.438	1.413	1.365	1.225
Gemeentefonds Vrijval stelpost onderuitputting rijk (0-f)	1.062	1.715	2.157	1.161
Stelpost inflatie loon- en prijsontwikkeling (0-f)	-750	-750	-750	-750
Wet BUIG (6-i)	-94	-124	-155	-186
Jeugdzorg (6-g)	-264	-266	-220	-221
WMO (6-h)	70	72	73	75
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	-180	-134	-86	67
Rente	-72	-77	-76	-63
Integraal plan WDW (paragraaf 6 Bedrijfsvoering)	-1.051	-1.183	-1.256	-1.311
Indexatie gas	-140	-144	-147	-150
Jeugdzorg index	-235	-353	-469	-556
WMO index	-86	-118	-151	-175
Indexaties overig	-155	-178	-196	-269
Overige mutaties bestaand beleid (bijlage 10)	-105	-170	-190	-194
Nieuw beleid (bijlage 6)	-1.202	-1.446	-1.519	-1.568
MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)	0	728	332	0
Totaal structureel Programmabegroting 2023	1.892	4.553	5.981	-1.286

In bovenstaande tabel worden de mutaties ten opzichte van de structurele begroting op basis van de perspectiefnota 2022 weergegeven. We geven (tussen haakjes) ook aan waar u nadere toelichting in deze begroting terug kunt vinden.

Incidenteel perspectief

Tabel 4: Mutaties in het incidenteel meerjarenperspectief (x € 1.000)

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2022 (x € 1.000.)	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	-249	-21	-8	0
Bijstellingen Perspectiefnota 2022	-82	0	0	0
Saldo Perspectiefnota 2022	-331	-21	-8	0
Mutaties				
Nieuw beleid (bijlage 7)	-780	-112	-60	0
Incidenteel Algemene uitkering	0	0	0	1.963
Reserve grote projecten	0	-5.000	-5.000	0
Integraal plan WDW	-697	-68	-36	-19
Afronding	1	-2	0	-1
Saldo Incidenteel Programmabegroting 2023	-1.806	-5.203	-5.104	1.943

Bovenstaande saldi op het incidenteel perspectief leiden ertoe dat er in 2023 t/m 2025 bedragen ten laste van het resultaat worden gebracht. Het structurele begrotingsresultaat is groot genoeg om dit op te kunnen vangen. Het positieve resultaat in 2026 wordt gevormd door de eenmalige compensatie van het rijk in de septembercirculaire 2022.

Toelichting op bovenstaande posten vindt u terug in bijlage 7. Het totale incidentele perspectief, inclusief posten besloten in eerdere begrotingen, is opgenomen in bijlage 8.

Bouwgrondexploitaties

Tabel 5: Mutaties in het incidenteel meerjarenperspectief (bouwgrondexploitaties) (x € 1.000)

Winstnemingen bouwgrond (x € 1.000.)	2023	2024	2025	2026
CPO Duurzaam Wonsick		455		
Huurlingsedam fase 3		1.084		
CPO Bergharen "de Steenuil"		4		
Totaal resultaat Bouwgrondexploitaties Programmabegroting 2023	0	1.543	0	0

Tabel 6: Totaal meerjarenperspectief (x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026
Structureel perspectief (tabel 3)	1.892	4.553	5.981	-1.286
Incidenteel perspectief (tabel 4)	-1.806	-5.203	-5.104	1.943
Incidenteel perspectief bouwgrond (tabel 5)	0	1.543	0	0
Totaal Programmabegroting 2023	86	893	877	657

Provinciaal toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft het "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" vastgesteld, waarin de regels staan beschreven om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar ten minste de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor de begroting inclusief nieuw beleid. Dit neemt de provincie mee in de beoordeling. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2026) tot stand zal worden gebracht.
- Als de jaarrekening en begroting op tijd in wordt gezonden. De jaarrekening vóór 15 juli en de begroting vóór 15 november.
- Er kan geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Is er in uw (meerjaren)begroting alleen evenwicht in de laatste jaarschijf (2026) van de meerjarenraming? Dan beoordeelt de provincie of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Dit is het geval als ook bij de begroting 2022 alleen de laatste jaarschijf (2025) structureel en reëel in evenwicht was. Als dat zo is, dan moeten bij de begroting 2023 minimaal de laatste twee jaarschijven structureel en reëel in evenwicht zijn (2025 en 2026).

We voldoen aan bovenstaande toets van de provincie. Daarnaast voldoen we aan het uitgangspunt van het minimaal benodigde positieve resultaat van € 250k. Dit criterium uit de financiële verordening is ingesteld ter afdekking van het verplicht opnemen van een post onvoorzien in de begroting. Wij hebben ervoor gekozen om deze post niet op te nemen aan de kostenkant van de begroting, maar te voorzien door een resultaatnorm.

In onderstaande treft u een overzicht aan van de taakstellingen die opgenomen zijn.

Tabel 7: Overzicht taakstellingen.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Bezuinigingen jeugdzorg (landelijk € 511 miljoen)	0	207	1.050	1.052
Totaal	0	207	1.050	1.052

De korting op de algemene uitkering v.w.b. de opgelegde bezuinigingen op de jeugdzorg hebben we als taakstelling opgenomen in de begroting. De korting hebben we ook verwerkt op de algemene uitkering. De gemeenten voeren deze bezuinigingen uit, maar het Rijk stelt dat zij hiervoor verantwoordelijk is. De gemeente Wijchen neemt dit dus neutraal op in haar begroting.

Verder zijn er geen taakstellingen opgenomen in voorliggende begroting. Wel is een stelpost opgenomen van € 750k structureel voor de gevolgen van loon- en prijsontwikkeling bovenop de index uit de septembercircularre die we op de budgetten hebben vertaald.

De in de meicircularre 2022 opgenomen stelpost onderuitputting Rijk is komen te vervallen. Zie hiervoor de uitwerking van de septembercircularre in hoofdstuk 0-f. Wel is rekening gehouden met structureel € 500k lagere algemene uitkering vanwege de rekenfout van het ministerie BZK in de gepubliceerde septembercircularre.

Daarnaast hebben we de eenmalige extra uitkering in 2026 van landelijk € 1 miljard incidenteel opgenomen in 2026.

MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten, is van belang.

Gedekte projecten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van door de raad geaccordeerde projecten, die in 2022 lopen. Vervolgens nemen we de projecten op in deze tabel, waarvan we de kapitaallasten opgenomen hebben in voorliggende begroting. Hiervoor dienen nog wel kredietaanvragen door de raad te worden vastgesteld.

Tabel 8 (MIO) Meerjaren Investerings Overzicht (x € 1.000)

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	MFA Batenburg	2.950	2.950	Afgedekt door kapitaallasten
2.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
3.	Renovatie Kasteel	2.800	2.800	Afgedekt door kapitaallasten
4.	Ver-nieuwbouw PRO college	3.012	3.012	Afgedekt door kapitaallasten
5.	Tijdelijke huisvesting Oekraïne	9.555	9.555	Rijksbijdrage
	Totaal geaccordeerde projecten	18.817	18.817	
6.	Hart van Zuid	12.100	12.100	Afgedekt door kapitaallasten
7.	Ontwikkeling Wijchen West, inclusief school Westwijzer	7.700	7.700	Afgedekt door kapitaallasten
8.	Fietspad Balgoij Batenburg	825	825	Afgedekt door kapitaallasten
9.	Fietspad Ravensteinseweg	264	264	Afgedekt door kapitaallasten
10.	Revitalisering bedrijventerrein oost	500	500	Algemene reserve 2021 en 2022
11.	Aanpassing Maaswaal college	842	842	Afgedekt door kapitaallasten
12.	Verduurzamen Mozaïek	6.327	6.327	Kapitaallasten, (deels) afgedekt door lagere nutskosten en subsidie
13.	Ontwikkeling MFA Hernen	3.300	3.300	Afgedekt door kapitaallasten
14.	Ver/nieuwbouw zwembad	4.079	4.079	Kapitaallasten en exploitatie
	Totaal projecten in opstart	35.937	35.937	

Gewenste projecten

Wensen van het college en wensen en opdrachten van de Raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waar nu nog geen concrete besluitvorming over heeft plaatsgevonden.

Vastgoedprojecten zijn opgenomen in het portefeuilleplan (74051 portefeuilleplan gemeentelijk vastgoed 2022). We brengen binnenkort een voorstel naar de raad voor het verduurzamen van het Mozaïek. De jaarlasten hiervan zijn in deze begroting opgenomen. We kunnen sneller met dit project starten, dan projecten die we eerder opgenomen hadden. Dat heeft vooral met de doorlooptijd van het project te maken in vergelijking met andere initiatieven, zoals Hart van Zuid en Wijchen West. Dat staat los van de prioritering en heeft vooralsnog geen gevolgen voor de financiële haalbaarheid van de andere initiatieven.

We hebben de eerdere inschattingen verhoogd met 10% vanwege de prijsontwikkelingen. Daarnaast stellen we voor een risicoreserve voor deze projecten aan te maken om eventuele tegenvallers in aanbestedingen op te kunnen vangen. We hadden de structurele lasten van Hart van Zuid en Westwijzer al vanaf 2024 opgenomen. Dit schuiven we door, waardoor er in 2024 en 2025 geld vrijvalt.

6. Ontwikkeling MFA Hart van Zuid (inclusief nieuwbouw Zuiderpad);
Aanleiding: de voorzieningen in het centrum een impuls geven en nieuwe huisvesting voor school, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.
Geraamde investering: € 12,1 miljoen.
Status: gebiedsvisie is opgesteld, een voorbereidingskrediet voor het vervolg is aangevraagd.
7. Ontwikkeling Wijchen West, inclusief school Westwijzer;
Aanleiding: Voor Wijchen-West is een gebiedsvisie, een ontwikkelstrategie en een grondexploitatie opgesteld. Een voorbereidingskrediet voor het vervolg is aangenomen. Voor wat betreft de Westwijzer groot onderhoud en verduurzaming, functionele verbetering, heeft prioriteit in IHP Onderwijs. Ook daar is een voorbereidingskrediet voor aangevraagd.
Geraamde investering: € 7 – € 9 miljoen (uitgaande van nieuwbouw).
Status: Voorbereidingskrediet voor ontwikkeling Wijchen West is aangenomen.
8. Fietspad Balgoij Batenburg;
Aanleiding: We onderzoeken of we het fietspad van Balgoij naar Batenburg kunnen doortrekken en hoe we dat betalen.
Geraamde investering: c.a. € 825k.
Status: Dit moet nog worden opgepakt.
9. Fietspad Ravensteinseweg;
Aanleiding: Het eerste traject (van Westerdreef tot aan Drutenseweg) is in 2020 gerealiseerd. Door dit fietspad verder door te trekken naar de Dijk wordt de route compleet voorzien van een vrij liggend fietspad.
Geraamde investering: € 264k
Status: De grondaankoop stagneert, maar zonder deze grond is een vrij liggend fietspad niet mogelijk.
10. Revitalisering bedrijventerrein Oost;
Aanleiding: Bedrijventerrein klaarmaken voor de toekomst. Het verbeteren van de parkeersituatie, handhaving op het bedrijventerrein, verduurzaming en de actualisering van het bestemmingsplan zijn hierbij belangrijke thema's. We proberen tot clustering van functies te komen en duidelijkheid te scheppen over o.a. wonen op het bedrijventerrein.
Geraamde investering: € 500k
Status: De toekomstvisie bedrijventerrein Wijchen oost is in kwartaal 2 van 2021 aangeboden aan de raad.
11. Aanpassing Maas Waal College;
Aanleiding: bouwkundig slechte staat van Leemweg, verduurzaming Veenseweg, samenvoegen op 1 locatie, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.
Geraamde investering: € 842k
Status: nog niet gestart.
12. Verduurzamen Mozaïek – gebouwdeel A;
Aanleiding: uitvoeren achterstallig onderhoud + verduurzamen.
Geraamde investering: € 6,3 miljoen.
Status: Beslisnota wordt gelijk met deze begroting aangeboden.
13. Ontwikkeling MFA Hernen;
Aanleiding: functioneel verbeteren en verduurzamen, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.
Geraamde investering: € 3.3 miljoen (uitgaande van nieuwbouw).
Status: haalbaarheidsstudie uitgevoerd.
14. Ver/nieuwbouw zwembad.
Aanleiding: het ontwikkelen van een visie op het zwembad is opgenomen in het coalitieakkoord. Een meningsvormende nota is door de raad behandeld met het voorkeurscenario voor uitgebreide renovatie.
Geraamde investering: € 4 miljoen.
Status: Voorbereidingskrediet is in de raad van 24 mei 2022 vastgesteld.

Onderstaande gewenste projecten zijn in voorbereiding, maar nog niet financieel vertaald in voorliggende begroting.:

- Kraanvogelstraat;
Aanleiding: Visie en planvorming is opgestart om het gebied te transformeren naar een levendig woongebied.
Geraamde investering: Uitgangspunt budget neutraal.
Status: Voorbereidingskrediet is vrijgegeven door de raad, besluitvorming volgt.
- Huurlingsedam Fase 4;
Aanleiding: Visie en planvorming is opgestart om het gebied te transformeren naar een levendig woongebied.
Geraamde investering: Uitgangspunt budget neutraal.
Status: Vanuit de versnellingsgedachte is door de provincie Gelderland voor Huurlingsedam een aantal van 220 woningen extra toegekend. Met deze aantallen wordt Huurlingsedam in zijn geheel gebouwd. Voor fase 4 zijn inmiddels ook de overeenkomsten met de ontwikkelaar gesloten. Doelstelling is dat aansluitend aan fase 3, fase 4 gebouwd wordt. Het ontwerp bestemmingsplan is in juli in het college vastgesteld. De grondexploitatie wordt tegelijk met het vast te stellen bestemmingsplan aan de raad aangeboden.
- Uitbreiding bedrijventerrein Bijsterhuizen;
Aanleiding: Er is behoefte aan uitbreiding bedrijventerreinen. We onderzoeken de mogelijkheid tot uitbreiding bij Bijsterhuizen en de vorm waarin we dit zouden kunnen doen.
Geraamde investering: Uitgangspunt minimaal budget neutraal.
Status: Aanvraag tot uitbreiding is door de provincie positief beoordeeld. Een voorbereidingskrediet is vrijgegeven door de raad voor verdere uitvoering aan het onderzoek.
- Opwaarderen Wijchens meer, van Lunen tot Vormerse plas.
Aanleiding: We onderzoeken de mogelijkheid voor het opwaarderen van de 'groene long' bij het Wijchens meer. Die opwaardering zou kunnen leiden tot een mooi recreatie- en natuurgebied.
Geraamde investering: Nog niet bekend.
Status: Nog niet opgestart.

N.B. In het IHP-onderwijs zijn drie scholen genoemd die in die in de volgende periode van vier jaar (2025 – 2028) aandacht behoeven. Dit zijn Roncalli, Sint Jozef en de Viersprong. In een volgend IHP zullen deze initiatieven nader uitgewerkt worden en opgenomen worden in het portefeuilleplan. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen in het gebied Wijchen West, wat mogelijk tot een behoefte aan extra capaciteit onderwijshuisvesting leidt.

Overzicht van baten en lasten per programma

Nr	Programma	Werkelijk 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	16.430	83.256	66.826	18.663	90.896	72.234	20.654	89.538	68.884
1	Veiligheid	3.653	360	-3.292	3.863	165	-3.697	3.975	127	-3.848
2	Verkeer en vervoer	4.496	277	-4.219	5.349	310	-5.038	5.225	72	-5.153
3	Economie	1.308	733	-576	1.474	817	-656	1.814	781	-1.032
4	Onderwijs	4.381	919	-3.461	4.131	1.064	-3.067	3.679	462	-3.217
5	Sport, cultuur en recreatie	8.831	1.407	-7.424	9.460	686	-8.774	10.087	653	-9.434
6	Sociaal domein	50.427	12.756	-37.671	55.207	11.010	-44.197	56.541	13.489	-43.053
7	Volksgezondheid en milieu	10.535	9.702	-833	11.714	9.690	-2.024	11.699	9.130	-2.569
8	Wonen en bouwen	5.010	3.147	-1.864	3.785	1.646	-2.139	3.268	920	-2.348
	Saldo voor reserves	105.072	112.556	7.485	113.644	116.285	2.641	116.942	115.172	-1.771
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	4.132	1.658	-2.474	4.386	1.681	-2.705	367	1.047	680
1	Veiligheid	0	113	113	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	444	26	-418	0	37	37	0	1	1
3	Economie	3	218	216	0	291	291	0	520	520
4	Onderwijs	230	459	230	0	68	68	0	3	3
5	Sport, cultuur en recreatie	1.332	1.085	-248	921	1.031	110	995	1.225	230
6	Sociaal domein	2.947	1.675	-1.271	755	2.638	1.883	2.335	2.131	-204
7	Volksgezondheid en milieu	1.000	41	-960	212	142	-70	1	488	487
8	Wonen en bouwen	40	187	147	40	30	-10	0	25	25
	Totaal inzet reserves	10.127	5.462	-4.665	6.314	6.032	-283	3.698	5.554	1.856
	Saldo na inzet reserves	115.199	118.019	2.820	119.959	122.317	2.358	120.640	120.726	86

Nr	Programma	Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	21.172	94.338	73.166	21.693	97.877	76.183	22.356	95.405	73.049
1	Veiligheid	4.108	127	-3.981	4.254	127	-4.127	4.403	127	-4.276
2	Verkeer en vervoer	5.368	72	-5.296	5.495	72	-5.422	5.675	72	-5.603
3	Economie	1.203	812	-390	1.240	812	-428	1.244	812	-432
4	Onderwijs	3.713	213	-3.501	4.763	208	-4.554	5.111	211	-4.901
5	Sport, cultuur en recreatie	9.953	669	-9.284	10.099	678	-9.421	10.091	685	-9.406
6	Sociaal domein	55.759	13.568	-42.191	55.683	11.723	-43.960	56.313	11.916	-44.397
7	Volksgezondheid en milieu	11.428	9.354	-2.074	11.675	9.508	-2.167	11.889	9.690	-2.198
8	Wonen en bouwen	2.870	2.463	-408	3.005	920	-2.085	3.105	921	-2.184
	Saldo voor reserves	115.574	121.615	6.042	117.906	121.924	4.018	120.187	119.839	-348
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	5.376	898	-4.478	5.386	748	-4.637	395	697	302
1	Veiligheid	0	113	113	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	0	1	1	0	1	1	0	1	1
3	Economie	0	19	19	0	25	25	0	13	13
4	Onderwijs	0	3	3	0	3	3	0	3	3
5	Sport, cultuur en recreatie	940	996	56	943	987	44	960	788	-172
6	Sociaal domein	2.362	1.473	-889	865	2.138	1.273	883	1.627	744
7	Volksgezondheid en milieu	1	1	0	1	1	0	1	1	0
8	Wonen en bouwen	0	25	25	0	36	36	0	0	0
	Totaal inzet reserves	8.678	3.529	-5.149	7.195	4.054	-3.141	2.239	3.244	1.005
	Saldo na inzet reserves	124.252	125.145	893	125.101	125.978	877	122.426	123.083	657

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma (inclusief bouwgrond)

Nr	Programma	Werkelijk 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	720	3.000	2.280	1.652	4.683	3.031	1.213	0	-1.213
1	Veiligheid	92	0	-92	172	49	-124	49	0	-49
2	Verkeer en vervoer	10	0	-10	612	216	-397	88	0	-88
3	Economie	0	0	0	400	10	-390	653	0	-653
4	Onderwijs	211	0	-211	606	842	236	66	245	178
5	Sport, cultuur en recreatie	404	0	-404	1.168	48	-1.119	801	0	-801
6	Sociaal domein	1.241	-46	-1.287	2.527	-921	-3.449	2.889	12	-2.877
7	Volksgezondheid en milieu	21	0	-21	541	467	-74	615	0	-615
8	Wonen en bouwen	712	611	-101	371	702	331	40	0	-40
	Saldo voor reserves	3.411	3.565	154	8.050	6.096	-1.954	6.413	257	-6.156
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	3.000	358	-2.642	4.000	517	-3.483	0	646	646
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	35	35	0	1	1
3	Economie	0	2	2	0	291	291	0	520	520
4	Onderwijs	0	199	199	0	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	344	344	9	669	660	75	720	645
6	Sociaal domein	162	851	689	12	2.526	2.514	12	2.036	2.024
7	Volksgezondheid en milieu	50	3	-47	211	142	-69	0	488	488
8	Wonen en bouwen	0	0	0	0	-10	-10	0	25	25
	Totaal inzet reserves	3.212	1.758	-1.454	4.231	4.169	-62	87	4.436	4.349
	Saldo na inzet reserves	6.623	5.322	-1.300	12.281	10.265	-2.016	6.500	4.693	-1.807

Nr	Programma	Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	588	0	-588	401	0	-401	334	1.963	1.629
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	53	0	-53	1	0	-1	1	0	-1
3	Economie	19	0	-19	33	0	-33	13	0	-13
4	Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	469	0	-469	442	0	-442	351	0	-351
6	Sociaal domein	1.371	12	-1.359	1.760	0	-1.760	1.148	0	-1.148
7	Volksgezondheid en milieu	61	0	-61	61	0	-61	1	0	-1
8	Wonen en bouwen	25	1.543	1.518	36	0	-36	0	0	0
	Saldo voor reserves	2.586	1.555	-1.031	2.734	0	-2.734	1.848	1.963	115
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	5.000	497	-4.503	5.000	365	-4.635	0	315	315
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	1	1	0	1	1	0	1	1
3	Economie	0	19	19	0	25	25	0	13	13
4	Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	469	469	0	442	442	0	351	351
6	Sociaal domein	12	1.371	1.359	0	1.760	1.760	0	1.148	1.148
7	Volksgezondheid en milieu	0	1	1	0	1	1	0	1	1
8	Wonen en bouwen	0	25	25	0	36	36	0	0	0
	Totaal inzet reserves	5.012	2.383	-2.629	5.000	2.630	-2.370	0	1.829	1.829
	Saldo na inzet reserves	7.598	3.938	-3.660	7.734	2.630	-5.103	1.848	3.792	1.944

Totaaloverzicht taakveldenraming (x € 1.000)

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur	-2	2.990	-2.991	147	3.372	-3.225	150	3.346	-3.197
0.10	Mutaties reserves	27.608	23.175	4.433	6.032	6.314	-283	5.554	3.698	1.856
0.2	Burgerzaken	432	872	-440	469	880	-411	460	997	-537
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	882	913	-31	394	792	-398	436	998	-562
0.4	Overhead	1.588	11.781	-10.194	809	12.527	-11.717	726	13.593	-12.867
0.5	Treasury	535	-610	1.145	1.441	347	1.094	1.547	513	1.033
0.61	OZB woningen	5.826	282	5.544	6.099	266	5.833	6.355	274	6.081
0.62	OZB niet-woningen	3.473	40	3.433	3.532	42	3.491	3.629	43	3.586
0.64	Belastingen overig	345	49	297	365	61	303	368	63	305
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	62.458	0	62.458	73.148	168	72.980	75.867	0	75.867
0.8	Overige baten en lasten	2.366	23	2.343	4.492	208	4.284	0	826	-826
		105.512	39.515	65.997	96.928	24.977	71.951	95.092	24.352	70.740
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	2.548	-2.548	10	2.772	-2.762	0	2.844	-2.844
1.2	Openbare orde en veiligheid	184	849	-664	156	1.091	-936	127	1.131	-1.004
		184	3.397	-3.213	165	3.863	-3.697	127	3.975	-3.848
2.1	Verkeer en vervoer	151	5.732	-5.581	304	5.095	-4.791	66	4.815	-4.749
2.2	Parkeren	0	170	-170	0	214	-214	0	376	-376
2.5	Openbaar vervoer	6	20	-14	6	39	-33	6	34	-27
		157	5.922	-5.765	310	5.349	-5.038	72	5.225	-5.153
3.1	Economische ontwikkeling	0	566	-566	16	586	-570	18	967	-950
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	261	-261	0	277	-277
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	412	88	324	520	136	383	493	144	349
3.4	Economische promotie	55	268	-213	281	490	-209	271	426	-155
		467	923	-455	817	1.474	-656	781	1.814	-1.032
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	193	-193	419	346	73	245	315	-71
4.2	Onderwijshuisvesting	221	2.043	-1.822	184	1.972	-1.788	179	1.981	-1.802
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	210	1.281	-1.072	461	1.813	-1.352	38	1.383	-1.345
		431	3.517	-3.086	1.064	4.131	-3.067	462	3.679	-3.217
5.1	Sportbeleid en activering	30	405	-375	7	481	-474	7	431	-424
5.2	Sportaccommodaties	623	2.777	-2.154	600	2.957	-2.357	616	3.173	-2.557
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	0	498	-498	0	688	-688	0	813	-813

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	cultuurparticipatie									
5.4	Musea	6	289	-283	0	351	-351	0	314	-314
5.5	Cultureel erfgoed	39	81	-42	12	101	-89	3	85	-83
5.6	Media	0	751	-751	0	780	-780	0	899	-899
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	81	3.541	-3.460	67	4.102	-4.035	28	4.371	-4.343
		780	8.342	-7.562	686	9.460	-8.774	653	10.087	-9.434
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	39	3.746	-3.708	99	4.233	-4.134	2.455	5.039	-2.583
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	8	1.606	-1.598	6	2.312	-2.306	6	3.384	-3.378
6.3	Inkomensregelingen	14.532	17.559	-3.027	10.544	15.222	-4.678	10.695	15.127	-4.432
6.4	WSW en beschut werk	3	4.563	-4.560	0	4.219	-4.219	0	4.036	-4.036
6.5	Arbeidsparticipatie	160	2.033	-1.873	0	2.787	-2.787	0	2.726	-2.726
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	1.607	-1.607	0	2.077	-2.077	57	2.855	-2.799
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	434	8.052	-7.617	331	9.120	-8.789	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	160	11.515	-11.355	0	12.450	-12.450	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	641	-641	30	774	-745	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1.880	-1.880	0	2.011	-2.011	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0	0	0	0	235	4.193	-3.958
6.71b	Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0	0	40	3.165	-3.124
6.71c	Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	1.002	-1.002
	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	292	-292
6.71d		0	0	0	0	0	0	0	292	-292
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	0	0	0	0	3.323	-3.323
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	0	0	0	0	0	0	1.320	-1.320
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	0	0	0	1.068	-1.068
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	0	0	0	35	-35
6.73a	Pleegzorg	0	0	0	0	0	0	0	436	-436
6.73b	Gezinsgericht	0	0	0	0	0	0	0	522	-522
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0	0	0	0	2.727	-2.727
	Behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0	0	3.209	-3.209
6.74a		0	0	0	0	0	0	0	876	-876
6.74b	Crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0	0	0	0	123	-123
6.74c	Gesloten plaatsing	0	0	0	0	0	0	0	28	-28
6.81a	Beschermd Wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	183	-183
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	183	-183

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.82a	Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0	0	734	-734
6.82b	Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	138	-138
		15.337	53.203	-37.866	11.010	55.207	-44.197	13.489	56.541	-43.053
7.1	Volksgezondheid	91	1.848	-1.758	242	2.179	-1.937	105	2.143	-2.038
7.2	Riolering	4.114	5.018	-904	4.404	3.606	798	4.271	3.491	780
7.3	Afval	4.972	3.867	1.105	4.846	3.960	886	4.685	4.275	410
7.4	Milieubeheer	398	1.895	-1.496	198	1.955	-1.757	69	1.771	-1.703
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	4	-4	0	14	-14	0	19	-19
		9.574	12.631	-3.057	9.690	11.714	-2.024	9.130	11.699	-2.569
8.1	Ruimte en leefomgeving	80	529	-449	50	978	-928	40	1.059	-1.020
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-1.681	1.186	-2.867	322	1.088	-766	0	576	-576
8.3	Wonen en bouwen	1.577	1.556	21	1.274	1.719	-445	880	1.632	-752
		-24	3.271	-3.295	1.646	3.785	-2.139	920	3.268	-2.348
		132.418	130.721	1.697	122.317	119.959	2.358	120.726	120.640	86

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur	150	3.366	-3.217	150	3.463	-3.313	150	3.605	-3.456
0.10	Mutaties reserves	3.529	8.678	-5.149	4.054	7.195	-3.141	3.244	2.239	1.005
0.2	Burgerzaken	460	994	-534	460	1.031	-571	460	1.070	-611
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	443	1.118	-674	451	1.017	-566	457	1.065	-608
0.4	Overhead	743	13.552	-12.809	760	14.004	-13.244	775	14.393	-13.617
0.5	Treasury	1.536	810	726	1.806	785	1.021	1.801	752	1.048
0.61	OZB woningen	6.585	284	6.301	6.822	293	6.529	7.002	303	6.699
0.62	OZB niet-woningen	3.720	44	3.676	3.813	46	3.767	3.897	47	3.849
0.64	Belastingen overig	377	65	312	391	68	323	402	70	332
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	80.324	0	80.324	83.225	0	83.225	80.462	0	80.462
0.8	Overige baten en lasten	0	939	-939	0	987	-987	0	1.051	-1.051
		97.867	29.850	68.017	101.931	28.888	73.042	98.648	24.595	74.053
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	2.986	-2.986	0	3.091	-3.091	0	3.196	-3.196
1.2	Openbare orde en veiligheid	127	1.122	-995	127	1.163	-1.037	127	1.206	-1.080
		127	4.108	-3.981	127	4.254	-4.127	127	4.403	-4.276
2.1	Verkeer en vervoer	66	4.943	-4.877	66	5.061	-4.995	66	5.233	-5.167
2.2	Parkeren	0	384	-384	0	392	-392	0	400	-400
2.5	Openbaar vervoer	6	41	-35	6	41	-35	6	42	-35
		72	5.368	-5.296	72	5.495	-5.422	72	5.675	-5.603
3.1	Economische ontwikkeling	18	640	-623	18	649	-631	18	658	-640
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	28	-28	0	29	-29	0	31	-31
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	493	149	344	493	154	339	493	159	333
3.4	Economische promotie	302	386	-84	302	408	-106	302	396	-94
		812	1.203	-390	812	1.240	-428	812	1.244	-432
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	252	-252	0	254	-254	0	257	-257
4.2	Onderwijshuisvesting	175	2.020	-1.846	170	2.956	-2.786	173	3.269	-3.096
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	38	1.441	-1.403	38	1.552	-1.513	38	1.585	-1.547
		213	3.713	-3.501	208	4.763	-4.554	211	5.111	-4.901
5.1	Sportbeleid en activering	7	435	-428	7	439	-432	7	443	-436
5.2	Sportaccommodaties	632	3.301	-2.670	640	3.308	-2.667	648	3.180	-2.531
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	558	-558	0	562	-562	0	581	-581
5.4	Musea	0	323	-323	0	333	-333	0	342	-342

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
5.5	Cultureel erfgoed	3	87	-84	3	89	-86	3	90	-88
5.6	Media	0	919	-919	0	940	-940	0	959	-959
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	28	4.329	-4.302	28	4.429	-4.401	28	4.497	-4.470
		669	9.953	-9.284	678	10.099	-9.421	685	10.091	-9.406
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.456	4.625	-2.168	520	4.973	-4.452	521	4.471	-3.950
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6	3.364	-3.358	6	3.469	-3.463	6	3.565	-3.559
6.3	Inkomensregelingen	10.773	14.550	-3.777	10.863	14.739	-3.875	11.054	15.054	-3.999
6.4	WSW en beschut werk	0	3.763	-3.763	0	3.498	-3.498	0	3.557	-3.557
6.5	Arbeidsparticipatie	0	2.778	-2.778	0	2.769	-2.769	0	2.849	-2.849
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	57	3.009	-2.952	58	3.125	-3.067	59	3.295	-3.236
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	235	4.362	-4.127	235	4.581	-4.346	235	4.578	-4.343
6.71b	Begeleiding (WMO)	40	3.246	-3.205	40	3.329	-3.289	40	3.406	-3.366
6.71c	Dagbesteding (WMO)	0	1.027	-1.027	0	962	-962	0	987	-987
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	302	-302	0	312	-312	0	323	-323
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	3.196	-3.196	0	2.435	-2.435	0	2.507	-2.507
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	1.351	-1.351	0	1.384	-1.384	0	1.413	-1.413
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	1.095	-1.095	0	1.123	-1.123	0	1.149	-1.149
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	36	-36	0	38	-38	0	39	-39
6.73a	Pleegzorg	0	447	-447	0	459	-459	0	469	-469
6.73b	Gezinsgericht	0	535	-535	0	549	-549	0	562	-562
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	2.795	-2.795	0	2.736	-2.736	0	2.797	-2.797
6.74a	Behandeling GGZ zonder verblijf	0	3.149	-3.149	0	3.079	-3.079	0	3.125	-3.125
6.74b	Crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	888	-888	0	899	-899	0	910	-910
6.74c	Gesloten plaatsing	0	127	-127	0	84	-84	0	87	-87
6.81a	Beschermde Wonen (WMO)	0	29	-29	0	30	-30	0	32	-32
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	188	-188	0	191	-191	0	194	-194
6.82a	Jeugdbescherming	0	753	-753	0	773	-773	0	792	-792
6.82b	Jeugdreclassering	0	142	-142	0	147	-147	0	152	-152

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
		13.568	55.759	-42.191	11.723	55.683	-43.960	11.916	56.313	-44.397
7.1	Volksgezondheid	105	2.218	-2.113	105	2.292	-2.187	45	2.369	-2.324
7.2	Riolering	4.339	3.551	788	4.399	3.597	802	4.531	3.641	890
7.3	Afval	4.839	3.878	961	4.931	3.956	975	5.038	4.047	991
7.4	Milieubeheer	71	1.761	-1.690	74	1.810	-1.736	76	1.810	-1.734
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	19	-19	0	20	-20	0	21	-21
		9.354	11.428	-2.074	9.508	11.675	-2.167	9.690	11.889	-2.198
8.1	Ruimte en leefomgeving	40	1.105	-1.065	40	1.165	-1.126	40	1.182	-1.142
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	1.543	79	1.464	0	82	-82	0	85	-85
8.3	Wonen en bouwen	880	1.687	-807	880	1.758	-878	881	1.838	-957
		2.463	2.870	-408	920	3.005	-2.085	921	3.105	-2.184
		125.145	124.252	893	125.978	125.101	877	123.083	122.426	657

Geprognosticeerde Balans (x € 1.000)

Stand 31 december	Jaarrekening 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Immateriële vaste activa	756	756	0	0	0	0
Materiële vaste activa	70.229	77.721	78.210	98.340	97.751	99.500
Financiële vaste activa	15.716	14.484	13.830	13.167	12.707	12.527
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>86.701</i>	<i>92.961</i>	<i>92.040</i>	<i>111.507</i>	<i>110.458</i>	<i>112.027</i>
Vorraden	-2.384	-2.389	-428	1.475	4.020	3.385
Debiteuren en overige kortlopende vorderingen	11.842	11.842	11.842	11.842	11.842	11.842
Rekening courant Rijk	9.267	0	0	0	0	0
Liquide middelen	435	0	0	0	0	0
Overlopende activa	9.219	9.219	2.000	2.000	2.000	2.000
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>28.379</i>	<i>18.672</i>	<i>13.414</i>	<i>15.317</i>	<i>17.862</i>	<i>17.227</i>
TOTAAL ACTIVA	115.080	111.633	105.454	126.824	128.320	129.254
Algemene reserves	21.810	19.725	21.703	21.789	22.682	23.559
Bestemde reserves	36.822	33.322	31.732	36.886	40.027	39.026
Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	2.820	2.358	86	893	877	657
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>61.452</i>	<i>55.405</i>	<i>53.520</i>	<i>59.567</i>	<i>63.586</i>	<i>63.241</i>
<i>Vreemd vermogen</i>						
Voorzieningen	18.518	20.452	21.677	22.649	23.255	23.106
Geldleningen o/g	16.988	16.272	22.589	34.048	32.234	30.597
<i>Totaal vreemd vermogen</i>	<i>35.506</i>	<i>36.724</i>	<i>44.266</i>	<i>56.697</i>	<i>55.489</i>	<i>53.703</i>
Kortlopende schulden	8.888	8.888	7.668	7.668	7.668	7.668
Overlopende passiva	9.235	10.615	0	2.892	1.576	4.641
<i>Totaal vlottende passiva</i>	<i>18.123</i>	<i>19.503</i>	<i>7.668</i>	<i>10.560</i>	<i>9.244</i>	<i>12.309</i>
TOTAAL PASSIVA	115.081	111.633	105.454	126.824	128.320	129.254

Indicatoren

In onderstaande tabel hebben we de verplichte indicatoren opgenomen die de BBV voorschrijft. De verplichte indicatoren zijn vooral bedoeld om onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen. Wij sturen als gemeente voor een groot deel niet specifiek op deze indicatoren. De opgenomen streefwaarde geeft aan wat we met het huidige beleid verwachten in 2023. Voor de vergelijking met andere gemeenten, verwijzen we naar de website waarstaatjegemeente.nl.

Naam Indicator	Eenheid	Werkelijk	Streefwaarde	Streefwaarde
		2021	2022	2023
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,1	6,2	6,2
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,1	5,8	5,9
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	559	581	649
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	21	7	7
Overhead	% van totale lasten	10	11	12
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	6*	6	6
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2,1	0,5	0,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,0	2,9	2,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,6	0,9	0,9
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	1	5	1
Functiemenging	%	51	50	50
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	115	138	138
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	8,2	1,5	1,3
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	24	18	15
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0	1,0	1,4
Niet sporters	%	48	45	45
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	720*	725	715
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	0	1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	4	5	4
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	69*	69	69
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2,0	1,2	1,2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder	297	183	170
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	34*	35	34
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,0	10	10
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1	1	1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2	0,2	0,2
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	650	710	662
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	110	110	90
Hernieuwbare elektriciteit	%	8,0	7,5	9,0
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	282	262	316
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	3,6	9,0	13,4

Naam Indicator	Eenheid	Werkelijk	Streefwaarde	Streefwaarde
		2021	2022	2023
Demografische druk	%	76	75	76,5
Gemeentelijke woonlasten een-persoonshuishouden	In Euro's	725	806	828
Gemeentelijke woonlasten meer-persoonshuishouden	In Euro's	757	842	865

**Geen info over 2021 beschikbaar, de meest recente gegevens zijn opgenomen.*

Berekening EMU saldo Wijchen

	2022	2023	2024
Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.641	-1.771	6.042
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	7.492	489	20.130
3. Mutatie voorzieningen	1.934	1.225	972
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-5	1.961	1.904
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-2.912	-2.995	-15.020

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. RISICOMATRIX	141
BIJLAGE 2. INVESTERINGSLIJST	142
BIJLAGE 3. ONDERHOUDSPANNING VASTGOED 2022.....	143
BIJLAGE 4. ALGEMENE RESERVE	144
BIJLAGE 5. VERLOOP OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	145
BIJLAGE 6. NIEUW BELEID STRUCTUREEL	147
BIJLAGE 7. INCIDENTEEL NIEUW BELEID	150
BIJLAGE 8. INCIDENTEEL PERSPECTIEF (EXCLUSIEF BOUWGROND)	152
BIJLAGE 9. KOSTEN PER TAAKVELD	153
BIJLAGE 10. NIEUW GEWENST BELEID, (NOG) NIET OPGENOMEN.....	158
BIJLAGE 11. SUBSIDIEPLAFONDS.....	159

Bijlage 1. Risicomatrix

Nr.	Onderwerp	Maximaal risico	Factor	Gewogen risico
4.1.1	MGR Rijk van Nijmegen	358.000	1,00	358.000
4.1.2	De Meerval BV	21.000	0,20	4.200
4.1.3	GGD	183.084	1,00	183.084
4.2.1	Lopende bouwgrondexploitaties	3.780.000	0,13	510.250
4.2.2	Bouwgrondexploitaties in voorbereiding	1.740.000	0,25	510.250
4.2.3	Bouwleges	250.000	0,50	125.000
4.2.4	Gemeentelijk vastgoed	200.000	0,50	100.000
4.2.4	Gemeentelijk vastgoed kasteelpoort	50.000	0,10	5.000
4.2.5	Algemene uitkering	250.000	0,50	125.000
4.2.6	Sociaal domein Jeugd / WMO	464.000	0,25	116.000
4.3.1	Juridische procedures	1.200.000	0,10	120.000
4.4.1	Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)	200.000	0,10	20.000
4.4.2	Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.	300.000	0,10	30.000
4.4.3	Aanpak saneringswoningen	100.000	0,10	10.000
4.4.4	Milieu bodemverontreiniging	100.000	0,10	10.000
4.5.1	Verstrekke hypotheke aan ambtenaren	1.289.000	0,10	128.900
4.5.2	Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties	64.589.000	0,01	645.890
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. sport	974.000	0,10	97.400
4.6.1	Wijziging legger door het Waterschap	0	0,50	0
4.6.2	COVID-19 crisis	1.500.000	0,50	750.000
4.6.3	Databeveiliging	250.000	0,25	62.500
		77.798.084		3.911.474
	Vaste minimumwaarde (o.b.v. bedragen per inwoner)			1.846.096
	Gewenste ondergrens Algemene Reserve			5.757.570

Bijlage 2. Investeringslijst

		Jaar van oplevering		Bevoegdheid	
Nr	Activa-omschrijving	2023	2024	Raad	B&W
1	Uitbreiding gymzaal Zandloper	325.000			X
2	Uitvoeringsprogramma Wegen 2023	1.121.484			X
3	Uitvoeringsprogramma OVL 2023	169.967			X
4	Natuurgrasvelden RSA	329.478			X
5	Nieuwe basisschool Wijchen 1e inrichting 50 leerlingen	18.141			X
6	Afkoppelprojecten 2023	150.000			X
7	Fietspad Balgoij Batenburg	750.000		X	
8	Aanpassing Maaswaalcollege	842.000		X	
9	Verduurzamen Mozaiek	6.327.000		X	
10	Aanschaf en implementatie nieuw beheerpakket (Team Ruimtelijk Beheer)	40.000			X
11	Uitbreiding hemelwaterberging Woezik (Team Gebiedsinrichting)	100.000			X
12	Uitvoeringsprogramma Wegen 2024		2.565.727		X
13	Uitvoeringsprogramma OVL 2024		182.333		X
14	MFA Hart van Zuid		12.100.000	X	
15	s.c. Woezik kunstgrasveld 1		279.000		X
16	Nieuwe basisschool Wijchen 1e inrichting 75 leerlingen		18.141		X
17	Afkoppelprojecten 2024		150.000		X
18	Wijchen West, inclusief school		7.700.000	X	

Bijlage 3. Onderhoudsplanung vastgoed 2023

100.05	Kasteel-Raadhuis	€ 90.711
100.07	Fractiekamers Koetshuis	€ 17.538
100.08	Beltmolen	€ 50.601
100.09	Gemeentewerf	€ 123.050
100.10	Muziekkiosk Bergharen	€ 303
100.11	Pompgebouwen	€ 1.000
100.16	Toren Balgoij	€ 12.866
100.17	Huis van de Gemeente	€ 302.255
100.18	Kiosk Hart van Alverna	€ 7.939
100.19	MOB Complex Bunkers	€ 3.289
Subtotaal gebouwgroep 100		€ 609.551
400.01	Wijkcentrum Achterom (incl Achterlo/Smashing)	€ 111.749
400.04	Wijkcentrum Ozo	€ 24.474
400.05	Wijkcentrum Zuiderpoort (incl sportzaal)	€ 42.719
400.06	Wijkcentrum Paschalishonk	€ 15.418
400.07	Wijkcentrum Waaijershof	€ 36.599
400.09	Dorpshuis de Oase	€ 96.661
400.10	Dorpshuis 't Ballegoyke	€ 55.246
400.11	Dorpshuis de Mijlpaal	€ 20.392
400.17	SCEC 't Mozaïek	€ 357.907
Subtotaal gebouwgroep 400		€ 761.164
500.04	MFA Noorderlicht	€ 76.063
500.09	MFA Speelhoeve	€ 257.395
500.13	MFA Suikerberg	€ 125.324
500.22	MFA De Zandloper/Kulturhus	€ 335.025
500.25	MFA de Brink	€ 89.780
500.26	MFA Batenburg	€ 25.976
Subtotaal gebouwgroep 500		€ 909.563
600.02	Gymzaal de Buizerd	€ 5.886
600.06	Sportzaal Achterlo/Smashing	€ 62.881
600.07	Sportzaal Zuiderpoort	€ 3.024
600.34	Sportzaal De Slingert	€ 21.908
600.35	Sporthal Arcus	€ 96.026
Subtotaal gebouwgroep 600		€ 189.724
700.xx	Kunstwerken	€ 47.845
Subtotaal gebouwgroep 700		€ 47.845
Woning Oosterweg 144		6.546
Eindtotaal		2.524.384

Bijlage 4. Algemene Reserve

Doel reserve/voorziening									
Weerstandsvermogen, omvang is afhankelijk van omvang niet de exploitatie afgedekte risico's.									
Omvang & duur									
				2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar				21.809.677	19.725.253	21.702.596	21.788.596	22.681.596	23.558.596
Stand uit Begroting 2022									
				21.809.677	19.725.253	21.702.596	21.788.596	22.681.596	23.558.596
Toelichting									
De voorbereidingskredieten bouwgrondexploitaties hebben we in het weerstandsvermogen opgenomen, niet meer als (mogelijke) verplichting in de algemene reserve. Uitgangspunt is dat voorbereidingskredieten afgedekt worden in een minimaal budget neutrale grondexploitatie, maar we nemen het risico op voor het geval het project niet doorgaat of verlieslatend blijkt te zijn.									
Mutaties									
Stand per:	1 januari 2022								21.809.677
Datum	Omschrijving						Begroting		
							Toevoeging	Onttrekking	
2022	Ontmoeten in het centrum (13466)							16.273	
2023	Ontmoeten in het centrum (13466)							13.657	
2022	Revitalisering bedrijventerrein oost							250.000	
2022	Vrijval reserve de Strooming						649.465		
2022	Diosa investering raadsbesluit 66341							313.000	
2022	MHC(3) EN TENNIS(5,6,7) raadsbesluit 73872							58.000	
2022	Uitspraak lopende rechtszaak							6.400.000	
2022	Winstuitkering GR Bijsterhuizen						4.000.000		
2023	Revitalisering bedrijventerrein oost							250.000	
2023	Resultaat 2022 (conform rapportage september)						2.241.000		
2024	Resultaat 2023 (conform Begroting 2023)						86.000		
2025	Resultaat 2024 (conform Begroting 2023)						893.000		
2026	Resultaat 2025 (conform Begroting 2023)						877.000		
2022	(Voorlopige) Vergoeding Newea uit de rechtzaak (DIOSA)						303.384		

Bijlage 5. Verloop overzicht reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Verwachte Stand 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand 31-12-2023
80001	AR: Algemene Reserve	19.725	2.241	264	21.703
80002	AR: Rekeningresultaat	0	0	0	0
Subtotaal Algemene Reserves		19.725	2.241	264	21.703
81002	BR: Legaat v. Cooth	160	0	0	160
	BR: Stimuleringsfonds volkshuisv.				
81004	Hoevelaken	82	0	0	82
81005	BR: Beeldende kunst	27	0	10	17
81006	BR: de stroming	60	0	0	60
81008	BR: Eenmalige middelen	0	0	0	0
81010	BR: Toerisme	0	0	0	0
81011	BR: Buurtbus	0	0	0	0
81012	BR: Renovaties Sportvelden	673	337	329	680
81013	BR: Dorpsontwikkelingsplannen	5	0	0	5
81014	BR: Landschapsontwikkelingsplan	166	75	22	219
81016	BR: Duurzaamheidslening	435	0	0	435
81018	BR: Groenvoorziening Loonse waard	45	0	0	45
81022	BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	150	0	0	150
81023	BR: Duurzaamheid	748	0	0	748
81034	BR: Startersleningen	342	0	0	342
	BR: Vervangen speeltoestelling openbare				
81035	speelpleinen	35	5	0	40
81037	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	270	0	0	270
81039	BR: Cultuurhistorie	0	0	0	0
81040	BR: Integratie en participatie statushouders	20	0	2	18
81043	BR: RSA Tennis	216	51	80	188
81044	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	81	12	0	93
81045	BR: Fonds voor en door Wijchen	0	0	0	0
81046	BR: Risicoreserve grote projecten	0	0	0	0
82001	ER: Actualiseren bestemmingsplannen	126	0	25	101
82002	ER: Gymmaterialen	350	89	212	226
82003	ER: Onderwijshuisvesting	0	0	0	0
82004	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	213	0	0	213
82005	ER: WWB I-deel	268	0	0	268
82006	ER: Verkiezingen	99	10	38	70
82008	ER: Reserve afvalstoffenheffing	487	0	487	0
82009	ER: Onderhoud Overige gebouwen	2.331	1.622	2.518	1.434
82010	ER: gemeentelijke monumenten	174	0	0	174
82011	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden	379	0	0	379
82012	ER: Reserve Rioolheffing	0	0	0	0
	ER: Egalisatiereserve tarieven				
82014	hondenbelasting	0	0	0	0
82015	ER: 2D`s WMO-JEUGD	1.512	0	92	1.420
82016	ER: Openbare verlichting	1.901	0	0	1.901
82017	ER: wegen en civiele kunstwerken	916	0	0	916
82018	ER: Groen	916	0	0	916
82019	ER: Corona compensatie	779	0	779	0
	ER: Exploitatiesaldo tijdelijke huisvesting				
82020	Vluchtelingen	0	1.497	0	1.497
Subtotaal Bestemmingsreserves		13.965	3.698	4.595	13.068
83001	Afs.R: Brandweerkazerne	2.749	0	113	2.635
83002	Afs.R: Kulturhus Bergharen	1.123	0	42	1.082
83003	Afs.R: Gemeentewerf	661	0	27	634
83004	Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	38	0	18	19
83006	Afs.R: MFA Huurlingsedam	322	0	11	311
83007	Afs.R: Sportzaal achterlo	14	0	2	12
83008	Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	545	0	43	502

Nr.	Naam	Verwachte Stand 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand 31-12-2023
83009	Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	9	0	9	0
83010	Afs.R: Centrale Sporthal	5.514	0	187	5.327
83011	Afs.R: Kunstgrasveld Dioso	498	0	66	432
83012	Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	108	0	5	103
83013	Afs.R: Gemeentekantoor	5.735	0	356	5.379
83014	Afs.R: Verduurzaming mozaik	291	0	23	268
83016	Afs.Res. Automatische berekening	157	0	7	149
83017	Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	500	0	9	491
83019	Afschrijvingsreserve RSA	809	329	89	1.049
83020	Afs.R. Oosterpark	285	0	15	270
Subtotaal Afschrijvingsreserves		19.357	329	1.022	18.664
Totaal Reserves		53.047	6.268	5.881	53.434
90002	VZ: Pensioenen wethouders	5.607	0	150	5.457
90003	VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	132	0	44	88
90004	VZ: Rationeel rioolbeheer	8.301	1.211	415	9.097
90005	VZ: Mechanische riolering	5.356	375	166	5.564
90006	VZ: Pompinstallaties riolgemalen	0	0	0	0
90010	VZ: Baggeren waterpartijen	205	48	6	247
90012	VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	677	562	165	1.074
		175	0	25	150
Totaal Voorzieningen		20.452	2.195	970	21.677
Totaal generaal		73.500	8.464	6.851	75.112

Bijlage 6. Nieuw beleid structureel

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
6-01	De Blije Dries	In de informatienota hebben we uiteengezet om stichting De Blije Dries (financieel) te helpen. Een aantal knelpunten vraagt om een oplossing om het voortbestaan van de speeltuin te garanderen. In afstemming met het bestuur van De Blije Dries willen we het onderhoud van de bomen weer terugnemen (kosten € 5.000 structureel). En dit zal als areaal uitbreiding in het IBOR plan worden verwerkt.	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
6-02	Professionalisering beheer Multifunctionele accommodaties (MFA's)	Volgens raadsbesluit 21-10-2021 (Z/20/53294) professionaliseren we het beheer van multifunctionele accommodaties. Het bedrag is bedoeld om uren voor het beheer van de MFA's in te kopen.	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
6-03	Robuuste regio's	In de door de Rijksoverheid opgelegde norm van opdrachtgeverschap hebben wij regionaal afspraken met elkaar gemaakt hoe wij een robuuste regio kunnen zijn met betrekking tot de jeugdwet. In de verdere uitwerking van deze NVO maken we de doorontwikkeling van versnipperd werken naar een structurele aanpak met een regionaal team van experts. Dit heeft een structurele uitzetting tot gevolg in de regionale begroting van het Regionaal Ondersteuningsbureau.	€ -133.675	€ -152.821	€ -184.732	€ -197.496
6-04	Preventieve inzet SWT (motie bij begroting 2022)	Bij de Begroting 2022 is, vanuit compensatiemiddelen Jeugd, incidenteel 320k toegekend voor preventieve inzet bij het sociaal wijkteam. Via een motie is gevraagd de structurele component vanaf 2023 in beeld te brengen. De inzet is beschreven in een beslisnota (Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam 75650).	€ -295.000	€ -295.000	€ -295.000	€ -295.000
6-05	Uitbreiding regieteam SWT	Door de uitbreiding van formatie van het regieteam kunnen de medewerkers van het regieteam de casussen oppakken waarbij er sprake moet zijn van zorginzet bij overlast en onveilige situatie en bij nazorg na detentie. In 2021/2022 was dit nog een pilot. Dit is onderdeel van de beslisnota (Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam 75650).	€ -58.400	€ -58.400	€ -58.400	€ -58.400
6-06	Formatie- uitbreiding juridisch advies WMO, Jeugd en gezondheid	Door de toename van het aantal complexe juridische vraagstukken en procedures als gevolg van de structureel ingevoerde bezuinigingsmaatregelen alsmede de vele ontwikkelingen van het beleid binnen het sociaal domein is structureel meer juridische inzet noodzakelijk.	€ -57.000	€ -57.000	€ -57.000	€ -57.000
6-07	Dorpsondersteuner voor Alverna	De dorpen Hernen, Leur en Bergharen kennen al een aantal jaar dorpsondersteuners. De inzet is succesvol, omdat de dorpsondersteuners mensen de weg wijzen en verbinden. Hierdoor is er minder eenzaamheid, eerder hulp, mensen wonen langer thuis, vinden we collectieve oplossingen voor individuele problemen en besparen we op kosten voor zorg en welzijn. In Alverna zijn de buurtnetwerken versterkt. Een volgende stap is een dorpsondersteuner. We denken aan 10 uur per week betaald en 10 uur vrijwillig.	€ -28.000	€ -28.000	€ -28.000	€ -28.000
6-08	Bibliotheekwerk	De Bibliotheek heeft een krappe professionele formatie en werkt met vele vrijwilligers. Met de huidige formatie kan niet langer invulling gegeven worden aan alle maatschappelijk relevante taken. Uitbreiding is noodzakelijk voor vrijwilligerscoördinatie, het kennen en kunnen bereiken van doelgroepen, met name met issues op basisvaardigheden en maatschappelijke vraagstukken (laaggeletterdheid, digibetisme, eenzaamheid, armoede), en het uitvoeren van	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
6-09	Taalcoördinator Digi-Taalhuis Wijchen	good governance op weg naar een RvT model. De bibliotheek heeft in samenwerking met de gemeente de certificering aangevraagd om formeel Digi-Taalhuis te worden. Dit past in het lokale en regionale beleid rondom educatie basisvaardigheden. Een meerjarenbeleidsplan is in concept opgesteld. Met de aanstelling van een taal coördinator geven we een kwaliteitsimpuls aan ons beleid en onze wettelijke taak in het kader van laaggeletterdheid.	€ -24.000	€ -24.000	€ -24.000	€ -24.000
6-10	Bibob beleid	In dec 2020 is in Tweestromenland nieuw Bibob beleid vastgesteld. In 2021 is gestart met de uitvoering van dit beleid. In 2022 is dit beleid geëvalueerd. N.a.v. de evaluatie is er een Bibob coördinator aangesteld die op korte termijn gaat starten binnen de WDW. Voor de verdere uitwerking van het beleid verwachten wij een budget nodig te hebben van 5000,- per jaar. Deze kosten worden gedeeld met de gemeente Druten. Dit budget wordt gebruikt om een bijdrage te leveren aan de samenwerking in TSL. Verdere kosten worden gemaakt t.b.v. expertise inhuur, kennis en lokale doorontwikkeling.	€ -3.240	€ -3.240	€ -3.240	€ -3.240
6-11	Werk- en initiatieven budget Wijchen 2035	Eind 2022 ligt het strategisch kompas, Wijchen 2035 voor. Hiervoor is een werkbudget benodigd om nieuwe initiatieven te kunnen opstarten, zowel intern en extern, en voor het organiseren van bijeenkomsten, zaalhuur en communicatiekosten ed.	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
6-12	Straatcoaches	De pilot straatcoaches loopt af in juni 2022. Om de werkzaamheden van de straatcoaches voort te zetten willen we structureel straatcoach werkzaamheden opnemen in de begroting voor de komende 4 jaar. De kosten voor deze inhuur bedragen 125.000 per jaar. De kosten zullen gedeeld worden met de gemeente Druten volgens de bekende verdeelsleutel.	€ -83.333	€ -83.333	€ -83.333	€ -83.333
6-13	Compensatie achterblijven zorgtoeslag in bijzondere bijstand voor premie collectieve zorgverzekering.	Verhogen van de bijzondere bijstand voor de uitgebreide zorgverzekering van € 37,50 per maand naar € 50,- per maand; voor de reguliere polis van € 15,- naar 20,-. Regeling chronisch zieken van € 275,- per jaar naar € 350 per jaar.	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
6-14	Inwonerspaspas	Een breed inzetbare inwonerspaspas plus, waar minimaregelingen aan gekoppeld kunnen worden. Belangrijkste kansen zijn het vereenvoudigen van (administratieve) handelingen voor de inwoner, stimuleren van de lokale economie en inzetten op het verhogen van het bereik van minima. We werken dit voorstel verder uit richting de Perspectiefnota 2023. De structurele kosten moeten duidelijker worden uit het onderzoek die eind 2022 gaat plaatsvinden.	Pm	Pm	Pm	Pm
6-15	Vluchtelingen	Kosten voor Vluchtelingenwerk door meer toestroom m.b.t. inburgering. Om vluchtelingen voor te bereiden op de Nederlandse arbeidsmarkt, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de participatie door het vinden van een baan.	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
6-16	Zwerfafval	Het beleid van het zwerfafvalplan is op 8 maart vastgesteld. De vergoeding voor zwerfafval verdwijnt, toch willen we een aantal projecten voortzetten zie collegeadvies zwerfafvalplan 2023-2032. De financiële afweging moet plaatsvinden bij de begroting.	€ -23.038	€ -21.677	€ -20.282	€ -19.023
6-17	Verkeerslichten VRI Hoefsestraat	In de schriftelijke vragen en antwoorden is een oplossingsrichting voor de VRI Hoefsestraat aangedragen (Z/22/075282). Om tot een oplossing te komen stellen we voor een krediet van € 45k voor verkeerslichten beschikbaar te stellen. Hier nemen de kapitaalslasten daarvoor op, uitgaande van uitvoering in	€ 0	€ -3.675	€ -3.675	€ -3.675

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
6-18	Aanpassen drempel Maasbandijk tussen Batenburg en Niftrik	2023. De aangebrachte drempels zijn niet aangelegd volgens de richtlijnen voor een 60 km/u weg. In overleg met de LBG Batenburg is een vervangingsplan opgesteld. Investerings bedragt 63.175.	€ -2.001	€ -2.001	€ -2.001	€ -2.001
6-19	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP mobiliteit vastgesteld. Maatregel 5: snelheid buiten de bebouwde kom (investering 2023, 150K/jaar, doorbelast van 2024).	€ 0	€ -4.750	€ -8.000	€ -12.000
6-20	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP mobiliteit vastgesteld. Als wenselijke maatregelen zijn maatregel 9a Upgrade Fiets- en wandelnetwerk.	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
6-21	Uitvoering beleidsplan natuur & biodiversiteit	Na vaststelling van het beleidsplan in dec. 2019 en concretisering daarvan in 2021 (zie informatienota zaaknr. 22 69907) is de uitvoering opgestart. Voor diverse maatregelen is in de periode tot en met 2026 geld nodig om die uit te kunnen voeren. Naast de kosten uit de notitie concretisering zijn ook de kosten voor aanleg van akkerranden meegenomen (motie stimulering biodiversiteit akkerranden).	€ -23.300	€ -25.350	€ -26.600	€ -25.600
6-22	Uitvoering SMP Wijchen	Met Talis is het Soortenmanagementplan Wijchen opgesteld. Voor renovatieprojecten is daarmee niet steeds een aparte ontheffingsprocedure Wet natuurbescherming nodig. En gaandeweg wordt de leefomgeving voor beschermde, gebouwde wonende dieren verbeterd. Ook particulieren kunnen hiervan gebruik maken. Jaarlijkse uitvoeringskosten zijn er voor aanvullend onderzoek naar aanwezige soorten en monitoring van mitigatievoorzieningen. Uitgangspunt is kostendekking uit leges. Talis dekt een gelijk bedrag.	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
6-23	Optimalisatie beheer openbare parkeergarages	Het beheer van openbare parkeergarages is sub-optimaal georganiseerd. Op basis van extern onderzoek zijn aanbevelingen gedaan om het beheer intern anders te beleggen.	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000
6-24	Verduurzaming Mozaiek	De grootste multifunctionele accommodatie 't Mozaïek verduurzamen, waarmee het voldoet aan alle actuele bouwkundige en klimaateisen voor een zo energieneutraal mogelijke exploitatie en een gezond (werk-) klimaat. We nemen hier het structurele bedrag op, ervan uitgaande dat we subsidie ontvangen voor € 1 miljoen. Zie ook informatienota uit mei 2022 (59424). Voor de besluitvorming ontvangt de raad een separate beslisnota.	€ 0	€ -178.000	€ -178.000	€ -178.000
6-25	Week van de gezondheid	Om jaarlijks een week van de Gezondheid te organiseren, is een budget van €5000 per jaar nodig. Tijdens deze week wordt samen met verschillende partners aandacht gegeven aan preventie en gezondheid in brede zin. Hiermee wordt het belang van gezond leven onder de aandacht van inwoners van Wijchen gebracht.	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
6-26	Indexatie subsidie Meervoormekaar	Meervoormekaar heeft budgetsubsidie aangevraagd en doet een beroep op de gemeente om de subsidie te indexeren. We stellen voor de structurele subsidie te indexeren, conform de methodiek die we hebben opgenomen in de Perspectiefnota 2022.	€ -43.435	€ -80.717	€ -118.930	€ -153.399
			€ -1.202.422	€ -1.445.964	€ -1.519.193	€ -1.568.167

Bijlage 7. Incidenteel nieuw beleid

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
7-01	Gebiedsgerichte visie kwaliteit watersysteem	Voorjaar 2022 is gestart met het opstellen van de visie. Met het beschikbare budget is een verkenningenrapport opgesteld (fase 1). Voor het doorvertalen naar een gebiedsgerichte visie (fase 2) is aanvullend budget nodig.	€ -15.000			
7-02	Ontmoetingsruimte De Villa	De pilot met het ouderenontmoetingscentrum is onderbroken door Corona maar onlangs weer herstart. Om de pilot voort te zetten in heel 2023 zijn extra middelen nodig voor de huur van de Villa. In 2023 wordt de pilot geëvalueerd en vindt besluitvorming voor de toekomst plaats.	€ -15.000	pm	pm	pm
7-03	De Blije Dries	In de informatienota hebben we uiteengezet om stichting De Blije Dries (financieel) te helpen. Een aantal knelpunten vraagt om een oplossing om het voortbestaan van de speeltuin te garanderen. Ook willen we in het bestemmingsplan de huidige praktijk van het parkeren formaliseren (eenmalig € 10.000 voor de bestemmingsplanprocedure).	-€ 10.000			
7-04	Herstelgerichte inloop volwassenen	We werken samen met Meervoormekaar en Integraal herstel aan een pilot van twee jaar waarin we herstelgerichte ontmoeting vormgeven. We starten met mensen met een verslavingsproblematiek en breiden uit naar volwassenen met een kwetsbaarheid door andere GGZ- problematiek.	-€ 92.000	-€ 92.000		
7-05	Herstelgerichte inloop volwassenen	Dekking voor de herstelgerichte inloop volwassenen vindt plaats vanuit de egaliseriereserve WMO-Jeugd (betreft oorspronkelijk overschot reserve beschermd wonen van gemeente Nijmegen, dat is doorgestort naar de regiogemeenten).	€ 92.000	€ 92.000		
7-06	Bestemmingsplannen/ omgevingsplannen	Voor het vervaardigen van Omgevingsplannen is geen structureel budget geraamd. Betreft kosten voor extern advies.	-€ 25.000	-€ 25.000	-€ 36.397	
7-07	Bestemmingsplannen/ omgevingsplannen	Dekking kosten omgevingsplannen uit reserve.	€ 25.000	€ 25.000	€ 36.397	
7-08	Uitbreiding doelgroep voor gemeentelijke bijdrage collectieve zorgverzekering en regeling chronisch zieken	Door de inkomensgrens van 120% naar 130% te brengen kunnen we ca. 30% meer inwoners bereiken als nu voor een goede zorgverzekering en/of ondersteuning bij hun chronische ziekte.	-€ 102.000			
7-09	Lokale tegemoetkoming bijzondere groepen energielasten	Reservering van budget om betalingsproblemen en problematische schulden door gasrekening te voorkomen, zoals voor huishoudens met alleen AOW, chronisch zieken, schuldsaneringstrajecten en dreigende afsluitingen.	-€ 315.000			
7-10	Participatie en adviesraden	Op het beleidsveld van het sociaal domein (Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet) vanuit inwoners, cliënten en/of betrokkenen of hun vertegenwoordigers door één gremium met één werkwijze te worden geadviseerd.	-€ 15.000			
7-11	Inrichting stapsteen Oude Schaarsestr.	Naar aanleiding van de motie Natuurontwikkeling gemeente Wijchen (zaaknr. 20 51968) zijn locaties voor bosaanplant in beeld gebracht (informatienota 21 63199). Een daarvan is een gemeentelijk perceel in de buurt van Bergharen. Door inrichting van dat perceel wordt bijgedragen aan de invulling van evz Heumen-Horssen.	-€ 45.500			

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
7-12	Groene snelheidsmeter met spaarpot voor goede wijkbestemming	Dat is een aangenomen motie om te onderzoeken: "Roept het college van B&W op om te onderzoeken of een pilot met een groene snelheidsmeter gestart kan worden, die naast de twee andere snelheidsdisplays in te zetten is, in woonwijken die zich daarvoor aanmelden.". Bij een positief besluit dienen de financiën ook aanwezig te zijn. Eenmalig voor de aanschaf € 10k, overig budget voor beloning (5 locaties).	-€ 17.000	-€ 7.000		
7-13	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het Meerjaren Uitvoerings Programma (MUP) Mobiliteit vastgesteld. Maatregel 3-7-1: actualisatie wegencategorisering, t.b.v. auto, fiets en OV, inclusief visie Landbouwverkeer en onderzoek sluipverkeer.	-€ 20.000			
7-14	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP mobiliteit vastgesteld. Maatregel 13-16: actualisatie parkeerbeleid auto en fiets. En bedrijventerrein.	-€ 30.000			
7-15	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP mobiliteit vastgesteld. Maatregel 14: actualisatie parkeernormen.	-€ 10.000			
7-16	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP mobiliteit vastgesteld. Als wenselijke maatregelen zijn maatregel 19 Onderzoek Aanpak Grijze wegen en 10 Onderzoek fietsroute Druten Wijchen opgenomen.	-€ 10.000	-€ 45.000		
7-17	MUP Mobiliteit	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP mobiliteit vastgesteld. Er is een bijdrage gewenst zodra de provincie Gelderland de kruising Van Cittersweg - Drutenseweg gaat aanpakken. Dit is met een p.m. post opgenomen voor 2024, zie voorstel Z/21/068537.		P.M.		
7-18	Onderzoek toekomstbestendig Wighenerhorst	Een vitaal recreatiepark Wighenerhorst is van waarde voor een divers toeristisch verblijfsaanbod in Wijchen. We willen het ingezette proces in 2023 voortzetten.	€ -40.000			
7-19	Uitvoeringsagenda Wijchen Centrum	Het centrummanagement Wijchen (CMW), de pandeigenaren van commercieel vastgoed in het centrum en de gemeente willen samen investeren in een gezamenlijke uitvoeringsagenda om de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het winkelcentrum te verbeteren. Voor dit plan brengen de pandeigenaren en het CMW budget in. Gemeente Wijchen heeft tot op heden geen budget gereserveerd. Omdat er ook een aantal opgaven voor de gemeente zijn is de komende drie jaar 25.000 euro nodig om invulling te geven aan de uitvoeringsagenda.	-€ 75.000			
7-20	Actieplan communicatie klimaatadaptatie	Het college wil meer aandacht wil besteden aan het bewust maken en inspireren van inwoners om hun tuinen meer klimaatbestendig te maken. Op dit moment kan slechts worden voorzien in een kostenindicatie. Op basis van het actieplan zal een meer nauwkeurige raming worden gemaakt. De inschatting is gebaseerd op de aanschaf van materialen om inwoners op weg te helpen, zoals bijvoorbeeld regentonnen, plantjes, folders, ander informatiemateriaal, inspirerende specials in de lokale krant. Daarnaast voorzien we kosten op het gebied van communicatie en monitoring.	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	
			€ -779.500	€ -112.000	€ -60.000	€ 0

Bijlage 8. Incidenteel perspectief (inclusief bouwgrond)

Incidenteel meerjarenperspectief	2023	2024	2025	2026
Programmabegroting 2020				
Ondernemers Awards	-7.500		-7.500	
Programmabegroting 2021				
Samenwerking SchuldHulpMaatje	-12.144			
Perspectiefnota 2021				
WDW (3.08)	-23.000	-23.000		
Herstel bakenbomen	-75.000			
Vervolg sociale opdracht in routekaart Hart van Zuid	-45.000			
Vervolg sociale opdracht in routekaart Hart van Zuid	-50.000			
Programmabegroting 2022				
Uitvoering regionale communicatiestrategie klimaatadaptatie	-11.000			
Juridische kosten sociaal domein	-25.000			
Perspectiefnota 2022				
Regionale adaptatiestrategie	-10.000			
Baggerplan	-15.000			
Opstellen Woonvisie	-15.000			
Kindregeling toegankelijk maken voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen	-22.000			
Duurzaam bomenbestand	-20.000			
Begroting 2023				
Gebiedsgerichte visie kwaliteit watersysteem	-15.000			
Ontmoetingsruimte De Villa	-15.000	pm	pm	pm
De Blije Dries	-10.000			
Herstelgerichte inloop volwassenen	-92.000	-92.000		
Herstelgerichte inloop volwassenen uit reserve	92.000	92.000		
Bestemmingsplannen/ omgevingsplannen	-25.000	-25.000	-36.397	
Bestemmingsplannen/ omgevingsplannen uit reserve	25.000	25.000	36.397	
Uitbreiding doelgroep voor gemeentelijke bijdrage collectieve zorgverzekering en regeling chronisch zieken	-102.000			
Lokale tegemoetkoming bijzondere groepen energielasten	-315.000			
Participatie en adviesraden	-15.000			
Inrichting stapsteen Oude Schaarsestr.	-45.500			
Groene snelheidsmeter met spaarpot voor goede wijkbestemming	-17.000	-7.000		
MUP Mobiliteit 3-7-1	-20.000			
MUP Mobiliteit 13-16	-30.000			
MUP Mobiliteit14	-10.000			
MUP Mobiliteit 19-10	-10.000	-45.000		
MUP Mobiliteit Kruising Cittersweg-Drutenseweg		P.M.		
Onderzoek toekomstbestendig Wighenerhorst	-40.000			
Uitvoeringsagenda Wijchen Centrum	-75.000			
Actieplan communicatie klimaatadaptatie	-60.000	-60.000	-60.000	
Algemene uitkering eenmalige compensatie 2026				1.963.000
Integraal plan WDW	-696.760	-68.040	-35.640	-19.440
Dotatie reserve grote projecten	0	-5.000.000	-5.000.000	0
Winstneming bouwgrond	0	1.543.000	0	0
TOTAAL INCIDENTEEL	-1.806.904	-3.660.040	-5.103.140	1.943.560

Bijlage 9. Kosten per taakveld

Prog	Taak- veld	Taakveld omschrijving	Onderwerp	2023
0	0.1	Bestuur	Vaste kosten bestuur	2.248
			WDW	533
			GR Arnhem Nijmegen	315
			VNG bijdrage	176
			Rekenkamercommissie	33
			Voorlichting	30
			GR Euregio	11
			0.1	3.346
	0.2	Burgerzaken	WDW	731
			Burgerlijke stand	102
			Reisdocumenten	60
			Rijbewijzen	41
			Naturalisatie	33
			Basisregistraties	29
	0.2	997		
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	WDW	546
			Beheer vastgoed en eigendommen	452
	0.3	998		
	0.4	Overhead	WDW	10.387
			Beheer vastgoed en eigendommen	1.512
			WDW Beheer vastgoed en eigendommen	1.021
			Overhead Wijchen	667
			Frictiekosten personeel	5
			0.4	13.593
	0.5	Treasury	Rente en dividend	513
	0.5	513		
	0.61	OZB woningen	Munitax	267
			Overhead Wijchen	7
	0.61	274		
	0.62	OZB niet-woningen	Munitax	43
	0.62	43		
	0.64	Belastingen overig	Kosten hondenbelasting	62
			Gemeentelijke belastingen	1
	0.64	63		
	0.8	Overige baten en lasten	Stelposten	826
	0.8	826		
	Totaal 0			
1	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	GR VRGZ	2.698
			WDW	108
			Brandkranen	38
	1.1	2.844		
	1.2	Openbare orde en veiligheid	WDW	851
			Veiligheidsbeleid	221
			Antidiscriminatiebureau	31
			Gerechtelijke procedures	28
	1.2	1.131		
	Totaal 1			
2	2.1	Verkeer en vervoer	IBOR wegen	2.394
			WDW	1.092
			Openbare verlichting	592
			Verkeersveiligheid	266
			WDW IBOR wegen	192
			Bewegwijzering	114
			Gladheidsbestrijding	99
			Verkeersregelininstallaties	62
			Abri's	5

Prog	Taak- veld	Taakveld omschrijving	Onderwerp	2023
	2.1			4.815
	2.2	Parkeren	Parkeergarage	248
			WDW	121
			IBOR wegen	7
	2.2			376
	2.5	Openbaar vervoer	Voetveer	28
			Buurtbus	3
			WDW	2
	2.5			34
Totaal 2				5.225
3	3.1	Economische ontwikkeling	Reclamebelasting	474
			Corona	260
			WDW	154
			Bedrijven Investerings Zone BIZ	80
	3.1			967
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Markt	67
			WDW	52
			Kracht RvN	25
	3.3			144
	3.4	Economische promotie	Promotie / evenementen	308
			Economische zaken	70
			WDW	38
			Beheer vastgoed en eigendommen	11
	3.4			426
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	WDW	27
	3.2			27
Totaal 3				1.564
4	4.1	Openbaar basisonderwijs	Vergoeding gymonderwijs	158
			Passend onderwijs	109
			WDW	43
			Legaat van Cooth	4
	4.1			315
	4.2	Onderwijshuisvesting	kosten schoolgebouwen	1.904
			WDW	76
	4.2			1.981
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Leerlingenvervoer	759
			WDW	284
			Peuterspeelzaal	268
			Bredeschool activiteiten	34
			MEERvoormekaar subsidie	27
			Maatschappelijk en culturele vorming	11
	4.3			1.383
Totaal 4				3.679
5	5.1	Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	235
			Subsidies sport	130
			WDW	67
	5.1			431
	5.2	Sportaccommodaties	Gymzalen	1.192
			Zwembad	782
			RSA (buitensport)	638
			Beheer vastgoed en eigendommen	406
			WDW	156
	5.2			3.173
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Muziekonderwijs subsidies	263
			Corona	260
			Theater subsidie	140
			Cultuur subsidies	103
			WDW	48

Prog	Taak- veld	Taakveld omschrijving	Onderwerp	2023
	5.3			813
	5.4	Musea	Musea	204
			WDW	82
			Cultuur subsidies	28
	5.4			314
	5.5	Cultureel erfgoed	Subsidies monumenten instandhouding	47
			WDW	28
			Beheer vastgoed en eigendommen	10
	5.5			85
	5.6	Media	Bibliotheek subsidie	863
			Subsidie RN7	26
			WDW	10
	5.6			899
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	WDW	2.286
			IBOR groen	1.649
			Kosten hondenbelasting	206
			Landschapsontwikkelingsplan	171
			Beheer vastgoed en eigendommen	37
			Activiteiten kunst	21
	5.7			4.371
Totaal 5				10.087
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Beheer vastgoed en eigendommen	2.382
			MEERvoormekaar subsidie	976
			Tijdelijke woningen (vluchtelingen)	913
			Subsidies overige zorgorganisaties	190
			Algemeen/schoolmaatschappelijk werk	170
			WDW	103
			Mantelzorg	105
			Wijkontwikkeling Hart van Zuid	95
			Inspecties kinderopvang	94
			Buurtfonds	10
	6.1			5.039
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	WDW	1.529
			2d's Sociaal wijkteam	941
			GGD Veilig thuis	454
			2d's Regionaal Ondersteunings Bureau	441
			WMO klassiek indicaties	19
	6.2			3.384
	6.3	Inkomensregelingen	Bijstandsverlening	10.537
			Bijzondere bijstand	2.403
			WDW	1.818
			Corona	260
			Schuldhelpverlening	108
	6.3			15.127
	6.4	WSW en beschut werk	GR MGR Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	3.936
			WDW	100
	6.4			4.036
	6.5	Arbeidsparticipatie	GR MGR Re-integratie	2.161
			Statushouders	468
			WDW	98
	6.5			2.726
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	WMO klassiek hulpmiddelen	976
			GR DRAN WMO klassiek vervoer	635
			WDW	550
			WMO klassiek woonvoorzieningen	387
			WMO klassiek algemeen	307

Prog	Taak- veld	Taakveld omschrijving	Onderwerp	2023
	6.6			2.855
	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	WMO klassiek Huishoudelijke hulp WDW	4.008 185
	6.71a			4.193
	6.71b	Begeleiding (WMO)	WMO begeleiding WMO klassiek Huishoudelijke hulp WDW WMO verblijf WMO persoonlijke verzorging	2.743 209 185 22 6
	6.71b			3.165
	6.71c	Dagbesteding (WMO)	WMO Dagbesteding WDW	817 185
	6.71c			1.002
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	WDW WMO verblijf tijdelijk	226 67
	6.71d			292
	6.81a	Beschermd Wonen (WMO)	WDW	28
	6.81a			28
	6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	GGZ WDW	156 28
	6.81b			183
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	Jeugd begeleiding Jeugd PGB Jeugd verblijf Jeugd persoonlijke verzorging WDW Jeugd overig	2.565 241 213 171 118 15
	6.72a			3.323
	6.72b	Jeugdhulp behandeling	Jeugd behandeling ambulante WDW	1.285 35
	6.72b			1.320
	6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	Jeugd dagbehandeling Jeugd vervoer WDW	954 79 35
	6.72c			1.068
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	WDW	35
	6.72d			35
	6.73a	Pleegzorg	Jeugd verblijf WDW	401 35
	6.73a			436
	6.73b	Gezinsgericht	Jeugd verblijf WDW	486 35
	6.73b			522
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	Jeugd verblijf WDW	2.692 35
	6.73c			2.727
	6.74a	Behandeling GGZ zonder verblijf	Jeugd GGZ behandeling WDW	3.174 35
	6.74a			3.209
	6.74b	Crisis/LTA/GGZ-verblijf	Jeugd landelijk arrangement Jeugd GGZ verblijf Jeugd crisis WDW	398 344 99 35
	6.74b			876
	6.74c	Gesloten plaatsing	Jeugd GGZ verblijf WDW	88 35
	6.74c			123
	6.82a	Jeugdbescherming	Jeugd bescherming	670

Prog	Taak- veld	Taakveld omschrijving	Onderwerp	2023
			WDW	64
	6.82a			734
	6.82b	Jeugdreclassering	Jeugd reclassering	74
			WDW	64
	6.82b			138
Totaal 6				56.541
7	7.1	Volksgezondheid	GR GGD	1.733
			WDW	202
			WDW Logopedie	140
			Gezondheidszorg subsidies	67
	7.1			2.143
	7.2	Riolering	Riolering vrijverval	1.802
			Riolering gemalen	1.088
			Munitax	267
			WDW riolering	224
			Riolering overig	108
			Beheer vastgoed en eigendommen	1
	7.2			3.491
	7.3	Afval	Afval overig	970
			Afval GFT	714
			Afval rest	708
			Afval milieustraat	622
			Afval Plastic +	451
			Afval papier	350
			Munitax	269
			WDW afval	120
			Afval glas	41
			Afval	31
	7.3			4.275
	7.4	Milieubeheer	GR ODRN	902
			WDW	475
			Duurzaamheid	213
			Milieubeleid	181
			GR MARN	0
	7.4			1.771
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	WDW	16
			Beheer vastgoed en eigendommen	3
	7.5			19
Totaal 7				11.699
8	8.1	Ruimtelijke ordening	WDW	1.012
			Bestemmingsplannen	47
	8.1			1.059
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	WDW	556
			Grondexploitatie inhuur	20
	8.2			576
	8.3	Wonen en bouwen	WDW	1.373
			Bouwvergunningen	95
			Vastgoedinformatie	78
			Volkshuisvestingsbeleid	53
			Omgevingswet	34
	8.3			1.632
Totaal 8				3.268
Eindto taal				116.692

Bijlage 10. Mutaties bestaand beleid

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2023	2024	2025	2026
	Pleegzorgwaardering regionaal	We hebben een succesvolle campagne gevoerd op pleegzorg. De regionale programmalijn is uitgewerkt op de site Samen kleuren we de toekomst. De regionale bijdrage voor Wijchen nemen we nu op in de begroting 2023.	€ -4.800	€ -4.800	€ -4.800	€ -4.800
	Begroting VRGZ	De VRGZ neemt de gevolgen van de CAO index in 2023 deels voor eigen rekening. Vanaf 2024 leidt dit tot structureel hogere kosten voor gemeenten. Dit hadden we nog niet verwerkt in de Perspectiefnota.	€ 0	€ -37.000	€ -37.000	€ -37.000
	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (in de PPN pm opgenomen)	Het correct geregistreerd staan op het juiste adres in de Basisregistratie Personen (BRP) is van groot belang voor burgers en overheden. Landelijk staan er zo'n 500.000 mensen niet op het juiste adres geregistreerd. Dat hoeft geen adresfraude te zijn. Echter, als binnen de overheid indicaties zijn dat er sprake is van onjuistheden, is het de verplichting van de gemeente om dit uit te zoeken en te corrigeren.	€ -11.000	€ -12.000	€ -13.000	€ -14.000
	Pro college	Pro college renoveert gebouw aan de acaciastraat. Door de gestegen bouwkosten tijdens het bouw. Wordt er een tekort verwacht van 15K op dit moment. En op grond van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs kan het pro-college een vergoeding aanvragen voor de huisverhuiskosten van en naar de acaciastraat. We kunnen rekening houdend met een bedrag van 85K incl btw. Doordat we de krediet verhogen met €100.000 hebben we mee te maken met een structurele kapitaalslasten.	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000
	Inzet stelpost PPN	Bij de Perspectiefnota hebben we een stelpost opgenomen voor prijsontwikkelingen bij investeringen. Dit zetten we in bij het voorbeeld van het Pro college.	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
	Paardenmarkt	Stichting Veemarkt Wijchen stopt met de jaarlijkse paardenmarkt. Hierdoor vervalt de behoefte om jaarlijkse subsidie.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
	Kapitaalslasten	De kapitaalslasten (in totaal oplopend tot € 5,4 miljoen) zijn bijgesteld met de huidige planningen qua realisatie en vervangingswaarden. In de eerste jaren zien we een klein voordeel ontstaan door uitgestelde investeringen. Hogere prijzen zorgen in de laatste jaren voor een kleine toename van kosten.	€ 37.574	€ 11.145	€ -8.168	€ -11.649
	Munitax	In de q2 rapportage geeft Munitax aan in 2022 een bedrag van € 417k tekort te gaan komen. De oorzaak ligt vooral in hogere personeelskosten, vanwege de stijgende aantallen bezwaar- en beroepschriften. Daarnaast is het moeilijk om vast personeel te werven, waardoor er veel voor de duurdere inhuur moet worden gekozen. De verwachting is dat dit structureel van aard is.	€ -132.000	€ -132.000	€ -132.000	€ -132.000
			€ -105.226	€ -169.655	€ -189.968	€ -194.449

Bijlage 11. Subsidieplafonds

De raad heeft in 2017 ingestemd met de Algemene subsidieverordening 2018 (174666). Het college heeft vervolgens de subsidieregels geactualiseerd vastgesteld in maart 2018. In aansluiting daarop nemen we hier de subsidieplafonds op voor de norm- en waarderingssubsidies. Wanneer meer aanvragen binnen komen op de betreffende artikelen, kan het college ervoor kiezen subsidies lager te beschikken.

Onderwerp	Artikel subsidieverordening	Subsidieplafond €
Normsubsidies		
Gehandicaptenorganisaties	Artikel 7	13.373
Amateurkunst	Artikel 8	56.585
Sportstimulering	Artikel 9	115.392
Jeugdbeleid	Artikel 10	25.027
Ouderenorganisaties	Artikel 11	14.516
EHBO	Artikel 12	810
Beheerssubsidie wijkverenigingen	Artikel 14	93.043
Cultuurhistorie	Artikel 16	3.685
Musea	Artikel 16	3.685
Culturele activiteiten	Artikel 17	6.383
Maatschappelijk culturele vorming	Artikel 17	11.308
Onderwijsachterstandenbeleid	Artikel 24 2 ^e lid	250.000
Onderwijsachterstandenbeleid	Artikel 24 4 ^e lid	30.000
Waarderingssubsidies		
Intocht sinterklaas	2b	2.500
Lokale volkscultuur	2c	7.500
Maatschappelijke Dienstverlening	2e	4.000
Historische kennis	2f	1.250
Dierenparkje	2h	2.250
Leefbaarheid	2i	8.250
Muziekonderwijs	Artikel 30/31	10.000

Reserves en Voorzieningen

Begroting 2023

Gemeente Wijchen

Inhoudsopgave

5. Inleiding

7. Totaaloverzicht lopende reserves en voorzieningen

11. Specificatie per reserve

71. Specificatie per voorziening

Inleiding

Voor u ligt het overzicht van de reserves en voorzieningen van de gemeente Wijchen. Dit document maakt onderdeel uit van de Begroting 2023. De vorming en mutaties op de reserves en voorzieningen vinden hun grondslag in de nota reserves en voorzieningen die in juni 2010 is vastgesteld in de raad. De mutaties zijn inhoudelijk een vertaling van hetgeen is opgenomen in de Programmabegroting 2023.

In dit document worden de reserves onderscheiden naar:

- de algemene reserves (AR); de algemene reserves zijn alle reserves, niet zijnde bestemmingsreserves, die primair dienen als weerstandsvermogen om tegenvallers in de exploitatie op te vangen (zie ook paragraaf 4 van de programmabegroting.)
- bestemmingsreserves (BR); een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
- egalisatiereserves (ER); een egalisatiereserve is een vorm van een bestemmingsreserve, die aan specifieke budgetten gekoppeld is ter egalisatie van overschotten en tekorten in enig jaar.
- Afschrijvingsreserves (Afs.R); dit is een bijzondere vorm van een bestemmingsreserve. Deze reserves zijn gevormd ter afdekking van de afschrijvingslasten van investeringen die volgens het besluit BBV niet in 1 keer ten laste van het resultaat mogen worden gebracht.

In dit document bestaan de voorzieningen uit:

- Voorzieningen (VZ); dit zijn passiefposten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum. Voorzieningen moeten naar beste inschatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Als onderligger voor de voorzieningen wordt in de meeste gevallen gebruik gemaakt van beheersplannen.

Totaaloverzicht reserves & voorzieningen (x € 1)									
			Stand 31-12-2021	Dotatie 2022	Onttrekking 2022	Stand 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand 31-12-2023
Blad	Nr.	Naam							
11	80001	AR: Algemene Reserve	21.809.677	4.952.849	7.037.273	19.725.253	2.241.000	263.657	21.702.596
12	80002	AR: Rekeningresultaat	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Algemene Reserves			21.809.677	4.952.849	7.037.273	19.725.253	2.241.000	263.657	21.702.596
13	81002	BR: Legaat v. Cooth	160.407	0	0	160.407	0	0	160.407
14	81004	BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken	81.969	0	0	81.969	0	0	81.969
15	81005	BR: Beeldende kunst	37.356	0	10.000	27.356	0	10.000	17.356
16	81006	BR: de stroming	709.465	0	649.465	60.000	0	0	60.000
17	81008	BR: Eenmalige middelen	773.256	0	773.256	0	0	0	0
18	81010	BR: Toerisme	19.480	0	19.480	0	0	0	0
19	81011	BR: Buurtbus	2.378	0	2.378	0	0	0	0
20	81012	BR: Renovaties Sportvelden	716.229	331.501	375.000	672.730	336.934	329.478	680.186
21	81013	BR: Dorpsontwikkelingsplannen	5.055	0	0	5.055	0	0	5.055
22	81014	BR: Landschapsontwikkelingplan (LOP)	186.958	0	21.000	165.958	75.000	22.140	218.818
23	81016	BR: Duurzaamheidslening	434.744	0	0	434.744	0	0	434.744
24	81018	BR: Groenvoorziening Loonse waard	45.123	0	0	45.123	0	0	45.123
25	81022	BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	150.000	0	0	150.000	0	0	150.000
26	81023	BR: Duurzaamheid	587.499	160.680	0	748.179	0	0	748.179
27	81034	BR: Startersleningen	341.671	0	0	341.671	0	0	341.671
28	81035	BR: Vervangen speeltoestelling openbare speelpleinen	30.000	5.000	0	35.000	5.000	0	40.000
29	81037	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	269.720	0	0	269.720	0	0	269.720
30	81039	BR: Cultuurhistorie	20.109	0	20.109	0	0	0	0
31	81040	BR: Integratie en participatie statushouders	120.266	0	100.080	20.186	0	2.000	18.186
32	81043	BR: RSA Tennis	225.788	50.620	60.000	216.408	51.486	80.000	187.894
33	81044	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	18.612	62.000	0	80.612	12.000	0	92.612
34	81045	BR: Fonds voor en door Wijchen	20.573	0	20.573	0	0	0	0
35	81046	BR: risicoreserve grote projecten	0	0	0	0	0	0	0
35	82001	ER: Actualiseren omgevingsplannen	96.397	40.000	10.000	126.397	0	25.000	101.397
36	82002	ER: Gymmaterialen	356.465	88.748	95.546	349.667	88.748	212.245	226.170
37	82003	ER: Onderwijshuisvesting	89.679	0	89.679	0	0	0	0
38	82004	ER: WMO	499.786	0	287.000	212.786	0	0	212.786
39	82005	ER: WWB I-deel	430.971	0	162.779	268.192	0	0	268.192
40	82006	ER: Verkiezingen	75.504	23.187	0	98.691	9.501	37.750	70.442
41	82008	ER: Reserve afvalstoffenheffing	538.305	0	51.421	486.884	0	486.884	0
42	82009	ER: Onderhoud Overige gebouwen	2.078.274	1.548.075	1.295.362	2.330.987	1.621.626	2.518.473	1.434.140
43	82010	ER: gemeentelijke monumenten	165.144	8.651	0	173.795	0	0	173.795
44	82011	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden	378.957	0	0	378.957	0	0	378.957
45	82012	ER: Reserve Rioolheffing	734.850	0	734.850	0	0	0	0
46	82014	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	0	0	0	0	0	0	0
47	82015	ER: Jeugdwet	1.778.220	126.018	392.363	1.511.875	0	92.000	1.419.875
48	82016	ER: Openbare verlichting	1.900.551	0	0	1.900.551	0	0	1.900.551
49	82017	ER: wegen en civiele kunstwerken	916.223	0	0	916.223	0	0	916.223
50	82018	ER: Groen	916.107	0	0	916.107	0	0	916.107
51	82019	ER: Corona compensatie	1.846.965	0	1.068.000	778.965	0	778.965	0
52	82020	ER: Exploitatiesaldo tijdelijke huisvesting Vluchtelingen	0	0	0	0	1.497.477	0	1.497.477
Subtotaal reserves			17.759.054	2.444.480	6.238.340	13.965.193	3.697.772	4.594.935	13.068.031

Blad Nr.	Naam	Stand 31-12-2021	Dotatie 2022	Onttrekking 2022	Stand 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand 31-12-2023
53	83001 Afs.R: Brandweerkazerne	2.862.363	0	113.460	2.748.903	0	113.460	2.635.443
54	83002 Afs.R: Kulturhus Bergharen	1.165.016	0	41.633	1.123.383	0	41.633	1.081.750
55	83003 Afs.R: Gemeentewerf	688.928	0	26.729	662.199	0	26.729	635.470
56	83004 Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	56.421	0	18.471	37.950	0	18.471	19.479
57	83006 Afs.R: MFA Huurlingsedam	332.230	0	10.717	321.513	0	10.717	310.796
58	83007 Afs.R: Sportzaal achterlo	15.000	0	1.500	13.500	0	1.500	12.000
59	83008 Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	298.214	267.000	20.661	544.553	0	42.911	501.642
60	83009 Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	18.768	0	9.384	9.384	0	9.384	0
61	83010 Afs.R: Centrale Sporthal	5.700.982	0	186.897	5.514.085	0	186.897	5.327.188
62	83011 Afs.R: Kunstgrasveld Diosia	51.956	473.000	26.600	498.356	0	66.017	432.339
63	83012 Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	113.000	0	5.000	108.000	0	5.000	103.000
64	83013 Afs.R: Gemeentekantoor	6.090.400	0	355.650	5.734.750	0	355.650	5.379.100
65	83014 Afs.R: Verduurzaming Mozaiek	313.290	0	22.785	290.505	0	22.785	267.720
66	83016 Afs.R: Automatische berekening	164.323	0	7.472	156.851	0	7.472	149.378
67	83017 Afs.R: Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	500.000	0	500.000	0	8.750	491.250
68	83019 Afs.R. RSA	892.139	0	83.465	808.674	329.478	88.989	1.049.163
69	83020 Afs.R. Oosterpark	300.000	0	15.216	284.784	0	15.216	269.568
Subtotaal Afschrijvingsreserves		19.063.031	1.240.000	945.640	19.357.391	329.478	1.021.581	18.665.287
Totaal Reserves		58.631.761	8.637.329	14.221.254	53.047.837	6.268.250	5.880.173	53.435.914
70	90002 VZ: Pensioenen wethouders	5.756.541	0	149.548	5.606.993	0	149.548	5.457.445
71	90003 VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	176.276	0	44.069	132.207	0	44.069	88.138
72	90004 VZ: Rationeel rioolbeheer	6.723.881	1.577.250	0	8.301.131	1.210.533	414.749	9.096.915
73	90005 VZ: Mechanische riolering	3.077.651	2.348.865	71.000	5.355.516	375.000	166.100	5.564.416
74	90006 VZ: Pompinstallaties rioolgemalen	1.890.906	0	1.890.906	0	0	0	0
75	90010 VZ: Baggeren waterpartijen	242.936	26.883	65.000	204.819	47.883	6.000	246.702
76	90012 VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	649.853	60.000	33.021	676.832	561.884	165.021	1.073.695
78	90015 VZ: Tariefsegalisatie Riolering	0	175.000	0	175.000	0	25.000	150.000
Totaal Voorzieningen		18.518.044	4.187.998	2.253.544	20.452.498	2.195.300	970.487	21.677.311
Totaal generaal		77.149.805	12.825.327	16.474.797	73.500.335	8.463.550	6.850.660	75.113.225

Totaaloverzicht reserves & voorziening										
		Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024	Dotatie 2025	Onttrekking 2025	Stand 31-12-2025	Dotatie 2026	Onttrekking 2026	Stand 31-12-2026
Blad	Nr.	Naam								
11	80001	AR: Algemene Reserve								
12	80002	AR: Rekeningresultaat								
Subtotaal Algemene Reserves		86.000	0	21.788.596	893.000	0	22.681.596	877.000	0	23.558.596
13	81002	BR: Legaat v. Cooth								
14	81004	BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken								
15	81005	BR: Beeldende kunst								
16	81006	BR: de stroming								
17	81008	BR: Eenmalige middelen								
18	81010	BR: Toerisme								
19	81011	BR: Buurtbus								
20	81012	BR: Renovaties Sportvelden								
21	81013	BR: Dorpsontwikkelingsplannen								
22	81014	BR: Landschapontwikkelingplan (LOP)								
23	81016	BR: Duurzaamheidslening								
24	81018	BR: Groenvoorziening Loonse waard								
25	81022	BR: Groenpercelen Bijsterhuizen								
26	81023	BR: Duurzaamheid								
27	81034	BR: Startersleningen								
28	81035	BR: Vervangen speeltoestelling openbare speelpleinen								
29	81037	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)								
30	81039	BR: Cultuurhistorie								
31	81040	BR: Integratie en participatie statushouders								
32	81043	BR: RSA Tennis								
33	81044	BR: Revolverend fonds duurzaamheid								
34	81045	BR: Fonds voor en door Wijchen								
35	81046	BR: risicoreserve grote projecten								
35	82001	ER: Actualiseren omgevingsplannen								
36	82002	ER: Gymmaterialen								
37	82003	ER: Onderwijshuisvesting								
38	82004	ER: WMO								
39	82005	ER: WWB I-deel								
40	82006	ER: Verkiezingen								
41	82008	ER: Reserve afvalstoffenheffing								
42	82009	ER: Onderhoud Overige gebouwen								
43	82010	ER: gemeentelijke monumenten								
44	82011	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden								
45	82012	ER: Reserve Rioolheffing								
46	82014	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting								
47	82015	ER: Jeugdwet								
48	82016	ER: Openbare verlichting								
49	82017	ER: wegen en civiele kunstwerken								
50	82018	ER: Groen								
51	82019	ER: Corona compensatie								
52	82020	ER: Exploitatiesaldo tijdelijke huisvesting Vluchtelingen								
Subtotaal reserves		8.678.485	2.760.053	18.986.463	7.194.962	3.085.536	23.095.889	2.239.049	2.216.173	23.118.765

Blad Nr. Naam		Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024	Dotatie 2025	Onttrekking 2025	Stand 31-12-2025	Dotatie 2026	Onttrekking 2026	Stand 31-12-2026
53	83001 Afs.R: Brandweerkazerne	0	113.460	2.521.983	0	113.460	2.408.523	0	113.460	2.295.063
54	83002 Afs.R: Kulturhus Bergharen	0	41.633	1.040.117	0	41.633	998.484	0	41.633	956.851
55	83003 Afs.R: Gemeentewerf	0	26.729	608.741	0	26.729	582.012	0	26.729	555.283
56	83004 Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	0	18.471	1.008	0	1.008	0	0	0	0
57	83006 Afs.R: MFA Huurlingsedam	0	10.717	300.079	0	10.717	289.362	0	10.717	278.645
58	83007 Afs.R: Sportzaal achterlo	0	1.500	10.500	0	1.500	9.000	0	1.500	7.500
59	83008 Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	0	42.911	458.731	0	42.911	415.820	0	42.911	372.909
60	83009 Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61	83010 Afs.R: Centrale Sporthal	0	186.897	5.140.291	0	186.897	4.953.394	0	186.897	4.766.497
62	83011 Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	0	66.017	366.322	0	39.417	326.905	0	39.417	287.488
63	83012 Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	0	5.000	98.000	0	5.000	93.000	0	5.000	88.000
64	83013 Afs.R: Gemeentekantoor	0	355.650	5.023.450	0	355.650	4.667.800	0	355.650	4.312.150
65	83014 Afs.R: Verduurzaming Mozaiek	0	22.785	244.935	0	22.785	222.150	0	22.785	199.365
66	83016 Afs.R: Automatische berekening	0	7.472	141.906	0	7.472	134.434	0	7.472	126.962
67	83017 Afs.R: Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	25.000	466.250	0	25.000	441.250	0	25.000	416.250
68	83019 Afs.R: RSA	279.000	105.463	1.222.700	57.420	129.796	1.150.324	0	129.796	1.020.528
69	83020 Afs.R: Oosterpark	0	15.216	254.352	0	15.216	239.136	0	15.216	223.920
Subtotaal Afschrijvingsreserves		279.000	1.044.921	17.899.366	57.420	1.025.191	16.931.595	0	1.024.183	15.907.412
Totaal Reserves		9.043.485	3.804.974	58.674.425	8.145.382	4.110.727	62.709.079	3.116.049	3.240.356	62.584.772
70	90002 VZ: Pensioenen wethouders	0	149.548	5.307.897	0	149.548	5.158.349	0	149.548	5.008.801
71	90003 VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	0	44.069	44.069	0	44.069	0	0	0	0
72	90004 VZ: Rationeel rioolbeheer	1.220.439	350.387	9.966.967	1.224.103	157.247	11.033.823	1.227.769	1.420.647	10.840.945
73	90005 VZ: Mechanische riolering	375.000	128.500	5.810.916	375.000	319.961	5.865.955	375.000	129.000	6.111.955
74	90006 VZ: Pompinstallaties rioolgemalen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75	90010 VZ: Baggeren waterpartijen	47.883	0	294.585	47.883	18.500	323.968	47.883	48.000	323.851
76	90012 VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	80.000	78.849	1.074.846	85.000	362.214	797.632	90.000	67.526	820.106
78	90015 VZ: Tariefsegalisatie Riolering	0	0	150.000	0	75.000	75.000	0	75.000	0
Totaal Voorzieningen		1.723.322	751.353	22.649.280	1.731.986	1.126.539	23.254.727	1.740.652	1.889.721	23.105.658
Totaal generaal		10.766.807	4.556.327	81.323.705	9.877.368	5.237.266	85.963.807	4.856.701	5.130.077	85.690.430

[illegible]

AR: Rekeningresultaat

Algemeen

Doel reserve/voorziening

Tussenrekening voor resultaatverdeling voorgaand jaar. In de begroting zonder bedragen. In het jaar neutraal.

Omvang & duur

MJB

2026

0

Aan deze reserve wordt elk jaar het rekeningresultaat gedoteerd. Tevens volgt ook de onttrekking naar de algemene reserve. (80001)

Mutaties	

0

Onttrekking

[illegible]

BR: Legaat v. Cooth

Algemeen

Programma(nummer)	4	Onderwijs	1e jaar:	<2010
Kostenplaats	81002		Nr. Raadsbesluit:	

	Doel reserve/voorziening

Instandhouding van het vermogen en besteding van de rekenen conform het legaat.
Jaarlijks worden de besteedbare gelden door de raad afzonderlijk aan projecten toegewezen.
De Raad heeft bepaald, dat de ondergrens € 154.500 bedraagt (12 IZ 104).

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	160.407	160.407	160.407	160.407	160.407	160.407

Toelichting	

De gemeente heeft het legaat van Cooth aanvaard, groot € 84.093. De revenuen van dit bedrag kunnen worden ingezet voor onderwijsdoeleinden. Aan het legaat van € 84.093 mag niet getornd worden. De jaarlijkse revenuen worden ook in het betreffende jaar besteed. De mutaties gaan derhalve niet meer via de reserve.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	160.407

[illegible]

BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken

Algemeen	

Programma(nummer)	8	Wonen en bouwen	
Kostenplaats	81004	1e jaar:	<2010
		Nr. Raadsbesluit:	12 RZ 121

Doel reserve/voorziening

De reserve dient als risicoreserve voor verstrekte laagrentende leningen op het gebied van monumenten. Met raadsbesluit 13 AZ 293 is door de raad besloten dat de dekkinggraad van deze reserve minimaal 40% van de uitstaande leningen bedraagt. Afboekingen op leningen als gevolg van oninbaarheid gaan ten koste van de uitleencapaciteit. Met ingang van 2020 is de dekkinggraad van deze reserve ingesteld op 7,5%.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	81.969	81.969	81.969	81.969	81.969	81.969

De voeding van dit fonds werd bepaald door de stortingen van inkomsten uit anti speculatiebeding bij woningverkoop door derden.

De termijn van het beding is afgelopen, waardoor er geen voeding meer is. De reserve instand houden voor dekking van risico's voor het niet terugbetalen van de leningen voor monumenten.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	81.969

81.969

[illegible]

BR: Beeldende kunst						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	81005	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Egalisatiereserve voor realisatie van het door de raad vastgestelde kunstplan en uitvoering van kunstopdrachten.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	37.356	27.356	17.356	7.356	0	0
Toelichting						
De Raad heeft met 16 IZ 123 de reserve Beeldende kunst ter beschikking gesteld aan subsidieaanvragen, passend de vastgestelde subsidieregeling beeldende kunst.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					37.356
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Uitvoering beeldende kunst 2022		10.000			
2023	Uitvoering beeldende kunst 2023		10.000			
2024	Uitvoering beeldende kunst 2024		10.000			
2025	Uitvoering beeldende kunst 2025		7.356			

BR: de stroming						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	81006	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Deze reserve is ter dekking van de afkoopverplichting van het personeel van de voormalige Stichting de Stroming.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	709.465	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Toelichting						
Stichting de stroming is geliquideerd. De resterende personeelsverplichtingen zijn voorzien. Een bedrag van € 60K blijft in de reserve, bestemd voor de Muziekonderwijs. We gaan hierover met het Muziekknooppunt in gesprek. Het resterende bedrag valt vrij naar de algemene reserve.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					709.465
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Vrijval naar de Algemene reserve		649.465			

BR: Eenmalige middelen						
Algemeen						
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning				
Kostenplaats	81008	1e jaar:		<2010		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Dekkingsmiddelen voor het toegekende incidenteel beleid van een betreffend jaar. En de nog niet afgeronde projecten van eerdere jaren.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	773.256	0	0	0	0	0
Toelichting						
Betreft de doorzetting van incidenteel (meerjarig) beleid, waar bij aanvang eenmalige middelen beschikbaar zijn gesteld.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022		773.256			
<u>Datum</u>	<u>Omschrijving</u>	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Digitalisering archieven		72.310			
2022	Project Hernen Bergharen naar afschrijvingsreserve		500.000			
2022	Breed offensief (decembercirculaire 2021)		29.000			
2022	Mantelzorg (decembercirculaire 2021)		50.000			
2022	Vitaliteitsmanager Wighenerhorst		12.539			
2022	Strategisch kompas		36.667			
2022	Participatiecoach doorloop 2019-2020 incidentele middelen		25.288			
2022	Decembercirculaire Dak-en thuisloosheid en gezond in de stad		29.000			
2022	Vrijval algemene reserve		18.452			

BR: Toerisme

Algemeen

10-AZ-248

Dekking voor het uitvoeren van de nota toerisme.

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026

2026

0

Stand per:	1 januari 2022	19.480

19.480

19,480

BR: Buurtbus						
Algemeen						
Programma(nummer)	2	Verkeer en vervoer				
Kostenplaats	81011	1e jaar:		2009		
		Nr. Raadsbesluit:		10-AZ-248		
Doel reserve/voorziening						
Dekking voor het uitvoeren van het project buurtbus.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	2.378	0	0	0	0	0
Toelichting						
In 2009 is een bedrag van € 35.000 opgeboekt (onttrekking uit de BR: Liquidatie Stg. Weerwerk). Dit bedrag zal besteed worden voor de verdere ontplooiing van de buurtbus. Vanaf 2022 is een structureel budget voorzien in de exploitatie						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					2.378
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Exploitatiebegroting		2.378			

BR: Renovaties Sportvelden						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	81012	1e jaar:	2012			
		Nr. Raadsbesluit:	12 IZ 132			
Doel reserve/voorziening						
De reserve is gevormd voor de renovaties van sportvelden van de voetbal-, hockey-, atletiek, fietscross- en korfbalverenigingen. De reserve wordt gevoed door zowel de gemeente als de deelnemende sportverenigingen aan het RSA (Renovatieplan SportAccommodaties).						
Omvang & duur						
	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	716.229	672.730	680.186	744.117	1.022.417	1.363.929
Toelichting						
Eind 2022 vind een integrale schouw plaats op verschillende velden, de effecten op zowel de planning als de huidige prijsniveau nemen we mee in de PPN23. In verband met de Coronacrisis is de bijdrage van clubs voor 50% opgeschort in 2020. Dit wordt in 2021-2024 terugbetaald via een hogere bijdrage.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					716.229
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Dotatie cf RSA begroting 2022	331.501				
2023	Dotatie cf RSA begroting 2023	336.934				
2024	Dotatie cf RSA begroting 2024	342.931				
2025	Dotatie cf RSA Begroting 2025	335.540				
2026	Dotatie cf RSA Begroting 2026	341.512				
2022	NIEUW Diosa investering raadsbesluit 66341			160.000		
2022	NIEUW MHC(3) raadsbesluit 73872			215.000		
2023	Voorziene veldrenovaties 2023			329.478		
2024	Voorziene veldrenovaties 2024			279.000		
2025	Voorziene veldrenovaties 2025			57.240		
2026	Voorziene veldrenovaties 2026			0		

[illegible]

BR: Landschapsontwikkelingplan (LOP)

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie
Kostenplaats	81014	1e jaar: <2010
		Nr. Raadsbesluit:

Doel reserve/voorziening

Betreft een egalisatiereserve

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	186.958	165.958	218.818	218.818	218.818	218.818

Toelichting

In deze reserve zijn de volgende bedragen geoormerkt: € 83.043 voor het GroenStructuurPlan (GSP). Het resterende bedrag kan ingezet worden voor LOP-projecten

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			186.958
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	
2022	Lop Projecten		10.000	
2023	Lop Projecten		11.000	
2023	PPN21: Herstel bakenbomen	75.000		
2022	GSP Projecten		11.000	
2023	GSP Projecten		11.140	

BR: Duurzaamheidslening

Algemeen

Programma(nummer)	Thema	Dozent	Ort	Termin	Preis
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...
11	...	...	...	...	...
12	...	...	...	...	...
13	...	...	...	...	...
14	...	...	...	...	...
15	...	...	...	...	...
16	...	...	...	...	...
17	...	...	...	...	...
18	...	...	...	...	...
19	...	...	...	...	...
20	...	...	...	...	...
21	...	...	...	...	...
22	...	...	...	...	...
23	...	...	...	...	...
24	...	...	...	...	...
25	...	...	...	...	...
26	...	...	...	...	...
27	...	...	...	...	...
28	...	...	...	...	...
29	...	...	...	...	...
30	...	...	...	...	...
31	...	...	...	...	...
32	...	...	...	...	...
33	...	...	...	...	...
34	...	...	...	...	...
35	...	...	...	...	...
36	...	...	...	...	...
37	...	...	...	...	...
38	...	...	...	...	...
39	...	...	...	...	...
40	...	...	...	...	...
41	...	...	...	...	...
42	...	...	...	...	...
43	...	...	...	...	...
44	...	...	...	...	...
45	...	...	...	...	...
46	...	...	...	...	...
47	...	...	...	...	...
48	...	...	...	...	...
49	...	...	...	...	...
50	...	...	...	...	...
51	...	...	...	...	...
52	...	...	...	...	...
53	...	...	...	...	...
54	...	...	...	...	...
55	...	...	...	...	...
56	...	...	...	...	...
57	...	...	...	...	...
58	...	...	...	...	...
59	...	...	...	...	...
60	...	...	...	...	...
61	...	...	...	...	...
62	...	...	...	...	...
63	...	...	...	...	...
64	...	...	...	...	...
65	...	...	...	...	...
66	...	...	...	...	...
67	...	...	...	...	...
68	...	...	...	...	...
69	...	...	...	...	...
70	...	...	...	...	...
71	...	...	...	...	...
72	...	...	...	...	...
73	...	...	...	...	...
74	...	...	...	...	...
75	...	...	...	...	...
76	...	...	...	...	...
77	...	...	...	...	...
78	...	...	...	...	...
79	...	...	...	...	...
80	...	...	...	...	...
81	...	...	...	...	...
82	...	...	...	...	...
83	...	...	...	...	...
84	...	...	...	...	...
85	...	...	...	...	...
86	...	...	...	...	...
87	...	...	...	...	...
88	...	...	...	...	...
89	...	...	...	...	...
90	...	...	...		

2

Wonen en bouwen

Kostenplaats

81016

1e jaar:

2012

Nr. Raadsbesluit:

12 RZ 121

Doel reserve/voorziening

18 1 13446: revolverend fonds voor het kunnen verstrekken van laagrentende duurzaamheidsleningen van € 4.000.000. De dekkingsgraad bedraagt 7,5% van de uitstaande leningen. Voor de sportclubs is € 1.500.000 gereserveerd, voor duurzaamheidsleningen € 2.300.000, de resterende € 200.000 is gereserveerd voor wijkgebouwen. Er hebben nog geen onttrekkingen plaats gevonden. Naast de duurzaamheidsleningen is in 2017 € 134.744 beschikbaar gesteld voor blijversleningen. Deze regeling is niet van de grond gekomen en het budget is toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. Bij SVN zijn de leningen omgezet naar Toekomstbestendig Wonen.

Omvang & duur

MJB

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Stand per ultimo boekjaar

434.744

434.744

434.744

434.744

434.744

434.744

Toelichting

Tot nu toe zijn er nog geen afboekingen geweest op de reserve. De maximale uitleencapaciteit is nog niet bereikt. De reserve dient als risicoafdekking.

Mutaties

Stand per:

1 januari 2022

434.744

Datum

Omschrijving

Begroting

Toevoeging

Onttrekking

BR: Groenvoorziening Loonse waard

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie		
Kostenplaats	81018	1e jaar:	<2010	
		Nr. Raadsbesluit:		

Doel reserve/voorziening

Het restant van deze reserve is bestemd voor het herstel van de Groenstructuur in de Loonse Waard (16.4086)

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	45.123	45.123	45.123	45.123	45.123	45.123

Toelichting

Het bedrag is ontvangen bij de Liquidatie van de GR Loonse Waard. De baggerverplichting is opgenomen in het baggerplan en loopt via de reguliere baggerplanning

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

45.123

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking

BR: Groenpercelen Bijsterhuizen

Algemeen

Programma(nummer)	

5

Sport, cultuur en recreatie

Programma(\nKostenplaats

$$\begin{array}{r} 9 \\ \hline 81022 \end{array}$$

1e jaar:

2017

Nr. Raadsbesluit:

Gelden van Bijsterhuizen voor overdracht groenpercelen.

Omvang & duur

MJB

2021

MSB
2022

2023

2024

2025

2026

Stand per ultimo boekjaar

150.000

150.000

150.000

150.000

150.000

150.000

Toelichting

Deze reserve wordt gevormt vanuit de bijdragen van Bijsterhuizen.

Mutaties

Stand per:

1 januari 2022

150,000

Datum

Omschrijving

Begroting

Toevoeging

Onttrekking

BR: Duurzaamheid

Algemeen	

Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu	
Kostenplaats	81023	1e jaar:	2013
		Nr. Raadsbesluit:	13 AZ 293

[illegible]

Bij de begrotingsbehandeling 2014 is besloten om € 134k in deze reserve onder te brengen om daarmee geld te reserveren voor het uitvoeren van duurzaamheidsprojecten. De definitieve invulling zal bij de vaststelling van het milieubeleidsplan verder worden uitgewerkt. Daarnaast is in 2015 incidenteel € 300.000 beschikbaar gesteld voor duurzaamheid. Daarna is jaarlijks het saldo duurzaamheid uit de exploitatie gestort of onttrokken aan deze reserve.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	587.499	748.179	748.179	748.179	748.179	748.179

Toelichting

Het betreft een egalisatiereserve. Een positief saldo in de exploitatie op duurzaamheid wordt gestort in de reserve en een tekort wordt onttrokken.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	587.499

	Begroting

[illegible]

BR: Startersleningen

Algemeen	

Programma(nummer)	8	Wonen en bouwen	
Kostenplaats	81034	1e jaar:	2015
		Nr. Raadsbesluit:	

[illegible]

Risicoafdekking startersleningen. Dekkingspercentage is door de raad in de vergadering van 9 juli 2015 vastgesteld op 10%. Beschikbaar gesteld werd 2 miljoen. Eind 2017 heeft de raad besloten het bedrag met 1 miljoen te verhogen en de dekking te onttrekken uit de reserve versnelde woningbouw. Hierdoor bedraagt het maximale uitleenbedrag € 3 miljoen. Het betreft een revolverend fonds. In 2021 is een bedrag van € 41.671 toegevoegd vanuit de reserve versnelde woningbouw.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	341.671	341.671	341.671	341.671	341.671	341.671

Toelichting

Er zijn nog geen bedragen onttrokken aan de reserve.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	341.671

	Begroting

[illegible]

BR: Vervangen speeltoestellen openbare schoolpleinen

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie		
Kostenplaats	81035	1e jaar:	2015	
		Nr. Raadsbesluit:	16 IZ 121	

Doel reserve/voorziening

Met het vaststellen van het nieuwe speelbeleid in 2016 is deze reserve tot stand gekomen.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	30.000	35.000	40.000	45.000	50.000	55.000

Toelichting

De reserve is bedoeld als achtervang. Indien scholen niet voldoende middelen inzamelen voor het vervangen van speeltoestellen kunnen ze aanspraak doen op deze middelen van de gemeente omdat schoolpleinen openbaar zijn.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			30.000
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	
2022	Storting conform begroting	5.000		
2023	Storting conform begroting	5.000		
2024	Storting conform begroting	5.000		
2025	Storting conform begroting	5.000		
2026	Storting conform begroting	5.000		
2027	Storting conform begroting	5.000		

BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)

Algemeen

Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning		
Kostenplaats	81037	1e jaar:	2015	
		Nr. Raadsbesluit:	15 AZ 126	

Doel reserve/voorziening

Het afdekken van de kosten die verwacht worden voor af te spreken afvloeiingsregelingen en wachtgeldverplichtingen. Door uitvoering te geven aan de motie "Frictiekosten personeel" (15 AZ 159) is deze reserve vanaf 2017 gemaximeerd op € 450k.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	269.720	269.720	269.720	269.720	269.720	269.720

Toelichting

In beslisnota 15 AZ 126 heeft de Raad middelen beschikbaar gesteld om afvloeiingsregeling af te spreken met medewerkers. Als een afspraak is gemaakt en op geld gewaardeerd, wordt dat deel overgeboekt naar de voorziening Wachtgeldverplichtingen personeel. Telkens bij de jaarrekening wordt daar de nieuwe verplichting berekend. Verschillen worden met deze reserve verrekend. Het betreft na de ambtelijke fusie alleen nog verplichtingen voor WGA uitkeringen vanuit de periode daarvoor. De structurele dotatie van €150k is overgegaan naar de WDW.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			269.720
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	

[illegible]

BR : Integratie en participatie statushouders

Algemeen

Programma(nummer)	6	Sociaal domein	1e jaar:	2015
Kostenplaats	81040		Nr. Raadsbesluit:	16 1683

Doel reserve/voorziening

Wijchen heeft een inspanningsverplichting vanuit de bestuurlijke afspraken met het rijk voor de huisvesting van statushouders. De begeleiding voor integratie en participatie is een doorlopend proces. Aangezien de inkomsten en uitgaven niet op hetzelfde moment plaatsvinden is deze reserve gevormt.

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	120.266	20.186	18.186	16.186	14.186	12.186

Toelichting

In de begroting is een structurele post opgenomen voor de subsidie aan Vluchtelingenwerk Oost Nederland. In 2022 wordt dit nog incidenteel gedekt vanuit deze reserve.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

120.266

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	Subsidie VWON 2022		98.080
2022	Contractbeheer volwasseneneducatie		2.000
2023	Contractbeheer volwasseneneducatie		2.000
2024	Contractbeheer volwasseneneducatie		2.000
2025	Contractbeheer volwasseneneducatie		2.000
2026	Contractbeheer volwasseneneducatie		2.000

BR: RSA Tennis						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	81043	1e jaar:	2019			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
De reserve is bedoelt voor dotaties en onttrekkingen ten behoeve van toekomstige investeringen in de vervanging van tennisbanen van de aangesloten tennisverenigingen. Volgens afspraken in het Renovatieplan Tennis dragen zowel gemeente als tennisverenigingen bij aan deze reserve.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	225.788	216.408	187.894	140.262	191.570	163.791
Toelichting						
Eind 2022 vind een integrale schouw plaats op verschillende velden, de effecten op zowel de planning als de huidige prijsniveau nemen we mee in de PPN23. In verband met de Coronacrisis is de jaarlijkse bijdrage van clubs voor 50% opgeschort. Dit wordt in de jaren 2021-2024 terug betaald via een hogere jaarlijkse bijdrage. Vanaf 2022 gaan gemeente en verenigingen ook samen sparen voor Padelbanen						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					225.788
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Jaarlijkse Dotatie cf RSA Tennis begroting	50.620				
2023	Jaarlijkse Dotatie cf RSA Tennis begroting	51.486				
2024	Jaarlijkse Dotatie cf RSA Tennis begroting	52.368				
2025	Jaarlijkse Dotatie cf RSA Tennis begroting	51.308				
2026	Jaarlijkse Dotatie cf RSA Tennis begroting	52.221				
2022	NIEUW TENNIS(5,6,7) raadsbesluit 73872		60.000			
2023	Verwachte veldrenovaties		80.000			
2024	Verwachte veldrenovaties		100.000			
2025	Verwachte veldrenovaties		0			
2026	Verwachte veldrenovaties		80.000			

BR: Revolverend fonds duurzaamheid

Algemeen

Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu
Kostenplaats	81044	1e jaar: 2020
		Nr. Raadsbesluit:

Doel reserve/voorziening

Bij de begroting 2020 is besloten 3 keer € 50.000 beschikbaar te stellen voor investeringen in duurzaamheid van gemeentelijke panden. De investeringen leveren voordelen in de exploitatie op, welke terugvloeien in deze reserve. Daarmee kunnen in de toekomst weer nieuwe duurzaamheidsinvesteringen worden gedaan.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	18.612	80.612	92.612	104.612	104.612	104.612

Toelichting

Voor 2020 heeft het college het eerste initiatief toegekend, toepassing van een waterpomp bij het Mozaïek.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

18.612

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	Storting Revolverend fonds duurzaamheid	50.000	
2022	Revenuen investering Mozaïek	12.000	
2023	Revenuen investering Mozaïek	12.000	
2024	Revenuen investering Mozaïek	12.000	

BR: Fonds voor en door Wijchen

Algemeen	

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie	
Kostenplaats	81045	1e jaar:	2021
		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening	

Nu de coronamaatregelen langzaam versoepeld worden, is er steeds meer mogelijk. Er kunnen culturele activiteiten georganiseerd worden. Om de vraag te stimuleren, kunnen 'culturele' ondernemers of organisatoren die een culturele activiteit organiseren waarvoor zij beroepskunstenaars (artiesten, muzikanten, beeldend kunstenaars) inhuren, een stimuleringsbijdrage uit dit fonds krijgen.

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	20.573	0	0	0	0	0

Toelichting

We stimuleren de vraag naar beroepskunstenaars door middel van subsidies. Hiervoor is de subsidieregeling Cultuur Voor en Door Wijchen (Z/21/064122) vastgesteld in het college.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	20.573

	Begroting

[illegible]

BR: risicoreserve grote projecten							
Algemeen							
Programma(nummer)	8	Wonen en bouwen					
Kostenplaats	81046	1e jaar:		2023			
		Nr. Raadsbesluit:					
Doel reserve/voorziening							
Vanwege de onzekerheid over de ontwikkeling van de prijzen stellen we een reserve in, die we voeden uit de exploitatieresultaten 2024-2025.							
Omvang & duur							
		MJB					
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar		0	0	0	5.000.000	10.000.000	10.000.000
Toelichting							
Mutaties							
Stand per:	1 januari 2022						0
Datum	Omschrijving			Begroting			
				Toevoeging	Onttrekking		
2024	Dotatie conform Begroting 2023			5.000.000			
2025	Dotatie conform Begroting 2023			5.000.000			

ER: Actualiseren omgevingsplannen

Algemeen

Programma(nummer)	8	Wonen en bouwen		
Kostenplaats	82001	1e jaar:	<2010	
		Nr. Raadsbesluit:		

Doel reserve/voorziening

De reserve is bedoeld om alle omgevingsplannen in Wijchen te actualiseren (voorheen > 200) en in aantal terug te brengen naar minder dan 20.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	96.397	126.397	101.397	76.397	40.000	40.000

Toelichting

Inmiddels is via een inhaalslag alles bijna geactualiseerd. Gelden zijn benodigd voor opbouw tot volgende actualisering.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			96.397
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	
2022	Kosten actualiseren bestemmingsplannen 2022	40.000	10.000	
2023	Kosten actualiseren omgevingsplannen		25.000	
2024	Kosten actualiseren omgevingsplannen		25.000	
2025	Kosten actualiseren omgevingsplannen		36.397	

ER: Gymmaterialen						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	82002	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Egalisatiereserve voor de aanschaf/vervanging van diverse gymmaterialen in de gemeentelijke gymzalen en de Mijlpaal en de Weem.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	356.465	349.667	226.170	179.180	146.878	106.787
Toelichting						
De MJOP Gymmaterialen is in 2020 herijkt en we hebben het beheer van de gymmaterialen van enkele gymzalen overgenomen. In totaal vervangen we gymmaterialen voor 14 gymzalen.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					356.465
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Jaarlijkse dotatie en vervangingskosten 14 gymzalen	88.748	95.546			
2023	Jaarlijkse dotatie en vervangingskosten 14 gymzalen	88.748	212.245			
2024	Jaarlijkse dotatie en vervangingskosten 14 gymzalen	91.147	138.137			
2025	Jaarlijkse dotatie en vervangingskosten 14 gymzalen	91.147	123.449			
2026	Jaarlijkse dotatie en vervangingskosten 14 gymzalen	91.147	131.238			

ER: Onderwijshuisvesting						
Algemeen						
Programma(nummer)	4	Onderwijs	1e jaar:	<2010		
Kostenplaats	82003		Nr. Raadsbesluit:			
Doel reserve/voorziening						
Dekking van de lasten van onderwijshuisvesting						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	89.679	0	0	0	0	0
Toelichting Het saldo van het taakveld onderwijshuisvesting wordt ten gunste of ten laste gebracht van deze reserve. Grondslag ligt in het uitvoeren van de verordening Onderwijshuisvesting en de doorrekening daarvan in het IHP.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022				89.679	
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Onttrekking conform begroting 2019		65.000			
2022	Onttrekking resterende iom RvO, RA en NBA		24.679			

ER: WMO						
Algemeen						
Programma(nummer)	6	Sociaal domein				
Kostenplaats	82004	1e jaar:		<2010		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Egalisatiereserve voor de individuele voorzieningen WMO						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	499.786	212.786	212.786	212.786	212.786	212.786
Toelichting						
De inzet van deze reserve is afhankelijk van overschrijdingen op (met name) open-einderegelingen binnen de WMO. De geoormerkte middelen blijven binnen we WMO beschikbaar. Voordelen worden in de Reserve gestort en nadelen worden door een onttrekking uit de reserve gecompenseerd.						
Voor deze reserve geldt een plafond van € 500.000, exclusief incidentele transitiekosten.						
Voorheen werd deze reserve ingezet voor egalisatie op het WMO beleidsplan, dat is nu beperkt tot de individuele voorzieningen WMO klassiek en wmo nieuw (2015)						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					499.786
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Egalisatie thema WMO klassiek Perspectiefnota 2022		167.000			
2022	aanvullende egalisatie thema WMO klassiek septemberrapportage 2022		120.000			

[illegible]

ER: Verkiezingen						
Algemeen						
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning				
Kostenplaats	82006	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Kostenegalisatie van verkiezingen.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	75.504	98.691	70.442	79.977	90.547	101.899
Toelichting						
In 4 jaar tijd vinden 5 verkiezingen plaats. Derhalve moet 1 verkiezing opgevangen worden uit reguliere budgetten om pieken te voorkomen. Het overschot is nodig om toekomstige verkiezingen te betalen.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					75.504
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Gemeenteraadverkiezing	23.187				
2023	Verkiezingen 1e kamer, provinciaal en waterschap	9.501	37.750			
2024	Europese verkiezingen	9.535	0			
2025	Tweede kamer verkiezingen	10.570	0			
2026	Gemeenteraadverkiezing	11.352	0			
2027	Verkiezingen 1e kamer, provinciaal en waterschap	11.352	37.750			

[illegible]

ER: Onderhoud Overige gebouwen							
Algemeen							
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning					
Kostenplaats	82009	1e jaar:		<2010			
		Nr. Raadsbesluit:					
Doel reserve/voorziening							
Reserve voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen, niet zijnde schoolgebouwen. Jaarlijks wordt een vast percentage van de bouwkosten gestort in het fonds.							
Omvang & duur							
		MJB					
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar		2.078.274	2.330.987	1.434.140	981.243	99.702	211.706
Toelichting							
De bedragen zijn ontleend aan het meerjaren onderhoudsplan (MJOP), wat jaarlijks geactualiseerd wordt en periodiek opnieuw wordt opgesteld.							
Mutaties							
Stand per:		1 januari 2022				2.078.274	
Datum	Omschrijving	Begroting					
		Toevoeging		Onttrekking			
2022	Begroting o.b.v. MJOP	1.548.075		1.295.362			
2023	Begroting o.b.v. MJOP	1.621.626		2.518.473			
2024	Begroting o.b.v. MJOP	1.661.019		2.113.916			
2025	Begroting o.b.v. MJOP	1.701.397		2.582.938			
2026	Begroting o.b.v. MJOP	1.737.817		1.625.813			

ER: Gemeentelijke monumenten

Algemeen	

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie	
Kostenplaats	82010	1e jaar:	<2010
		Nr. Raadsbesluit:	

[illegible]

Afrekening monumenten	

Omvang & duur

	MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	165.144	173.795	173.795	173.795	173.795	173.795

Het saldo van de kostenplaatsen monumenten wordt jaarlijks verrekend met de reserve. Deze reserve wordt vanaf 2014 gebruikt als

egalisatiereserve. In 2019 is ook de doeluitkering "kerkenvisie" aan deze reserve toegevoegd

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	165.144

	Begroting

[illegible]

ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden

Algemeen	

Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning	
Kostenplaats	82011	1e jaar:	2014
		Nr. Raadsbesluit:	14 AZ 060

	Doel reserve/voorziening

De reserve dient ertoe om fiscale risico's af te dekken. Onder andere op het gebied van vennootschapsbelasting, btw/bcf, subsidies en energie. Daarbij is ook de gewijzigde regelgeving ten aanzien van sport per 1 januari 2019 opgetreden, waarvoor ter (deelse) compensatie SPUK subsidie kan worden aangevraagd.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	378.957	378.957	378.957	378.957	378.957	378.957

Toelichting

De reserve wordt vanaf 2019 ingezet voor de afdekking van risico's van toekomstige fiscale ontwikkelingen.

Mutaties	
1	...
2	...
3	...
4	...
5	...
6	...
7	...
8	...
9	...
10	...
11	...
12	...
13	...
14	...
15	...
16	...
17	...
18	...
19	...
20	...
21	...
22	...
23	...
24	...
25	...
26	...
27	...
28	...
29	...
30	...
31	...
32	...
33	...
34	...
35	...
36	...
37	...
38	...
39	...
40	...
41	...
42	...
43	...
44	...
45	...
46	...
47	...
48	...
49	...
50	...
51	...
52	...
53	...
54	...
55	...
56	...
57	...
58	...
59	...
60	...
61	...
62	...
63	...
64	...
65	...
66	...
67	...
68	...
69	...
70	...
71	...
72	...
73	...
74	...
75	...
76	...
77	...
78	...
79	...
80	...
81	...
82	...
83	...
84	...
85	...
86	...
87	...
88	...
89	...
90	...
91	...
92	...
93	...
94	...
95	...
96	...
97	...
98	...
99	...
100	...

Stand per:	1 januari 2022	378.957

	Begroting

[illegible]

ER: Reserve Rioolheffing

Algemeen	

Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu	
Kostenplaats	82012	1e jaar:	2014
		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening	
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

Deze reserve is bedoeld voor de verrekening van de efficiencyresultaten op het taakveld van de rioolheffing

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	734.850	0	0	0	0	0

[illegible]

Toelichting
5- jaarlijks bij het opstellen van het beleidsplan Riolerings en water (BWR) zal de stand van deze Bestemmingsreserve beoordeeld worden.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	734.850

	Begroting

[illegible]

ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting (14 AZ 060)

Algemeen

Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning		
Kostenplaats	82014		1e jaar:	2015
			Nr. Raadsbesluit:	14 AZ 060

Doel reserve/voorziening

Egalisatie van de kosten en opbrengsten inzake de uitvoering van het hondenbeleid en de hondenbelasting.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar

0	0	0	0	0	0

Toelichting

De uitgaven en inkomsten die relatie hebben met de hondenbelasting lopen niet altijd gelijk. Een overschot wordt in deze reserve gestort, waarmee later de tarieven kunnen verlagen, danwel hogere toekomstige kosten op te vangen.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022

0[illegible]

ER: Jeugdwet						
Algemeen						
Programma(nummer)	6	Sociaal domein				
Kostenplaats	82015	1e jaar:		2015		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Egalisatiereserve voor de budgetten gekoppeld aan de uitvoering van de Jeugdwet.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	1.778.220	1.511.875	1.419.875	1.327.875	1.327.875	1.327.875
Toelichting						
We egaliseren jaarlijks de kosten t.o.v. vastgestelde begroting middels deze reserve. Voorheen werd dit ook toegepast voor de WMO nieuw, maar met ingang van 2022 integreren we de WMO nieuw in de egalisatiereserve WMO.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					1.778.220
<u>Datum</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Begroting</u>				
		<u>Toevoeging</u>	<u>Onttrekking</u>			
2022	Onttrekking conform jaareindeverwachting septemberrapportage		16.000			
2022	Onttrekking huur Kompas ZZG 2022		5.000			
2022	Schoolmaatschappelijk werk + jeugdconsulenten lokale uitv'22		94.776			
2022	Blokhuis regionaal besteding 2022		167.066			
2022	Egalisatie resultaat 2D's septemberrapportage 2022	126.018	109.521			
2023	Bestedingsplan Herstelgericht ontmoeten 2023 (begroting 2023)		92.000			
2024	Bestedingsplan Herstelgericht ontmoeten 2024 (begroting 2023)		92.000			

ER: Openbare verlichting

Algemeen	

Programma(nummer)	2	Verkeer en vervoer	
Kostenplaats	82016	1e jaar:	2020
		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De reserve heeft als doel schommelingen in de jaarlijkse vervanging van openbare verlichting op te vangen. Overschotten of tekorten op het jaarlijkse budget worden afgerekend met deze reserve.

Omvang & duur

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	1.900.551	1.900.551	1.900.551	1.900.551	1.900.551	1.900.551

Toelichting

Bij de nota IBOR actualiseren we deze reserve.

Mutaties	

Stand per:	1 januari 2022	1.900.551

	Begroting

[illegible]

ER: wegen en civiele kunstwerken

Algemeen

[illegible]

2

Verkeer en vervoer

Kostenplaats

82017

1e jaar:

2020

Nr. Raadsbesluit:

Doel reserve/voorziening

De reserve heeft als doel schommelingen in de jaarlijkse vervanging van wegen en civiele kunstwerken op te vangen. Overschotten of tekorten op het jaarlijkse budget worden afgerekend met deze reserve.

Omvang & duur

MJB

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Stand per ultimo boekjaar

916.223

916.223

916.223

916.223

916.223

916.223

Toelichting

Bij de nota IBOR actualiseren we deze reserve.

Mutaties

Stand per:

1 januari 2022

916.223

Datum

Omschrijving

Begroting

Toevoeging

Onttrekking

[illegible]

ER: Exploitatiesaldo tijdelijke huisvesting Vluchtelingen						
Algemeen						
Programma(nummer)	6	Sociaal domein				
Kostenplaats	82020	1e jaar:		2022		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Deze egalisatiereserve is bij het raadsbesluit van 13/9 over de herhuisvesting van Oekraïense vluchtelingen ingesteld. Om de exploitatiesaldi in de tijdelijke periode van 10 jaar te egaliseren.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	0	0	1.497.477	3.001.962	2.725.806	2.348.684
Toelichting						
We verwachten dat de resultaten door de jaren heen niet hetzelfde zijn en met deze reserve kunnen we de exploitatie overschotten en tekorten verrekenen.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					0
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2023	Exploitatiesaldo	1.497.477				
2024	Exploitatiesaldo	1.504.485				
2025	Exploitatiesaldo		276.156			
2026	Exploitatiesaldo		377.122			

Afs.R: Brandweerkazerne						
Algemeen						
Programma(nummer)	1	Veiligheid				
Kostenplaats	83001		1e jaar:	<2010		
			Nr. Raadsbesluit:			
Doel reserve/voorziening						
Tot en met 2013 ter dekking van de afschrijvingslasten van de Brandweerkazerne. Per 31.12.2013 is de brandweerkazerne overgedragen. Hierdoor vallen de afschrijvingslasten vrij, maar wordt de doorbelasting vanuit de VRGZ navenant hoger. Deze reserve dekt de extra bijdrage.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	2.862.363	2.748.903	2.635.443	2.521.983	2.408.523	2.295.063
Toelichting Afschrijving in 40 jaar, ter dekking kapitaallasten binnen de begroting van de VRGZ.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					2.862.363
<u>Datum</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Begroting</u>				
		<u>Toevoeging</u>	<u>Onttrekking</u>			
2022	Afschrijving		113.460			
2023	Afschrijving		113.460			
2024	Afschrijving		113.460			
2025	Afschrijving		113.460			
2026	Afschrijving		113.460			

Afs.R: Kulturhus Bergharen

Algemeen

Programma(nummer)

6

Sociaal domein

Kostenplaats

83002

1e jaar:

<2010

Nr. Raadsbesluit:

Doel reserve/voorziening

Dekking voor de afschrijvingslasten van het Kulturhus Bergharen.

Omvang & duur

MJB

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Stand per ultimo boekjaar

1.165.016

1.123.383

1.081.750

1.040.117

998.484

956.851

Toelichting

Afschrijving in 40 jaar.

Mutaties

Stand per:

1 januari 2022

1.165.016

Datum

Omschrijving

Begroting

Toevoeging

Onttrekking

2022

Afschrijving

41.633

2023

Afschrijving

41.633

2024

Afschrijving

41.633

2025

Afschrijving

41.633

2026

Afschrijving

41.633

55

Afs.R: Gemeentewerf						
Algemeen						
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning				
Kostenplaats	83003	1e jaar:		<2010		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Afschrijvingsreserve voor de bouw van de gemeentewerf aan de Kamerling Onnesstraat.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	688.928	662.199	635.470	608.741	582.012	555.283
Toelichting						
Afschrijving in 40 jaar.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					688.928
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Afschrijving		26.729			
2023	Afschrijving		26.729			
2024	Afschrijving		26.729			
2025	Afschrijving		26.729			
2026	Afschrijving		26.729			

Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis							
Algemeen							
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning					
Kostenplaats	83004	1e jaar:		<2010			
		Nr. Raadsbesluit:					
Doel reserve/voorziening							
Reserve ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten, voortvloeiend uit de verbouwing van het Molenhuis.							
Omvang & duur							
		MJB					
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar		56.421	37.950	19.479	1.008	0	0
Toelichting							
Mutaties							
Stand per:	1 januari 2022						56.421
Datum	Omschrijving			Begroting			
				Toevoeging	Onttrekking		
2022	Afschrijving				18.471		
2023	Afschrijving				18.471		
2024	Afschrijving				18.471		
2025	Afschrijving				1.008		

Afs.R: MFA Huurlingsedam

Algemeen

Programma(nummer)	6	Sociaal domein	1e jaar:	2010
Kostenplaats	83006		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de MFA Huurlingsedam.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	332.230	321.513	310.796	300.079	289.362	278.645

Toelichting

De investeringslasten van de MFA Huurlingsedam worden hiermee gedekt. 1e afschrijving in 2013. Afschrijven in 40 jaar.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			332.230
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	
2022	Afschrijving		10.717	
2023	Afschrijving		10.717	
2024	Afschrijving		10.717	
2025	Afschrijving		10.717	
2026	Afschrijving		10.717	

Afs.R: Sportzaal achterlo						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	83007	1e jaar:	2010			
		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248			
Doel reserve/voorziening						
Ter dekking van de afschrijvingslasten van de Bouw en afwerking van de Sportzaal Achterlo.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	15.000	13.500	12.000	10.500	9.000	7.500
Toelichting						
Het betreft de niet door de ontwikkelaar gedekte kosten met betrekking tot de bouw en afwerking van de Sportzaal.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					15.000
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Afschrijving		1.500			
2023	Afschrijving		1.500			
2024	Afschrijving		1.500			
2025	Afschrijving		1.500			
2026	Afschrijving		1.500			

Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie	
Kostenplaats	83008	1e jaar:	2010
		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Afdekken afschrijvingslasten aanleg 3e hockeyveld

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	298.214	544.553	501.642	458.731	415.820	372.909

Toelichting

Afschrijving in 30 jaar voor ondergrond. Toplaag in 15 jaar. In 2022 MHC 3e hockeyveld gerenoveert voor 267K, 52K uit de algemene reserve en 215K uit de RSA reserve.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

298.214

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	Derde hockeyveld Oosterweg		20.661
2023	MHC 3e hockeyveld		22.250
2023	Derde hockeyveld Oosterweg		20.661
2024	MHC 3e hockeyveld		22.250
2024	Derde hockeyveld Oosterweg		20.661
2025	MHC 3e hockeyveld		22.250
2025	Derde hockeyveld Oosterweg		20.661
2026	MHC 3e hockeyveld		22.250
2026	Derde hockeyveld Oosterweg		20.661
2022	NIEUW MHC(3) raadsbesluit 73872	267.000	

Afs.R: Arbomaatregelen SCEC						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	83009	1e jaar:	2010			
		Nr. Raadsbesluit:	10-IZ-224			
Doel reserve/voorziening						
Dekking van de afschrijvingslasten Arbomaatregelen SCEC (10 IZ 224).						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	18.768	9.384	0	0	0	0
Toelichting						
Afschrijving in 15 jaar.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					18.768
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Afschrijving		9.384			
2023	Afschrijving		9.384			

Afs.R: Centrale Sporthal						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	83010	1e jaar:		<2010		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Ter dekking van de kapitaallasten van de Centrale Sporthal (let op: niet infrastructuur).						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	5.700.982	5.514.085	5.327.188	5.140.291	4.953.394	4.766.497
Toelichting						
Oplevering in 2012. De jaarlijkse kapitaallasten met ingang van 2013 worden ten laste van deze reserve gebracht.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					5.700.982
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Afschrijving		186.897			
2023	Afschrijving		186.897			
2024	Afschrijving		186.897			
2025	Afschrijving		186.897			
2026	Afschrijving		186.897			

Afs.R: Kunstgrasveld Diosa

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie	
Kostenplaats	83011	1e jaar:	2014
		Nr. Raadsbesluit:	14 IZ 209

Doel reserve/voorziening

Conform 14-IZ-209 is een hybride kunstgrasveld aangelegd bij Diosa. De afschrijvingslasten worden afgedekt uit deze reserve.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	51.956	498.356	432.339	366.322	326.905	287.488

Toelichting

In 2022 een veld gerenoveerd voor 473K, 160K uit de RSA reserve en 313K uit de algemene reserve.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			51.956
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	
2022	Kunstgrasveld Diosa		26.600	
2023	v.v. Diosa Hybrideveld		39.417	
2023	Kunstgrasveld Diosa		26.600	
2024	v.v. Diosa Hybrideveld		39.417	
2024	Kunstgrasveld Diosa		26.600	
2025	v.v. Diosa Hybrideveld		39.417	
2026	v.v. Diosa Hybrideveld		39.417	
2022	v.v. Diosa Hybrideveld	473.000		

Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie
Kostenplaats	83012	1e jaar: 2015
		Nr. Raadsbesluit:

Doel reserve/voorziening

Ter afdekking van de kapitaallasten voortkomend uit de renovatie van de fietscrossbaan

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	113.000	108.000	103.000	98.000	93.000	88.000

Toelichting

Vanaf 2017 wordt er afgeschreven op de fietscrossbaan waarbij deze reserve de afschrijvingslast afdekt.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022			113.000
Datum	Omschrijving	Begroting		
		Toevoeging	Onttrekking	
2022	Afdekking kapitaallasten Crossbaan		5.000	
2023	Afdekking kapitaallasten Crossbaan		5.000	
2024	Afdekking kapitaallasten Crossbaan		5.000	
2025	Afdekking kapitaallasten Crossbaan		5.000	
2026	Afdekking kapitaallasten Crossbaan		5.000	

Afs.R: Gemeentekantoor						
Algemeen						
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning				
Kostenplaats	83013					
		1e jaar:	2017			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Afdekking van de afschrijvingslasten van de investering van het huis van de Gemeente						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	6.090.400	5.734.750	5.379.100	5.023.450	4.667.800	4.312.150
Toelichting						
Niet de volledige afschrijvingslast wordt afgedekt via deze reserve.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					6.090.400
<u>Datum</u>	<u>Omschrijving</u>	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Afdekking kapitaallasten gemeentekantoor		355.650			
2023	Afdekking kapitaallasten gemeentekantoor		355.650			
2024	Afdekking kapitaallasten gemeentekantoor		355.650			
2025	Afdekking kapitaallasten gemeentekantoor		355.650			
2026	Afdekking kapitaallasten gemeentekantoor		355.650			

Afs.R: Verduurzaming Mozaiek

Algemeen

Programma(nummer)	6	Sociaal domein	1e jaar:	2012
Kostenplaats	83014		Nr. Raadsbesluit:	13-AZ-269

Doel reserve/voorziening

Deze middelen zijn gereserveerd voor het mogelijk maken van verduurzaming van 't Mozaïek, als dat niet binnen het oorspronkelijke krediet van € 3 miljoen kan worden opgevangen.

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	313.290	290.505	267.720	244.935	222.150	199.365

Toelichting

Met de nota 14-IZ-010 heeft de Raad besloten bij het project de Huiskamer de zuidgevel te verduurzamen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

313.290

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	Afdekking kapitaallasten verduurzaming mozaiek		22.785
2023	Afdekking kapitaallasten verduurzaming mozaiek		22.785
2024	Afdekking kapitaallasten verduurzaming mozaiek		22.785
2025	Afdekking kapitaallasten verduurzaming mozaiek		22.785
2026	Afdekking kapitaallasten verduurzaming mozaiek		22.785

Afs.R: Automatische berekening

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie		
Kostenplaats	83016	1e jaar:	2012	
		Nr. Raadsbesluit:	13-AZ-269	

Doel reserve/voorziening

De reserve is gevormd ter afdekking van afschrijvingskosten voortvloeiend uit investeringen in automatische berekening op de sportvelden.

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	164.323	156.851	149.378	141.906	134.434	126.962

Toelichting

De investering heeft plaats gevonden, het bedrag is uit de RSA reserve overgenomen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

164.323

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	Afdekking afschrijvingslasten		7.472
2023	Afdekking afschrijvingslasten		7.472
2024	Afdekking afschrijvingslasten		7.472
2025	Afdekking afschrijvingslasten		7.472
2026	Afdekking afschrijvingslasten		7.472

Afs.R: Leefbaarheid Hernen Bergharen

Algemeen

Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie	1e jaar:	2012
Kostenplaats	83017		Nr. Raadsbesluit:	13-AZ-269

Doel reserve/voorziening

De reserve is gevormd ter afdekking van afschrijvingskosten voortvloeiend uit investeringen in Hernen / Bergharen.

Omvang & duur

MJB

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	0	500.000	491.250	466.250	441.250	416.250

Toelichting

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

0

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	Dotatie uit reserve eenmalige middelen	500.000	
2023	Afdekking afschrijvingslasten		8.750
2024	Afdekking afschrijvingslasten		25.000
2025	Afdekking afschrijvingslasten		25.000
2026	Afdekking afschrijvingslasten		25.000

Afs.R. RSA						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	83019	1e jaar:	2017			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Deze afschrijvingsreserve dekt de afschrijvingslasten van de renovaties van de sportvelden opgenomen in het RSA						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	892.139	808.674	1.049.163	1.222.700	1.150.324	1.020.528
Toelichting						
Ter afdekking van de kapitaallasten voortkomend uit investeringen op het gebied van buitensport uit het RSA.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					892.139
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Jaarlijkse afschrijving volgens planner		83.465			
2023	Jaarlijkse afschrijving volgens planner		88.989			
2024	Jaarlijkse afschrijving volgens planner		105.463			
2025	Jaarlijkse afschrijving volgens planner		129.796			
2026	Jaarlijkse afschrijving volgens planner		129.796			
2022	Dotatie volgens planner					
2023	Dotatie volgens planner	329.478				
2024	Dotatie volgens planner	279.000				
2025	Dotatie volgens planner	57.420				
2026	Dotatie volgens planner	0				

Afs.R. Oosterpark						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	83020	1e jaar:		2019		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Deze afschrijvingsreserve dekt de afschrijvingslasten van de investeringen in het Oosterpark						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	300.000	284.784	269.568	254.352	239.136	223.920
Toelichting						
Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken uit deze reserve te dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen in het Oosterpark. Voor het laatst in 2035.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					300.000
<u>Datum</u>	<u>Omschrijving</u>	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Afdekking afschrijvingen Oosterpark		15.216			
2023	Afdekking afschrijvingen Oosterpark		15.216			
2024	Afdekking afschrijvingen Oosterpark		15.216			
2025	Afdekking afschrijvingen Oosterpark		15.216			
2026	Afdekking afschrijvingen Oosterpark		15.216			

VZ: Pensioenen wethouders						
Algemeen						
Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning				
Kostenplaats	90002	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Afdekken van actuarieel berekende pensioenverplichtingen.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	5.756.541	5.606.993	5.457.445	5.307.897	5.158.349	5.008.801
Toelichting						
Op basis van actuariële berekeningen is deze voorziening berekend. Op het moment dat (oud-)wethouders met pensioen gaan wordt het vrijgekomen kapitaal van de extern gesloten verzekering uitgekeerd en in deze voorziening gestort.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					5.756.541
<u>Datum</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Begroting</u>				
		<u>Toevoeging</u>	<u>Onttrekking</u>			
2022	Uitkering aan oud wethouders		149.548			
2023	Uitkering aan oud wethouders		149.548			
2024	Uitkering aan oud wethouders		149.548			
2025	Uitkering aan oud wethouders		149.548			
2026	Uitkering aan oud wethouders		149.548			

VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel

Algemeen

Programma(nummer)	0	Bestuur en ondersteuning		
Kostenplaats	90003	1e jaar:	2015	
		Nr. Raadsbesluit:	15 AZ 126a	

Doel reserve/voorziening

Afdekking van verplichtingen bij beëindiging dienstverband.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	176.276	132.207	88.138	44.069	0	0

Toelichting

Er zijn vaststellingsovereenkomsten gesloten. De financiële gevolgen moeten we nemen bij het afsluiten van de overeenkomsten. Opgenomen zijn de toekomstige verplichtingen van reeds gemaakte afspraken.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022

176.276

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2022	verwerking afgesloten overeenkomsten		44.069
2023	verwerking afgesloten overeenkomsten		44.069
2024	verwerking afgesloten overeenkomsten		44.069
2025	verwerking afgesloten overeenkomsten		44.069

VZ: Rationeel rioolbeheer						
Algemeen						
Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu				
Kostenplaats	90004	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Voorzien in de vervanging en renovaties van de vrijvervalriolering, betonnen leidingen en de randvoorzieningen.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	6.723.881	8.301.131	9.096.915	9.966.967	11.033.823	10.840.945
Toelichting						
De onderstaande mutaties zijn gebaseerd op het Beleidsplan Water en Riolering 2022						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					6.723.881
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Aanvullende dotatie conform BWR	559.850				
2022	Mutatie boekjaar	1.017.400	0			
2023	Mutatie boekjaar	1.210.533	414.749			
2024	Mutatie boekjaar	1.220.439	350.387			
2025	Mutatie boekjaar	1.224.103	157.247			
2026	Mutatie boekjaar	1.227.769	1.420.647			

VZ: Mechanische riolering						
Algemeen						
Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu				
Kostenplaats	90005	1e jaar:		<2010		
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Voorzien in de vervanging en renovaties van de technische voorzieningen van de vacuum- en drukriolering en gemalen.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	3.077.651	5.355.516	5.564.416	5.810.916	5.865.955	6.111.955
Toelichting						
De onderstaande mutaties zijn gebaseerd op het Beleidsplan Riolering en Water 2022						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					3.077.651
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Samenvoegen met de gemalen conform BRW	1.890.906				
2022	Mutatie boekjaar	457.959	71.000			
2023	Mutatie boekjaar	375.000	166.100			
2024	Mutatie boekjaar	375.000	128.500			
2025	Mutatie boekjaar	375.000	319.961			
2026	Mutatie boekjaar	375.000	129.000			

VZ: Pompinstallaties rioolgemaal						
Algemeen						
Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu				
Kostenplaats	90006	1e jaar:	<2010			
		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening						
Vervalt						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	1.890.906	0	0	0	0	0
Toelichting						
De begrote onttrekking is gebaseerd op het laatste rioleringsplan.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					1.890.906
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Samenvoegen met mechanische Riolering		1.890.906			

VZ: Baggeren waterpartijen						
Algemeen						
Programma(nummer)	5	Sport, cultuur en recreatie				
Kostenplaats	90010	1e jaar:	2014			
		Nr. Raadsbesluit:	14AZ030			
Doel reserve/voorziening						
De voorziening heeft een drieledig doel 1) voor het onderhoud van B- (en C-Watergangen) binnen de gemeente. 2) voor de wettelijke ontvangstplicht van het slib uit A-Watergangen van het waterschap 3) Onderhoud overbeschoeiing en van duikers welke niet onder civiele kunstwerken vallen.						
Omvang & duur						
MJB						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	242.936	204.819	246.702	294.585	323.968	323.851
Toelichting						
Grondslag van deze voorziening is het in 2022 vastgestelde baggerplan.						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2022					242.936
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2022	Mutatie boekjaar	26.883	65.000			
2023	Mutatie boekjaar	47.883	6.000			
2024	Mutatie boekjaar	47.883	0			
2025	Mutatie boekjaar	47.883	18.500			
2026	Mutatie boekjaar	47.883	48.000			

VZ: Vervanging afvalinfrastructuur

Algemeen

Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu
Kostenplaats	90012	1e jaar: 2014
		Nr. Raadsbesluit:

Doel reserve/voorziening

Voorzien in de vervanging van onze afvalinfrastructuur zowel bovengronds als ondergronds. Het betreft de vervanging van de afvalinzamelmiddelen: minicontainers voor restafval, GFT en papier. Ondergrondse verzamelcontainers voor restafval en glas. Bovengrondse verzamelcontainers voor Textiel, incontinentiemateriaal en GFT.

Omvang & duur

	MJB					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per ultimo boekjaar	649.853	676.832	1.073.695	1.074.846	797.632	820.106

Toelichting

Het vervangingsplan afvalinfrastructuur 2022 vormt de basis voor deze voorziening.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2022 649.853

Datum	Omschrijving	Begroting	
		Toevoeging	Onttrekking
2023	Herbestemming saldo vanuit de egalisatiereserve	486.884	
2022	Dotatie conform begroting, onttrekking conform vervaningsplan	60.000	33.021
2023	Dotatie conform begroting, onttrekking conform vervaningsplan	75.000	165.021
2024	Dotatie conform begroting, onttrekking conform vervaningsplan	80.000	78.849
2025	Dotatie conform begroting, onttrekking conform vervaningsplan	85.000	362.214
2026	Dotatie conform begroting, onttrekking conform vervaningsplan	90.000	67.526

VZ: Tariefegalisering Riolering

Algemeen

Programma(nummer)	7	Volksgezondheid en milieu	
Kostenplaats	90015	1e jaar:	2023
		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Egalisering van de kosten en opbrengsten welke vallen onder de Rioolheffing/watersysteemheffing. Voorheen was dit een reserve maar conform het BBV moet dit een voorziening zijn

MJB

2021	2022	2023	2024	2025	2026

Stand per ultimo boekjaar	0	175.000	150.000	150.000	75.000	0

Toelichting

Met het instellen van deze voorziening sluiten we aan bij het BBV en het beleidsplan Water en Riolering.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2022

0

[illegible]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Septembercirculaire 2022

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGBRW/ Bestuur, Financiën
en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

circulaire

Datum
21 september 2022

Kenmerk

Onderwerp	septembercirculaire gemeentefonds 2022
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaire's	meicirculaire 2022 (2022-0000259109); decembercirculaire 2021 (2021-0000643235); septembercirculaire 2021 (2021-0000478671); meicirculaire 2021 (2021-0000287810)
Ingangsdatum	20 september 2022
Geldig tot	1 juli 2023

Voorwoord

Voor u ligt de septembercirculaire gemeentefonds 2022.

Via de meicirculaire 2022 zijn gemeenten over de financiële kaders voor hun begrotingen geïnformeerd. De septembercirculaire 2022 geeft zoals gebruikelijk een geactualiseerd beeld, gebaseerd op de Miljoenennota 2023 van het Rijk.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaires het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Dat geldt dit jaar uiteraard ook.

De politiek-bestuurlijke zaken zijn in hoofdstuk 1 uitgelicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. De latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken.

Mede namens de Staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

Inhoud

1	Hoofdpunten	6
1.1	Inleiding	6
1.2	Algemene uitkering	6
1.3	Eenmalige rijksbijdrage	7
1.4	Belangrijkste mutaties.....	7
1.5	Inkomstenderving (covid-19)	8
1.6	Herijking verdeling gemeentefonds	9
1.7	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	9
2	Algemene uitkering	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering	10
1.	Accres	11
2.	Plafond BTW-compensatiefonds	13
3.	Bevolkingsdaling	14
4.	Eenmalige rijksbijdrage	15
5.	Energietoeslag.....	15
6.	Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen	15
7.	a en b) Asiel (inburgering)	16
8.	BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022	16
9.	Bijdrage centrale financiering GDI.....	16
10.	Participatie: IPS Regeling.....	16
11.	a) en b) Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten.....	17
2.3	Verdeling mutaties algemene uitkering	17
2.4	Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen....	18
3	Decentralisatie- en integratie- uitkeringen	23
3.1	Inleiding	23
3.2	Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen	23
1.	IU Participatie: SW bedrijven (covid-19)	25
2.	Invoeringskosten Omgevingswet	25
3.	Wet kwaliteitsborging bouw.....	25
4.	Voorschoolse voorziening peuters (covid-19).....	26
5.	Samenwerkingskader Scherpenzeel	26
6.	Uitstapprogramma's prostituees	26
7.	Dichterbij dan je denkt	27
8.	Leerlingenvervoer Oekraïne.....	27
9.	LHBTI beleid regenboogsteden	27
10.	Maatschappelijke begeleiding	28
11.	Lokale aanpak verdere integratie op de arbeidsmarkt.....	28
12.	Gezond in de stad	29

13.	Informele scholing	29
14.	Online weerbaarheid	29
3.3	Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen	29
3.3.1	Verlengde Pleegzorg AMV's	30
3.3.2	Vrouwenopvang	30
3.3.3	Faciliteitenbesluit opvangcentra	30
3.3.4	Beschermd wonen	31
3.3.5	Voorne aan Zee	31
3.3.6	Maatschappelijke opvang	31
4	Overige mededelingen	32
4.1	Inleiding	32
4.2	Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen	32
4.3	Klimaat en Energie	33
4.4	Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023	34
4.5	Website gemeentefinanciën: www.findo.nl	34
4.6	Jaarlijkse weging decentralisatie- en integratie-uitkeringen	35
Bijlagen		36
Bijlage 1.4	Onderzoeksagenda herijking verdeling gemeentefonds	37
Bijlage 2.1.1	Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023	38
Bijlage 2.2.1	Opbouw algemene uitkeringen 2022–2027	50
Bijlage 2.4.1	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten	52
Bijlage 2.4.2	Aanvullende informatie uitkeringsfactor	60
Bijlage 2.4.3	Volumina maatstaven 2022 – 2027	61
Bijlage 3.2-2	Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet	64
Bijlage 3.2-3	Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen	68
Bijlage 3.2-4	Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)	76
Bijlage 3.2-6	Decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma Prostituees	80
Bijlage 3.2-7	Decentralisatie-uitkering Dichterbij dan je denkt	81
Bijlage 3.2-8	Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne	82
Bijlage 3.2-10	Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding	86
Bijlage 3.2-12	Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad	90
Bijlage 3.3.6	Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang	91
Bijlage 4.4	Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023	92

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentelasten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de financiële ruimte van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

1.2 Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de reguliere normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de ARU direct invloed op de ontwikkeling van de algemene uitkering en daarmee op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

Het kabinet heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) het voorstel gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op stand Voorjaarsnota 2022. De VNG heeft met dit voorstel ingestemd. De accresraming voor het jaar 2022 en verder is in deze circulaire opgenomen, waarbij deze is opgesplitst in een volumedeel en een loon-prijsdeel.

In het Coalitieakkoord is het accres vanaf 2026 vastgezet op een plus van € 1 miljard bovenop de stand Miljoenennota 2022. Het accres wordt vanaf 2026 enkel nog aangepast voor de loon- en prijsontwikkeling.

Een toelichting op de accresontwikkelingen is opgenomen in paragraaf 2.2.1 en meer in detail in bijlage 1 van de Miljoenennota 2023.

Plafond BTW-compensatiefonds

Verder informeert deze circulaire over de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF). Ten opzichte van de septembercirculaire 2021 is de ruimte onder het plafond van gemeenten voor het jaar 2022 gestegen met € 20,52 miljoen. De totale ruimte onder het plafond

voor gemeenten in 2022 bedraagt € 320,917 miljoen wat bij deze circulaire aan de algemene uitkering van het gemeentefonds is toegevoegd. Ten opzichte van de septembercirculaire 2021 is ook voor 2023 tot en met 2027 de verwachte ruimte onder het plafond gestegen met name door het hoger totaal plafond als gevolg van de intensiveringen uit het Coalitieakkoord die doorwerken op een hoger accres.

1.3 Eenmalige rijksbijdrage

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Daarvan wordt een bedrag van € 76 miljoen toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds en komt € 924 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds.

1.4 Belangrijkste mutaties

Het kabinet heeft tijdens de augustusbesluitvorming besloten extra geld beschikbaar te stellen voor de energietoelage, de inburgering van asielzoekers (inburgering) en goed verhuurderschap.

De energietoelage

De energietoelage bedraagt voor het jaar 2022 in totaal € 1.300 voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum. Tijdens de augustusbesluitvorming is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan deze doelgroep uit te keren. Dit is opgenomen in de Miljoenennota 2023. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Gemeenten hebben onder de huidige wetgeving de tijd om de toeslag tot 1 juli 2023 uit te keren. De begroting voor het Gemeentefonds zal hier nog op worden aangepast. Van de € 1,4 miljard voor 2023 is het kabinet voornemens om met een incidentele suppletoire begrotingswet (ISB) € 500 miljoen naar 2022 te schuiven, waardoor er € 900 miljoen in 2023 overblijft. Over de verdeling van de middelen in 2022 volgt zo spoedig mogelijk nadere informatie.¹

Bijzondere bijstand

De Rechtbank Gelderland heeft in augustus een uitspraak gedaan over de energietoelage aan studenten. Als reactie op deze uitspraak blijft het kabinet bij het standpunt dat studenten als groep niet in aanmerking komen voor de categoriale bijzondere bijstand. Hun woonsituatie is zeer divers, wat doorwerkt in de energiekosten. Daarmee ondervinden niet alle studenten in dezelfde mate gevolgen van de stijgende energieprijzen. Dit laat onverlet dat individuele studenten wel in ernstige financiële problemen kunnen komen als gevolg van de stijgende prijzen. Studenten kunnen in die gevallen terecht bij de individuele bijzondere bijstand. Het kabinet stelt een bedrag van € 35 miljoen beschikbaar voor de uiterste gevallen waarin dit nodig is. Van dit totale bedrag is reeds € 15 miljoen onderdeel van de ontwerp-begroting van het Gemeentefonds, de overige € 20 miljoen wordt per ISB 2022 aan het Gemeentefonds toegevoegd. Over de wijze van toekenning en de

¹ [Kamerbrief aanvullende maatregelen energierekening](#) | [Kamerstuk](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

verdeling van de middelen gaat het kabinet nog in overleg met gemeenten. Uit de uitspraak van de Rechtbank Gelderland volgt dat de individuele bijzondere bijstand dan een redelijk alternatief moet bieden voor de eenmalige energietoeslag. Aangezien de voorwaarden voor de energietoeslag per gemeente kunnen verschillen is niet in algemeen te stellen wat een redelijk alternatief is. Wel is, gezien de diversiteit in woonsituatie, het hebben van een energiecontract op naam een redelijke, aanvullende voorwaarde die gemeenten kunnen stellen. Hiermee wordt voorkomen dat studenten een beroep doen op de toeslag, terwijl ze niet onder de doelgroep vallen. Over de verdere uitwerking hiervan wordt u nader geïnformeerd door de minister voor Armoedebelid, Participatie en Pensioenen (APP) in samenspraak met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).²

Asiel (inburgering)

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl.³ is afgesproken dat het Rijk voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.

Goed Verhuurderschap

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel Goed Verhuurderschap en zullen naar verwachting in 2023 in werking treden. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een *incidentele* bijdrage van € 9,2 miljoen voor de eenmalige kosten die gemeenten maken als gevolg van de invoering van de landelijke regels en het instellen van het meldpunt. Daarnaast bestaat de financiering uit een *structurele* bijdrage van € 12,4 miljoen voor de structurele kosten als gevolg van de landelijke algemene regels en het meldpunt. In de decembercirculaire wordt u geïnformeerd over de verdeling van deze financiële middelen.

1.5 Inkomstenderving (covid-19)

Met decentrale overheden is afgesproken dat zij reële compensatie ontvangen voor extra uitgaven en gederfde inkomsten door corona in 2021. Op dit moment wordt gewerkt aan het vaststellen van de inkomstenderving per gemeente over 2021. Het streven is dat voor zoveel mogelijk gemeenten de definitieve hoogte van de compensatiebedragen in het najaar vast te stellen en deze te

² [Kamerbrief aanvullende maatregelen energierekening | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

³ [Kamerbrief over besluitvorming opvangcrisis](#) en [Notitie bestuurlijke afspraken doorstroom migratie](#), Rijksoverheid.nl

verwerken in de decembercircularie 2022.

De definitieve afrekening van de compensatie van de inkomstenderving over 2020 (zie paragraaf 3.2-6 meicircularie 2022) van de gemeenten Amsterdam, Hof van Twente en Oost Gelre zal in de decembercircularie worden verwerkt.

1.6 Herijking verdeling gemeentefonds

Met ingang van 1 januari 2023 is sprake van de invoering van een nieuwe verdeling van de algemene uitkering. Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over de invoering van de nieuwe verdeling per 1 januari 2023.⁴ Zoals ook met de Tweede Kamer is besproken, tijdens het Kamerdebat Financiën decentrale overheden en versterking lokaal bestuur van 7 april jl.⁵, is dit model geen eindstation en vraagt het model continu onderhoud. In de kamerbrief van 5 juli jl.⁶ heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de organisatorische inbedding en de inhoud van de onderzoeksagenda.

Zoals toegezegd in de brief van 5 juli jl. is in deze septembercircularie de onderzoeksagenda opgenomen, zie bijlage 1.4.

1.7 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Belangrijke wijzigingen die in deze circularie zijn verwerkt betreffen:

- De middelen voor 2022 voor de invoeringskosten Omgevingswet (€ 150 miljoen), eerder aangekondigd in de meicircularie (zie paragraaf 3.3.5).
- De middelen voor 2022 tot en met 2026 voor de Wet kwaliteitsborging bouw (€ 65 miljoen), eerder aangekondigd in de meicircularie (zie paragraaf 3.3.6).
- De decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding voor 2022 (€ 35 miljoen (zie paragraaf 3.2.10).

Hoofdstuk 3 van deze circularie bevat voor uitkeringsjaar 2022 en verder ook een aantal andere wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen.

⁴ [Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 35925 B, nr. 21](#)

⁵ [Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, commissiedebat, 7 juli 2022](#)

⁶ [Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 35570 B, nr. 13](#)

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 zijn mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel opgenomen. Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.3, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen over de algemene uitkering die in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2022 tot en met 2027 ten opzichte van de meicirculaire 2022. Het betreft achtereenvolgens:

1. Algemene mutaties

Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.

2. Taakmutaties

Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren. De clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2022 en verder en worden onder de tabel toegelicht. In bijlage 2.2.1 zijn de mutaties uit tabel 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit eerdere circularies. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2022 (in duizenden euro's)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
stand meicirculaire 2022	32.647.562	34.409.507	35.255.198	37.247.014	35.449.294	36.532.024
algemene mutaties						
1) Accres		388.788	478.836	523.383	583.443	500.915
2) Plafond BTW-compensatiefonds*	320.917					
3) Bevolkingsdaling	-11.245		90.048			
4) Eenmalige rijksbijdrage					924.000	
taakmutaties 2022						
cluster Inkomen en participatie						
5) Energietoeslag	550.000					
cluster Samenkracht en burgerparticipatie						
6) Landelijke Vreemdelingen Voorziening	-4.400					
7a) Asiel (inburgering)	20.000					
cluster Bestuur en algemene ondersteuning						
8) BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022	-1.540					
taakmutaties 2023 tot en met 2027						
cluster Bestuur en ondersteuning						
9) Bijdrage centrale financiering GDI		-7.583	-7.583	-7.583	-7.583	-7.583
cluster Sociale basisvoorzieningen						
8b) Asiel (inburgering)		40.000	30.000			
cluster Participatie						
10) IPS Regeling		-10.750				
cluster Individuele voorzieningen Wmo						
11a) Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
11b) Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten		-7.200	-7.200	-7.200	-7.200	-7.200
stand deze circulaire	33.521.294	34.792.762	35.819.299	37.735.614	36.921.954	36.998.156

*De meerjarenraming is nog niet meegenomen in de tabellen van de algemene uitkering. Het is de werkwijze van de circulaire om jaarlijks bij de septembercirculaire enkel het huidige jaar op te nemen in de raming van de algemene uitkering (zie paragraaf 2.2.2 van de meicirculaire 2018).

Toelichting tabel 2.2.1

1. Accres

Zoals toegelicht in de Startnota 2022 is er in het Coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV besloten tot twee belangrijke wijzigingen in de indexering van de algemene uitkering van de fondsen door te voeren. Ten eerste is in het Coalitieakkoord besloten dat de fondsen vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Daarmee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Het gereserveerde accres vanaf 2026 wordt wel bijgesteld als gevolg van de jaarlijkse loon- en prijsontwikkeling zoals deze door het CPB wordt geraamd. Ten tweede is er besloten dat tot 2025 het accres grotendeels op basis van de bestaande afspraken berekend wordt. Nieuw zijn de uitzondering op de ARU voor een aantal investeringsfondsen.

In de Startnota heeft het kabinet aangegeven nader te bezien of het wenselijk is om het accres stabiel te maken. Het kabinet heeft daarom het voorstel aan de VNG en het IPO gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten. De VNG heeft met dit voorstel ingestemd. Het IPO heeft laten weten niet met dit voorstel in te stemmen. Het volumedeel van het accres zal voor de periode 2022-2025 dan ook alleen voor de gemeenten worden vastgezet. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres voor gemeenten zijn bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen. Dit betekent dat de accresstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 voor gemeenten slechts nog zullen wijzigen als

gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Hiermee wordt een eerste belangrijke stap gezet richting een meer stabiele financiering voor gemeenten. Het biedt hen voor de komende jaren zekerheid over hun inkomsten en beschikbare vrije ruimte, ook wanneer de uitgaven van het Rijk achterblijven bij de ramingen. Dit is ook toegelicht in de contourennota financieringssysteemmedeoverheden van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).⁷ Voor een uitgebreide uitleg van de berekening van het accres wordt verwezen naar Bijlage 11 (Accres Gemeentefonds en Provinciefonds) van de Miljoenennota 2023.

Tabel 2.2.2 toont de ontwikkeling van het totale accres voor het gemeentefonds. Dit is een samenvoeging van het volumeaccres en het accres voortkomend uit de loon- en prijsontwikkeling. Beide delen worden onder de tabel uiteengezet.

Tabel 2.2.2 Totaal accres septembercirculaire (bedragen in miljoenen euro)

	2023	2024	2025	2026	2027
cumulatief volume accres	1.221	2.356	3.277	1.464	1.464
cumulatief loon- en prijsaccres	1.453	2.707	3.916	4.827	5.829
Totaal cumulatief accres vanaf 2023	2.674	5.064	7.193	6.291	7.293

Tabel 2.2.3 toont het volume-accres voor de komende jaren. De standen tot en met 2025 volgen uit de met VNG overeengekomen splitsing op basis van de accresstanden bij de Voorjaarsnota en loon- en prijsontwikkeling uit de CEP-raming van het CPB. De standen voor 2026 en verder volgen uit een eerder gemaakte splitsing op basis van de Startnotastand van het accres en de MEV-cijfers van het CPB uit september 2021.

Tabel 2.2.3 Volume-accres (bedragen in miljoenen euro)

	2023	2024	2025	2026	2027
Tranche 2023	1.221	1.221	1.221		
Tranche 2024		1.135	1.135		
Tranche 2025			920		
Tranche 2026				1.464	1.464
Totaal volume-accres	1.221	2.356	3.277	1.464	1.464

De loon- en prijsontwikkeling in het accres wordt bijgesteld met een gecombineerde index op basis van de CPB-indices voor de loonvoet sector overheid, de prijsontwikkeling materiele overheidsconsumptie (IMOC) en de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI). Hierbij wordt een verdeling van 60/20/20 tussen loon, consumptie en investeringen aangehouden. De individuele indexen worden in procenten met één cijfer achter de komma bijgehouden, de gecombineerde index wordt bijgehouden met twee cijfers achter de komma. De indices worden bijgesteld op basis van het CEP-raming van het CPB in het voorjaar en op basis van de MEV-raming in september. Tabel 2.2.4 toont de ontwikkeling van de indices tussen de CEP van dit voorjaar en de meest recente MEV. Hierin is te zien dat de loon- en prijsontwikkeling voor 2023 gestegen is ten opzichte van de raming uit het CEP. Voor jaren waarin er in de MEV-raming geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn, zijn de indices uit het CEP aangehouden. De tranche van het lopend jaar wordt in het voorjaar vastgezet op basis van indices uit de CEP-raming.

⁷ Kamerbrief 35925-VII-170, dd. 11 juli 2022

Tabel 2.2.4 Loon- en prijsindex

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand CEP-raming CPB	3,12%	3,38%	3,30%	3,10%	3,10%
mutatie	1,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Stand MEV-raming CPB	4,12%	3,38%	3,30%	3,10%	3,10%

De onderstaande tabellen tonen de tranches van de loon- en prijsontwikkeling op basis van de Miljoenennotastand van het gemeentefonds en de loon- en prijsontwikkeling van de MEV-raming (tabel 2.2.5). Daaronder is de raming uit de Voorjaarsnota weergegeven (tabel 2.2.6) en de mutaties als gevolg van de verschillen tussen de twee ramingen (tabel 2.2.7).

Tabel 2.2.5 LPO-accres septembercirculaire (bedragen in miljoenen euro)

	2023	2024	2025	2026	2027
tranche 2023	1.453	1.453	1.453	1.359	1.320
tranche 2024		1.255	1.255	1.161	1.128
tranche 2025			1.209	1.171	1.138
tranche 2026				1.137	1.104
tranche 2027					1.139
Totaal LPO-accres	1.453	2.707	3.916	4827	5.829

Tabel 2.2.6 LPO-accres na splitsing op stand Voorjaarsnota/Startnota (bedragen in miljoenen euro)

	1,71	2024	2025	2026	2027
tranche 2023	1.064	1.064	1.064	981	977
tranche 2024		1.165	1.165	1.083	1.079
tranche 2025			1.165	1.105	1.101
tranche 2026				1.075	1.071
tranche 2027					1.104
Totaal LPO-accres	1.064	2.228	3.393	4244	5.331

Tabel 2.2.7 Mutatie sinds Voorjaarsnota (bedragen in miljoenen euro)

	2023	2024	2025	2026	2027
tranche 2023	389	389	389	378	343
tranche 2024		90	90	77	49
tranche 2025			45	66	38
tranche 2026				62	34
tranche 2027					34
Totaal LPO-accres	389	479	523	583	498

2. Plafond BTW-compensatiefonds

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is sinds 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds. Het plafond wordt daarnaast aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. Hierdoor zijn het BCF en het gemeente- en provinciefonds communicerende vaten.

Tot op heden wordt de toevoeging of uitname over het gemeente- en provinciefonds verdeeld conform de gerealiseerde aandelen van de gezamenlijke gemeenten en provincies in het BCF. Echter doordat de VNG heeft ingestemd met het voorstel van het kabinet om het volumedeel van het accres voor de periode 2022-2025 vast te zetten en het IPO niet, worden het gemeente- en

provinciefonds per 2022 op verschillende wijze geïndexeerd. Het volume-accres 2022-2025 voor het gemeentefonds is vastgesteld bij de Voorjaarsnota 2022 en wordt alleen nog gewijzigd naar aanleiding van de LPO-ontwikkeling, terwijl het accres voor het provinciefonds meebeweegt met de Rijksuitgaven.

Door de verschillende wijze van indexering van het gemeente- en provinciefonds zal de indexering van het gemeentefonds -deel van het BCF-plafond verschillen van de indexering van het provinciefonds-deel van het BCF-plafond. Daarom wordt de afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond voortaan apart verrekend met respectievelijk het gemeente- en provinciefonds. Daartoe zullen de taakmutaties vanuit het Rijk naar het gemeente- en provinciefonds apart worden bijgehouden.

In deze circulaire is een geactualiseerde raming voor de jaren 2022 tot en met 2027 opgenomen. De ruimte onder het plafond voor gemeenten is voor 2022 geraamd op € 320,917 miljoen. Dit is € 20,52 miljoen hoger dan geraamd bij de septembercirculaire 2021.

De ontwikkeling van de uitgaven wordt vlak doorgetrokken. Hierbij is rekening gehouden met de jaarlijkse toevoegingen (taakmutaties) aan het BCF. Bij deze aannahme blijft voor alle jaren sprake van ruimte onder het BCF-plafond. De ruimte onder het plafond is in alle jaren toegenomen ten opzichte van de ramingen bij de septembercirculaire 2021.

Tabel 2.2.8 Ontwikkeling BCF plafond Gemeentefonds

Geraamd plafond BCF Gemeentefonds (bedragen x € 1000 euro)						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BCF Plafond totaal	4.143.394	4.426.490	4.724.262	5.004.389	4.980.188	5.021.105
Plafondaandeel gemeenten VJN	3.670.161	3.902.467	4.166.032	4.412.377	4.272.928	4.406.713
w.v. taakmutaties	6.938	0	0	0	76.000	0
w.v. toevoeging accres	0	23.766	24.570	25.381	49.555	38.294
Plafondaandeel gemeenten	3.677.099	3.926.233	4.190.602	4.437.758	4.398.483	4.445.007
Uitgaven gemeenten	3.356.182	3.356.182	3.356.182	3.356.182	3.432.182	3.356.182
Ruimte onder plafond gemeenten	320.917	570.051	834.420	1.081.576	966.301	1.088.825

3. Bevolkingsdaling

Zoals gemeld in de decembercirculaire 2021 (paragraaf 3.3.1) en de meicirculaire (paragraaf 2.4.2) zullen de middelen voor bevolkingsdaling in 2022 nog eenmalig worden gecontinueerd. Het bedrag per regio voor 2022 is identiek aan het bedrag van 2021. De middelen lopen per 1 januari 2023 definitief af. Voor de gemeenten die middelen voor bevolkingsdaling ontvingen en een negatief ingroeipad kennen, zal bij de invoering van de nieuwe verdeling van de middelen uit het gemeentefonds per 1 januari 2023 een aangepast ingroeipad gelden (zie meicirculaire paragraaf 2.5.2).

Van 2016 tot en met 2021 zijn de middelen voor Bevolkingsdaling uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering. De decentralisatie-uitkering is als niet rechtmatig aangemerkt door de Algemene Rekenkamer. Daarom zal de uitkering in 2022 plaats vinden via een specifieke uitkering. Daartoe wordt het bijbehorend budget overgeboekt naar de begroting van het ministerie van BZK.

4. *Eenmalige rijksbijdrage*

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Daarvan wordt een bedrag van € 76 miljoen aan het BTW-compensatiefonds toegevoegd en komt € 924 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds.

5. *Energietoeslag*

In de meicirculaire van dit jaar heeft verwerking plaats gevonden van het beschikbaar gestelde bedrag van € 854 miljoen in verband met het verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen.

In het debat over de Voorjaarsnota op 5 juli jl. heeft het Kabinet aangekondigd het richtbedrag van de eenmalige energietoeslag te verhogen, van € 800 naar € 1300. Het kabinet heeft hiervoor een eenmalig extra budget (van € 550 miljoen) beschikbaar gesteld. Hiervan is € 500 miljoen bestemd voor de ophoging van de energietoeslag en € 50 miljoen voor de extra uitvoeringskosten van gemeenten. De verdeling van deze aanvulling via de algemene uitkering is in deze circulaire verwerkt.

De energietoeslag bedraagt voor het jaar 2022 in totaal € 1.300 voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum. Tijdens de augustusbesluitvorming is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan deze doelgroep uit te keren. Dit is opgenomen in de Miljoenennota 2023. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Gemeenten hebben onder de huidige wetgeving de tijd om de toeslag tot 1 juli 2023 uit te keren. De begroting voor het Gemeentefonds zal hier nog op worden aangepast. Van de € 1,4 miljard voor 2023 is het kabinet voornemens om met een incidentele suppletoire begrotingswet (ISB) € 500 miljoen naar 2022 te schuiven, waardoor er € 900 miljoen in 2023 overblijft. Over de verdeling van de middelen in 2022 volgt zo spoedig mogelijk nadere informatie.⁸

6. *Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen*

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In afwachting van een nieuwe, structurele, regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG, besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2022. Ook deze verlenging wordt gezamenlijk bekostigd door Rijk en gemeenten.

De middelen werden tot en met 2021 uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering vanuit het

⁸ [Kamerbrief aanvullende maatregelen energierekening | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

gemeentefonds. De decentralisatie-uitkering is als niet rechtmatig aangemerkt door de Algemene Rekenkamer. Daarom zal de uitkering in 2022 plaats vinden via een specifieke uitkering. Daartoe wordt het binnen het gemeentefonds gereserveerde budget van € 4,4 miljoen (de bijdrage van gemeenten) overgeboekt naar de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). In totaal is voor 2022 een budget van € 16,4 miljoen beschikbaar.

7. a en b) Asiel (inburgering)

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.

8. BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022

Gemeenten maken gebruik van de centrale voorzieningen van de Basisregistratie Personen (BRP). Ten opzichte van de begroting en van de voorlopige staffelindeling is er in 2022 meer gebruik gemaakt van deze voorziening. Gemeenten dragen € 0,812 miljoen bij in de meerkosten. Daarnaast is er een naheffing voor gemeenten van € 0,707 miljoen (bovenop de meerkosten van € 1.956 miljoen) voor het gemeentelijk gebruik van de BRP over 2021. Tevens maken gemeenten gebruik van het Burger Service Nummer (BSN). Voor 2021 en 2022 is een aanvullende bijdrage overeen gekomen van € 21.000. Het totale bedrag van €1,54 miljoen is zoals afgesproken met de VNG in 2022 ten laste gebracht van de algemene uitkering.

9. Bijdrage centrale financiering GDI

De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door de structurele bijdragen van departementen en medeoverheden en een bijdrage uit de Werk Aan Uitvoering enveloppe op de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën (FIN).

10. Participatie: IPS Regeling

Voor de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is in totaal € 21,5 miljoen beschikbaar. Volgens een bestuurlijk afspraak dragen gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt eenmalig in 2023 € 10,75 miljoen uitgenomen uit het gemeentefonds (cluster Participatie). Dit programmageld is bestemd voor de inzet van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met een ernstige psychische aandoening of een zogenoemde common mental disorder via een subsidieregeling. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) trekken hierin samen op. De subsidieregeling 'IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' verstrekt subsidie aan een GGZ-instelling voor een tot en met 14 december 2023 aangevraagd IPS-traject. Het betreft IPS-trajecten voor mensen die vallen onder de re-integratie-verantwoordelijkheid van gemeenten. Hiertoe behoren mensen met een bijstandsuitkering, een Inkomensvoorziening voor

oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW-uitkering) of een Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ-uitkering) en niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.

11. a) en b) Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten

De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het overeengekomen bedrag van € 27,2 miljoen per jaar is gelijk aan de begrote uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet (€ 7,2 miljoen) en de Wmo (€ 20 miljoen) in 2022.

Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (dus in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in de uitkeringsfactor of het gewicht (bedrag per eenheid) van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.4.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer Mutatie	Verdeelwijze
algemene mutaties	
1) Accres	uitkeringsfactor
2) Plafond BTW-compensatiefonds	uitkeringsfactor
3) Bevolkingsdaling	uitkeringsfactor
4) Eenmalige rijksbijdrage	uitkeringsfactor
<u>taakmutaties 2022</u>	
cluster Inkomen en participatie	
5a) Energietoeslag	maatstaven subcluster minimabeleid
cluster Samenkracht en burgerparticipatie	
7) Landelijke Vreemdelingen Voorziening	maatstaf inwoners
8a) Asiel	via de maatstaven inwoners (96,5%) en minderheden (3,5%)
cluster Bestuur en algemene ondersteuning	
9) BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022	maatstaf inwoners
<u>taakmutaties 2023 tot en met 2027</u>	
cluster Bestuur en ondersteuning	
10) Bijdrage centrale financiering GDI	maatstaf inwoners
cluster Sociale basisvoorzieningen	
8b) Asiel	via de maatstaven inwoners (96,5%) en migratieachtergrond (3,5%)
cluster Participatie	
12) IPS Regeling	maatstaven cluster participatie
cluster Individuele voorzieningen Wmo	
13a) Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	maatstaven cluster individuele voorzieningen wmo
cluster Individuele voorzieningen Jeugd	
13b) Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	maatstaven cluster individuele voorzieningen jeugd

2.4 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Er is in deze circulaire geen sprake van wijzigingen in de definities van de verdeelmaatstaven. Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering kunt u vinden in de toelichting op de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2022⁹.

De achterliggende berekening van de maatstaf re-integratie klassiek, de maatstaf medicijngebruik en de maatstaven over het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen is niet te herleiden uit de betaalspecificaties gemeentefonds die de gemeenten maandelijks ontvangen. Bij deze circulaire vindt de actualisatie van de maatstaven re-integratie klassiek, medicijngebruik en de maatstaven over het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen plaats. De achterliggende berekening van de maatstaven (uitkeringsjaar 2022) is opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet.¹⁰ In de berekening zijn ook de herindelingen verwerkt die per 1 januari 2022 hebben plaatsgevonden.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft de gegevens van de minderheden over 2021 geactualiseerd. De maatstaven minderheden en minderheden met drempel zijn met terugwerkende kracht voor 2021 verwerkt.

Tot slot zijn begin augustus 2022 de actuele gegevens van het CBS ontvangen over twee onderdelen van de maatstaf woonruimten, te weten het aantal uitwonende studenten en het aantal personen in zorginstellingen (onderdeel van het aantal personen in institutionele huishoudens). Deze zijn opgenomen in bijlage 2.4.1 en zullen voor uitkeringsjaar 2021 en 2022 worden toegepast. Het aantal uitwonende studenten blijft voor 2022 een voorlopig cijfer, het aantal personen in zorginstellingen is definitief en wijzigt niet meer.

Bedragen per eenheid

De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt. Hierdoor is een aantal bedragen per eenheid voor 2022-2027 ten opzichte van de meicirculaire 2022 gewijzigd.

Belastingcapaciteit

⁹ [Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds](#), Rijksoverheid.nl.

¹⁰ [Circulaires gemeentefonds](#), Rijksoverheid.nl

Per 1 januari 2024 wordt het proces rondom de vaststelling van de belastingcapaciteit van gemeenten aangepast. In 2022 en 2023 geldt er een overgangsregime. De definitie van de belastingcapaciteit wijzigt niet.

Het proces wijzigt op de volgende punten:

- 1) De Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ), die nu al de basis is voor de vaststelling van de belastingcapaciteit, wordt leidend. De kwaliteit van de LV WOZ data is de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd, waardoor steeds minder gemeenten het CBS benaderen voor een correctie van de data. De inschatting van de Waarderingskamer is dat in 2024 alle gemeenten hun gegevens tijdig, volledig en correct invoeren in de LV WOZ.
- 2) Gemeenten kunnen vanaf 2024 geen rechtstreekse verzoeken tot correcties op de belastingcapaciteit indienen bij het CBS en/of het ministerie van BZK. Gemeenten kunnen alleen de onderliggende WOZ-waarden corrigeren door deze via de LV WOZ aan te passen. Bij de definitieve vaststelling (2,5 jaar later) ziet het CBS de gecorrigeerde waarden in haar uitdraai van de LV WOZ.
- 3) De uitvraag uit de LV WOZ gaat later plaatsvinden. Bij de voorlopige belastingcapaciteit wordt de LV WOZ pas in juni uitgevraagd in plaats van begin mei. Bij de definitieve belastingcapaciteit zal de uitvraag in oktober zijn in plaats van in juni. Hierdoor zal de berekening van de belastingcapaciteit op actuelere gegevens worden gebaseerd.
- 4) Er komt een verbeterde inschattingmethode van ontbrekende waarden. Het CBS vult momenteel een ontbrekende waarde in met het meest recente gegeven uit het verleden. Het CBS gaat bij de verbeterde inschattingmethode onder andere rekening houden met de waardeontwikkeling van de woningen.

De aard van de (rechtsbescherming bij de heffing van de) onroerendezaakbelastingen (OZB) is zodanig dat er altijd kans is dat een paar objecten nog niet definitief zijn beschikt wanneer het CBS de definitieve belastingcapaciteit berekent (ongeveer 2,5 jaar na dato). De mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de definitieve vaststelling van de belastingcapaciteit blijft behouden in het nieuwe proces.

In de overgangsperiode 2022 en 2023 worden de door gemeenten ingediende wijzigingsvoorstellen door het ministerie van BZK behandeld en beoordeeld in plaats van door het CBS. In 2022 hanteert het ministerie van BZK dezelfde beoordelingsmethode als het CBS.

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 33,5 miljard) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 20 miljard).¹¹ De – landelijke – uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per

¹¹ In het nieuwe model is de som van de algemene uitkering, de OZB-maatstaven en overige uitkeringsonderdelen €36,5 miljard en de uitkeringsbasis ongeveer €29,5 miljard.

uitkeringsjaar. Zie voor meer toelichting op het begrip uitkeringsfactor bijlage 2.4.2 van deze circulaire.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de mutaties in het gemeentefonds en de verdeling van deze mutaties;
- door de overgang van de huidige naar de nieuwe verdeling valt de uitkeringsfactor vanaf 2023 lager uit;
- de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantallen. Bijlage 2.4.3 bevat informatie over de raming van de maatstaven met een groot aandeel in de uitkeringsbasis.

De uitkeringsfactor van 2020 blijft ongewijzigd op 1,622. Ten opzichte van de meicirculaire 2022 daalt de uitkeringsfactor van 2021 van 1,691 naar 1,689. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de actualisatie van de gegevens over het aantal huishoudens naar (oudere) leeftijdsgroep, minderheden en omgevingsadressendichtheid. De ontwikkeling van de uitkeringsfactor voor 2022 en verder is hieronder onder de verticale toelichting nader toegelicht

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2022-2026 is vermeld in tabel 2.4.1.

Tabel 2.4.1 Uitkeringsfactor 2022-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Uitkeringsfactor	1,823	1,307	1,378	1,440	1,399	1,390
één punt uitkeringsfactor (in miljoenen)	19.780	29.425	28.612	28.798	29.086	29.358

De uitkeringsfactoren in tabel 2.4.1 zijn in lopende prijzen.¹² Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen zelf de loon- prijsontwikkeling te verwerken. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsrunder op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de Macro Economische Verkenning 2022 zijn in het rekenmodel en in paragraaf 4.2 ook de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling van de uitkeringsfactoren volgen hieronder twee tabellen. Daarin is de ontwikkeling opgenomen ten opzichte van de meicirculaire 2021 (verticale toelichting) en van het ene naar het andere uitkeringsjaar (horizontale toelichting).

Verticale ontwikkeling uitkeringsfactor

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand

¹² De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU) waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen.

meicirculaire 2022.

Tabel 2.4.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2022-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
stand meicirculaire 2022	1,813	1,285	1,356	1,419	1,345	1,372
<i>mutaties deze circulaire</i>						
algemene mutaties	0,016	0,013	0,020	0,018	0,052	0,017
uitkeringsbasis/OZB	-0,006	0,008	0,005	0,003	0,001	0,000
overig	0,000	0,001	0,000	0,000	0,001	0,001
uitkeringsfactor stand deze circulaire	1,823	1,307	1,378	1,440	1,399	1,390

De uitkeringsfactoren vallen voor de jaren 2022 – 2027 hoger uit. Deze stijgingen worden voornamelijk veroorzaakt door de algemene mutaties die in deze circulaire zijn verwerkt (de nieuwe accresstanden in 2023-2027, de ruimte onder het BCF-plafond in 2022 en de eenmalige rijksbijdrage in 2026).

Verder zijn de uitkeringsfactoren ook gestegen als gevolg van aanpassingen in de ramingen van de volumina van de verdeelmaatstaven. Vooral de ontwikkelingen in het aantal bijstandsontvangers, omgevingsadressendichtheid, bedrijven en in de omvang van de OZB-maatstaven hebben een sterke invloed op de uitkeringsfactoren. De nieuwe raming van de OZB-maatstaven leidt tot een stijging van de uitkeringsfactor van 1 punt. Op basis van de Marco Economische Verkenning 2023 zijn de prognoses van het aantal bijstandsontvangers in deze circulaire geactualiseerd. De nieuwe raming leidt tot een opwaartse bijstelling van het aantal bijstandontvangers in de periode 2023-2027.

Hieronder staat een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand meicirculaire 2022 en de stand van deze circulaire.

Bijstandsontvangers

	2023	2024	2025	2026	2027
stand meicirculaire 2022	400.114	399.524	398.202	402.633	408.587
stand septembercirculaire 2022	401.071	413.790	421.149	431.208	441.332

Horizontale ontwikkeling uitkeringsfactor

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2023 tot en met 2027. In tabel 2.4.3 is te zien dat de accressen (onderdeel van de algemene mutaties) de belangrijkste factor zijn in de ontwikkelingen van de uitkeringsfactoren van jaar op jaar.

Bij de ontwikkeling van de uitkeringsbasis spelen de gewijzigde ramingen van de OZB-maatstaven, de stijging over de jaren in het aantal bijstandsontvangers en de demografische ontwikkelingen de belangrijkste rol.

In de mutaties van jaar op jaar is tevens de verdeelreserve opgenomen. De verdeelreserve wordt aangehouden voor onvoorziene omstandigheden. Tot slot zijn er nog overige ontwikkelingen in de uitkeringsfactor, hier vallen onder andere de overige uitkeringsonderdelen onder (zoals de herindelingsmaatstaf) en afrondingsverschillen.

Tabel 2.4.3 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2023-2027 van jaar op jaar

	2023	2024	2025	2026	2027
uitkeringsfactor, jaar t	1,307	1,378	1,440	1,399	1,390
verschil ten opzichte van jaar t-1		0,071	0,062	-0,041	-0,009
waarvan:					
- algemene mutaties		0,084	0,074	-0,028	0,003
- verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- ontwikkeling uitkeringsbasis (inclusief OZB)		-0,014	-0,012	-0,012	-0,011
- overige ontwikkelingen		0,002	0,001	0,000	0,000

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Eveneens een beperkt aantal gemeenten ontvangt een suppletie-uitkering Bommenregeling vanwege de kosten die zij hebben gemaakt met betrekking tot het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. In aanvulling op de in de meicirculaire 2021 (paragraaf 2.4.1) toegekende bedragen ontvangt de gemeente Rotterdam een suppletie-uitkering van € 2.814.105.
- Alle gemeenten hebben daarnaast te maken met de suppletie-uitkering Overheveling IUSD (integratie-uitkering Sociaal domein). Bij de decembercirculaire 2020 (paragraaf 2.4.1) zijn de definitieve bedragen van de suppletie-uitkering voor 2019 en 2020 bekend gemaakt. De suppletie-uitkering voor 2021 is in deze circulaire nagecalculeerd en daarmee eveneens definitief geworden. De definitieve bedragen voor 2021 zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

In de decembercirculaire 2020 is de suppletie-uitkering doorgetrokken naar 2022, in verband met de uitgestelde invoering van de nieuwe verdeling gemeentefonds. Als raming voor 2022 kunnen gemeenten zich baseren op de definitieve stand van de suppletie-uitkering overheveling IUSD 2021.

3 Decentralisatie- en integratie- uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn dan ook niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de meicirculaire 2022 over de periode 2022 tot en met 2027. De mutaties hebben betrekking op 2022 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2022-2027 (bedragen in duizenden euro's)*

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
stand meicirculaire 2022	5.725.331	4.248.230	4.191.357	4.118.315	4.040.204	3.981.502
1) IU Participatie: SW bedrijven (covid-19)	10.000					
2) Invoeringskosten Omgevingswet	150.938					
3) Wet kwaliteitsborging bouw	24.755	10.068	10.076	10.076	10.000	
4) Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)	200					
5) Samenwerkingskader Scherpenzeel	78					
6) Uitstapprogramma prostituees		3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
7) Dichterbij dan je denkt	16.741					
8) Leerlingenvervoer Oekraïne	9.200					
9) LHBTI beleid regenboogsteden	30					
10) Maatschappelijke begeleiding	34.988					
11) Verdere integratie op de arbeidsmarkt	27					
12) Gezond in de stad (tbv Kansrijke start)	622					
13) Informele scholing	43					
14) Online weerbaarheid	50					
stand deze circulaire	5.973.003	4.261.298	4.204.433	4.131.391	4.053.204	3.984.502

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Tabel 3.2.2 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2022-2027 (in duizenden euro's)*

Uitkeringsjaar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Vindplaats
- IU Participatie	1.965.262	1.792.420	1.734.306	1.674.625	1.615.795	1.556.996	september 2022, § 3.2-1
- IU Beschermd wonen	1.495.475	1.532.904	1.533.404	1.534.001	1.534.625	1.534.625	mei 2022, § 3.2-4
- IU Voogdij/18+	772.059	35.383	35.383	35.383	35.383	35.383	mei 2022, § 3.2-1
- Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2021, § 3.2-2
- Vrouwenopvang	231.728	230.728	230.728	230.728	210.728	210.728	mei 2022, § 3.2-10
- Inkomstenderving gemeenten 2020 (Covid-19)	151.794						mei 2022, § 3.2-6
- Invoeringskosten Omgevingswet	150.938						september 2022, § 3.2-2
- Uitvoeringskosten klimaatpakkoord	112.591						mei 2022, § 3.2-7
- Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3.8
- IU Inburgering	76.021						mei 2022, § 3.2-2
- Brede Impuls Combinatiefuncties/buurtsportcoaches	75.005						december 2019, § 3.2-2
- Brede aanpak dak- en thuisloosheid	61.900						mei 2022, § 3.2-8
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- Maatschappelijke begeleiding	34.988						september 2022, § 3.2-10
- Crisisdienstverlening (Covid-19)	33.110						mei 2022, § 3.2-9
- Gemeenteraadsverkiezingen	30.380						december 2021, § 3.2-4
- Voorschoolse voorziening peuters	30.200	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	september 2022, § 3.2-4
- Gezond in de Stad	26.366						september 2022, § 3.2-12
- Wet kwaliteitsborging bouw	24.755	10.068	10.076	10.076	10.000		september 2022, § 3.2-3
- Jeugd	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	juni 2012, § 6.9
- Dichterbij dan je denkt	16.741						september 2022, § 3.2-7
- Versterking arbeidsmarktregio's	14.541	14.541	14.541	13.951	13.951	13.951	mei 2021, § 3.2-18
- Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2-11
- Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	december 2021, § 3.2-6
- IU Raadsledenvergoeding kleine gemeenten	9.776					0	mei 2022, § 3.2-5
- Leerlingenvervoer Oekraïne	9.200						september 2022, § 3.2-8
- Regionale Energie Strategieën (RES)	8.803						mei 2022, § 3.2-12
- Bodembescherming	8.583						mei 2022, § 3.2-13
- Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- Aanpak laaggeletterdheid	6.050	6.650	7.300				september 2019, § 3.2-7
- Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
- Versterking dienstverlening gemeenten: systeemleren	5.000						mei 2022, § 3.2-10
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	mei 2020, § 3.3.7
- Aanpak lerarentekort G4	4.000						mei 2022, § 3.2-15
- Uitstapprogramma prostituees	4.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	september 2022, § 3.2-6
- Knelpunten verdeelproblematiek	3.867	3.956	4.047	4.140	4.235	4.332	mei 2022, § 3.2-28
- Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825	3.825	3.825				september 2020, § 3.2-15
- Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)	2.625						mei 2022, § 3.2-16
- Windpark N33	1.790						mei 2022, § 3.2-17
- Erfgoed Deal	1.738						mei 2022, § 3.2-18
- Mantelzorgbeleid	1.500						mei 2022, § 3.2-19
- LHBTI beleid regenboogsteden	1.453						september 2022, § 3.2-9
- Experiment gesloten coffeshopketen	1.378	1.378	1.378				mei 2022, § 3.2-20
- Slavernijverleden	958	958	958				mei 2021, § 3.2-15
- Experiment centrale stemopneming	535						mei 2022, § 3.2-22
- Veilige Steden	520						mei 2022, § 3.2-23
- Handhaving quarantaine	300						mei 2022, § 3.2-24
- Duurzame polder	250						mei 2022, § 3.2-25
- Online weerbaarheid	213						september 2022, § 3.2-14
- Informele scholing	193						september 2022, § 3.2-13
- Samenwerkingskader Scherpenzeel	78						september 2022, § 3.2-5
- Onderzoek Almere integratie	27						september 2022, § 3.2-11
Totaal	5.973.003	4.261.298	4.204.433	4.131.391	4.053.204	3.984.502	

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Toelichting

1. IU Participatie: SW bedrijven (covid-19)

Eerder heeft het kabinet de gemeenten, in 2020 en 2021, een bijdrage verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronapandemie. Het kabinet stelt voor hetzelfde doel aanvullend € 10 miljoen beschikbaar voor de periode van 1 januari tot 1 april 2022. Het bedrag is toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, via een verhoging van de Rijksbijdrage Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). De aangepaste verdeling over de gemeenten voor de integratie-uitkering Participatie is gepubliceerd in de gemeentefondsruubriek op internet.

2. Invoeringskosten Omgevingswet

In paragraaf 3.3.5 van de meicirculaire 2022 is reeds aangekondigd dat het Rijk in totaal € 150 miljoen bijdraagt aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering vindt plaats via de verdeelsleutel 60% inwonertal, 25% landoppervlak en 15% vast bedrag. Deze € 150 miljoen is in deze circulaire verwerkt.

Bijlage 3.2-2 bevat het per gemeente te ontvangen bedrag. De middelen zijn beleids- en bestedingsvrij. Over de middelen voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in een latere circulaire.

3. Wet kwaliteitsborging bouw

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2023 gefaseerd in werking. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde wettelijke taken en krijgen gemeenten er extra wettelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen, gereed meldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden.

Zoals aangekondigd in paragraaf 3.3.6 van de meicirculaire 2022 ontvangen gemeenten, voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wkb in 2022 een bijdrage van € 25 miljoen in aanvulling op de 10 miljoen die eerder in 2021 is verstrekt. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Zoals aangekondigd zijn de middelen in deze circulaire verwerkt.

Bijlage 3.2-3 bevat de te ontvangen bedragen per gemeente.

4. *Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)*

Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten heeft gemaakt voor kinderopvang tijdens de derde sluiting van de opvang in verband met COVID-19 te vergoeden. De buitenschoolse opvang was gesloten van 21 december 2021 tot 10 januari 2022. Het betreft een vergoeding aan/voor ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor een gemeentelijke regeling rondom kinderopvang (sociaal-medische indicatie (SMI)). Voor de periode van 21 december 2021 tot 10 januari 2022 wordt de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters in verband hiermee met € 0,2 miljoen opgehoogd. Voor de eerste en tweede sluiting van de kinderopvang i.v.m. COVID-19 is eerder ook al deze decentralisatie-uitkering opgehoogd. De verdeling van het toegevoegde bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters voor het jaar 2022.

Bijlage 3.2-4 van deze circulaire bevat de verdeling van de aanvullende bedragen voor 2022 per gemeente.

5. *Samenwerkingskader Scherpenzeel*

Op 7 oktober 2021 besloot de minister van BZK het herindelingsadvies van de Provinciale Staten van Gelderland, voor de samenvoeging van de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel niet om te zetten in een wetsvoorstel. Het herindelingsproces werd hiermee beëindigd. Gelijktijdig met dit besluit heeft de minister van BZK aangegeven dat de complexiteit van de maatschappelijke opgaven en de positie van de gemeente Scherpenzeel het desalniettemin noodzakelijk maken om ter versterking van de bestuurskracht intensiever samen te werken met gemeenten in deze regio. Om initiatieven om tot een samenwerkingsstrategie te komen te ondersteunen ontvangt de gemeente Scherpenzeel een bijdrage van € 77.558.

6. *Uitstapprogramma's prostituees*

Het kabinet stelt sinds 1 januari 2021 geld beschikbaar voor een landelijk dekkend netwerk van uitstapprogramma's om mensen die de prostitutie willen verlaten te ondersteunen. Met de uitkering ontvangen de aangewezen gemeenten middelen voor het ontwikkelen en uitvoeren van regionale uitstapprogramma's voor prostituees. Een uitstapprogramma is een programma waarbinnen begeleiding van prostituees plaatsvindt bij het vinden van werk of overige dagbesteding buiten de prostitutie. De programma's hebben nadrukkelijk als doel om de stap naar ander werk dan prostitutie te vergemakkelijken en daarin ondersteuning te bieden.

In de september circulaire 2020 (paragraaf 3.2-18) zijn er middelen toegevoegd voor de uitstapprogramma's voor prostituees. In het Coalitieakkoord Rutte IV is aangekondigd dat vanaf 2023 sprake is van een uitbreiding en verbreding van de uitstapprogramma's. Hiervoor is vanaf 2023 structureel 3 miljoen extra beschikbaar gesteld. Daardoor is vanaf 2023 jaarlijks € 6 miljoen beschikbaar voor de programma's.

De verdeling van de aanvullende gelden staat opgenomen in bijlage 3.2-6 van deze circulaire. Deze

zal net als in 2022 plaatsvinden aan de hand van het inwoneraantal van de desbetreffende DUUP-regio (decentralisatie-uitkering voor uitstapprogramma's voor prostituees).

7. Dichterbij dan je denkt

Het actieplan 'Dichterbij dan je denkt' van het ministerie van SZW beoogt om op korte termijn de krappe arbeidsmarkt te benutten om mensen die nu langs de kant staan naar (parttime) werk of een leerwerkplek te begeleiden. Het ministerie van SZW wil ook arbeidsmarktregio's in staat stellen om bij te dragen aan het actieplan. Doelstelling van de decentralisatie-uitkering is om de match tussen werkgevers en werkzoekenden uit het onbenut arbeidspotentieel te intensiveren. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's, waarbij elke centrumgemeente een gelijk bedrag ontvangt. Het totale bedrag bedraagt € 17,5 miljoen in 2022, daarvan wordt € 16,7 miljoen uitgekeerd via het gemeentefonds en is € 0,8 miljoen afgedragen aan het BCF. De verdeling is opgenomen in bijlage 3.2-7

8. Leerlingenvervoer Oekraïne

Uit de Oekraïne komen mensen naar Nederland, waaronder veel kinderen en jongeren onder de 18 jaar. We zien dat scholen en gemeenten enorme inspanningen leveren om deze leerlingen onderwijs te bieden, waaronder in sommige gevallen ook het vervoer naar school. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan Oekraïense leerlingen. De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij voor dit hebben gemaakt. Het Kabinet heeft hiervoor een bedrag van € 9,2 miljoen beschikbaar gesteld. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode vanaf 1 maart 2022 tot aan de zomervakantie op 16 juli 2022. De bedragen die worden toegekend aan een gemeente zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit de Oekraïne, met peildatum 6 mei 2022. In de uitkering wordt onderscheid gemaakt tussen leerlingen in het Voortgezet Onderwijs (VO) en leerlingen in het Primair Onderwijs (PO). De verdeling van deze middelen is opgenomen in bijlage 3.2-8 van deze circulaire.

9. LHBTI beleid regenboogsteden

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenderpersonen en intersekse personen) verder te bevorderen. In totaal ontvangen 54 gemeenten een bijdragen voor de samenhangende aanpak van de Regenboogsteden voor lokaal LHBTI-beleid voor de periode 2019 tot en met 2022.

Als onderdeel van het Programma Regenboogsteden is er naar aanleiding van de motie Bergkamp een speciaal traject binnen Regenboogsteden dat zich richt op veiligheid in wijken voor LHBTI personen. Hier wordt gewerkt aan de veiligheid van alle bewoners in de context van de directe leefomgeving: de wijk, met expliciete aandacht voor LHBTI personen.

Voor de gemeenten Lelystad, Rotterdam en Almere wordt de bijdrage Regenboogsteden hiervoor in 2022 met € 10.000 opgehoogd.

Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente voor 2022 is opgenomen in bijlage 3.2-9.

10. *Maatschappelijke begeleiding*

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden in 2022 in totaal € 3,5 miljoen (14.763 personen * € 2.370).

De middelen worden verstrekt op basis van:

- Het aantal inburgeringsplichtigen (inclusief hervestigde vluchtelingen) dat, rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd¹³ en het aantal inburgeringsplichtigen (inclusief hervestigde vluchtelingen) dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd, verleend onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid, voor verblijf bij:
 1. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd,
 2. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd, of
 3. een houder van een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen die is verleend met een aantekening inzake internationale bescherming als bedoeld in artikel 45c, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
- De personen die in de periode vanaf 1 oktober 2017 inburgeringsplichtig zijn geworden en in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 31 januari 2022 staan ingeschreven in de basisregistratie personen in de gemeente waar zij op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet 2014 zijn gehuisvest en voor wie nog niet eerder middelen zijn verstrekt ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding in het kader van de meicirculaire 2018, 2019 en 2020, de decembercirculaire 2020 (hervestigde vluchtelingen) en de meicirculaire 2021.
- Asielmigranten en hun gezinsleden meegenomen waarvan de inburgeringsplicht is ingegaan vóór 1 oktober 2017 en die in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 31 januari 2022 zijn gehuisvest en voor wie nog niet eerder middelen zijn verstrekt ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding in het kader van de meicirculaire 2018, 2019 en 2020, de decembercirculaire 2020 (hervestigde vluchtelingen) en de meicirculaire 2021.

In de bijlage 3.2-10 van deze circulaire zijn het betreffende aantal personen op peildatum 31 januari 2022 en de uit te keren middelen per gemeente opgenomen.

Voor nadere informatie en vragen over de selectie van personen ten behoeve van de bijdrage voor maatschappelijke begeleiding wordt verwezen naar de website zakelijk van DUO.¹⁴

11. *Lokale aanpak verdere integratie op de arbeidsmarkt*

De gemeente Almere ontvangt een bijdrage van € 27.000 voor een onderzoek naar het verbeteren van de participatiegraad van buiten-Europese vrouwen in Nederland om hun achterstand op de arbeidsmarkt te verkleinen. Om de vrouwen beter te ondersteunen is de gemeente Almere in 2022 een pilot gestart waarin vrouwen met een buiten-Europese achtergrond een aangepast

¹³ als bedoeld in artikel 28 van de Vreemdelingenwet 2000

¹⁴ '[Maatschappelijke begeleiding](https://duo.nl/maatschappelijke-begeleiding)', DUO.nl

participatietraject volgen, met als doel om deelnemers een (of meerdere) trede(s) te laten stijgen op de participatieladder. Middels de vrijwillige deling van onderzoeksresultaten kunnen voorstellen of lessen die de pilot kunnen verbeteren direct worden ingezet om ervoor te zorgen dat de pilot voor de deelnemers zo succesvol mogelijk ingezet kan worden.

12. *Gezond in de stad*

Programma kansrijke start

In het kader van het actieprogramma *Kansrijke Start* van 12 september 2018 zijn eerder middelen via decentralisatie-uitkering *Gezond in de stad* aan het gemeentefonds toegevoegd voor gemeenten die zich eerder hebben aangemeld om een lokale coalitie te vormen rondom de eerste 1000 dagen van kinderen. In het Coalitieakkoord is aangegeven dat Kansrijke Start in alle gemeenten van Nederland wordt ingezet. Daartoe ontvangen ook de gemeenten die zich nog niet eerder hebben aangemeld in 2022 middelen om een lokale coalitie te vormen rondom de eerste 1000 dagen van kinderen. Bij deze septembercircularre worden voor de betreffende gemeenten deze middelen aan de decentralisatie-uitkering *Gezond in de stad* toegevoegd. Het gaat hierbij om een aanvullend bedrag van € 0,6 miljoen. De aanvullende bedragen voor de betreffende gemeenten zijn opgenomen in bijlage 3.2-12 van deze circularre.

13. *Informele scholing*

De gemeente Eindhoven ontvangt een bijdrage voor een project dat zij ontwikkelt op het gebied van informele scholing. De gemeente in kwestie zet in op brede kennisontwikkeling over informele scholing in haar regio en versteviging van het lokale aanbod. In aanvulling op de reeds verstrekte middelen (zie paragraaf 3.2-27 van de meicircularre gemeentefonds 2022) ontvangt de gemeente Eindhoven een bijdrage van € 43.000 vanuit deze decentralisatie-uitkering.

14. *Online weerbaarheid*

Er bestaan al langere tijd zorgen in de samenleving over gedragingen die op gespannen voet staan met onze democratische rechtsorde. Het betreft gedragingen die weliswaar vaak binnen de grenzen van de wet vallen, maar die op termijn zouden kunnen leiden tot een ondermijning van onze democratische rechtsorde. Steeds vaker wordt dit gedrag vertoond en gevoed in een online omgeving. Het ministerie van SZW stelt in 2022 eenmalig geld ter beschikking via een decentralisatie uitkering, om gemeenten die zich inzetten voor online weerbaarheid financieel te ondersteunen. In aanvulling op de reeds verstrekte middelen (zie paragraaf 3.2-26 van de meicircularre gemeentefonds 2022) ontvangt de gemeente Utrecht een bijdrage van € 50.000 vanuit deze decentralisatie-uitkering.

3.3 **Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen**

Deze paragraaf licht de wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen toe die niet gepaard gaan met een wijziging in het macrobudget van de betreffende uitkering. Daarnaast bevat de paragraaf overige mededelingen die betrekking hebben op de decentralisatie- en integratie-

uitkeringen.

3.3.1 Verlengde Pleegzorg AMV's

Het ministerie van BZK, het ministerie van JenV en de VNG hebben gezamenlijk wegingscriteria opgesteld voor de verdeling van de incidentele middelen ten behoeve van de verlengde opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Hiervoor is een totaalbedrag van € 10 miljoen beschikbaar (zie paragraaf 3.2-5 van de decembercirculaire 2021).

De middelen worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal alleenstaande minderjarige vluchtelingen, die in 2022 achttien jaar (zijn) (ge)worden zowel in de Opvanggezinnen als in de Kleinschalige Opvang, per gemeente. Bijlage 3.3.1 bevat de verdeling van de decentralisatie-uitkering over de gemeenten.

3.3.2 Vrouwenopvang

Op verzoek van de VNG, na consultering van de betrokken wethouders van de centrumgemeenten vrouwenopvang, wordt in 2022 nog een bedrag van € 477.000 uitgenomen uit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. Budgettaire verwerking vindt plaats in de Tweede suppletoire begroting 2022 van het gemeentefonds. Deze uitname zal daarom verwerkt worden in de decembercirculaire. Het betreft een voortzetting van de uitname in 2021 van € 273.175, aangevuld met een bedrag van €203.301. Het genoemde bedrag wordt overgeboekt naar de begroting van het ministerie van VWS. Het bedrag wordt gebruikt voor het ophogen van de specifieke uitkering Specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling in 2022 voor een drietal onderdelen:

- Hulp aan slachtoffers eerdergerelateerd geweld seksuele uitbuiting
- Het Landelijk Centrum Seksueel Geweld
- Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating

Wat betreft de verdeling zijn voor het jaar 2021, 2022 en 2023 en verder ten opzichte van de meicirculaire 2022 de aantallen eenheden van de maatstaven van het objectieve verdeelmodel geactualiseerd. De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang is gepubliceerd in de gemeentefondsruubriek op internet.

3.3.3 Faciliteitenbesluit opvangcentra

Gemeenten waarin een opvangcentrum is gevestigd ontvangen jaarlijks een uitkering op grond van het Faciliteitenbesluit opvangcentra van het ministerie van JenV. Bij de berekening van de uitkering wordt het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de BRP ingeschreven bewoners van het opvangcentrum.

De uitkering dient ter compensatie van gelden voor personen die nog niet staan ingeschreven in de BRP en die dus niet mee tellen in de aantallen bezette plaatsen waarvoor middelen worden verstrekt via de algemene uitkering.

De gemeenten die het betreft hebben via het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) reeds een aankondiging ontvangen van de te ontvangen uitkering in 2022. Budgettaire verwerking vindt plaats in de Tweede suppletoire begroting 2022 van het gemeentefonds. Deze uitname zal verwerkt

worden in de decembercirculaire.

3.3.4 Beschermd wonen

In paragraaf 3.2.5 van de meicirculaire 2022 is reeds aangekondigd dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen (BW), eerder voorzien voor 1 januari 2023, is uitgesteld. Meer informatie over de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen volgt in de meicirculaire 2023.

De gemeente Bergen op Zoom ontvangt in 2023 net als in de periode 2018 tot en met 2022 een aanvullende bijdrage van € 4,24 miljoen (zie voor meer informatie paragraaf 3.3.2 van de decembercirculaire 2018 en paragraaf 3.2.2 van de meicirculaire 2021).

De verdeling over de gemeenten voor de integratie-uitkering Beschermd wonen is gepubliceerd in de gemeentefondsrubriek op internet.

3.3.5 Voorne aan Zee

De gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne fuseren per 1 januari 2023. Voor de nieuwe gemeente Voorne aan Zee is een vergelijking gemaakt op basis van uitkeringsjaar 2022 tussen het huidige en het nieuwe verdeelmodel (zie ook meicirculaire 2022 paragraaf 2.5.2). Het ingroeipad voor de nieuw te vormen gemeente Voorne aan Zee bedraagt per inwoner - € 7,50 in 2023, - € 22,50 in 2024 en - € 24,63 in 2025. De gemeente Voorne aan Zee ontvangt in het eerste jaar een suppletie-uitkering van in totaal € 1.244.209 en in 2024 van in totaal € 154.444.

3.3.6 Maatschappelijke opvang

De omvang van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang wijzigt niet. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering over 2021 is ten opzichte van de meicirculaire 2022 gewijzigd als gevolg van de aanpassing van de basisgegevens voor de aantallen minderheden. Zie paragraaf 2.4.

Met ingang van 2022 is de verdeling van maatschappelijke opvang ten opzichte van de meicirculaire 2022 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstafaantallen. De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.6. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de gemeentefondsrubriek op internet.

4 Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 4.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2022-2027. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2 en 3 bij elkaar gebracht.

Tabel 4.2.1 Gemeentefondstotalen 2022-2027 (in duizenden euro's)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	33.521.294	34.792.762	35.819.299	37.735.614	36.921.954	36.998.156
DU/IU	5.973.003	4.261.298	4.204.433	4.131.391	4.053.204	3.984.502
Totaal	39.494.297	39.054.060	40.023.732	41.867.005	40.975.158	40.982.658

Bevoorschotting

De bedragen 2022 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf 4 oktober 2022. Op 4 oktober zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er voor 2022 te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over het uitkeringsjaar 2021 worden ook in oktober uitgevoerd.

De voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2023 zullen in beginsel gebaseerd worden op de uitkeringsfactor en de bedragen per eenheid die in deze circulaire zijn vermeld. Daarnaast worden de meeste basisgegevens overgenomen van het jaar 2022. Gemeenten worden over de voorschotbetalingen geïnformeerd via de maandelijkse specificatieoverzichten.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU) waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. De decentralisatie-uitkeringen kennen geen correctie voor loon- en prijsontwikkelingen en betreffen nominale bedragen. De integratie-uitkeringen worden wel ieder jaar opnieuw geïndexeerd volgens de voor dat jaar van toepassing zijnde loon- en prijsontwikkeling (constante prijzen).

Het is van belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loon- en

prijswontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met loon- en prijsontwikkelingen is tabel 4.2.2 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB ([CPB](#)), met name de rubriek Macro Economische Verkenning (MEV 2023).

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* MEV 2023 en CEP 2022***

mutaties per jaar in %	2022	2023	2024	2025	2026	2027**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	3,4	4,9	2,5	2,5	2,2	2,2
Prijs nationale bestedingen (pnb)	3,8	4,9	2,5	2,5	2,1	2,1
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	5,2	2,6	2,4	2,5	2,0	2,0
Loonvoet sector overheid	4,3	3,3	4,2	4,1	3,9	3,9
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	4,8	2,8	3,9	3,8	3,6	3,6
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	4,1	5,9	2,4	2,4	1,9	1,9

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: <https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel>

** 2023 is op basis van de MEV 2023, 2022 en 2024 - 2026 is op basis van de CEP 2022

*** cijfers 2026 zijn doorgetrokken naar 2027

4.3 Klimaat en Energie

Medeoverheden krijgen naar aanleiding van het Klimaatakkoord en het Coalitieakkoord veel nieuwe taken op het terrein van de sectoren gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft advies uitgebracht genaamd "Van Parijs naar Praktijk" uitgebracht met daarin de geschatte uitvoeringsmiddelen die medeoverheden nodig hebben voor de periode 2022-2030 voor de uitvoering van het Klimaatakkoord¹⁵.

In de meicirculaire is reeds bekend gemaakt dat vanaf 2023 tot en met 2030 gemeenten en provincies, aanvullend op de reeds eerder toegekende middelen, extra uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid krijgen zodat zij hun uitvoeringskracht kunnen voorzetten en intensiveren. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten is van de toekomstige uitvoeringsmiddelen in de meicirculaire reeds € 74,331 miljoen naar 2022 verschoven. Dat brengt de totale decentralisatie-uitkering voor 2022 op € 112,591 miljoen (exclusief een reservering van het BCF van € 1,740). De verdeling is in de meicirculaire gecommuniceerd (zie paragraaf 3.2-7).

Over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere de VNG, het IPO en het Rijk. In 2024 wordt er een herijking uitgevoerd

¹⁵ 'Van Parijs naar Praktijk', Raadopenbaarbestuur.nl

ten aanzien van de benodigde en beschikbare uitvoeringsmiddelen.

4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 maart jl. is afgesproken de regeling *vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het EMU-saldo* die liep tot en met 2022, met één jaar te verlengen tot en met 2023. Dat betekent dezelfde EMU-norm van -0,4 procent van het bruto binnenlands product (BBP) bij eenzelfde onderverdeling naar overheidslaag. Momenteel ligt deze aangepaste regeling middels een zogenaamde voorhangprocedure in de Tweede Kamer om deze voorgenomen verlenging goed te keuren.¹⁶ Onder voorbehoud van de goedkeuring zal deze regeling in werking treden met ingang van 1 januari 2023. In het najaar van 2022 wordt een eerste overleg over de EMU-saldonorm voor de drie jaren na 2023 ingepland.

In de tot en met 2023 te verlengen regeling wordt het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo bepaald alsmede de uitsplitsing daarvan per bestuurslaag.¹⁷ Om provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het ministerie van BZK in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden. De referentiewaarden voor gemeenten zijn in bijlage 4.4 opgenomen¹⁸ en tot stand gekomen door het totaalbedrag uit de tabel hieronder op basis van de begrotingstotalen over de gemeenten te verdelen.

Tabel 4.4.1: macronorm per bestuurslaag

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	Totaal
Verdeling macronorm 2023 (in % BBP)	0,27	0,08	0,05	0,40
Verdeling macronorm 2023 (x € 1000)	2.683.341	795.064	496.915	3.975.320

Geraamde BBP 2023 (x € 1000) = 993.830.000

Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Het aandeel in openbare lichamen is het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen dat aan de betreffende deelnemende individuele decentrale overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende decentrale overheden.

4.5 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl

De gegevens in de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden (www.findo.nl) worden op regelmatige basis geactualiseerd. Wat betreft de informatie

¹⁶ 'Concept regeling EMU-norm 2023 decentrale overheden', Overheid.nl

¹⁷ 'Regeling van de Staatssecretaris van Financiën van 31 januari 2019, houdende de vaststelling van de gelijkwaardige inspanning van de decentrale overheden inzake het EMU-saldo', Overheid.nl

¹⁸ Deze berekening is gebaseerd op een voorlopige voorspelling van het BBP 2023 uit de Macro Economische Verkenning (MEV) en op de begrotingstotalen 2022 van gemeenten en provincies.

over de uitkeringen uit het gemeentefonds bevat de database de stand meicirculaire 2022. De gegevens uit deze circulaire zullen zo spoedig mogelijk worden verwerkt, zodat u de meest actuele stand kunt raadplegen.

De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, en informatie over de financiële kengetallen zijn bijgewerkt tot en met de jaarrekeningen van 2021 en de begroting van 2022. De originele begrotingen en jaarstukken van gemeenten en provincies tot en met 2019 (jaarrekeningen) en 2021 (begrotingen) zijn aan de website toegevoegd. In het najaar worden de originele jaarrekeningen over 2020 toegevoegd. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van BZK bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden.

4.6 Jaarlijkse weging decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In artikel 13, lid 5, van de Financiële-verhoudingswet wordt bepaald dat jaarlijks, in overleg met de ministers die het aangaat, wordt gezien of een decentralisatie- en/of integratie-uitkering kan worden overgeheveld naar de algemene uitkering.

In de meicirculaire 2022 zijn diverse (onderdelen van) integratie-uitkeringen overgeheveld naar de algemene uitkering. Deze overheveling hing samen met de invoering van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering per 1 januari 2023. Er resteren nog enkele integratie-uitkeringen.

Binnen de IU Voogdij 18+ resteren nog de onderdelen voor 'PC Gesloten jeugdzorg' en 'Academische component Kinder- en Jeugdpsychiatrie' en de reservering voor de compensatieregeling. In overleg met het ministerie van VWS zal gekeken worden hoe hiermee in de toekomst wordt omgegaan.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen (BW), eerder voorzien voor 1 januari 2023, is uitgesteld (zie paragraaf 3.3.4 van deze circulaire). Van de IU participatie blijven de onderdelen WSW en Nieuw begeleiding beschut werk vooralsnog bestaan. In overleg met het ministerie van SZW zal gekeken worden hoe hiermee in de toekomst wordt omgegaan.

Voor de decentralisatie-uitkeringen is in tabel 3.2.2 te zien dat de meeste niet structureel zijn. Omzetting naar integratie-uitkering of algemene uitkering is voor die uitkeringen dan ook niet aan de orde.

Voor de overige (structurele) decentralisatie-uitkeringen geldt dat deze niet aan alle gemeenten worden uitgekeerd en/of nu nog niet kunnen worden verdeeld via de maatstaven van de algemene uitkering. Van de nog niet eerder in een begroting opgenomen decentralisatie-uitkeringen wordt bij ontwerpbegroting 2024 gezien of ze kunnen worden omgezet naar een integratie-uitkering of algemene uitkering.

Bijlagen

Bijlage 1.4 Onderzoeksagenda herijking verdeling gemeentefonds

Onderzoek	Start	Oplevering	Welke gemeenten betrokken
Onderzoek 2022			
Financiële draagkracht	Eerste helft 2022	Uitgevoerd	N.v.t.
Sociaal domein	Eerste helft 2022	Uitgevoerd	N.v.t.
Grootstedelijkheid	Eerste helft 2022	Tweede helft 2022	G4 en 100.000+ gemeenten, onderzoek loopt
Centrumfunctie	Tweede helft 2022	Eerste helft 2023	G4, 100.000+ gemeenten, 'nieuwe' gemeenten, kleine gemeenten
Eenpersoonshuishoudens	Tweede helft 2022	Eerste helft 2023	G4, 100.000+ gemeenten, kleine gemeenten
Overige eigen middelen	Tweede helft 2022	Eerste helft 2023 korte termijn Tweede helft 2023 lange termijn	G4, 100.000+ gemeenten, kleine gemeenten, industriegemeenten, toeristische gemeenten
Onderzoek 2023-2025			
Gemeenten met specifieke kenmerken	Wordt in overleg met de expertgroep nader ingevuld		
Bestuur en ondersteuning	Eerste helft 2023	Tweede helft 2023	G4, 100.000+ gemeenten, kleine gemeenten
Evaluatie van het verdeelmodel	Eerste helft 2024	Begin 2025	G4, 100.000+ gemeenten, kleine gemeenten
Onderzoek 2026 en verder			
Sociaal domein op basis van huishoudkenmerken	Eerste helft 2026	Tweede helft 2026	G4, 100.000+ gemeenten, kleine gemeenten

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023

Tabel 1 Verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand mei 2022	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2022 deze circulaire
onroerendezaakbelasting waarde woningen eigenaren	-0,083763%	-	-0,083763%
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen gebruikers	-0,131452%	-	-0,131452%
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen eigenaren	-0,163111%	-	-0,163111%
inwoners	162,12	0,41	162,53
kernen met 500 of meer adressen	60274,83	-	60274,83
ozb-waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.000.000	380,05	-	380,05
inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	874,26	-	874,26
inwoners ouderen 65 jaar en ouder	100,95	-	100,95
inwoners ouderen 75 t/m 84 jaar	26,49	-	26,49
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79	-	201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44	-	132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62	-	33,62
huishoudens met laag inkomen	30,96	-	30,96
lage inkomens met drempel	852,17	95,75	947,92
bijstandsontvangers	2157,79	-	2157,79
loonkostensubsidie	1957,15	-	1957,15
uitkeringsontvangers	87,11	-	87,11
minderheden	327,61	0,25	327,86
minderheden met drempel	325,13	-	325,13
eenouderhuishoudens	1034,10	-	1034,10
eenpersoonshuishoudens	70,10	11,24	81,34
huishoudens	90,82	-	90,82
klantenpotentieel lokaal	46,12	-	46,12
klantenpotentieel regionaal	31,35	4,54	35,89
leerlingen (V)SO	230,78	-	230,78
leerlingen VO	370,50	-	370,50
achterstandsléerlingen met drempel	2312,25	-	2312,25
extra groei leerlingen VO	220,56	-	220,56
extra groei jongeren	249,86	-	249,86
land	41,11	-	41,11

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Tabel 1 Verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand mei 2022	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2022 deze circulaire
land *bodemfactor gemeente	26,89	-	26,89
binnenwater	38,04	-	38,04
buitenwater	22,97	-	22,97
oppervlakte bebouwing	588,37	-	588,37
oppervlakte bebouwing woonkernen	2.284,96	-	2.284,96
oppervlakte bebouwing buitengebied	1.921,87	-	1.921,87
oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	3.089,49	-	3.089,49
oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	1.525,03	-	1.525,03
woonruimten	57,21	-	57,21
woonruimten * bodemfactor woonkernen	50,79	-	50,79
opp. historische kernen, <40 ha	3.200,28	-	3.200,28
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.928,07	-	6.928,07
opp. historische kernen, >64 ha	15.081,92	-	15.081,92
historische waterwegen	15,58	-	15,58
bewoonde oorden	31,48	-	31,48
bewoonde oorden met historische kernen	85,74	-	85,74
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (a)	6.087.306,96	-	6.087.306,96
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (b)	3.736.019,31	-	3.736.019,31
omgevingsadressendichtheid (oad)	61,56	1,69	63,25
omgevingsadressendichtheid met drempel	23,72	-	23,72
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72	-	11,72
(oeverlengte+2*veen/kleiveengebied)*bf.gemeente*dh.factor	5,82	-	5,82
meerkernigheid	9.113,30	-	9.113,30
meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	14.878,30	-	14.878,30
bedrijven	75,76	-	75,76
vast bedrag voor iedere gemeente	297.526,27	-	297.526,27
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63	-	104.966.340,63
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38	-	64.491.778,38
vast bedrag voor Den Haag	51.477.625,01	-	51.477.625,01
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84	-	30.708.535,84
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11	-	150.164,11

1 Voor Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Tabel 1 Verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand mei 2022	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2022 deze circulaire
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	321,07	-	321,07
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3	-2.135,98	-	-2.135,98
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1.2	-3.351,98	-	-3.351,98
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere hh)	-163,66	-	-163,66
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (hh met kinderen)	-640,34	-	-640,34
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	4.724,49	-	4.724,49
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.671,97	-	1.671,97
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	861,94	-	861,94
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	2.282,88	-	2.282,88
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.351,42	-	1.351,42
wajongeren	866,30	-	866,30
medicijngebruik met drempel	378,69	-	378,69
re-integratie klassiek	367.155,38	-	367.155,38
inwoners jonger dan 65 jaar	4,25	-	4,25
inwoners ouderen 65 t/m 74 jaar	0,19	-	0,19
inwoners ouderen 85 jaar en ouder	0,19	-	0,19
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	16,50	-	16,50
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	65,89	-	65,89
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	115,38	-	115,38
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	129,39	-	129,39
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	517,19	-	517,19
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	903,82	-	903,82
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	118,18	-	118,18
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	472,79	-	472,79
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	827,35	-	827,35
bedden	0,86	-	0,86
uitkeringsfactor	1,813	0,010	1,823

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Tabel 2 Mutaties verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis) ten opzichte van stand 2022 voorjaarsnota

maatstaven	totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participati e	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteu ning	algemene mutaties	ontwikkelin g UB	Overige ontwikkeling
bijstandsontvangers	-14,72	-	-14,72	-	-	-			
doelgroepenregister gemeentel	-2,98	-	-2,98	-	-	-			
éénpersoonshuishoudens	-0,75	-	-	-0,75	-	-			
huishoudens met een laag inko	-6,10	-	-1,01	-2,37	-2,72	-			
inwoners	1,51	1,84	-	-	-	-0,33			
inwoners 75+ met drempel	-6,01	-	-	-6,01	-	-			
jongeren	-0,32	-	-	-	-0,32	-			
kernen	-107,04	-	-	-107,04	-	-			
laag opleidingsniveau met drr	-1,20	-	-	-1,20	-	-			
loonkostensubsidie	-14,72	-	-14,72	-	-	-			
migratieachtergrond	0,46	0,46	-	-	-	-			
regionale centrumfunctie	-0,28	-	-	-0,23	-0,05	-			
omgevingsadressendichtheid	0,03	-	-	-	0,03	-			
uitkeringsfactor	0,022						0,013	0,008	0,001

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Tabel 3 Verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2023	wijzigingen	b.p.e. 2023
	stand	volgens	stand
	mei 2022	deze circulaire	september 2022
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.051,46	-14,72	5.036,74
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.021,82	-2,98	1.018,84
éénpersoonshuishoudens	167,29	-0,75	166,54
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.785,66	-6,10	3.779,56
inwoners	374,61	1,51	376,12
inwoners 75+ met drempel	1.335,40	-6,01	1.329,39
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	566,71	-0,32	566,39
kernen	114.688,34	-107,04	114.581,30
laag opleidingsniveau met drempel	265,57	-1,20	264,37
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.051,46	-14,72	5.036,74
migratieachtergrond	385,98	0,46	386,44
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,64	-0,28	155,36
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,16	0,03	86,19
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied *	7.894,15	-	7.894,15
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Tabel 3 Verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2023 stand mei 2022	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2023 stand september 2022
oppervlak bebouwing woonkern *	6.753,77	-	6.753,77
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2796%	-	-0,2796%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2127%	-	-0,2127%
ozb woningen eigenaren	-0,0857%	-	-0,0857%
vast bedrag	977.596,56	-	977.596,56
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	707.103,84	-	707.103,84
vast bedrag Rotterdam *	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,81	-	11,81
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,285	0,022	1,307

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Tabel 4 Mutaties verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	ontwik- keling UB	overige ontwikkelingen
inwoners	0,41		-	0,46	-0,05		
lage inkomens met drempel	95,75		95,75	-	-		
eenpersoonshuishoudens	11,24		11,24	-	-		
minderheden	0,25		-	0,25	-		
klantenpotentieel regionaal	4,54		4,54	-	-		
omgevingsadressendichtheid (oad)	1,69		1,69	-	-		
uitkeringsfactor	0,010	0,010	0,016			-0,006	0,000

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2022 uitkeringsjaar 2022

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
onroerendezaakbelasting waarde woningen eigenar	-0,083763%	-0,083763%												
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen gel	-0,131452%	-0,131452%												
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen eig	-0,163111%	-0,163111%												
inwoners	162,53	-	7,67	3,99	-	34,02	1,04	0,79	51,81	16,32	-5,47	0,39	51,97	-
kernen met 500 of meer adressen	60.274,83	-	-	-	-	4.756,43	-	-	-	-	-	55.518,40	-	-
ozb-waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.0	380,05	-	-	-	-	-	-	-	-	42,31	-	337,74	-	-
inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	874,26	-	-	19,49	660,52	0,22	182,60	11,43	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 65 jaar en ouder	100,95	-	-	1,95	-	98,56	-	0,44	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 75 t/m 84 jaar	26,49	-	-	0,34	-	26,07	-	0,08	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen	30,96	-	-	2,91	9,58	1,58	-	0,65	-	16,24	-	-	-	-
lage inkomens met drempel	947,92	-	437,39	33,35	55,74	358,62	41,71	7,41	-	-	-	13,70	-	-
bijstandsontvangers	2.157,79	-	1.957,26	59,83	-	127,57	-	13,13	-	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	1.957,15	-	1.957,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uitkeringsontvangers	87,11	-	-	8,44	-1,58	78,37	-	1,88	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens	81,34	-	51,34	-	-	30,00	-	-	-	-	-	-	-	-
minderheden	327,86	-	-	39,46	72,29	58,80	48,35	8,71	-	21,47	-	57,82	20,96	-
minderheden met drempel	325,13	-	-	-	-	-	217,61	-	-	-	-	65,25	42,27	-
eenouderhuishoudens	1.034,10	-	-	48,14	887,65	87,60	-	10,71	-	-	-	-	-	-
huishoudens	90,82	-	-	2,01	-	17,55	-	0,45	70,81	-	-	-	-	-
klantenpotentieel lokaal	46,12	-	-	0,61	-	8,69	-	0,13	34,00	2,02	-	0,67	-	-
klantenpotentieel regionaal	35,89	-	20,75	1,47	0,54	5,21	0,07	0,31	8,80	-0,63	-	2,00	-2,63	-
leerlingen (V)SO	230,78	-	-	-	-	-	230,78	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen VO	370,50	-	-	0,03	-	0,09	370,37	0,01	-	-	-	-	-	-
achterstandsléerlingen met drempel	2.312,25	-	-	-	-	-	2.312,25	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	249,86	-	-	-	-	-	249,86	-	-	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen VO	220,56	-	-	-	-	-	220,56	-	-	-	-	-	-	-
land	41,11	-	-	0,35	-	1,13	8,59	0,08	-	28,12	-2,97	4,79	1,02	-
land *bodemfactor gemeente	26,89	-	-	-	-	-	-	-	-	25,58	1,31	-	-	-
binnenwater	38,04	-	-	0,34	-	1,08	8,56	0,08	-	27,98	-	-	-	-
buitenwater	22,97	-	-	-	-	-	-	-	-	15,28	-	7,69	-	-
oppervlakte bebouwing woonkernen	2.284,96	-	-	-	-	-	-	-	-	2.284,96	-	-	-	-

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Bedragen per eenheid stand septembercircular 2022 uitkeringsjaar 2022

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
oppervlakte bebouwing buitengebied	1.921,87	-	-	-	-	-	-	-	-	1.921,87	-	-	-	-
oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor	3.089,49	-	-	-	-	-	-	-	-	3.089,49	-	-	-	-
oppervlakte bebouwing buitengebied*bodemfactor t	1.525,03	-	-	-	-	-	-	-	-	1.525,03	-	-	-	-
oppervlakte bebouwing	588,37	-	-	-	-	-	-	-	-	460,21	-	128,16	-	-
woonruimten	57,21	-26,74	-	-	-	-	-	-	-	55,81	-63,79	58,66	33,27	-
woonruimten * bodemfactor woonkernen	50,79	-	-	-	-	-	-	-	-	32,15	18,64	-	-	-
opp. historische kernen, <40 ha	3.200,28	-	-	-	-	-	-	-	331,45	2.868,83	-	-	-	-
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.928,07	-	-	-	-	-	-	-	331,25	6.596,82	-	-	-	-
opp. historische kernen, >64 ha	15.081,92	-	-	-	-	-	-	-	331,57	14.750,35	-	-	-	-
historische waterwegen	15,58	-	-	-	-	-	-	-	-	15,58	-	-	-	-
bewoonde oorden	31,48	-	-	-	-	-	-	-	-	13,95	-	-	17,53	-
bewoonde oorden met historische kernen	85,74	-	-	-	-	-	-	-	85,74	-	-	-	-	-
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (a)	6.087.306,96	-	-	-	-	-	-	-	-	6.087.306,96	-	-	-	-
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (b)	3.736.019,31	-	-	-	-	-	-	-	-	3.736.019,31	-	-	-	-
omgevingsadressendichtheid (oad)	63,25	-	7,72	2,58	0,54	-2,85	2,86	0,56	-	39,05	3,02	13,24	-3,47	-
omgevingsadressendichtheid met drempel	23,72	-	-	-	-	-	-	-	-	19,08	-	4,64	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72	-	-	-	-	-	-	-	-	7,25	4,47	-	-	-
(oeverlengte+2*veen/kleiveengebied)*bf.gemeente*c	5,82	-	-	-	-	-	-	-	-	3,60	2,22	-	-	-
meerkernigheid	9.113,30	-	-	352,07	-	1.114,72	4.422,19	80,88	-	-	-	3.143,44	-	-
meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	14.878,30	-	-	-	-	-	-	-	-	14.878,30	-	-	-	-
bedrijven	75,76	-	-	-	-	-	-	-	-	63,52	-	5,70	6,54	-
vast bedrag voor iedere gemeente	297.526,27	34.965,00	-	85,87	4.480,81	9.083,83	-	598,41	-	26.323,27	-	-	221.989,08	-
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.708.535,84
vast bedrag voor Den Haag	51.477.625,01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.477.625,01
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.491.778,38
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	104.966.340,63
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150.164,11
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,62

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2022 uitkeringsjaar 2022

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	321,07	-	-	-	321,07	-	-	-	-	-	-	-	-	-
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3	-2.135,98	-	-	-	-2.135,98	-	-	-	-	-	-	-	-	-
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1.2	-3.351,98	-	-	-	-3.351,98	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere	-163,66	-	-	-	-163,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (hh met kin	-640,34	-	-	-	-640,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	4.724,49	-	-	-	4.724,49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.671,97	-	-	-	1.671,97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	861,94	-	-	-	861,94	-	-	-	-	-	-	-	-	-
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	2.282,88	-	-	-	2.282,88	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.351,42	-	-	-	1.154,91	196,51	-	-	-	-	-	-	-	-
wajongeren	866,30	-	-	-	-	866,30	-	-	-	-	-	-	-	-
medicijngebruik met drempel	378,69	-	-	-	-	378,69	-	-	-	-	-	-	-	-
re-integratie klassiek	367.155,38	-	367.155,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners jonger dan 65 jaar	4,25	-	-	-	-	4,25	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 65 t/m 74 jaar	0,19	-	-	-	-	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 85 jaar en ouder	0,19	-	-	-	-	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	16,50	-	-	-	-	16,50	-	-	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	65,89	-	-	-	-	65,89	-	-	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	115,38	-	-	-	-	115,38	-	-	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	129,39	-	-	-	-	129,39	-	-	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	517,19	-	-	-	-	517,19	-	-	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	903,82	-	-	-	-	903,82	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 ja	118,18	-	-	-	-	118,18	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 ja	472,79	-	-	-	-	472,79	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en c	827,35	-	-	-	-	827,35	-	-	-	-	-	-	-	-
bedden	0,86	-	-	-	-	0,86	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2023

	totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteunin- g	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.036,74	-	5.036,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.018,84	-	1.018,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	166,54	-	-	166,54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.779,56	-	346,09	524,59	2.603,07	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	376,12	130,81	-	-	-	205,51	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.329,39	-	-	1.329,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	566,39	-	-	-	306,04	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.581,30	5.577,41	-	23.670,54	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	264,37	-	-	264,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.036,74	-	5.036,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,44	151,85	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,36	29,07	-	49,99	45,70	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfacto	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,19	17,53	-	-	-26,25	3,65	18,26	-	-	73,00	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.894,15	-	-	-	-	-	-	-	-	7.894,15	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buit	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2022 en 2023 (vervolg)

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2023

	totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteunin g	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, Infrastructuur, cultuur en ruimte en recreatie milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.753,77	-	-	-	-	-	-	-	6.753,77	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2796%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2796%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2127%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2127%
ozb woningen eigenaren	-0,0857%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0857%
vast bedrag	977.596,56	-	-	-	-	527.833,90	-	-	-	399.941,03	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	707.103,84	-	-	-	-	707.103,84	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten *	11,81	-	-	-	-	82,83	56,12	-	-	-65,05	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2022–2027

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2022-2027 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het huidige verdeelmodel	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	29.238.583	33.521.294	34.792.762	35.729.251	37.735.614	36.921.954	
algemene mutaties							
- accres	2.627.665	2.412.629	2.410.752	2.115.747	-2.301.476	1.081.885	mei 2022, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2022 en verder	-126.501	-127.392	-111.257	-30.695	923.999		mei 2020, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2023 en verder		388.788	90.048	44.547	60.060	-82.528	september 2022, § 2.2-1
- opschalingskorting (coalitieakkoord)					-675.000		september 2022, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds	224.448	-440.407					mei 2022, § 2.2-3
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2020)	-96.022						mei 2021, § 2.2-2
- Eenmalige rijksbijdrage					924.000	-924.000	september 2022, § 2.2-4
- onderzoeksagenda CPB	250						september 2017, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-87	-89	-91	-93	-95	-97	mei 2022, § 2.2-4
- groeiopgave Almere	379						mei 2020, § 2.2-4
- bevolkingsdaling		11.245					september 2022, § 2.2-3
- kenniscentrum explosieven WOII				908			mei 2021, § 2.2-5
- volkshuisvestingsfonds		-150.000			150.000		mei 2022, § 2.2-4
- woningbouwimpuls		-100.000			100.000		mei 2022, § 2.2-5
cluster Inkomen en participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU		56.175	1.152	1.047	1.518	11.084	mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU		53.384	2.987	4.857	4.172	14.936	mei 2022, § 2.2-13
- loon- en prijsbijstelling	-245	-238	-251				mei 2019, § 2.2-7
- energietoeslag	1.404.000	-1.404.000					september 2022, § 2.2-5
- IPS Regeling		-10.750	10.750				september 2022, § 2.2-10
- aanvullende pakket re-integratie	-73.698	-14.740					september 2021, § 2.2-9
- gemeentelijk schuldenbeleid		-30.000					september 2021, § 2.2-10
- bijzondere bijstand	5.000	-15.000					september 2021, § 2.2-10
- impuls re-integratie	-4.826	-43.438					september 2021, § 2.2-9
- tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	-260.000						september 2021, § 2.2-8
- uitvoering en implementatie breed offensief	-15.503						september 2021, § 2.2-11
- landelijke structuur interventieteams	2.500						september 2021, § 2.2-12
cluster Maatschappelijke ondersteuning							
- wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	-3.379	-3.343					mei 2019, § 2.2-7
- wmo /huishoudelijke verzorging	1						maart 2018, § 2.2-5
- abonnementstarief Wmo		-3.000					maart 2018, § 2.2-7
- loon- en prijsbijstelling	-147	-185	-261				september 2019, § 2.2-8
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-1.919	-21					september 2022, § 2.2-11
- geen aanspraak op begeleiding			-9.000	-9.000	-9.000		mei 2021, § 2.2-11
- overgangsrecht levenslang			1.157	1.157	1.157	1.158	mei 2022, § 2.2-15
- ambulantisering in de ggz	3.000						september 2019, § 2.2-4
- mobiliteitshulpmiddelen	-2.000	-1.500	-1.000				december 2020, § 2.2-4
- continuïteit van zorg: meerkosten wmo	-20.800						december 2021, § 2.2-5
- extra begeleiding kwetsbare groepen	-37.000						maartbrief 2021, § 2.2-2
- bestrijding eenzaamheid ouderen	-36.500						maartbrief 2021, § 2.2-3
- nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	2.000	1.500	1.000				september 2021, § 2.2-7
- salarislasten zorgdomein	40.000						december 2021, § 2.2-6
- eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)				-95.000			mei 2022, § 2.2-14

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2022-2027 (vervolg)

cluster Samenkracht en burgerparticipatie							
- toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	6.950						september 2021, § 2.2-14
- toezicht voorschoolse educatie	-488						mei 2020, § 2.2-6
- landelijke vreemdelingenvoorzieningen		4.400					september 2022, § 2.2-6
- Asiel (inburgering)	20.000	20.000	-10.000	-30.000			september 2022, § 2.2-7
- buurt- en dorpshuizen	-10.000						september 2021, § 2.2-13
- perspectief jeugd en jongeren	-19.000						maartbrief 2021, § 2.2-5
- jongerenwerk jeugd	-14.000						maartbrief 2021, § 2.2-6
- mentale ondersteuning jeugd	-11.500						maartbrief 2021, § 2.2-7
- activiteiten en ontmoetingen jeugd	-8.000						maartbrief 2021, § 2.2-8
- versterking ondersteuning wijkteams					5.000		december 2021, § 2.2-3
- impuls integraal werken	-30.000	-3.000	-3.000				december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU		76.571	-2.134	-2.370	-1.077	-423	mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)		-10.000	-5.000		-833	-834	mei 2022, § 2.2-19
cluster Jeugd							
- jeugdzorg	1.305.000	140.000	-1.445.000				mei 2022, § 2.2-16
- jeugdhulp m.u.v. Voogdij/18+	-1						maart 2018, § 2.2-3
- loon- en prijsbijstelling	57	-46					september 2019, § 2.2-8-11
- Voogdij 18+: overheveling vanuit IU		736.676					mei 2022, § 2.2-17
- verrekening Voogdij 18+	-7.508						mei 2021, § 2.2-9
- ketensystemen jeugd			338				mei 2018, § 2.2-10
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-959	-37					september 2022, § 2.2-11
- jeugdhulp	-27.800	-291.100					mei 2022, § 2.2-9
- verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	1.700	1.900					mei 2019, § 2.2-16
- compensatieregeling Voogdij/18+	-6.379						mei 2019, § 2.2-8
- aanpak problematiek jeugdzorg	-489.825						mei 2021, § 2.2-7
- continuïteit van zorg: meerkosten jeugd	-26.200						december 2021, § 2.2-5
- salarislasten zorgdomein	40.000						december 2021, § 2.2-6
cluster Cultuur en ontspanning							
- lokale cultuur	-91.600						september 2021, § 2.2-13
cluster Volksgezondheid							
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent	-639	42	42				september 2018, § 2.2-7
- prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	3.048	2.252					mei 2021, § 2.2-14
- Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	2.778						september 2021, § 2.2-15
cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling							
- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)		-1.797					mei 2022, § 2.2-10
- handhaving energielabel C kantoren					-1.343		september 2020, § 2.2-9
- kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	-10.000						december 2021, § 2.2-7
cluster Bestuur en algemene ondersteuning							
- GDI voorzieningen	2.492						december 2021, § 2.2-2
- Bijdrage centrale financiering GDI		-7.583					september 2022, § 2.2-9
- Digid en MijnOverheid	4.215						december 2021, § 2.2-2
- handelsregister		806					mei 2018, § 2.2-15
- gebruik centrale voorzieningen Basisregistratie Personen	20						december 2021, § 2.2-2
- permanente registratie en briefstembureau kiezers buitenland	192	-808					mei 2022, § 2.2-7
- logisch ontwerp GBA	-483						december 2020, § 2.2-11
- Wet Open Overheid (structureel)	21.031	5.258	5.257	5.258	5.258		mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)	24.979					-24.979	mei 2021, § 2.2-18
- raadsledenvergoeding kleine gemeenten	291	9.776					mei 2022, § 2.2-6
- Extra bijdragen BRP en BSN	1.724	1.540					september 2022, § 2.2-8
- Robuust rechtsbeschermingssysteem		2.000					december 2021, § 2.2-3
- systeemleren monitoring		5.000					mei 2022, § 2.2-12
cluster Riolerings & reiniging							
- afvalverwerking	-28.000						maartbrief 2021, § 2.2-4
Algemene uitkering	33.521.294	34.792.762	35.729.251	37.735.614	36.921.954	36.998.156	

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Aa en Hunze	505	20	150	160	188	201
Aalsmeer	350	11	170	150	43	38
Aalten	465	17	130	120	140	131
Achtkarspelen	245	9	160	160	40	40
Alblasserdam	160	8	80	90	20	23
Albrandswaard	675	26	140	130	350	360
Alkmaar	1.075	10	1.180	1.150	295	288
Almelo	1.080	15	600	590	202	246
Almere	1.755	8	2.410	2.390	603	598
Alphen aan den Rijn	1.465	13	860	850	215	213
Alphen-Chaam	110	11	50	30	13	8
Altena	750	13	190	210	48	53
Ameland	40	11	20	20	5	5
Amersfoort	2.070	13	2.170	2.310	543	578
Amstelveen	790	9	3.440	3.440	860	860
Amsterdam	10.825	12	46.000	47.850	11.500	11.963
Apeldoorn	3.580	22	1.520	1.530	1.697	1.739
Arnhem	2.930	18	6.420	6.220	2.224	2.284
Assen	1.630	24	820	850	905	917
Asten	190	11	70	70	18	18
Baarle-Nassau	155	22	20	20	73	67
Baarn	1.110	45	170	170	782	819
Barendrecht	465	10	310	310	78	78
Barneveld	835	14	350	360	88	111
Beek	155	10	80	90	20	23
Beekdaelen	385	11	190	190	48	48
Beemster			40		85	
Beesel	105	8	40	50	10	13
Berg en Dal	875	25	330	320	475	486
Bergeijk	155	8	80	80	20	20
Bergen L	145	11	40	50	10	13
Bergen NH	780	26	120	110	393	409
Bergen op Zoom	1.405	21	410	400	560	593
Berkelland	645	15	220	210	79	109
Bernheze	475	15	140	140	55	84
Best	90	3	160	180	40	45
Beuningen	195	7	150	160	38	40
Beverwijk	435	10	280	300	70	75
Bladel	235	11	80	90	20	23
Blaricum	100	8	50	40	13	10
Bloemendaal	560	24	100	110	221	269
Bodegraven-Reeuwijk	275	8	160	190	40	48
Boekel	305	28	50	40	157	167
Borger-Odoorn	255	10	140	150	35	38
Borne	285	12	150	160	38	40

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Borsele	245	11	90	90	23	23
Boxmeer			170		67	
Boxtel	600	18	230	260	237	220
Breda	2.480	13	7.130	6.920	1.882	1.730
Brielle	300	17	90	90	23	85
Bronckhorst	470	13	130	130	33	33
Brummen	385	18	90	110	124	132
Brunssum	430	16	150	150	98	96
Bunnik	135	9	190	170	48	43
Bunschoten	305	14	130	120	33	35
Buren	155	6	90	90	23	23
Capelle aan den IJssel	600	9	890	840	223	210
Castricum	500	14	250	240	71	73
Coevorden	435	12	170	150	43	38
Cranendonck	255	12	80	80	20	20
Cuijk			190		48	
Culemborg	240	8	240	250	60	63
Dalfsen	245	8	150	150	38	38
Dantumadiel	365	19	100	120	162	140
De Bilt	690	16	540	540	165	241
De Fryske Marren	665	13	300	300	75	75
De Ronde Venen	265	6	250	240	63	60
De Wolden	415	17	130	120	127	116
Delft	1.050	10	15.760	15.040	3.940	3.760
Den Helder	1.290	23	340	320	569	613
Deurne	630	19	150	150	214	230
Deventer	1.325	13	1.980	1.910	502	478
Diemen	265	8	2.650	2.330	663	583
Dijk en Waard	1.040	12		500		125
Dinkelland	410	15	120	100	64	78
Doesburg	110	10	60	70	15	18
Doetinchem	1.280	22	430	440	599	604
Dongen	445	17	130	130	111	122
Dordrecht	1.840	15	1.180	1.160	573	525
Drechterland	210	11	80	90	20	23
Drimmelen	505	18	110	90	173	159
Dronten	305	7	650	610	163	153
Druten	485	25	110	90	244	250
Duiven	195	8	160	150	40	38
Echt-Susteren	670	21	150	150	314	282
Edam-Volendam	345	9	140	150	35	38
Ede	1.780	15	2.120	1.950	586	657
Eemnes	80	8	40	50	10	13
Eemsdelta	700	15	270	250	159	153
Eersel	430	22	90	80	202	184

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Eijsden-Margraten	335	13	160	150	40	38
Eindhoven	2.770	12	13.440	13.200	3.360	3.300
Elburg	385	16	150	150	95	104
Emmen	1.550	14	800	790	289	300
Enkhuizen	265	14	110	110	39	43
Enschede	2.675	17	10.880	10.870	3.265	3.236
Epe	505	15	140	140	71	93
Ermelo	1.315	48	150	160	1.027	989
Etten-Leur	520	12	210	230	53	58
Geertruidenberg	350	16	110	130	117	88
Geldrop-Mierlo	260	6	270	280	68	70
Gemert-Bakel	195	6	130	130	33	33
Gennep	715	41	70	60	510	499
Gilze en Rijen	280	11	140	150	35	38
Goeree-Overflakkee	1.040	20	230	230	392	412
Goes	830	21	230	260	422	372
Goirle	360	15	150	130	98	71
Gooise Meren	625	11	480	470	120	118
Gorinchem	470	12	310	310	78	78
Gouda	1.110	15	1.040	1.020	445	370
Grave			70		141	
Groningen	2.490	11	36.070	35.180	9.018	8.795
Gulpen-Wittem	270	19	60	60	85	95
Haaksbergen	375	15	130	120	89	79
Haarlem	1.810	11	3.020	3.030	755	758
Haarlemmermeer	1.350	8	1.190	1.210	298	303
Halderberge	480	16	120	130	103	100
Hardenberg	880	14	360	370	170	143
Harderwijk	520	11	340	360	85	90
Hardinxveld-Giessendam	205	11	100	100	25	25
Harlingen	250	16	130	130	62	69
Hattem	115	9	80	90	20	23
Heemskerk	605	15	230	220	124	134
Heemstede	595	22	130	150	245	263
Heerde	245	13	90	90	23	23
Heerenveen	715	14	550	500	171	153
Heerhugowaard			360		90	
Heerlen	1.300	15	990	950	416	372
Heeze-Leende	355	22	90	80	166	154
Heiloo	255	10	140	130	35	33
Hellendoorn	630	18	190	190	178	195
Hellevoetsluis	375	9	210	200	53	50
Helmond	535	6	590	610	148	153
Hendrik-Ido-Ambacht	300	9	170	180	43	45
Hengelo	890	11	1.370	1.380	343	345

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Het Hogeland	745	16	340	360	176	190
Heumen	215	13	140	150	35	38
Heusden	450	10	210	220	53	55
Hillegom	310	14	110	120	61	40
Hilvarenbeek	175	11	70	70	18	18
Hilversum	1.185	13	1.200	1.190	300	298
Hoeksche Waard	1.000	11	370	360	93	90
Hof van Twente	485	14	180	190	47	62
Hollands Kroon	370	8	180	190	45	48
Hoogeveen	1.050	19	360	330	337	383
Hoorn	775	10	490	530	123	133
Horst aan de Maas	580	13	160	170	40	45
Houten	400	8	380	380	95	95
Huizen	660	16	220	200	186	160
Hulst	550	20	60	70	196	198
IJsselstein	300	9	240	240	60	60
Kaag en Braassem	175	6	150	160	38	40
Kampen	850	16	540	520	187	244
Kapelle	115	9	50	50	13	13
Katwijk	835	13	420	400	105	100
Kerkrade	880	19	230	260	371	336
Koggenland	305	13	90	80	23	20
Krimpen aan den IJssel	310	11	170	170	43	43
Krimpenerwaard	570	10	300	310	75	78
Laarbeek	245	11	80	100	20	25
Land van Cuijk	1.455	16		520		367
Landerd			60		114	
Landgraaf	825	22	190	210	390	381
Landsmeer	65	6	70	70	18	18
Langedijk			140		35	
Lansingerland	490	8	400	370	100	93
Laren	485	42	30	30	286	338
Leeuwarden	1.740	14	7.090	6.940	1.979	1.790
Leiden	1.140	9	13.860	13.870	3.465	3.468
Leiderdorp	225	8	370	370	93	93
Leidschendam-Voorburg	885	12	920	940	230	235
Lelystad	825	10	660	670	165	168
Leudal	595	17	110	110	196	141
Leusden	375	12	200	190	50	48
Lingewaard	590	13	320	280	80	70
Lisse	120	5	130	100	33	25
Lochem	660	19	150	150	254	240
Loon op Zand	295	12	80	90	20	23
Lopik	135	9	60	50	15	13
Losser	500	22	120	140	244	225

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Maasdriel	220	9	80	70	20	18
Maasgouw	840	35	110	100	538	542
Maashorst	775	13		270		68
Maassluis	245	7	230	230	58	58
Maastricht	1.655	14	13.290	12.670	3.436	3.196
Medemblik	705	16	160	170	166	137
Meerssen	305	16	110	120	69	85
Meierijstad	885	11	330	330	83	83
Meppel	635	18	620	600	315	318
Middelburg	650	13	910	910	253	228
Midden Drenthe	510	15	210	180	137	103
Midden-Delfland	95	5	160	160	40	40
Midden-Groningen	1.150	19	410	430	451	440
Mill en Sint Hubert			40		10	
Moerdijk	345	9	140	150	35	38
Molenlanden	315	7	190	200	48	50
Montferland	410	11	160	170	40	43
Montfoort U	55	4	70	60	18	15
Mook en Middelaar	75	9	60	60	15	15
Neder-Betuwe	265	11	90	80	23	20
Nederweert	200	12	70	70	18	18
Nieuwegein	375	6	700	680	175	170
Nieuwkoop	595	20	110	110	248	229
Nijkerk	355	8	230	230	58	58
Nijmegen	2.310	13	17.390	17.180	4.348	4.295
Nissewaard	870	10	560	570	140	143
Noardeast-Fryslân	630	14	280	290	70	91
Noord-Beveland	100	13	30	30	27	8
Noordenveld	335	11	150	160	38	40
Noordoostpolder	680	14	270	260	82	100
Noordwijk	990	22	260	280	486	464
Nuenen c.a.	135	6	160	150	40	38
Nunspeet	625	22	140	140	260	281
Oegstgeest	435	17	430	410	108	196
Oirschot	275	14	60	60	15	34
Oisterwijk	665	20	180	170	262	271
Oldambt	620	16	230	220	196	158
Oldebroek	235	10	110	110	28	28
Oldenzaal	430	14	240	240	60	64
Olst-Wijhe	395	21	90	100	158	172
Ommen	325	18	110	100	63	102
Oost Gelre	695	23	140	140	350	332
Oosterhout	485	9	330	350	83	88
Ooststellingwerf	635	25	120	110	310	318
Oostzaan	75	8	50	40	13	10

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Opmeer	85	7	30	30	8	8
Opsterland	645	22	190	190	299	293
Oss	860	9	570	600	143	150
Oude IJsselstreek	810	21	180	190	229	329
Ouder-Amstel	135	9	210	230	53	58
Oudewater	130	13	40	40	10	10
Overbetuwe	580	12	310	290	78	73
Papendrecht	190	6	160	180	40	45
Peel en Maas	645	15	140	150	111	88
Pekela	125	10	50	70	13	18
Pijnacker-Nootdorp	700	12	580	580	145	145
Purmerend	1.425	15	530	580	211	331
Putten	325	13	100	110	25	28
Raalte	630	17	190	170	151	161
Reimerswaal	185	8	90	80	23	20
Renkum	920	29	280	260	580	564
Renswoude	10	2	40	30	10	8
Reusel-De Mierden	70	5	50	40	13	10
Rheden	890	20	690	690	521	480
Rhenen	365	18	140	140	135	128
Ridderkerk	510	11	280	280	70	70
Rijssen-Holten	455	12	180	160	45	40
Rijswijk	605	11	880	910	220	228
Roerdalen	245	12	70	70	18	18
Roermond	660	11	490	520	123	130
Roosendaal	1.100	14	520	480	208	183
Rotterdam	9.420	14	29.140	29.300	7.674	7.942
Rozendaal	5	3	20	10	5	3
Rucphen	210	9	60	60	15	15
Schagen	585	12	220	210	55	53
Scherpenzeel	125	12	60	50	15	13
Schiedam	785	10	1.060	1.030	265	258
Schiermonnikoog	0	0	10	10	3	3
Schouwen-Duiveland	350	10	140	140	35	35
's-Gravenhage	8.410	15	18.790	18.990	5.618	5.726
's-Hertogenbosch	2.205	14	3.170	3.250	854	916
Simpelveld	90	9	50	70	13	18
Sint-Anthonis			50		177	
Sint-Michielsgestel	400	13	150	160	54	41
Sittard-Geleen	1.360	15	830	910	372	356
Sliedrecht	915	35	160	160	618	607
Sluis	260	11	60	60	15	15
Smallingerland	1.035	19	480	450	441	397
Soest	480	10	320	330	80	83
Someren	235	12	80	90	20	23

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2022	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2022*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Son en Breugel	245	14	110	100	33	31
Stadskanaal	510	16	140	130	91	115
Staphorst	90	5	70	80	18	20
Stede Broec	215	10	80	100	20	25
Steenbergen	280	12	100	90	25	23
Steenwijkerland	535	12	260	270	65	68
Stein	200	8	110	120	28	30
Stichtse Vecht	545	8	430	440	108	110
Sudwest Fryslan	1.335	15	660	630	292	280
Terneuzen	665	12	190	190	48	48
Terschelling	50	10	370	380	93	95
Texel	290	21	50	50	130	119
Teylingen	420	11	260	270	65	68
Tholen	295	11	90	100	23	25
Tiel	705	17	240	280	170	207
Tilburg	3.805	17	12.710	12.570	3.861	3.934
Tubbergen	200	9	80	80	20	20
Twenterand	370	11	120	120	30	30
Tynaarlo	920	27	210	200	529	510
Tytsjerksteradiel	555	17	240	230	221	179
Uden			240		60	
Uitgeest	50	4	80	90	20	23
Uithoorn	255	8	170	190	43	48
Urk	270	13	100	100	25	25
Utrecht	3.250	9	28.440	28.250	7.110	7.063
Utrechtse Heuvelrug	1.365	27	340	350	817	782
Vaals	135	13	50	90	28	23
Valkenburg aan de Geul	295	18	120	120	171	108
Valkenswaard	360	12	180	150	45	38
Veendam	315	11	180	170	45	43
Veenendaal	775	11	550	540	138	135
Veere	290	13	80	70	47	18
Veldhoven	710	15	290	280	145	165
Velsen	795	12	400	410	100	103
Venlo	1.020	10	1.160	1.140	290	285
Venray	930	21	210	200	369	390
Vijfheerenlanden	785	13	330	340	110	85
Vlaardingen	1.075	14	630	670	240	247
Vlieland	5	4	30	30	8	8
Vlissingen	565	13	820	780	205	195
Voerendaal	100	8	50	60	13	15
Voorschoten	255	10	300	290	75	73
Voorst	725	29	130	110	422	417
Vught	820	26	190	200	405	443
Waadhoeke	665	14	280	300	103	118

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten (vervolg)

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2021	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2021*	Aantal uitwonende studenten 2021**	Aantal uitwonende studenten 2022 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2021****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022
Waalre	105	6	90	90	23	23
Waalwijk	505	10	260	250	65	63
Waddinxveen	265	8	190	200	48	50
Wageningen	710	18	7.480	7.220	2.040	1.979
Wassenaar	355	13	180	180	55	45
Waterland	115	7	90	100	23	25
Weert	720	14	300	320	76	124
Weesp			240		60	
West Betuwe	605	12	180	190	45	48
West Maas en Waal	265	13	100	90	43	24
Westerkwartier	1.070	17	450	460	302	321
Westerveld	540	27	90	90	300	296
Westervoort	160	11	110	100	28	25
Westerwolde	355	13	80	70	40	18
Westland	1.355	12	480	490	120	123
Weststellingwerf	495	19	160	150	201	180
Westvoorne	140	9	50	60	13	15
Wierden	200	8	120	110	30	28
Wijchen	425	10	260	260	65	65
Wijdereen	200	8	110	100	28	25
Wijk bij Duurstede	165	7	130	120	33	30
Winterswijk	520	18	170	150	155	166
Woensdrecht	265	12	50	50	13	13
Woerden	545	10	390	390	98	98
Wormerland	105	6	90	90	23	23
Woudenberg	285	21	100	90	143	122
Zaanstad	1.450	9	1.270	1.320	318	330
Zaltbommel	280	9	130	130	33	33
Zandvoort	335	20	110	120	128	135
Zeewolde	90	4	130	140	33	35
Zeist	2.030	31	1.650	1.650	1.564	1.557
Zevenaar	480	11	250	260	63	65
Zoetermeer	690	5	1.150	1.140	288	285
Zoeterwoude	405	44	80	70	292	298
Zuidplas	510	11	290	290	73	73
Zundert	425	19	90	80	149	146
Zutphen	950	20	430	420	405	406
Zwartewaterland	280	12	100	100	25	25
Zwijndrecht	400	9	290	290	73	73
Zwolle	1.900	15	4.250	4.180	1.167	1.190

* het landelijk gemiddelde per 1000 inwoners is 13,429561. Per gemeente dient het meerdere boven het landelijke gemiddelde te

** Het aantal dient te worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 25%. Bron: CBS, stand 31-12-2020, afgerond op tientallen, definitieve status.

*** het aantal dient te worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 25%. Bron: CBS, stand 31-12-2021, afgerond op tientallen, voorlopige status.

**** inclusief de ophoging aantal personen in zorginstellingen bevoorschotting uitkeringsjaar 2021, stand september 2021 (zie bijlage 2.5.1 septembercircularie 2021).

Bijlage 2.4.2 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf. De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke - uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk. Bij definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor wordt afgerond op vier decimalen.

De uitkeringsfactor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. Mutaties in de algemene uitkering

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt ervoor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Berekening uitkeringsfactoren in constante prijzen

Om gemeenten die hun begroting in constante prijzen willen opstellen te faciliteren, is in de gemeentefondsruubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt.

Op basis van de CEP of de MEV wordt, op de website van de Rijksoverheid een rekentool gepresenteerd om het rekenmodel om te zetten in constante prijzen. Als service worden de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Bijlage 2.4.3 Volumina maatstaven 2022 – 2027

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2022 tot en met 2027.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2022 - huidig model

Maatstaven	2022
onroerendezaakbelasting w oningen	2.027.635.600.000
inw oners	17.590.672
inw oners jongeren jonger dan 18 jaar	3.300.844
lage inkomens met drempel	1.642.133
omgevingsadressendichtheid (oad)	17.116.798
bijstandsontvangers	392.009
medicijngebruik met drempel	2.793.859
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	860.975
klantenpotentieel lokaal	17.590.660
huishoudens	8.401.130
minderheden	1.522.515
w oonruimten	8.305.261
w oonruimten * bodemfactor w oonkernen	9.163.149
eenouderhuishoudens	596.408
klantenpotentieel regionaal	17.590.690
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	129.772
inw oners ouderen 65 jaar en ouder	3.525.453

Tabel 2 Volumina maatstaven 2022-2027 (ramingen september 2022) nieuw model

maatstaven	2023	2024	2025
inw oners	17.650.109	17.759.618	17.866.026
huishoudens met een laag inkomen met regionale centrumfunctie	1.505.255	1.520.439	1.532.960
bijstandsontvangers (nieuw definitie)	17.580.582	17.689.660	17.795.648
jongeren	401.071	413.790	421.149
omgevingsadressendichtheid	3.262.512	3.257.265	3.259.705
oppervlakte bebouw ing w oonkern	17.270.355	17.425.334	17.570.147
WOZ w oningen eigenaar (maal 1000 euro)	95.043	96.009	96.981
migratieachtergrond	2.631.338.501	2.666.757.754	2.700.000.880
landelijke centrumfunctie	2.577.831	2.654.107	2.725.648
inw oners 75+ met drempel	17.580.672	17.689.751	17.795.740
oppervlak bebouw ing w oonkern	477.492	498.017	516.053
éénpersoonshuishoudens	87.213	87.981	88.775
w oonruimten bodemfactor w oonkern	3.206.468	3.254.301	3.291.369
laag opleidingsniveau met drempel	9.217.745	9.300.463	9.377.754
	1.768.498	1.745.568	1.722.639

Tabel 2 vervolg

maatstaven	2026	2027
inwoners	17.969.974	18.069.368
huishoudens met een laag inkomen met regionale centrumfunctie	1.544.922	1.556.282
bijstandsontvangers	17.899.187	17.998.189
jongeren	431.208	441.332
omgevingsadressendichtheid	3.268.975	3.276.229
oppervlak bebouwing woonkern	17.727.903	17.887.119
migratieachtergrond	98.052	99.059
landelijke centrumfunctie	2.795.616	2.863.691
inwoners 75+ met drempel	17.899.279	17.998.282
oppervlakte bebouwing woonkern	532.508	547.782
éénpersoonshuishoudens	89.542	90.285
woonruimten bodemfactor woonkern	3.327.862	3.363.591
laag opleidingsniveau met drempel	9.461.953	9.546.932
	1.699.709	1.676.779

Doorgaans zijn volumina mutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 3 geeft een overzicht van de geraamde procentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2023 tot en met 2027.

Tabel 3 Raming groeifactoren: inwoners en woonruimten 2022-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
inwoners	1,003	1,006	1,006	1,006	1,006
woonruimten	1,009	1,009	1,008	1,009	1,009

Tabel 4 Gewijzigde volumina 2022 ten opzichte van stand meicirculaire 2022

achterstandsleerlingen met drempel	jeugdigen in gezinnen met armoederisico
bedrijven	Jongeren
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	kernen met meer dan 500 adressen
bijstandsontvangers	klantenpotentieel lokaal
eenouderhuishoudens	klantenpotentieel regionaal
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	lage inkomens met drempel
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	leerlingen (V)SO
eenpersoonshuishoudens	leerlingen VO
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	loonkostensubsidie
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	medicijngebruik met drempel
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	minderheden
extra groei jongeren	minderheden met drempel
extra groei leerlingen VO	oeverlengte * bodemfactor gemeente
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (hh met kinderen)	(oeverlengte+2*veen/kleiveengebied)*bf.gemeente*dh.factor
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere hh)	omgevingsadressendichtheid (oad)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	omgevingsadressendichtheid met drempel
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	ouders met langdurig psychisch medicijngebruik
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	OZB-maatstaven
huishoudens	uitkeringsontvangers
huishoudens met laag inkomen	uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	wadden, t/m 2500 inwoners
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	wadden, vanaf 7501 inwoners
inwoners	wajongeren
inwoners jonger dan 65 jaar	woonruimten
inwoners ouderen 65 jaar en ouder	woonruimten * bodemfactor woonkernen
inwoners ouderen 65 t/m 74 jaar	
inwoners ouderen 75 t/m 84 jaar	
inwoners ouderen 85 jaar en ouder	

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Aa en Hunze	507.166	Boxtel	313.765
Aalsmeer	255.328	Breda	1.157.616
Aalten	313.635	Brielle	187.882
Achtkarspelen	324.303	Bronckhorst	569.605
Alblasserdam	179.025	Brummen	267.180
Albrandswaard	223.623	Brunssum	227.644
Alkmaar	759.688	Bunnik	187.466
Almelo	517.724	Bunschoten	214.848
Almere	1.332.053	Buren	355.485
Alphen aan den Rijn	788.952	Capelle aan den IJssel	427.676
Alphen-Chaam	223.803	Castricum	308.056
Altena	583.129	Coevorden	580.914
Ameland	151.441	Cranendonck	258.065
Amersfoort	952.434	Culemborg	250.000
Amstelveen	587.413	Dalfsen	401.091
Amsterdam	4.928.787	Dantumadiel	258.282
Apeldoorn	1.299.699	De Bilt	363.980
Arnhem	1.019.123	De Fryske Marren	725.293
Assen	512.761	De Ronde Venen	409.025
Asten	232.491	De Wolden	443.732
Baarle-Nassau	186.877	Delft	629.634
Baarn	230.382	Den Helder	406.363
Barendrecht	338.456	Deurne	364.824
Barneveld	575.024	Deventer	734.494
Beek	170.841	Diemen	242.952
Beekdaelen	338.612	Dijk en Waard	586.489
Beesel	165.956	Dinkelland	399.863
Berg en Dal	342.544	Doesburg	135.625
Bergeijk	276.381	Doetinchem	455.851
Bergen (L.)	248.444	Dongen	234.964
Bergen (NH.)	329.315	Dordrecht	767.688
Bergen op Zoom	504.909	Drechterland	234.731
Berkelland	581.059	Drimmelen	313.495
Bernheze	329.743	Dronten	660.783
Best	261.878	Drunen	206.499
Beuningen	249.260	Duiven	232.280
Beverwijk	303.077	Echt-Susteren	344.365
Bladel	256.971	Edam-Volendam	314.580
Blaricum	141.808	Ede	1.040.461
Bloemendaal	232.593	Eemnes	149.303
Bodegraven-Reeuwijk	334.775	Eemsdelta	600.101
Boekel	161.320	Eersel	260.362
Borger-Odoorn	506.446	Eijsden-Margraten	285.941
Borne	218.548	Eindhoven	1.390.956
Borsele	342.079	Elburg	259.638

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Emmen	999.059	Hilversum	589.058
Enkhuizen	175.859	Hoeksche Waard	823.551
Enschede	1.050.677	Hof van Twente	484.479
Epe	412.155	Hollands Kroon	718.095
Ermelo	302.208	Hoogeveen	496.532
Etten-Leur	355.145	Hoorn	471.069
Geertruidenberg	208.612	Horst aan de Maas	498.798
Geldrop-Mierlo	307.215	Houten	386.478
Gemert-Bakel	362.461	Huizen	294.316
Gennep	207.782	Hulst	433.284
Gilze en Rijen	275.903	IJsselstein	261.402
Goeree-Overflakkee	622.115	Kaag en Braassem	280.301
Goes	370.290	Kampen	505.540
Goirle	237.488	Kapelle	174.426
Gooise Meren	415.245	Katwijk	433.595
Gorinchem	280.527	Kerkrade	323.741
Gouda	465.906	Koggenland	274.632
Groningen	1.483.198	Krimpen aan den IJssel	225.860
Gulpen-Wittem	220.900	Krimpenerwaard	526.869
Haaksbergen	308.288	Laarbeek	245.976
Haarlem	937.175	Land van Cuijk	915.515
Haarlemmermeer	1.107.397	Landgraaf	284.022
Halderberge	307.791	Landsmeer	150.507
Hardenberg	734.135	Lansingerland	455.630
Harderwijk	361.014	Laren	139.067
Hardinxveld-Giessendam	180.010	Leeuwarden	978.420
Harlingen	175.676	Leiden	734.254
Hatterij	155.071	Leiderdorp	220.112
Heemskerk	298.180	Leidschendam-Voorburg	496.586
Heemstede	217.988	Lelystad	746.406
Heerde	251.626	Leudal	432.974
Heerenveen	541.957	Leusden	289.592
Heerlen	563.264	Lingewaard	376.999
Heeze-Leende	267.109	Lisse	201.908
Heiloo	212.492	Lochem	480.172
Hellendoorn	405.594	Loon op Zand	244.177
Hellevoetsluis	320.804	Lopik	225.503
Helmond	606.647	Losser	295.450
Hendrik-Ido-Ambacht	240.597	Maasdriel	270.942
Hengelo	553.495	Maasgouw	240.770
Het Hogeland	849.012	Maashorst	520.345
Heumen	198.779	Maassluis	251.102
Heusden	388.744	Maastricht	752.090
Hillegom	195.170	Medemblik	435.700
Hilvarenbeek	253.614	Meerssen	191.623

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Meerijstad	697.535	Peel en Maas	472.473
Meppel	307.022	Pekela	183.602
Middelburg	373.343	Pijnacker-Nootdorp	398.512
Midden-Delfland	219.114	Purmerend	645.643
Midden-Drenthe	621.406	Putten	288.031
Midden-Groningen	691.065	Raalte	453.954
Moerdijk	436.492	Reimerswaal	297.870
Molenlanden	499.219	Renkum	278.810
Montferland	371.569	Renswoude	115.541
Montfoort	179.129	Reusel-De Mierden	221.414
Mook en Middelaar	126.456	Rheden	381.061
Neder-Betuwe	261.881	Rhenen	217.245
Nederweert	267.080	Ridderkerk	334.652
Nieuwegein	424.157	Rijssen-Holten	368.215
Nieuwkoop	304.260	Rijswijk	374.663
Nijkerk	371.738	Roerdalen	270.631
Nijmegen	1.046.762	Roermond	438.470
Nissewaard	592.598	Roosendaal	582.979
Noardeast-Fryslân	722.240	Rotterdam	3.686.034
Noord-Beveland	201.790	Rozendaal	106.169
Noordenveld	449.958	Rucphen	258.135
Noordoostpolder	826.854	Schagen	495.186
Noordwijk	359.742	Scherpenzeel	134.403
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	226.199	Schiedam	495.854
Nunspeet	355.531	Schiermonnikoog	116.091
Oegstgeest	205.239	Schouwen-Duiveland	498.730
Oirschot	278.115	's-Gravenhage	3.007.925
Oisterwijk	323.029	's-Hertogenbosch	994.443
Oldambt	518.261	Simpelveld	137.472
Oldebroek	298.650	Sint-Michielsgestel	284.345
Oldenzaal	253.407	Sittard-Geleen	625.818
Olst-Wijhe	288.557	Sliedrecht	213.537
Ommen	362.571	Sluis	497.913
Oost Gelre	341.521	Smallingerland	484.858
Oosterhout	437.005	Soest	360.259
Ooststellingwerf	448.538	Someren	257.132
Oostzaan	128.410	Son en Breugel	186.430
Opmeer	174.492	Stadskanaal	361.913
Opsterland	471.027	Staphorst	305.115
Oss	727.741	Stede Broec	194.996
Oude IJsselstreek	421.118	Steenbergen	355.452
Ouder-Amstel	165.910	Steenwijkerland	619.562
Oudewater	161.873	Stein	216.689
Overbetuwe	436.404	Stichtse Vecht	509.533
Papendrecht	242.124	Súdwest-Fryslân	1.117.059

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Terneuzen	626.796	Waddinxveen	258.320
Terschelling	186.973	Wageningen	305.519
Texel	318.055	Wassenaar	262.934
Teylingen	292.938	Waterland	213.410
Tholen	366.368	Weert	441.750
Tiel	320.305	West Betuwe	575.109
Tilburg	1.362.523	West Maas en Waal	252.286
Tubbergen	340.761	Westerkwartier	803.715
Twenterand	358.387	Westerveld	480.418
Tynaarlo	401.467	Westervoort	150.640
Tytsjerksteradiel	398.698	Westerwolde	511.914
Uitgeest	157.116	Westland	735.478
Uithoorn	245.870	Weststellingwerf	448.094
Urk	191.105	Westvoorne	202.521
Utrecht	2.033.112	Wierden	298.809
Utrechtse Heuvelrug	471.285	Wijchen	352.704
Vaals	144.797	Wijdmeren	245.244
Valkenburg aan de Geul	190.246	Wijk bij Duurstede	242.395
Valkenswaard	288.313	Winterswijk	371.018
Veendam	292.441	Woensdrecht	282.222
Veenendaal	435.952	Woerden	437.910
Veere	327.455	Wormerland	193.188
Veldhoven	337.266	Woudenberg	178.211
Velsen	469.421	Zaanstad	957.466
Venlo	730.855	Zaltbommel	307.936
Venray	475.064	Zandvoort	189.869
Vijfheerenlanden	532.568	Zeewolde	463.178
Vlaardingen	473.738	Zeist	459.964
Vlieland	115.914	Zevenaar	399.307
Vlissingen	333.814	Zoetermeer	751.498
Voerendaal	165.130	Zoeterwoude	137.479
Voorschoten	210.206	Zuidplas	366.751
Voorst	332.411	Zundert	315.699
Vught	296.682	Zutphen	360.544
Waadhoeke	624.336	Zwartewaterland	276.545
Waalre	181.714	Zwijndrecht	319.158
Waalwijk	392.198	Zwolle	862.601
		Totaal	150.938.000

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Aa en Hunze	83.179	33.829	33.856	33.856	33.601
Aalsmeer	41.876	17.031	17.045	17.045	16.916
Aalten	51.439	20.920	20.937	20.937	20.779
Achtkarspelen	53.188	21.632	21.649	21.649	21.486
Alblasserdam	29.361	11.941	11.951	11.951	11.861
Albrandswaard	36.676	14.916	14.928	14.928	14.816
Alkmaar	124.595	50.673	50.714	50.714	50.331
Almelo	84.911	34.534	34.561	34.561	34.300
Almere	218.467	88.852	88.922	88.922	88.252
Alphen aan den Rijn	129.394	52.625	52.667	52.667	52.270
Alphen-Chaam	36.705	14.928	14.940	14.940	14.828
Altena	95.638	38.896	38.927	38.927	38.634
Ameland	24.838	10.102	10.110	10.110	10.033
Amersfoort	156.207	63.530	63.581	63.581	63.101
Amstelveen	96.340	39.182	39.213	39.213	38.918
Amsterdam	808.359	328.764	329.026	329.026	326.544
Apeldoorn	213.161	86.694	86.763	86.763	86.108
Arnhem	167.144	67.978	68.032	68.032	67.519
Assen	84.097	34.203	34.230	34.230	33.972
Asten	38.130	15.508	15.520	15.520	15.403
Baarle-Nassau	30.649	12.465	12.475	12.475	12.381
Baarn	37.784	15.367	15.379	15.379	15.263
Barendrecht	55.509	22.576	22.594	22.594	22.424
Barneveld	94.308	38.356	38.386	38.386	38.097
Beek	28.019	11.396	11.405	11.405	11.319
Beekdaelen	55.535	22.586	22.604	22.604	22.434
Beesel	27.218	11.070	11.079	11.079	10.995
Berg en Dal	56.180	22.849	22.867	22.867	22.694
Bergeijk	45.329	18.435	18.450	18.450	18.311
Bergen (L.)	40.747	16.572	16.585	16.585	16.460
Bergen (NH.)	54.010	21.966	21.984	21.984	21.818
Bergen op Zoom	82.809	33.679	33.706	33.706	33.451
Berkelland	95.298	38.758	38.789	38.789	38.497
Bernheze	54.080	21.995	22.012	22.012	21.846
Best	42.950	17.468	17.482	17.482	17.350
Beuningen	40.881	16.626	16.640	16.640	16.514
Beverwijk	49.707	20.216	20.232	20.232	20.080
Bladel	42.145	17.141	17.154	17.154	17.025
Blaricum	23.258	9.459	9.467	9.467	9.395
Bloemendaal	38.147	15.515	15.527	15.527	15.410
Bodegraven-Reeuwijk	54.906	22.330	22.348	22.348	22.180
Boekel	26.458	10.760	10.769	10.769	10.688
Borger-Odoorn	83.061	33.781	33.808	33.808	33.553
Borne	35.844	14.578	14.589	14.589	14.479
Borsele	56.104	22.818	22.836	22.836	22.664

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Boxtel	51.460	20.929	20.946	20.946	20.788
Breda	189.858	77.216	77.278	77.278	76.695
Brielle	30.814	12.532	12.542	12.542	12.448
Bronckhorst	93.420	37.994	38.025	38.025	37.738
Brummen	43.820	17.822	17.836	17.836	17.701
Brunssum	37.335	15.185	15.197	15.197	15.082
Bunnik	30.746	12.505	12.514	12.514	12.420
Bunschoten	35.237	14.331	14.342	14.342	14.234
Buren	58.302	23.712	23.731	23.731	23.552
Capelle aan den IJssel	70.142	28.527	28.550	28.550	28.335
Castricum	50.524	20.548	20.565	20.565	20.409
Coevorden	95.274	38.749	38.779	38.779	38.487
Cranendonck	42.325	17.214	17.227	17.227	17.097
Culemborg	41.002	16.676	16.689	16.689	16.563
Dalfsen	65.782	26.754	26.775	26.775	26.573
Dantumadiel	42.360	17.228	17.242	17.242	17.112
De Bilt	59.696	24.279	24.298	24.298	24.115
De Fryske Marren	118.954	48.379	48.418	48.418	48.052
De Ronde Venen	67.083	27.283	27.305	27.305	27.099
De Wolden	72.775	29.598	29.622	29.622	29.398
Delft	103.265	41.998	42.032	42.032	41.715
Den Helder	66.647	27.106	27.127	27.127	26.922
Deurne	59.834	24.335	24.354	24.354	24.170
Deventer	120.463	48.993	49.032	49.032	48.662
Diemen	39.846	16.206	16.219	16.219	16.096
Dijk en Waard	96.189	39.120	39.152	39.152	38.856
Dinkelland	65.581	26.672	26.693	26.693	26.492
Doesburg	22.244	9.047	9.054	9.054	8.985
Doetinchem	74.763	30.407	30.431	30.431	30.201
Dongen	38.536	15.673	15.685	15.685	15.567
Dordrecht	125.907	51.207	51.248	51.248	50.861
Drechterland	38.498	15.657	15.670	15.670	15.552
Drimmelen	51.416	20.911	20.928	20.928	20.770
Dronten	108.373	44.076	44.111	44.111	43.778
Druten	33.868	13.774	13.785	13.785	13.681
Duiven	38.096	15.494	15.506	15.506	15.389
Echt-Susteren	56.479	22.970	22.988	22.988	22.815
Edam-Volendam	51.594	20.983	21.000	21.000	20.842
Ede	170.644	69.402	69.457	69.457	68.933
Eemnes	24.487	9.959	9.967	9.967	9.892
Eemsdelta	98.421	40.028	40.060	40.060	39.758
Eersel	42.701	17.367	17.381	17.381	17.250
Eijsden-Margraten	46.897	19.073	19.088	19.088	18.944
Eindhoven	228.128	92.781	92.855	92.855	92.154
Elburg	42.583	17.319	17.332	17.332	17.202

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Emmen	163.853	66.640	66.693	66.693	66.190
Enkhuizen	28.842	11.730	11.740	11.740	11.651
Enschede	172.319	70.083	70.139	70.139	69.610
Epe	67.597	27.492	27.514	27.514	27.306
Ermelo	49.564	20.158	20.174	20.174	20.022
Etten-Leur	58.247	23.689	23.708	23.708	23.529
Geertruidenberg	34.214	13.915	13.926	13.926	13.821
Geldrop-Mierlo	50.386	20.492	20.508	20.508	20.354
Gemert-Bakel	59.446	24.177	24.196	24.196	24.014
Gennep	34.078	13.860	13.871	13.871	13.766
Gilze en Rijen	45.250	18.404	18.418	18.418	18.279
Goeree-Overflakkee	102.032	41.497	41.530	41.530	41.217
Goes	60.730	24.699	24.719	24.719	24.533
Goirle	38.950	15.841	15.854	15.854	15.734
Gooise Meren	68.103	27.698	27.720	27.720	27.511
Gorinchem	46.009	18.712	18.727	18.727	18.586
Gouda	76.412	31.077	31.102	31.102	30.867
Groningen	243.256	98.934	99.012	99.012	98.265
Gulpen-Wittem	36.229	14.735	14.746	14.746	14.635
Haaksbergen	50.562	20.564	20.580	20.580	20.425
Haarlem	153.704	62.512	62.562	62.562	62.090
Haarlemmermeer	181.622	73.867	73.925	73.925	73.368
Halderberge	50.480	20.531	20.547	20.547	20.392
Hardenberg	120.404	48.969	49.008	49.008	48.638
Harderwijk	59.209	24.081	24.100	24.100	23.918
Hardinxveld-Giessendam	29.523	12.007	12.017	12.017	11.926
Harlingen	28.812	11.718	11.727	11.727	11.639
Hattem	25.433	10.344	10.352	10.352	10.274
Heemskerk	48.904	19.889	19.905	19.905	19.755
Heemstede	35.752	14.540	14.552	14.552	14.442
Heerde	41.269	16.784	16.798	16.798	16.671
Heerenveen	88.885	36.150	36.179	36.179	35.906
Heerlen	92.380	37.571	37.601	37.601	37.318
Heeze-Leende	43.808	17.817	17.831	17.831	17.697
Heiloo	34.850	14.174	14.185	14.185	14.078
Hellendoorn	66.520	27.054	27.076	27.076	26.872
Hellevoetsluis	52.614	21.399	21.416	21.416	21.254
Helmond	99.495	40.465	40.497	40.497	40.192
Hendrik-Ido-Ambacht	39.460	16.049	16.061	16.061	15.940
Hengelo	90.777	36.920	36.949	36.949	36.670
Het Hogeland	139.245	56.632	56.677	56.677	56.249
Heumen	32.601	13.259	13.270	13.270	13.170
Heusden	63.757	25.930	25.951	25.951	25.755
Hillegom	32.009	13.018	13.029	13.029	12.930
Hilvarenbeek	41.595	16.917	16.930	16.930	16.803

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Hilversum	96.610	39.292	39.323	39.323	39.026
Hoeksche Waard	135.069	54.933	54.977	54.977	54.562
Hof van Twente	79.458	32.316	32.342	32.342	32.098
Hollands Kroon	117.773	47.899	47.937	47.937	47.575
Hoogeveen	81.435	33.120	33.146	33.146	32.896
Hoorn	77.259	31.422	31.447	31.447	31.209
Horst aan de Maas	81.807	33.271	33.298	33.298	33.047
Houten	63.385	25.779	25.800	25.800	25.605
Huizen	48.270	19.632	19.647	19.647	19.499
Hulst	71.062	28.901	28.924	28.924	28.706
IJsselstein	42.872	17.436	17.450	17.450	17.318
Kaag en Braassem	45.971	18.697	18.712	18.712	18.571
Kampen	82.912	33.721	33.748	33.748	33.493
Kapelle	28.607	11.635	11.644	11.644	11.556
Katwijk	71.113	28.922	28.945	28.945	28.727
Kerkrade	53.096	21.594	21.612	21.612	21.449
Koggenland	45.042	18.319	18.333	18.333	18.195
Krimpen aan den IJssel	37.043	15.065	15.077	15.077	14.964
Krimpenerwaard	86.411	35.144	35.172	35.172	34.906
Laarbeek	40.342	16.407	16.420	16.420	16.297
Land van Cuijk	150.152	61.068	61.116	61.116	60.655
Landgraaf	46.582	18.945	18.960	18.960	18.817
Landsmeer	24.684	10.039	10.047	10.047	9.971
Lansingerland	74.727	30.392	30.416	30.416	30.187
Laren	22.808	9.276	9.284	9.284	9.213
Leeuwarden	160.468	65.263	65.315	65.315	64.823
Leiden	120.423	48.977	49.016	49.016	48.646
Leiderdorp	36.100	14.682	14.694	14.694	14.583
Leidschendam-Voorburg	81.444	33.124	33.150	33.150	32.900
Lelystad	122.416	49.787	49.827	49.827	49.451
Leudal	71.011	28.881	28.904	28.904	28.686
Leusden	47.495	19.317	19.332	19.332	19.186
Lingewaard	61.831	25.147	25.167	25.167	24.977
Lisse	33.114	13.468	13.479	13.479	13.377
Lochem	78.752	32.029	32.054	32.054	31.813
Loon op Zand	40.047	16.287	16.300	16.300	16.177
Lopik	36.984	15.042	15.054	15.054	14.940
Losser	48.456	19.707	19.723	19.723	19.574
Maasdriel	44.437	18.073	18.087	18.087	17.951
Maasgouw	39.488	16.060	16.073	16.073	15.952
Maashorst	85.341	34.709	34.736	34.736	34.474
Maassluis	41.183	16.749	16.763	16.763	16.636
Maastricht	123.349	50.167	50.206	50.206	49.828
Medemblik	71.458	29.062	29.086	29.086	28.866
Meerssen	31.428	12.782	12.792	12.792	12.695

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Meerijstad	114.401	46.528	46.565	46.565	46.213
Meppel	50.354	20.479	20.495	20.495	20.341
Middelburg	61.231	24.903	24.923	24.923	24.735
Midden-Delfland	35.936	14.616	14.627	14.627	14.517
Midden-Drenthe	101.915	41.450	41.483	41.483	41.170
Midden-Groningen	113.340	46.096	46.133	46.133	45.785
Moerdijk	71.588	29.115	29.138	29.138	28.919
Molenlanden	81.876	33.299	33.326	33.326	33.074
Montferland	60.940	24.785	24.804	24.804	24.617
Montfoort	29.378	11.948	11.958	11.958	11.868
Mook en Middelaar	20.740	8.435	8.442	8.442	8.378
Neder-Betuwe	42.951	17.468	17.482	17.482	17.350
Nederweert	43.803	17.815	17.829	17.829	17.695
Nieuwegein	69.565	28.292	28.315	28.315	28.101
Nieuwkoop	49.901	20.295	20.311	20.311	20.158
Nijkerk	60.968	24.796	24.816	24.816	24.629
Nijmegen	171.677	69.822	69.878	69.878	69.350
Nissewaard	97.191	39.528	39.559	39.559	39.261
Noardeast-Fryslân	118.453	48.175	48.214	48.214	47.850
Noord-Beveland	33.095	13.460	13.471	13.471	13.369
Noordenveld	73.797	30.013	30.037	30.037	29.811
Noordoostpolder	135.610	55.154	55.197	55.197	54.781
Noordwijk	59.001	23.996	24.015	24.015	23.834
Nuenen, Gerwen en Nieuwen	37.098	15.088	15.100	15.100	14.986
Nunspeet	58.310	23.715	23.734	23.734	23.555
Oegstgeest	33.661	13.690	13.701	13.701	13.598
Oirschot	45.613	18.551	18.566	18.566	18.426
Oisterwijk	52.979	21.547	21.564	21.564	21.401
Oldambt	84.999	34.569	34.597	34.597	34.336
Oldebroek	48.981	19.921	19.937	19.937	19.786
Oldenzaal	41.561	16.903	16.916	16.916	16.789
Olst-Wijhe	47.326	19.248	19.263	19.263	19.118
Ommen	59.464	24.185	24.204	24.204	24.021
Oost Gelre	56.012	22.780	22.799	22.799	22.627
Oosterhout	71.672	29.149	29.173	29.173	28.953
Ooststellingwerf	73.564	29.919	29.943	29.943	29.717
Oostzaan	21.060	8.565	8.572	8.572	8.507
Opmeer	28.618	11.639	11.648	11.648	11.560
Opsterland	77.252	31.419	31.444	31.444	31.207
Oss	119.355	48.542	48.581	48.581	48.215
Oude IJsselstreek	69.067	28.090	28.112	28.112	27.900
Ouder-Amstel	27.211	11.067	11.075	11.075	10.992
Oudewater	26.548	10.797	10.806	10.806	10.724
Overbetuwe	71.574	29.109	29.133	29.133	28.913
Papendrecht	39.710	16.150	16.163	16.163	16.041

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Peel en Maas	77.489	31.515	31.540	31.540	31.302
Pekela	30.112	12.247	12.256	12.256	12.164
Pijnacker-Nootdorp	65.359	26.582	26.603	26.603	26.402
Purmerend	105.890	43.066	43.100	43.100	42.775
Putten	47.239	19.213	19.228	19.228	19.083
Raalte	74.452	30.280	30.304	30.304	30.076
Reimerswaal	48.853	19.869	19.885	19.885	19.735
Renkum	45.727	18.597	18.612	18.612	18.472
Renswoude	18.950	7.707	7.713	7.713	7.655
Reusel-De Mierden	36.314	14.769	14.781	14.781	14.669
Rheden	62.497	25.418	25.438	25.438	25.246
Rhenen	35.630	14.491	14.502	14.502	14.393
Ridderkerk	54.885	22.322	22.340	22.340	22.171
Rijssen-Holten	60.390	24.561	24.581	24.581	24.395
Rijswijk	61.448	24.991	25.011	25.011	24.822
Roerdalen	44.386	18.052	18.066	18.066	17.930
Roermond	71.912	29.247	29.270	29.270	29.050
Roosendaal	95.613	38.886	38.917	38.917	38.624
Rotterdam	604.538	245.869	246.064	246.064	244.208
Rozendaal	17.413	7.082	7.087	7.087	7.034
Rucphen	42.336	17.218	17.232	17.232	17.102
Schagen	81.214	33.030	33.057	33.057	32.807
Scherpenzeel	22.043	8.965	8.972	8.972	8.904
Schiedam	81.324	33.075	33.101	33.101	32.852
Schiermonnikoog	19.040	7.744	7.750	7.750	7.691
Schouwen-Duiveland	81.796	33.267	33.293	33.293	33.042
's-Gravenhage	493.323	200.637	200.797	200.797	199.282
's-Hertogenbosch	163.096	66.332	66.385	66.385	65.884
Simpelveld	22.546	9.170	9.177	9.177	9.108
Sint-Michielsgestel	46.635	18.967	18.982	18.982	18.839
Sittard-Geleen	102.639	41.744	41.777	41.777	41.462
Sliedrecht	35.022	14.244	14.255	14.255	14.147
Sluis	81.662	33.212	33.239	33.239	32.988
Smallingerland	79.520	32.341	32.367	32.367	32.123
Soest	59.085	24.030	24.049	24.049	23.868
Someren	42.172	17.151	17.165	17.165	17.036
Son en Breugel	30.576	12.435	12.445	12.445	12.351
Stadskanaal	59.357	24.141	24.160	24.160	23.978
Staphorst	50.041	20.352	20.368	20.368	20.215
Stede Broec	31.981	13.007	13.017	13.017	12.919
Steenbergen	58.297	23.710	23.728	23.728	23.550
Steenwijkerland	101.613	41.327	41.359	41.359	41.047
Stein	35.539	14.454	14.465	14.465	14.356
Stichtse Vecht	83.567	33.987	34.014	34.014	33.758
Súdwest-Fryslân	183.206	74.511	74.570	74.570	74.008

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Terneuzen	102.799	41.809	41.842	41.842	41.527
Terschelling	30.665	12.472	12.482	12.482	12.387
Texel	52.163	21.215	21.232	21.232	21.072
Teylingen	48.044	19.540	19.555	19.555	19.408
Tholen	60.087	24.438	24.457	24.457	24.273
Tiel	52.533	21.365	21.382	21.382	21.221
Tilburg	223.464	90.884	90.956	90.956	90.270
Tubbergen	55.887	22.730	22.748	22.748	22.576
Twenterand	58.778	23.905	23.924	23.924	23.744
Tynaarlo	65.844	26.779	26.800	26.800	26.598
Tytsjerksteradiel	65.390	26.594	26.615	26.615	26.415
Uitgeest	25.768	10.480	10.488	10.488	10.409
Uithoorn	40.325	16.400	16.413	16.413	16.289
Urk	31.343	12.747	12.757	12.757	12.661
Utrecht	333.446	135.614	135.722	135.722	134.699
Utrechtse Heuvelrug	77.294	31.436	31.461	31.461	31.224
Vaals	23.748	9.658	9.666	9.666	9.593
Valkenburg aan de Geul	31.202	12.690	12.700	12.700	12.604
Valkenswaard	47.286	19.231	19.247	19.247	19.101
Veendam	47.963	19.507	19.522	19.522	19.375
Veenendaal	71.500	29.079	29.102	29.102	28.883
Veere	53.705	21.842	21.860	21.860	21.695
Veldhoven	55.314	22.497	22.514	22.514	22.345
Velsen	76.989	31.312	31.337	31.337	31.100
Venlo	119.866	48.750	48.789	48.789	48.421
Venray	77.914	31.688	31.713	31.713	31.474
Vijfheerenlanden	87.345	35.524	35.552	35.552	35.284
Vlaardingen	77.697	31.600	31.625	31.625	31.386
Vlieland	19.011	7.732	7.738	7.738	7.680
Vlissingen	54.748	22.266	22.284	22.284	22.116
Voerendaal	27.083	11.015	11.023	11.023	10.940
Voorschoten	34.475	14.021	14.032	14.032	13.927
Voorst	54.518	22.173	22.190	22.190	22.023
Vught	48.658	19.790	19.805	19.805	19.656
Waadhoeke	102.396	41.645	41.678	41.678	41.364
Waalre	29.803	12.121	12.130	12.130	12.039
Waalwijk	64.324	26.161	26.182	26.182	25.984
Waddinxveen	42.366	17.231	17.244	17.244	17.114
Wageningen	50.108	20.379	20.395	20.395	20.241
Wassenaar	43.123	17.538	17.552	17.552	17.420
Waterland	35.001	14.235	14.246	14.246	14.139
Weert	72.450	29.466	29.489	29.489	29.267
West Betuwe	94.322	38.361	38.392	38.392	38.102
West Maas en Waal	41.377	16.828	16.842	16.842	16.715
Westerkwartier	131.816	53.610	53.653	53.653	53.248

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Westerveld	78.792	32.045	32.071	32.071	31.829
Westervoort	24.706	10.048	10.056	10.056	9.980
Westerwolde	83.958	34.146	34.173	34.173	33.916
Westland	120.624	49.058	49.097	49.097	48.727
Weststellingwerf	73.491	29.889	29.913	29.913	29.687
Westvoorne	33.215	13.509	13.519	13.519	13.418
Wierden	49.007	19.931	19.947	19.947	19.797
Wijchen	57.846	23.526	23.545	23.545	23.368
Wijdemeren	40.222	16.358	16.371	16.371	16.248
Wijk bij Duurstede	39.755	16.168	16.181	16.181	16.059
Winterswijk	60.850	24.748	24.768	24.768	24.581
Woensdrecht	46.287	18.825	18.840	18.840	18.698
Woerden	71.821	29.210	29.233	29.233	29.013
Wormerland	31.684	12.886	12.896	12.896	12.799
Woudenberg	29.228	11.887	11.897	11.897	11.807
Zaanstad	157.032	63.866	63.917	63.917	63.434
Zaltbommel	50.504	20.540	20.557	20.557	20.401
Zandvoort	31.140	12.665	12.675	12.675	12.579
Zeewolde	75.965	30.895	30.920	30.920	30.687
Zeist	75.438	30.681	30.705	30.705	30.474
Zevenaar	65.489	26.635	26.656	26.656	26.455
Zoetermeer	123.251	50.127	50.167	50.167	49.788
Zoeterwoude	22.548	9.170	9.178	9.178	9.108
Zuidplas	60.150	24.463	24.483	24.483	24.298
Zundert	51.777	21.058	21.075	21.075	20.916
Zutphen	59.132	24.049	24.068	24.068	23.887
Zwartewaterland	45.356	18.446	18.461	18.461	18.322
Zwijndrecht	52.344	21.289	21.306	21.306	21.145
Zwolle	141.473	57.538	57.584	57.584	57.149
Totaal	24.755.008	10.067.991	10.075.998	10.075.998	10.000.004

Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)

Mutaties decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Aa en Hunze	432	Boxtel	328
Aalsmeer	308	Breda	1.952
Aalten	311	Brielle	165
Achtkarspelen	410	Bronckhorst	453
Alblasserdam	228	Brummen	229
Albrandswaard	254	Brunssum	310
Alkmaar	1.153	Bunnik	151
Almelo	912	Bunschoten	217
Almere	2.553	Buren	365
Alphen aan den Rijn	1.118	Capelle aan den IJssel	776
Alphen-Chaam	128	Castricum	329
Altena	655	Coevorden	536
Ameland	53	Cranendonck	237
Amersfoort	1.755	Culemborg	309
Amstelveen	815	Dalfsen	311
Amsterdam	10.997	Dantumadiel	271
Apeldoorn	1.756	De Bilt	457
Arnhem	2.022	De Fryske Marren	787
Assen	821	De Ronde Venen	521
Asten	161	De Wolden	341
Baarle-Nassau	90	Delft	1.047
Baarn	251	Den Helder	623
Barendrecht	513	Deurne	322
Barneveld	714	Deventer	1.164
Beek	157	Diemen	263
Beekdaelen	375	Dijk en Waard	877
Beesel	139	Dinkelland	304
Berg en Dal	394	Doesburg	132
Bergeijk	212	Doetinchem	616
Bergen (L.)	181	Dongen	244
Bergen (NH.)	262	Dordrecht	1.402
Bergen op Zoom	737	Drechterland	234
Berkelland	540	Drimmelen	256
Bernheze	326	Dronten	494
Best	294	Druten	210
Beuningen	285	Duiven	297
Beverwijk	438	Echt-Susteren	324
Bladel	218	Edam-Volendam	396
Blaricum	99	Ede	1.337
Bloemendaal	235	Eemnes	102
Bodegraven-Reeuwijk	414	Eemsdelta	696
Boekel	131	Eersel	222
Borger-Odoorn	460	Eijsden-Margraten	312
Borne	233	Eindhoven	2.375
Borsele	323	Elburg	270

**Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)
(vervolg)**

Mutaties decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Emmen	1.437	Hilversum	933
Enkhuizen	186	Hoeksche Waard	904
Enschede	2.093	Hof van Twente	364
Epe	359	Hollands Kroon	616
Ermelo	286	Hoogeveen	698
Etten-Leur	422	Hoorn	770
Geertruidenberg	214	Horst aan de Maas	465
Geldrop-Mierlo	389	Houten	567
Gemert-Bakel	332	Huizen	430
Gennep	189	Hulst	315
Gilze en Rijen	295	IJsselstein	365
Goeree-Overflakkee	577	Kaag en Braassem	321
Goes	384	Kampen	611
Goirle	231	Kapelle	135
Gooise Meren	635	Katwijk	675
Gorinchem	377	Kerkrade	518
Gouda	783	Koggenland	313
Groningen	3.002	Krimpen aan den IJssel	293
Gulpen-Wittem	221	Krimpenerwaard	662
Haaksbergen	268	Laarbeek	234
Haarlem	1.588	Land van Cuijk	1.001
Haarlemmermeer	1.685	Landgraaf	374
Halderberge	313	Landsmeer	130
Hardenberg	758	Lansingerland	665
Harderwijk	498	Laren	94
Hardinxveld-Giessendam	193	Leeuwarden	1.726
Harlingen	198	Leiden	1.247
Hattem	122	Leiderdorp	268
Heemskerk	403	Leidschendam-Voorburg	765
Heemstede	244	Lelystad	965
Heerde	208	Leudal	402
Heerenveen	705	Leusden	287
Heerlen	1.121	Lingewaard	456
Heeze-Leende	167	Lisse	215
Heiloo	213	Lochem	396
Hellendoorn	384	Loon op Zand	229
Hellevoetsluis	396	Lopik	220
Helmond	1.071	Losser	256
Hendrik-Ido-Ambacht	301	Maasdriel	300
Hengelo	929	Maasgouw	237
Het Hogeland	759	Maashorst	608
Heumen	182	Maassluis	335
Heusden	424	Maastricht	1.210
Hillegom	196	Medemblik	548
Hilvarenbeek	177	Meerssen	195

**Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)
(vervolg)**

Mutaties decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Meerijstad	812	Peel en Maas	474
Meppel	385	Pekela	174
Middelburg	547	Pijnacker-Nootdorp	606
Midden-Delfland	238	Purmerend	889
Midden-Drenthe	490	Putten	267
Midden-Groningen	852	Raalte	414
Moerdijk	456	Reimerswaal	306
Molenlanden	608	Renkum	322
Montferland	385	Renswoude	59
Montfoort	159	Reusel-De Mierden	153
Mook en Middelaar	92	Rheden	469
Neder-Betuwe	317	Rhenen	239
Nederweert	177	Ridderkerk	400
Nieuwegein	596	Rijssen-Holten	443
Nieuwkoop	324	Rijswijk	475
Nijkerk	452	Roerdalen	231
Nijmegen	2.079	Roermond	661
Nissewaard	926	Roosendaal	825
Noardeast-Fryslân	749	Rotterdam	9.444
Noord-Beveland	139	Rozendaal	19
Noordenveld	379	Rucphen	210
Noordoostpolder	599	Schagen	564
Noordwijk	412	Scherpenzeel	108
Nuenen, Gerwen en Nederw	225	Schiedam	888
Nunspeet	353	Schiermonnikoog	13
Oegstgeest	225	Schouwen-Duiveland	412
Oirschot	190	's-Gravenhage	7.035
Oisterwijk	306	's-Hertogenbosch	1.658
Oldambt	568	Simpelveld	105
Oldebroek	283	Sint-Michielsgestel	296
Oldenzaal	334	Sittard-Geleen	985
Olst-Wijhe	209	Sliedrecht	254
Ommen	257	Sluis	323
Oost Gelre	321	Smallingerland	736
Oosterhout	563	Soest	465
Ooststellingwerf	357	Someren	193
Oostzaan	99	Son en Breugel	168
Opmeer	141	Stadskanaal	434
Opsterland	453	Staphorst	225
Oss	1.002	Stede Broec	209
Oude IJsselstreek	445	Steenbergen	254
Ouder-Amstel	144	Steenwijkerland	654
Oudewater	111	Stein	215
Overbetuwe	547	Stichtse Vecht	717
Papendrecht	316	Súdwest-Fryslân	1.438

**Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)
(vervolg)**

Mutaties decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Terneuzen	655	Waddinxveen	256
Terschelling	103	Wageningen	353
Texel	250	Wassenaar	263
Teylingen	373	Waterland	205
Tholen	326	Weert	509
Tiel	507	West Betuwe	638
Tilburg	2.476	West Maas en Waal	237
Tubbergen	270	Westerkwartier	858
Twenterand	410	Westerveld	341
Tynaarlo	410	Westervoort	165
Tytsjerksteradiel	474	Westerwolde	406
Uitgeest	136	Westland	987
Uithoorn	283	Weststellingwerf	366
Urk	280	Westvoorne	149
Utrecht	3.784	Wierden	278
Utrechtse Heuvelrug	545	Wijchen	454
Vaals	127	Widmeren	291
Valkenburg aan de Geul	172	Wijk bij Duurstede	236
Valkenswaard	283	Winterswijk	342
Veendam	351	Woensdrecht	220
Veenendaal	726	Woerden	552
Veere	299	Wormerland	188
Veldhoven	412	Woudenberg	131
Velsen	701	Zaanstad	1.696
Venlo	1.178	Zaltbommel	350
Venray	515	Zandvoort	161
Vijfheerenlanden	636	Zeewolde	281
Vlaardingen	792	Zeist	665
Vlieland	19	Zevenaar	496
Vlissingen	553	Zoetermeer	1.349
Voerendaal	134	Zoeterwoude	92
Voorschoten	252	Zuidplas	479
Voorst	314	Zundert	202
Vught	303	Zutphen	548
Waadhoeke	703	Zwartewaterland	270
Waalre	160	Zwijndrecht	464
Waalwijk	450	Zwolle	1.447
		Totaal	199.998

Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma Prostituees

Mutaties decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma prostituees	
Gemeente	Bedrag 2023 en verder
Alkmaar	123.237
Almere	69.865
Amsterdam	196.187
Apeldoorn	159.352
Arnhem	124.282
Assen	85.022
Enschede	108.930
Groningen	101.639
Haarlem	95.730
Leeuwarden	112.465
Nijmegen	89.917
Rotterdam	302.960
's-Gravenhage	319.545
's-Hertogenbosch	439.618
Tilburg	263.619
Utrecht	256.034
Zaandam	57.115
Zwolle	94.481
Totaal	2.999.998

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Dichterbij dan je denkt

Decentralisatie-uitkering Dichterbij dan je denkt			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Alkmaar	478.314	Heerlen	478.314
Almere	478.314	Helmond	478.314
Amersfoort	478.314	Hilversum	478.314
Amsterdam	478.314	Leeuwarden	478.314
Apeldoorn	478.314	Leiden	478.314
Arnhem	478.314	Nijmegen	478.314
Breda	478.314	Roermond	478.314
Doetinchem	478.314	Rotterdam	478.314
Dordrecht	478.314	's-Gravenhage	478.314
Ede	478.314	's-Hertogenbosch	478.314
Eindhoven	478.314	Tiel	478.314
Emmen	478.314	Tilburg	478.314
Enschede	478.314	Utrecht	478.314
Goes	478.314	Venlo	478.314
Gorinchem	478.314	Zaanstad	478.314
Gouda	478.314	Zoetermeer	478.314
Groningen	478.314	Zwolle	478.314
Haarlem	478.314	Totaal	16.740.990

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne

Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Aa en Hunze	12.220	Boxtel	5.145
Aalsmeer	24.869	Breda	59.171
Aalten	13.935	Brielle	8.147
Achtkarspelen	7.504	Bronckhorst	31.301
Alblasserdam	7.932	Brummen	18.223
Albrandswaard	2.787	Brunssum	16.293
Alkmaar	60.672	Bunnik	10.719
Almelo	43.735	Bunschoten	27.656
Almere	82.539	Buren	17.794
Alphen aan den Rijn	52.739	Capelle aan den IJssel	19.938
Alphen-Chaam	1.501	Castricum	14.578
Altena	28.514	Coevorden	10.291
Ameland	0	Cranendonck	3.859
Amersfoort	58.956	Culemborg	7.289
Amstelveen	100.333	Dalfsen	55.955
Amsterdam	358.027	Dantumadiel	6.003
Apeldoorn	52.739	De Bilt	30.229
Arnhem	99.261	De Fryske Marren	42.663
Assen	34.302	De Ronde Venen	31.729
Asten	9.647	De Wolden	7.504
Baarle-Nassau	1.286	Delft	48.023
Baarn	17.151	Den Helder	28.728
Barendrecht	8.575	Deurne	4.073
Barneveld	23.368	Deventer	47.594
Beek	3.645	Diemen	21.224
Beekdaelen	12.006	Dijk en Waard	60.028
Beesel	8.361	Dinkelland	20.581
Berg en Dal	42.020	Doesburg	1.929
Bergeijk	2.573	Doetinchem	27.227
Bergen (L.)	643	Dongen	8.147
Bergen (NH.)	42.877	Dordrecht	50.810
Bergen op Zoom	24.011	Drechterland	15.650
Berkelland	16.722	Drimmelen	0
Bernheze	7.718	Dronten	29.585
Best	14.578	Druuten	6.646
Beuningen	4.288	Duiven	2.573
Beverwijk	12.863	Echt-Susteren	17.580
Bladel	5.788	Edam-Volendam	48.666
Blaricum	15.650	Ede	70.319
Bloemendaal	26.155	Eemnes	7.289
Bodegraven-Reeuwijk	21.868	Eemsdelta	22.939
Boekel	6.432	Eersel	20.367
Borger-Odoorn	12.863	Eijsden-Margraten	14.793
Borne	32.158	Eindhoven	118.771
Borsele	11.148	Elburg	34.088

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Emmen	45.879	Hilversum	93.044
Enkhuizen	12.220	Hoeksche Waard	32.801
Enschede	33.873	Hof van Twente	33.230
Epe	21.010	Hollands Kroon	51.453
Ermelo	15.865	Hoogeveen	19.509
Etten-Leur	27.227	Hoorn	20.152
Geertruidenberg	12.863	Horst aan de Maas	3.645
Geldrop-Mierlo	11.577	Houten	18.866
Gemert-Bakel	10.934	Huizen	52.096
Gennep	21.653	Hulst	17.151
Gilze en Rijen	7.718	IJsselstein	15.650
Goeree-Overflakkee	74.607	Kaag en Braassem	27.013
Goes	19.938	Kampen	53.168
Goirle	13.721	Kapelle	9.433
Gooise Meren	39.233	Katwijk	24.011
Gorinchem	10.505	Kerkrade	20.152
Gouda	35.374	Koggenland	18.223
Groningen	115.984	Krimpen aan den IJssel	13.935
Gulpen-Wittem	17.365	Krimpenerwaard	52.310
Haaksbergen	8.575	Laarbeek	7.718
Haarlem	94.974	Land van Cuijk	44.593
Haarlemmermeer	177.513	Landgraaf	12.434
Halderberge	26.584	Landsmeer	10.291
Hardenberg	29.800	Lansingerland	15.650
Harderwijk	7.289	Laren	16.722
Hardinxveld-Giessendam	38.375	Leeuwarden	81.896
Harlingen	17.151	Leiden	44.593
Hattem	17.794	Leiderdorp	8.147
Heemskerk	14.150	Leidschendam-Voorburg	31.515
Heemstede	14.364	Lelystad	40.090
Heerde	23.797	Leudal	12.863
Heerenveen	16.508	Leusden	17.580
Heerlen	10.934	Lingewaard	4.288
Heeze-Leende	6.003	Lisse	11.577
Heiloo	7.075	Lochem	34.088
Hellendoorn	17.151	Loon op Zand	9.647
Hellevoetsluis	4.288	Lopik	16.293
Helmond	53.168	Losser	13.721
Hendrik-Ido-Ambacht	8.147	Maasdriel	45.879
Hengelo	10.505	Maasgouw	6.646
Het Hogeland	47.380	Maashorst	16.079
Heumen	23.368	Maassluis	22.082
Heusden	20.152	Maastricht	51.882
Hillegom	18.437	Medemblik	34.945
Hilvarenbeek	13.935	Meerssen	8.361

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Meerijstad	41.806	Peel en Maas	39.876
Meppel	18.437	Pekela	7.504
Middelburg	11.363	Pijnacker-Nootdorp	28.728
Midden-Delfland	643	Purmerend	50.167
Midden-Drenthe	30.872	Putten	13.078
Midden-Groningen	47.808	Raalte	30.443
Moerdijk	36.660	Reimerswaal	33.444
Molenlanden	76.322	Renkum	7.718
Montferland	30.443	Renswoude	20.581
Montfoort	20.796	Reusel-De Mierden	11.363
Mook en Middelaar	1.929	Rheden	4.717
Neder-Betuwe	36.875	Rhenen	14.578
Nederweert	5.788	Ridderkerk	15.007
Nieuwegein	27.013	Rijssen-Holten	31.515
Nieuwkoop	15.221	Rijswijk	32.801
Nijkerk	12.863	Roerdalen	4.073
Nijmegen	52.739	Roermond	20.796
Nissewaard	24.655	Roosendaal	25.298
Noardeast-Fryslân	10.719	Rotterdam	340.661
Noord-Beveland	14.364	Rozendaal	2.144
Noordenveld	18.866	Rucphen	4.073
Noordoostpolder	31.729	Schagen	25.726
Noordwijk	35.803	Scherpenzeel	9.433
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	4.717	Schiedam	22.939
Nunspeet	11.363	Schiermonnikoog	1.715
Oegstgeest	18.009	Schouwen-Duiveland	34.088
Oirschot	3.216	's-Gravenhage	305.287
Oisterwijk	6.646	's-Hertogenbosch	80.610
Oldambt	25.512	Simpelveld	4.717
Oldebroek	44.378	Sint-Michielsgestel	7.932
Oldenzaal	23.797	Sittard-Geleen	23.797
Olst-Wijhe	6.860	Sliedrecht	41.377
Ommen	26.584	Sluis	13.935
Oost Gelre	7.718	Smallingerland	13.506
Oosterhout	31.515	Soest	26.155
Ooststellingwerf	24.226	Someren	7.718
Oostzaan	2.358	Son en Breugel	3.645
Opmeer	8.147	Stadskanaal	20.581
Opsterland	25.083	Staphorst	28.728
Oss	40.519	Stede Broec	9.219
Oude IJsselstreek	8.361	Steenbergen	3.645
Ouder-Amstel	12.434	Steenwijkerland	29.800
Oudewater	7.932	Stein	16.508
Overbetuwe	19.080	Stichtse Vecht	24.655
Papendrecht	13.292	Súdwest-Fryslân	96.260

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Terneuzen	29.800	Waddinxveen	27.870
Terschelling	10.934	Wageningen	15.865
Texel	19.080	Wassenaar	23.583
Teylingen	9.219	Waterland	14.578
Tholen	57.027	Weert	24.226
Tiel	10.719	West Betuwe	44.807
Tilburg	54.240	West Maas en Waal	6.217
Tubbergen	6.432	Westerkwartier	28.299
Twenterand	22.082	Westerveld	13.078
Tynaarlo	13.721	Westervoort	4.931
Tytsjerksteradiel	16.079	Westerwolde	9.004
Uitgeest	3.001	Westland	115.984
Uithoorn	13.078	Weststellingwerf	9.862
Urk	18.866	Westvoorne	13.506
Utrecht	120.914	Wierden	17.365
Utrechtse Heuvelrug	30.014	Wijchen	7.075
Vaals	6.003	Wijdmeren	14.793
Valkenburg aan de Geul	27.870	Wijk bij Duurstede	9.647
Valkenswaard	10.291	Winterswijk	18.437
Veendam	5.574	Woensdrecht	13.078
Veenendaal	25.941	Woerden	27.870
Veere	31.301	Wormerland	8.361
Veldhoven	12.434	Woudenberg	429
Velsen	20.796	Zaanstad	39.662
Venlo	78.680	Zaltbommel	8.147
Venray	9.004	Zandvoort	15.436
Vijfheerenlanden	43.521	Zeewolde	16.079
Vlaardingen	23.583	Zeist	34.516
Vlieland	0	Zevenaar	11.363
Vlissingen	16.937	Zoetermeer	24.869
Voerendaal	4.502	Zoeterwoude	6.860
Voorschoten	4.288	Zuidplas	13.292
Voorst	7.504	Zundert	8.147
Vught	16.937	Zutphen	9.433
Waadhoeke	17.151	Zwartewaterland	18.223
Waalre	2.144	Zwijndrecht	20.796
Waalwijk	11.791	Zwolle	77.394
		Totaal	9.200.003

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Aa en Hunze	33.180	Boxtel	94.800
Aalsmeer	49.770	Breda	355.500
Aalten	52.140	Brielle	21.330
Achtkarspelen	18.960	Bronckhorst	68.730
Alblasserdam	37.920	Brummen	33.180
Albrandswaard	30.810	Brunssum	42.660
Alkmaar	232.260	Bunnik	30.810
Almelo	113.760	Bunschoten	42.660
Almere	421.860	Buren	82.950
Alphen aan den Rijn	218.040	Capelle aan den IJssel	175.380
Alphen-Chaam	21.330	Castricum	97.170
Altena	92.430	Coevorden	113.760
Ameland	0	Cranendonck	49.770
Amersfoort	282.030	Culemborg	18.960
Amstelveen	232.260	Dalfsen	35.550
Amsterdam	1.770.390	Dantumadiel	30.810
Apeldoorn	319.950	De Bilt	99.540
Arnhem	173.010	De Fryske Marren	52.140
Assen	161.160	De Ronde Venen	80.580
Asten	33.180	De Wolden	45.030
Baarle-Nassau	16.590	Delft	225.150
Baarn	59.250	Den Helder	144.570
Barendrecht	61.620	Deurne	52.140
Barneveld	118.500	Deventer	132.720
Beek	42.660	Diemen	75.840
Beekdaelen	68.730	Dijk en Waard	135.090
Beesel	16.590	Dinkelland	47.400
Berg en Dal	71.100	Doesburg	7.110
Bergeijk	37.920	Doetinchem	80.580
Bergen (L.)	23.700	Dongen	52.140
Bergen (NH.)	49.770	Dordrecht	279.660
Bergen op Zoom	125.610	Drechterland	28.440
Berkelland	85.320	Drimmelen	52.140
Bernheze	75.840	Dronten	75.840
Best	75.840	Druten	52.140
Beuningen	61.620	Duiven	37.920
Beverwijk	97.170	Echt-Susteren	63.990
Bladel	47.400	Edam-Volendam	75.840
Blaricum	21.330	Ede	300.990
Bloemendaal	130.350	Eemnes	14.220
Bodegraven-Reeuwijk	80.580	Eemsdelta	80.580
Boekel	28.440	Eersel	35.550
Borger-Odoorn	49.770	Eijsden-Margraten	37.920
Borne	56.880	Eindhoven	601.980
Borsele	54.510	Elburg	52.140

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Emmen	270.180	Hilversum	234.630
Enkhuizen	16.590	Hoeksche Waard	137.460
Enschede	391.050	Hof van Twente	56.880
Epe	37.920	Hollands Kroon	92.430
Ermelo	59.250	Hoogeveen	94.800
Etten-Leur	90.060	Hoorn	127.980
Geertruidenberg	52.140	Horst aan de Maas	68.730
Geldrop-Mierlo	73.470	Houten	116.130
Gemert-Bakel	52.140	Huizen	73.470
Gennep	40.290	Hulst	63.990
Gilze en Rijen	54.510	IJsselstein	49.770
Goeree-Overflakkee	71.100	Kaag en Braassem	21.330
Goes	101.910	Kampen	90.060
Goirle	54.510	Kapelle	37.920
Gooise Meren	106.650	Katwijk	135.090
Gorinchem	66.360	Kerkrade	85.320
Gouda	165.900	Koggenland	61.620
Groningen	535.620	Krimpen aan den IJssel	71.100
Gulpen-Wittem	30.810	Krimpenerwaard	118.500
Haaksbergen	42.660	Laarbeek	23.700
Haarlem	338.910	Land van Cuijk	168.270
Haarlemmermeer	417.120	Landgraaf	75.840
Halderberge	61.620	Landsmeer	23.700
Hardenberg	156.420	Lansingerland	90.060
Harderwijk	111.390	Laren	16.590
Hardinxveld-Giessendam	28.440	Leeuwarden	298.620
Harlingen	40.290	Leiden	293.880
Hattem	4.740	Leiderdorp	66.360
Heemskerk	109.020	Leidschendam-Voorburg	135.090
Heemstede	68.730	Lelystad	327.060
Heerde	33.180	Leudal	90.060
Heerenveen	104.280	Leusden	45.030
Heerlen	213.300	Lingewaard	68.730
Heeze-Leende	26.070	Lisse	61.620
Heiloo	45.030	Lochem	66.360
Hellendoorn	47.400	Loon op Zand	45.030
Hellevoetsluis	104.280	Lopik	16.590
Helmond	201.450	Losser	45.030
Hendrik-Ido-Ambacht	92.430	Maasdriel	23.700
Hengelo	168.270	Maasgouw	49.770
Het Hogeland	94.800	Maashorst	97.170
Heumen	21.330	Maassluis	63.990
Heusden	73.470	Maastricht	298.620
Hillegom	35.550	Medemblik	61.620
Hilvarenbeek	14.220	Meerssen	47.400

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Meerijstad	163.530	Peel en Maas	54.510
Meppel	75.840	Pekela	18.960
Middelburg	90.060	Pijnacker-Nootdorp	92.430
Midden-Delfland	42.660	Purmerend	135.090
Midden-Drenthe	63.990	Putten	49.770
Midden-Groningen	132.720	Raalte	66.360
Moerdijk	73.470	Reimerswaal	52.140
Molenlanden	94.800	Renkum	49.770
Montferland	68.730	Renswoude	4.740
Montfoort	21.330	Reusel-De Mierden	23.700
Mook en Middelaar	11.850	Rheden	68.730
Neder-Betuwe	40.290	Rhenen	40.290
Nederweert	30.810	Ridderkerk	106.650
Nieuwegein	111.390	Rijssen-Holten	61.620
Nieuwkoop	63.990	Rijswijk	80.580
Nijkerk	92.430	Roerdalen	21.330
Nijmegen	379.200	Roermond	144.570
Nissewaard	154.050	Roosendaal	139.830
Noardeast-Fryslân	80.580	Rotterdam	1.609.230
Noord-Beveland	21.330	Rozendaal	4.740
Noordenveld	54.510	Rucphen	21.330
Noordoostpolder	73.470	Schagen	109.020
Noordwijk	104.280	Scherpenzeel	18.960
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	37.920	Schiedam	168.270
Nunspeet	49.770	Schiermonnikoog	0
Oegstgeest	40.290	Schouwen-Duiveland	63.990
Oirschot	33.180	's-Gravenhage	1.094.940
Oisterwijk	52.140	's-Hertogenbosch	407.640
Oldambt	16.590	Simpelveld	16.590
Oldebroek	23.700	Sint-Michielsgestel	63.990
Oldenzaal	54.510	Sittard-Geleen	158.790
Olst-Wijhe	30.810	Sliedrecht	47.400
Ommen	56.880	Sluis	30.810
Oost Gelre	61.620	Smallingerland	113.760
Oosterhout	94.800	Soest	92.430
Ooststellingwerf	45.030	Someren	40.290
Oostzaan	11.850	Son en Breugel	35.550
Opmeer	14.220	Stadskanaal	94.800
Opsterland	68.730	Staphorst	23.700
Oss	199.080	Stede Broec	28.440
Oude IJsselstreek	71.100	Steenbergen	63.990
Ouder-Amstel	16.590	Steenwijkerland	78.210
Oudewater	16.590	Stein	49.770
Overbetuwe	94.800	Stichtse Vecht	116.130
Papendrecht	40.290	Súdwest-Fryslân	177.750

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Terneuzen	92.430	Waddinxveen	92.430
Terschelling	0	Wageningen	82.950
Texel	26.070	Wassenaar	54.510
Teylingen	92.430	Waterland	40.290
Tholen	47.400	Weert	118.500
Tiel	85.320	West Betuwe	125.610
Tilburg	428.970	West Maas en Waal	16.590
Tubbergen	28.440	Westerkwartier	106.650
Twenterand	45.030	Westerveld	35.550
Tynaarlo	45.030	Westervoort	33.180
Tytsjerksteradiel	23.700	Westerwolde	66.360
Uitgeest	18.960	Westland	203.820
Uithoorn	71.100	Weststellingwerf	49.770
Urk	52.140	Westvoorne	35.550
Utrecht	658.860	Wierden	42.660
Utrechtse Heuvelrug	66.360	Wijchen	90.060
Vaals	23.700	Wijdmeren	47.400
Valkenburg aan de Geul	23.700	Wijk bij Duurstede	37.920
Valkenswaard	71.100	Winterswijk	56.880
Veendam	49.770	Woensdrecht	35.550
Veenendaal	142.200	Woerden	92.430
Veere	45.030	Wormerland	11.850
Veldhoven	85.320	Woudenberg	23.700
Velsen	118.500	Zaanstad	355.500
Venlo	165.900	Zaltbommel	49.770
Venray	111.390	Zandvoort	42.660
Vijfheerenlanden	106.650	Zeewolde	47.400
Vlaardingen	161.160	Zeist	120.870
Vlieland	0	Zevenaar	73.470
Vlissingen	109.020	Zoetermeer	210.930
Voerendaal	11.850	Zoeterwoude	16.590
Voorschoten	49.770	Zuidplas	101.910
Voorst	47.400	Zundert	30.810
Vught	59.250	Zutphen	101.910
Waadhoeke	109.020	Zwartewaterland	52.140
Waalre	37.920	Zwijndrecht	111.390
Waalwijk	71.100	Zwolle	246.480
		Totaal	34.988.310

Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad

Mutaties decentralisatie-uitkering Gezond in de stad (onderdeel kansrijke start)			
Gemeente	Bedrag 2022	Gemeente	Bedrag 2022
Alphen-Chaam	4.290	Noordoostpolder	8.240
Altena	14.585	Nuenen, Gerwen en Nederw	6.106
Amsterdam	5.091	Oegstgeest	6.432
Baarle-Nassau	4.290	Oisterwijk	8.525
Baarn	6.522	Ommen	4.691
Bernheze	8.112	Ouder-Amstel	4.290
Bodegraven-Reeuwijk	9.075	Overbetuwe	12.520
Boekel	4.290	Papendrecht	8.503
Borne	6.112	Putten	6.372
Brielle	4.525	Renkum	8.243
Cranendonck	5.383	Renswoude	4.290
De Bilt	11.277	Rijssen-Holten	10.086
Edam-Volendam	9.506	Rijswijk	14.080
Geertruidenberg	5.666	Rozendaal	4.290
Gilze en Rijen	6.960	Schiermonnikoog	4.290
Goeree-Overflakkee	13.064	Sliedrecht	6.590
Goirle	6.265	Someren	5.088
Gooise Meren	15.198	Son en Breugel	4.451
Haaksbergen	6.393	Stichtse Vecht	16.942
Haarlemmermeer	40.615	Terschelling	4.290
Hardinxveld-Giessendam	4.753	Texel	4.290
Heerde	4.884	Uithoorn	7.748
Heeze-Leende	4.290	Urk	5.471
Hellendoorn	6.179	Veere	5.750
Heumen	4.341	Veldhoven	11.939
Huizen	10.869	Vlieland	4.290
IJsselstein	8.995	Voorschoten	6.709
Katwijk	17.196	Waalre	4.542
Landsmeer	4.290	Wassenaar	6.902
Leiderdorp	7.139	Waterland	4.560
Loon op Zand	6.143	West Maas en Waal	5.023
Maasdriel	6.502	Westerkwartier	16.521
Maashorst	15.293	Westland	28.599
Midden-Delfland	5.106	Westvoorne	4.290
Montfoort	4.290	Wijdereen	6.323
Mook en Middelaar	4.290	Woudenberg	4.290
Neder-Betuwe	6.329	Zaltbommel	7.492
Nieuwegein	16.599	Zoeterwoude	4.290
Noord-Beveland	4.290	Zundert	5.691
		Totaal	622.036

Bijlage 3.3.6 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang			
Gemeente	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023 en verder
Alkmaar	4.358.232	3.524.654	3.524.423
Almelo	3.706.973	2.976.039	2.975.865
Almere	10.302.938	8.451.726	8.451.226
Amersfoort	7.139.060	4.344.966	4.344.692
Amsterdam	80.244.650	67.269.818	67.265.258
Apeldoorn	5.087.606	4.208.241	4.208.017
Arnhem	10.553.180	8.422.835	8.422.293
Assen	5.618.468	4.544.048	4.543.780
Bergen op Zoom	3.683.145	2.952.389	2.952.201
Breda	7.728.626	6.103.998	5.917.190
Delft	3.146.898	2.538.649	2.538.487
Den Helder	2.211.361	1.767.801	1.767.697
Deventer	4.680.322	3.821.964	3.821.754
Doetinchem	4.587.778	3.758.491	3.758.279
Dordrecht	6.515.037	5.315.076	5.314.765
Ede	2.852.789	3.442.870	3.442.640
Eindhoven	14.137.602	11.246.791	11.245.991
Emmen	3.750.011	3.176.641	3.176.492
Enschede	10.987.663	8.991.184	8.990.658
Gouda	2.591.613	2.141.815	2.141.694
Groningen	21.702.180	17.541.144	17.540.022
Haarlem	9.421.876	7.434.417	7.433.909
Heerlen	7.283.347	5.833.238	5.832.883
Helmond	3.616.681	2.983.042	2.982.885
Hilversum	3.073.265	2.224.648	2.224.519
Hoorn	2.811.736	2.245.722	2.245.583
Leeuwarden	17.474.878	14.220.617	14.219.747
Leiden	9.456.822	7.778.632	7.778.185
Maastricht	7.599.851	5.996.451	5.996.050
Nijmegen	12.600.889	10.196.240	10.195.583
Nissewaard	3.241.505	2.588.884	2.588.717
Oss	3.984.092	3.106.268	3.106.074
Purmerend	1.874.468	1.472.502	1.472.412
Rotterdam	54.236.894	43.013.522	43.010.326
's-Gravenhage	39.108.819	31.351.003	31.348.769
's-Hertogenbosch	6.366.742	5.027.627	5.027.286
Tilburg	10.387.318	8.407.194	8.618.291
Utrecht	31.464.440	25.253.942	25.252.227
Venlo	10.023.645	7.969.387	7.968.857
Vlaardingen	2.882.126	2.290.634	2.290.493
Vlissingen	7.814.510	6.579.752	6.579.434
Zaanstad	3.190.799	2.544.741	2.544.587
Zwolle	12.356.511	9.997.738	9.997.104
Totaal	475.857.346	385.057.341	385.057.345

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Aa en Hunze	63.733	2.558
Aalsmeer	98.634	3.959
Aalten	65.292	2.621
Achtkarspelen	90.393	3.628
Alblasserdam	56.160	2.254
Albrandswaard	58.528	2.349
Alkmaar	409.254	16.426
Almelo	314.494	12.622
Almere	1.032.685	41.447
Alphen aan den Rijn	385.795	15.484
Alphen-Chaam	25.708	1.032
Altena	140.401	5.635
Ameland	29.773	1.195
Amersfoort	601.221	24.130
Amstelveen	302.601	12.145
Amsterdam	6.592.175	264.581
Apeldoorn	619.997	24.884
Arnhem	816.286	32.762
Assen	323.050	12.966
Asten	45.439	1.824
Baarle-Nassau	19.437	780
Baarn	61.530	2.470
Barendrecht	119.806	4.808
Barneveld	149.982	6.020
Beek	45.034	1.807
Beekdaelen	106.633	4.280
Beesel	43.339	1.739
Berg en Dal	99.412	3.990
Bergeijk	53.377	2.142
Bergen (L.)	40.689	1.633
Bergen (NH.)	80.796	3.243
Bergen op Zoom	310.423	12.459
Berkelland	127.663	5.124
Bernheze	88.931	3.569
Best	91.286	3.664
Beuningen	70.080	2.813
Beverwijk	137.758	5.529
Bladel	56.315	2.260
Blaricum	35.556	1.427
Bloemendaal	57.217	2.296
Bodegraven-Reeuwijk	94.387	3.788
Boekel	38.929	1.562
Borger-Odoorn	75.874	3.045
Borne	72.151	2.896
Borsele	59.462	2.387

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Boxtel	96.780	3.884
Breda	722.171	28.985
Brielle	80.354	3.225
Bronckhorst	86.297	3.464
Brummen	55.453	2.226
Brunssum	114.516	4.596
Bunnik	34.134	1.370
Bunschoten	53.275	2.138
Buren	62.948	2.526
Capelle aan den IJssel	221.421	8.887
Castricum	78.164	3.137
Coevorden	116.868	4.691
Cranendonck	56.689	2.275
Culemborg	82.295	3.303
Dalfsen	70.172	2.816
Dantumadiel	57.276	2.299
De Bilt	111.439	4.473
De Fryske Marren	146.253	5.870
De Ronde Venen	100.384	4.029
De Wolden	56.108	2.252
Delft	430.369	17.273
Den Haag	2.859.086	114.751
Den Helder	222.562	8.933
Deurne	104.288	4.186
Deventer	409.350	16.430
Diemen	99.393	3.989
Dijk en Waard	304.849	12.235
Dinkelland	63.328	2.542
Doesburg	37.782	1.516
Doetinchem	252.822	10.147
Dongen	65.078	2.612
Dordrecht	582.078	23.362
Drechterland	48.415	1.943
Drimmelen	66.679	2.676
Dronten	116.952	4.694
Druten	53.053	2.129
Duiven	66.122	2.654
Echt-Susteren	85.799	3.444
Edam-Volendam	92.181	3.700
Ede	450.949	18.099
Eemnes	31.487	1.264
Eemsdelta	326.499	13.104
Eersel	53.764	2.158
Eijsden-Margraten	61.714	2.477
Eindhoven	1.005.170	40.343

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Elburg	57.926	2.325
Emmen	433.595	17.403
Enkhuizen	57.612	2.312
Enschede	788.503	31.647
Epe	94.773	3.804
Ermelo	83.636	3.357
Etten-Leur	138.939	5.576
Geertruidenberg	59.526	2.389
Geldrop-Mierlo	114.669	4.602
Gemert-Bakel	84.164	3.378
Gennep	49.940	2.004
Gilze en Rijen	79.235	3.180
Goeree-Overflakkee	139.175	5.586
Goes	143.395	5.755
Goirle	61.780	2.480
Gooise Meren	143.607	5.764
Gorinchem	147.500	5.920
Gouda	299.043	12.002
Groningen	1.100.653	44.175
Gulpen-Wittem	39.548	1.587
Haaksbergen	63.386	2.544
Haarlem	630.920	25.322
Haarlemmermeer	525.921	21.108
Halderberge	92.316	3.705
Hardenberg	196.183	7.874
Harderwijk	184.847	7.419
Hardinxveld-Giessendam	50.785	2.038
Harlingen	64.812	2.601
Hattem	30.004	1.204
Heemskerk	111.994	4.495
Heemstede	66.132	2.654
Heerde	48.407	1.943
Heerenveen	185.159	7.431
Heerlen	433.086	17.382
Heeze-Leende	36.247	1.455
Heiloo	57.891	2.323
Hellendoorn	100.553	4.036
Hellevoetsluis	120.873	4.851
Helmond	392.587	15.757
Hendrik-Ido-Ambacht	96.961	3.892
Hengelo	322.349	12.938
Het Hogeland	175.501	7.044
Heumen	41.392	1.661
Heusden	126.156	5.063
Hillegom	58.620	2.353

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Hilvarenbeek	40.148	1.611
Hilversum	287.705	11.547
Hoeksche Waard	209.419	8.405
Hof van Twente	96.115	3.858
Hollands Kroon	121.031	4.858
Hoogeveen	195.836	7.860
Hoorn	266.604	10.700
Horst aan de Maas	154.651	6.207
Houten	143.708	5.768
Huizen	108.615	4.359
Hulst	76.457	3.069
IJsselstein	85.274	3.423
Kaag en Braassem	63.776	2.560
Kampen	161.152	6.468
Kapelle	36.455	1.463
Katwijk	176.659	7.090
Kerkrade	188.774	7.577
Koggenland	67.715	2.718
Krimpen aan den IJssel	77.058	3.093
Krimpenerwaard	152.051	6.103
Laarbeek	63.633	2.554
Land van Cuijk	257.237	10.324
Landgraaf	127.052	5.099
Landsmeer	26.148	1.049
Lansingerland	192.522	7.727
Laren	27.267	1.094
Leeuwarden	592.258	23.771
Leiden	577.889	23.194
Leiderdorp	72.161	2.896
Leidschendam-Voorburg	254.921	10.231
Lelystad	301.956	12.119
Leudal	85.886	3.447
Leusden	65.413	2.625
Lingewaard	114.618	4.600
Lisse	57.929	2.325
Lochem	86.038	3.453
Loon op Zand	61.625	2.473
Lopik	34.168	1.371
Losser	68.598	2.753
Maasdriel	60.437	2.426
Maasgouw	61.098	2.452
Maashorst	154.898	6.217
Maassluis	106.707	4.283
Maastricht	564.076	22.640
Medemblik	123.504	4.957

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Meerssen	50.733	2.036
Meierijstad	250.399	10.050
Meppel	115.535	4.637
Middelburg	180.609	7.249
Midden-Delfland	51.642	2.073
Midden-Drenthe	89.003	3.572
Midden-Groningen	246.593	9.897
Moerdijk	112.812	4.528
Molenlanden	125.887	5.053
Montferland	95.811	3.845
Montfoort	30.155	1.210
Mook en Middelaar	17.912	719
Neder-Betuwe	62.229	2.498
Nederweert	47.065	1.889
Nieuwegein	234.353	9.406
Nieuwkoop	77.693	3.118
Nijkerk	115.686	4.643
Nijmegen	836.348	33.567
Nissewaard	316.828	12.716
Noardeast-Fryslân	163.427	6.559
Noord-Beveland	28.681	1.151
Noordenveld	104.014	4.175
Noordoostpolder	176.623	7.089
Noordwijk	196.300	7.879
Nuenen, Gerwen en Ne- derwetten	56.133	2.253
Nunspeet	68.327	2.742
Oegstgeest	60.895	2.444
Oirschot	49.035	1.968
Oisterwijk	88.939	3.570
Oldambt	165.334	6.636
Oldebroek	74.664	2.997
Oldenzaal	97.714	3.922
Olst-Wijhe	48.120	1.931
Ommen	53.492	2.147
Oost Gelre	75.098	3.014
Oosterhout	168.098	6.747
Ooststellingwerf	81.343	3.265
Oostzaan	23.801	955
Opmeer	39.568	1.588
Opsterland	81.487	3.271
Oss	378.174	15.178
Oude IJsselstreek	109.250	4.385
Ouder-Amstel	39.121	1.570
Oudewater	25.309	1.016
Overbetuwe	118.955	4.774

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Papendrecht	92.787	3.724
Peel en Maas	104.664	4.201
Pekela	48.010	1.927
Pijnacker-Nootdorp	180.567	7.247
Purmerend	302.587	12.145
Putten	58.648	2.354
Raalte	110.560	4.437
Reimerswaal	57.114	2.292
Renkum	88.107	3.536
Renswoude	14.933	599
Reusel-De Mierden	35.910	1.441
Rheden	126.759	5.088
Rhenen	49.516	1.987
Ridderkerk	135.728	5.448
Rijssen-Holten	96.817	3.886
Rijswijk	209.328	8.402
Roerdalen	60.471	2.427
Roermond	218.753	8.780
Roosendaal	279.416	11.215
Rotterdam	4.150.523	166.584
Rozendaal	4.610	185
Rucphen	73.977	2.969
Schagen	141.440	5.677
Scherpenzeel	24.294	975
Schiedam	347.428	13.944
Schiermonnikoog	8.456	339
Schouwen-Duiveland	127.394	5.113
's-Hertogenbosch	747.075	29.984
Simpelveld	27.072	1.087
Sint-Michielsgestel	69.447	2.787
Sittard-Geleen	378.805	15.204
Sliedrecht	77.845	3.124
Sluis	77.614	3.115
Smallingerland	199.505	8.007
Soest	148.950	5.978
Someren	51.139	2.052
Son en Breugel	43.145	1.732
Stadskanaal	125.075	5.020
Staphorst	44.817	1.799
Stede Broec	55.586	2.231
Steenbergen	69.512	2.790
Steenwijkerland	139.947	5.617
Stein	66.738	2.679
Stichtse Vecht	147.269	5.911
Súdwest-Fryslân	287.475	11.538

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Terneuzen	176.471	7.083
Terschelling	25.232	1.013
Texel	61.729	2.478
Teylingen	88.126	3.537
Tholen	72.392	2.905
Tiel	149.760	6.011
Tilburg	951.714	38.198
Tubbergen	45.987	1.846
Twenterand	100.903	4.050
Tynaarlo	87.568	3.515
Tytsjerksteradiel	90.318	3.625
Uitgeest	27.345	1.098
Uithoorn	86.770	3.483
Urk	68.881	2.765
Utrecht	1.550.652	62.236
Utrechtse Heuvelrug	133.956	5.376
Vaals	34.675	1.392
Valkenburg aan de Geul	55.102	2.212
Valkenswaard	89.389	3.588
Veendam	121.751	4.887
Veenendaal	207.893	8.344
Veere	75.584	3.034
Veldhoven	140.644	5.645
Velsen	198.070	7.950
Venlo	471.816	18.937
Venray	133.214	5.347
Vijfheerenlanden	176.279	7.075
Vlaardingen	283.562	11.381
Vlieland	9.448	379
Vlissingen	265.498	10.656
Voerendaal	28.483	1.143
Voorschoten	64.103	2.573
Voorst	64.999	2.609
Vught	86.709	3.480
Waadhoeke	134.451	5.396
Waalre	37.436	1.503
Waalwijk	166.483	6.682
Waddinxveen	106.771	4.285
Wageningen	113.806	4.568
Wassenaar	70.517	2.830
Waterland	44.195	1.774
Weert	168.208	6.751
West Betuwe	139.990	5.619
West Maas en Waal	46.349	1.860
Westerkwartier	177.543	7.126

Bijlage 4.4 Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (vervolg)

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2023 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2022 (na bestemming)	Referentiewaarde 2023 o.b.v. begrotingstotaal
Westerveld	57.451	2.306
Westervoort	41.354	1.660
Westerwolde	95.227	3.822
Westland	345.694	13.875
Weststellingwerf	82.858	3.326
Westvoorne	57.679	2.315
Wierden	64.895	2.605
Wijchen	113.156	4.542
Wijdemeren	56.906	2.284
Wijk bij Duurstede	59.209	2.376
Winterswijk	93.304	3.745
Woensdrecht	53.888	2.163
Woerden	159.677	6.409
Wormerland	39.978	1.605
Woudenberg	35.363	1.419
Zaanstad	602.523	24.183
Zaltbommel	92.635	3.718
Zandvoort	62.880	2.524
Zeewolde	73.893	2.966
Zeist	180.261	7.235
Zevenaar	163.045	6.544
Zoetermeer	419.199	16.825
Zoeterwoude	25.098	1.007
Zuidplas	136.809	5.491
Zundert	54.184	2.175
Zutphen	185.231	7.434
Zwartewaterland	62.305	2.501
Zwijndrecht	155.510	6.241
Zwolle	642.883	25.802
Totaal	66.856.870	2.683.341

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

September 2022

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Amendement 1

Repareer de trap (Trap op)

Amendement van de fracties van PvdA, D66, Wijchen Lokaal, GroenLinks

Eerste indiener amendement: Titus Burgers

Ingediend: 10 november 2022

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Beslispunt 1b te wijzigen in:

- Instemt met de incidentele mutaties uit tabel 4 van het hoofdstuk Meerjarenramingen uit het onderdeel "Financiële begroting", met uitzondering van de reservering voor grote projecten.
 - De reservering voor grote projecten in 2024 en 2025 te beperken tot 3,5 miljoen euro per jaar;
 - Een reservering voor Noodfonds Minimabeleid van 1,5 miljoen euro per jaar (2024 en 2025) toe te voegen.

Beslispunt i) toe te voegen:

- Opdracht geeft aan een onderzoek dat in kaart brengt hoe een stelselwijziging in het minimabeleid kan worden vormgegeven die flexibeler is ingericht dan de huidige enkele harde grens en die zorgt dat de effecten van een armoedeval worden tenietgedaan. De raad voor de perspectiefnota 2023 een beslisnota te presenteren.

Beslispunt j) toe te voegen:

- Opdracht geeft voor het instellen van een, deels revolverend, Noodfonds Minimabeleid van 3 miljoen euro.
 - De uitwerking en kaders van dit Noodfonds Minimabeleid te betrekken bij het onderzoek (beslispunt i).

Toelichting:

In 2024 en 2025 zijn de incidentele overschotten aanzienlijk hoger dan de afgelopen jaren en de jaren na 2025. In paragraaf 0-f (Algemene Uitkering) van de Programmabegroting wordt beweerd dat de systematiek van "samen de trap op en samen de trap af" wordt gehanteerd.

De laatste jaren zijn we met elkaar vooral de trap af gegaan en hebben we bezuinigd op sociale voorzieningen. Nu er twee jaar incidentele overschotten zijn dienen we ook de trap op te gaan. Anders hanteren we de financiële uitgangspunten van de financiële verordening niet. In de voorliggende begroting worden de meevallers gereserveerd om toekomstig in stenen te investeren. Voor de indieners van dit amendement is dat niet acceptabel, dan gaan we verder trap af.

Al jarenlang debatteren we in de raad van Wijchen over tot welk inkomen (110%/120%/130% van het minimuminkomen) gezinnen gebruik kunnen maken van de diverse regelingen. Het hanteren van één harde grens zorgt ervoor dat mensen die net boven die grens zitten heel hard worden getroffen. De indieners willen een onderzoek instellen hoe we af kunnen stappen van één harde grens, maar op zoek gaan naar maatwerk per individuele gezinssituatie. Middeninkomens hebben het steeds vaker moeilijk om zonder steun rond te komen. Hogere woonkosten, energienota, inflatie, etc. Dit vraagt om een stelselwijziging in het ondersteunen van gezinnen die getroffen worden door niet planbare economische veranderingen.

In de tussentijd creëren we een noodfonds als vangnet. Dit lokale vangnet kan deels revolverend zijn afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek. De indieners van dit amendement willen 3 miljoen euro (2023 en 2024 1,5 miljoen euro) reserveren voor een noodfonds.

Het is nu tijd om de TRAP OP ook te repareren.

Namens de fracties van:

PvdA Wijchen, Titus Burgers
D66, Maikel Lukkezen
Wijchen Lokaal, Peter van het Schip
GroenLinks, Henry Tiemessen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Amendement 2

Gelijke kansen voor alle kinderen

Amendement van de fractie van D66, PvdA en GroenLinks

Eerste indiener amendement: Maikel Lukkezen
ingediend 10 november 2022

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

het volgende beslispunt toe te voegen:

- De huidige Kindregeling ter overbrugging te verhogen totdat de Inwonerspas naar verwachting in 2023 zal worden ingevoerd:
 - van €100 naar €200 per jaar voor kinderen tot 6 jaar
 - van €300 naar €400 per jaar voor kinderen van 6 tot 12 jaar
 - van €450 naar €500 per jaar voor kinderen van 12 tot 18 jaar
- Deze verhoging van 30.000 euro te bekostigen uit de algemene reserve, aangezien het hier gaat om een incidentele uitgave.

Toelichting:

De Kindregeling is bedoeld om kinderen mee te laten doen in de samenleving ongeacht de omstandigheden waarin de kinderen leven. Deze Kindregeling draagt bij aan kansengelijkheid, doordat vanaf jonge leeftijd kinderen samen met leeftijdsgenoten mee kunnen doen. Tevens versterkt de Kindregeling de sociale ontwikkeling van kinderen in verschillende leeftijdsfasen

Op 7 juli 2022 heeft het college toegezegd om dit najaar te komen met een beleidsplan schulden- en armoedebeleid.

Omdat dit beleidsplan er nog niet is en de gevolgen door de sterke inflatie wel voelbaar zijn voor veel gezinnen met kinderen, vragen wij middels dit amendement om tot de inwerkingtreding van het schulden- en armoedebeleid de Kindregeling uit te breiden.

De indieners van dit amendement willen op deze manier ervoor zorgen dat de gedachte achter de Kindregeling standhoudt. Zodat ondanks de inflatie en energiearmoede alle kinderen dezelfde kansen hebben en zo dezelfde sociale ontwikkeling door kunnen maken.

Namens de fracties van

D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
PvdA Wijchen, Katja Jamin

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen**Amendement 3**

Aanpassing uitvoeringsjaar 2024 Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema naar 2023

Amendement van de fractie van GroenLinks en PvdA

Eerste indiener amendement: Henry Tiemessen
ingediend 10 november 2022

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:
Het uitvoeringsjaar van het onderdeel Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema aan te passen van 2024 naar 2023.
(Programmabegroting, pagina 36 5-g Meer biodiversiteit en natuur)

Toelichting:

Het programmaonderdeel Meer diversiteit en natuur benadert biodiversiteit als een integraal duurzaamheidsthema.

De uitvoering geschiedt door de biodiversiteitscan en het soortenmanagementplan. Door de scan kan de actuele status van diversiteit van een bepaald ontwikkelingsgebied worden bepaald. Het soortenmanagementplan is een wettelijk gemeentebreed biodiversiteitsplan dat inzet op het beschermen en bevorderen van natuur en biodiversiteit. Voor het operationaliseren van het plan is voorbereidingstijd nodig.

Beide instrumenten zijn van invloed op het plannen en uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen zoals duurzame en (natuurinclusieve) bouwplannen en projecten voor het beschermen en bevorderen van natuur en biodiversiteit.

De ambitieuze bouw- en projectplannen van Wijchen staan onder druk door de steeds hoger wordende kosten, stikstofproblematiek, vergunningverlening en krapte op arbeidsmarkt waardoor het risico op vertragingen wordt vergroot. Door het invoeren van de genoemde instrumenten in 2023 kunnen bouw- en andere ontwikkelingsplannen beter (natuurinclusief) worden voorbereid en mogelijke vertragingen worden voorkomen.

Namens de fracties van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 1

Steun aan actie Voedselbank en Stichting Vincentius

Motie van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen, VVD, GroenLinks, PvdA, Wijchen Lokaal en D66

Eerste indiener motie: Feijke Detiger

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- 2022 een uitzonderlijk jaar is. Ook in Wijchen. Iedereen heeft te maken met de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, de hogere energie- en voedselprijzen en allerlei andere gebruiksartikelen die sterk in prijs zijn gestegen;
- Inwoners met een krappe beurs, die al nauwelijks konden rondkomen dit het hardst treft, want als je normaal al niet kunt rondkomen dan is dat nu helemaal moeilijk;
- Daar nu een groep inwoners bijkomt die net buiten de overheidsregelingen vallen en nauwelijks nog rond kunnen komen;
- Stichting Vincentius Wijchen en de Voedselbank Wijchen deze winter extra plannen hebben om deze mensen door de winterperiode heen te helpen. Hierbij gaat het o.a. om het verstrekken van fleecedekens, toiletartikelen, kerstpakketten en extra voedselpakketten.

Overwegende dat:

- Stichting Vincentius Wijchen en de Voedselbank Wijchen een oproep hebben gedaan aan Wijchenaren die het kunnen missen om hun energievergoeding (2 x €190,-) die zij in november en december ontvangen aan hen te doneren, zodat zij daarmee medeburgers met een krappe beurs die door de hoge kosten in de problemen komen kunnen helpen;
- De Voedselbank en Stichting Vincentius hun actie kracht bij

zetten door een, door The Lions Wijchen gesponsorde, advertentie in de Wegwijs om zodoende nog meer Wijchenaren te motiveren om hun energiecompensatie indien mogelijk aan deze goede doelen over te maken;

- Buurgemeente Nijmegen recentelijk een bedrag aan de plaatselijke Voedselbank en Vincentius Vereniging heeft geschonken.

Roept het college van B&W op om:

- Het bedrag dat Voedselbank Wijchen en Stichting Vincentius Wijchen met hun actie binnenhalen te verdubbelen, met een minimum van €5k tot een maximum van €10k;
- Dit bedrag gelijk te verdelen over beide partijen, zodat zij hun goede en noodzakelijke acties voor de mensen die het hard nodig hebben kunnen voortzetten;
- Dekking hiervoor te zoeken in het nog niet volledig uitgenutte Noodfonds dat ook voor armoedebestrijding wordt ingezet.

Namens de fractie van:

CDA Wijchen, Feijke Detiger
 Kernachtig Wijchen, Saskia Eijkemans
 Wijchense VVD, Alice Peters – Vroom
 GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
 PvdA Wijchen, Titus Burgers
 Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip
 D66 Wijchen, Miranda Muller

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting Wijchen 2023

Motie 2

Meer zonnepanelen op bedrijfspanden

Motie van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen, VVD, D66, Wijchen Lokaal, PvdA en GroenLinks

Eerste indiener motie: Jan Peters Sengers

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Zonnepanelen een belangrijk onderdeel zijn van de energietransitie en nodig zijn om onze gestelde doelen naar een energieneutrale gemeente te behalen;
- In de gemeente Wijchen momenteel circa 26% van de particulieren zonnepanelen op hun daken hebben liggen¹;
- Bedrijven hierbij achter blijven met circa 13% zonnepanelen op de bedrijfspanden in onze gemeente²;
- Bedrijven in bepaalde branches een lastige periode achter de rug hebben met de corona-pandemie en nu te maken hebben met de hoge inflatie;
- Investerings in zonnepanelen hierdoor mogelijk uit zijn gebleven;
- Niet alle bedrijfspanden in eigendom van de gebruikers zijn.

Overwegende dat:

- We meer bedrijven in beweging dienen te krijgen om zonnepanelen op bedrijfspanden te plaatsen;
- Zonnepanelen op (bedrijfs)daken hoog op de zonneladder staat;
- In een motie van 20 februari 2020 'Grote daken bij bedrijven

¹ Bron: www.zonnedakje.nl

² Bron: www.zonnedakje.nl

zien de zon' de nagenoeg voltallige gemeenteraad het college heeft verzocht om met zonnepanelen op bedrijfsdaken aan de slag te gaan;

- De gemeente een voorbeeldfunctie heeft in verduurzaming en energieopwekking en daardoor ook al haar mogelijkheden dient in te zetten om zonnepanelen op bedrijfspanden te laten toenemen.

Roept het college van B&W op om:

- Inzichtelijk te maken welke instrumenten het college kan inzetten om meer bedrijven te bewegen om zonnepanelen op bedrijfspanden te gaan plaatsen;
- Hierbij vooral ook te kijken naar stimulerende maatregelen zoals acties, duurzaamheidsleningen of gezamenlijke inkoop;
- De gemeenteraad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2023 een beslisnota voor te leggen waarin het college aangeeft hoe het hiermee wil omgaan, hoe het ervoor wil zorgen dat bedrijven goed geïnformeerd zijn en hoe het college het percentage zonnepanelen op bedrijfsdaken omhoog gaat krijgen.
- Hierbij ook de oproep aan het college uit de motie 'Grote daken bij bedrijven zien de zon' te betrekken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

CDA Wijchen, Jan Peters Sengers
 Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen
 Wijchense VVD, Wessel Krale
 D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
 Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip
 PvdA Wijchen, Katja Jamin
 GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 3

Uitbreiding energiecoaches

Motie van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen, VVD, D66, PvdA en Wijchen Lokaal

Eerste indiener motie: Karin Hoogteijling

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat,

- De belangstelling voor energiebesparende maatregelen groot is;
- Inwoners zich graag willen laten adviseren over welke mogelijkheden er zijn om de energierekening te verlagen en hun huis te verduurzamen;
- De wachtlijst voor de energiecoaches inmiddels meer dan 2 maanden bedraagt.

Overwegende dat,

- De klimaat- en energiecrisis voor een enorme urgentie zorgt om energie te besparen;
- Energiecoaches een belangrijke adviserende rol in de voorlichting over energiebesparende maatregelen hebben.

Roept het college op om:

- Te bekijken of versneld meer energiecoaches ingezet kunnen worden;
- Eventuele dekking hiervoor te zoeken uit de nog niet volledig uitgenutte Rijksgelden voor extra verduurzamingsmaatregelen die de gemeente Wijchen heeft verkregen;
- De gemeenteraad hier uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 over te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van,

CDA Wijchen, Karin Hoogteijling
Kernachtig Wijchen, Tim Klinkhamer
Wijchense VVD, Wessel Krale
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
PvdA Wijchen, Katja Jamin
Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 4

Vooroplopen met ledverlichting

Motie van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen, VVD, D66, PvdA, GroenLinks en Wijchen Lokaal

Eerste indiener motie: Marlien Joosse - de Visser

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Ledverlichting 50 keer langer meegaat en 12 keer minder stroom gebruikt dan conventionele verlichting;
- Binnen de gemeente Wijchen de huidige armaturen momenteel pas bij afschrijving vervangen worden door ledverlichting;
- De verlichting van de gemeente Wijchen op dit moment bestaat uit 20 tot 30% ledverlichting;
- Uit de begroting blijkt dat Wijchen achterstanden heeft opgelopen bij het vervangen van straatverlichting;
- Eveneens uit de begroting blijkt dat 40% van het totale areaal conventionele verlichting tot 2027 vervangen wordt door ledlampen. Dit gaat over 4.000 stuks die vervangen worden in de komende 4 jaar.

Overwegende dat:

- De gemeente een voorbeeldfunctie heeft in verduurzaming en energiebesparing;
- Door het overschakelen op ledverlichting er een aanzienlijke besparing op energiekosten is te realiseren, zeker met de huidige energietarieven.

Roept het college van B&W op om:

- Voorop te gaan lopen met het overschakelen naar ledverlichting door te bekijken hoe de gemeente meer dan de reeds geplande 4.000 stuks conventionele verlichting tot 2027 kan gaan vervangen;
- De daarvoor benodigde financiële middelen voor de perspectiefnota in juli 2023 inzichtelijk te maken voor de gemeente-

raad met daarbij scenario's, inclusief voor- en nadelen, van het versneld overschakelen naar meer ledverlichting. Hierbij ook een scenario te betrekken waarin de gemeente nog deze collegeperiode volledig over kan schakelen naar ledverlichting.

Namens de fracties van:

CDA Wijchen, Marlien Joosse - de Visser
Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen
Wijchense VVD, Wessel Krale
PvdA Wijchen, Katja Jamin
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 5

Cultuur ook voor Wijchense jongeren

Motie van de fracties van Kernachtig Wijchen, CDA, D66, GroenLinks, VVD en Wijchen Lokaal

Eerste indiener motie: Joost Kersten

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Er op dit moment nog erg weinig cultureel aanbod is voor Wijchense jongeren.
- In het coalitieakkoord staat dat 'initiatieven voor kunst en cultuur gesteund worden'.
- Young Wijchen een platform biedt voor jongeren geïnteresseerd in cultuur, met reeds ervaring in het zelf organiseren van culturele activiteiten in Wijchen.
- Young Wijchen niet alleen activiteiten organiseert, maar ook aan talentontwikkeling doet in de breedste zin van het woord.

Overwegende dat

- De gemeente Wijchen op dit moment nog geen specifiek cultureel beleid heeft voor jongeren.
- Young Wijchen ideeën heeft en ervaring heeft opgedaan met organiseren van culturele activiteiten in Wijchen.

Roept het college van B&W op om

1. Te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om het culturele aanbod in Wijchen te verbeteren.
2. De rol van Young Wijchen hierin mee te nemen.

3. De resultaten van dit onderzoek aan te bieden aan de raad in Q2 van 2023.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

Kernachtig Wijchen, Joost Kersten
CDA Wijchen, Feijke Detiger
VVD Wijchen, Martijn Derks
Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip
D66 Wijchen, Miranda Muller
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen

PvdA
Wijchen

KERNACHTIG
Wijchen

GROEN
LINKS
WIJCHEN

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 6

Verduurzaming particuliere huurwoningen

Motie van de fractie van GroenLinks, CDA, Kernachtig Wijchen, PvdA

Eerste indiener motie: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. In vergelijking met koopwoningen en sociale huurwoningen de particuliere huurwoningen een veel groter aandeel slechte energielabels D, E, F of G hebben;
2. huurwoningen van de coöperatie Talis gemiddeld een energielabel B hebben, terwijl bij particuliere huurwoningen 55% het energielabel C of lager is;
3. het in Wijchen 1006 woningen betreft;¹
4. huurders zelf geen of beperkte mogelijkheden hebben voor verduurzaming d.m.v. vloer-, muur- of dakisolatie en het plaatsen van zonnepanelen;
5. huurders voor het inzetten van de bij 4 genoemde mogelijkheden afhankelijk zijn van de verhuurders/eigenaren en zelf niet rechtstreeks gebruik kunnen maken van subsidieregelingen;
6. de gemeente op dit moment geen verschil maakt in de verduurzaamheidsaanpak tussen sociale huur en particuliere huur;
7. per 1 januari 2030 geen woningen meer verhuurd mogen worden met energielabel D of lager.

Overwegende, dat

1. De verduurzaming van particuliere huurwoningen in Wijchen achterblijft;

¹ Woningmarktmonitor 2021 Groene Metropoolregio gemeente Wijchen

2. Vervangende (betaalbare) huurwoningen met een beter energielabel niet of nauwelijks beschikbaar zijn;
3. De gemeente meer particuliere verduurzaamde huurwoningen met zonnepanelen dient te krijgen;
4. De gemeente een voorbeeldfunctie heeft in verduurzaming en energieopwekking door zonnepanelen;
5. Huurders van particuliere huurwoningen met slechte energielabels veel hogere energiekosten hebben;

Roept het college van B&W op om

1. Te onderzoeken hoe verhuurders/eigenaren van particuliere huurhuizen kunnen worden gestimuleerd hun huurwoningen in overleg met de huurders te verduurzamen d.m.v. isolatiemaatregelen en zonnepanelen;
2. Hierbij vooral ook te kijken naar stimulerende maatregelen zoals acties, duurzaamheidsleningen of gezamenlijke inkoop voor meerdere woningen;
3. De gemeenteraad uiterlijk tweede kwartaal 2023 te informeren hoe het college het percentage verduurzaamde particuliere huurwoningen omhoog gaat krijgen en ervoor gaat zorgen dat verhuurders/eigenaren goed worden geïnformeerd.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
CDA Wijchen, Björn Derksen
Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen
PvdA Wijchen, Titus Burgers

Energielabel	Percentage	Aantal
	7%	67
A+++	0%	1
A++	0%	3
A+	0%	1
A	21%	214
B	16%	162
C	31%	309
D	8%	77
E	4%	37
F	4%	41
G	9%	94
Total	100%	1,006

Bron: Woningmarktmonitor 2021 Groene Metropoolregio gemeente Wijchen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 7

Epoxy geleidelijnen in Centrum

Motie van de fractie van Wijchen Lokaal, Kernachtig Wijchen, D66 en PvdA

Eerste indiener motie: Peter van 't schip

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. Er op dit moment geen geleidelijnen liggen voor mensen met een visuele beperking
2. De waterafvoer in het centrum wordt aangemerkt als geleidelijn terwijl dit een natuurlijke geleidelijn is
3. In veel gemeentes al met succes gebruik wordt gemaakt van epoxy geleidelijnen.

Overwegende dat,

1. Epoxy een lage kosten maar hoge levensduur heeft
2. Epoxy op veel ondergronden kan worden aangebracht waardoor het makkelijk toe te voegen is aan het huidige centrum.

Roept het college op om te onderzoeken:

1. Of onze visueel beperkte inwoners behoefte hebben aan andere geleidelijnen in het centrum
2. Of epoxy geleidelijnen kunnen worden aangebracht
3. Indien dit niet de oplossing is, te komen met een beter geleidelijn alternatief dan de huidige waterafvoergootjes waarbij de veiligheid voor alle inwoners voorop staat
4. In kaart te brengen wat de kosten zijn van een mogelijk andere geleide lijn dan de huidige waterafvoerlijn
5. De uitkomsten van het onderzoek uiterlijk in het tweede kwartaal van 2023 aan te bieden aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip
Kernachtig Wijchen, Saskia Eijkemans
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 8

Onderzoek scooterstalling noordkant station Wijchen

Motie van de fractie van Kernachtig Wijchen, CDA, VVD en Wijchen Lokaal

Eerste indiener motie: Joost Kersten

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Er aan de noordkant van station Wijchen scooters alleen in gemarkeerde vakken geparkeerd kunnen worden.
- Bij onstuimige weeromstandigheden zeer regelmatig scooters omvallen en schade oplopen.
- De overdekte scooterstalling in de P-garage zuidkant station vaak al vol is en scooters dubbel geparkeerd worden.

Overwegende, dat

- Er aan de zuidkant van station Wijchen sprake is van een stalling, een overdekking en cameratoezicht voor scooters.
- Er bij drukte in de scooterstalling aan de zuidkant van Wijchen scooters dubbel geparkeerd staan en scooters aan de noordkant in fietsenstallingen worden geplaatst.
- Uitbreiding van een overdekte scooterstalling het duurzame treingebruik kan bevorderen.

Vraagt het college van B&W om

- Te onderzoeken in hoeverre uitbreiding van de overdekte scooterstalling aan de noordkant van station Wijchen mogelijk en wenselijk is.
- In dit onderzoek de kosten en baten centraal te laten staan.
- De uitkomsten van dit onderzoek uiterlijk voor juni 2023 te delen met de raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van
Kernachtig Wijchen, Joost Kersten
CDA Wijchen, Björn Derksen
Wijchense VVD, Wessel Krale
Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 9

Bijdrage aan de ouderbijdrage

Motie van de fractie van D66, GroenLinks en PvdA

Eerste indiener motie: Miranda Muller

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat

1. De wetgeving over de vrijwillige ouderbijdrage per 1 augustus 2021 is aangescherpt waardoor kinderen niet meer uitgesloten mogen worden van activiteiten zoals excursies, schoolreisjes en extra lesaanbod. Ook als ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet meer betalen.
2. Stichting Leergeld in 2019 een bedrag van +/- € 6.000, - heeft uitgegeven om de vrijwillige ouderbijdrage te compenseren.

Overwegende, dat

1. Er grote verschillen kunnen ontstaan tussen de financiële middelen die scholen hebben omdat ouders wel of niet bij kunnen dragen.
2. Scholen in armere wijken nu minder geld hebben om bijvoorbeeld vieringen en schoolreisjes te organiseren.
3. We kansengelijkheid voor alle kinderen moeten stimuleren.

Draagt het college van B&W op om

- Met Kans en Kleur en de scholen in gesprek te gaan over hoe de gemeente een bijdrage kan leveren aan het stimuleren van kansengelijkheid
- Te onderzoeken hoe de gemeente Wijchen na 2023 tot een structurele oplossing kan komen zodat alle kinderen dezelfde kansen hebben, ongeacht wat hun ouders kunnen bijdragen als ouderbijdrage.
- Bij voorkeur samen met de andere colleges in de regio Rijk van Nijmegen de problemen van kansenongelijkheid voor kinderen nadrukkelijk onder de aandacht te brengen van de rijksoverheid

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

D66 Wijchen, Miranda Muller
Groenlinks Wijchen, Henry Tiemessen
PvdA Wijchen, Katja Jamin

De Gemeenteraad van Wijchen

22 2290114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 10

Gelijkwaardige start voor alle kinderen op de basisschool.

Motie van de fractie van de PvdA, CDA en D66

Eerste indiener motie: Katja Jamin

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. Een achterstand in de sociale ontwikkeling van kinderen, opgedaan tijdens de eerste levensjaren, niet meer in te lopen blijkt,
2. Deze achterstand de kansenongelijkheid in het onderwijs vergroot.

Overwegende, dat

1. Ouders met een laag inkomen vanwege de kosten afzien van deelname aan een opvangvoorziening voor hun peuter
2. Dit de sociale ontwikkeling van deze jonge kinderen belemmert.

Draagt het college op

1. Te onderzoeken hoeveel kinderen in de gemeente Wijchen met een achterstand in hun ontwikkeling starten op de basisschool.
2. Te onderzoeken of ouders vanwege de kosten bezuinigen op de opvang van hun kinderen van 2 tot 4 jaar.
3. Te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om deze ouders te compenseren voor hun deel van de kosten van de kinderopvang.
4. Te onderzoeken hoe voorschoolse opvang gestimuleerd kan worden

5. De gemeenteraad voor juni 2023 op de hoogte te brengen van de uitkomsten van het onderzoek, incl. de kosten van het compenseren van ouders voor hun deel van de kosten van de kinderopvang en de stimulering van het gebruik van kinderopvang

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van PvdA Wijchen, CDA en D66

PvdA Wijchen, Katja Jamin
CDA Wijchen, Karin Hoogteijling
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 11

Vergeet het MKB niet

Motie van de fracties van VVD, CDA en Kernachtig Wijchen

Eerste indiener: Alice Peters - Vroom

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- De energiecrisis ons allemaal raakt;
- Er veel aandacht is voor particulieren; hier vanuit de (rijks)overheid diverse steunmaatregelen voor ingezet zijn;

Overwegende, dat

- De rijksoverheid steunmaatregelen voor bedrijven heeft ingesteld voor de oplopende energiekosten;
- Dit niet altijd toereikend is om de stijging in de energiekosten op te vangen;
- Hierdoor een aantal ondernemers zich gedwongen voelt te stoppen met hun bedrijf.

Roept het college op om in een informatienota aan de raad te communiceren

- Wat de overheidsmaatregelen zijn als gevolg van de energiecrisis voor ondernemers;
- Welk type (lokale) ondernemer(s) door de energiecrisis in de problemen komt (komen);
- Of het mogelijk is om als gemeente hier een additionele (tijdelijke) compensatie tegenover te stellen;
- Inzichtelijk te maken wat dit dan zou kosten en hoe de gemeente met ondernemers communiceert / communiceren kan over de energiecrisis.

Namens de fracties van

Wijchense VVD, Alice Peters – Vroom
CDA Wijchen, Jan Peters Sengers
Kernachtig Wijchen, Renate Loermans

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 12

Zorg voor veilige toegangswegen, fiets- en voetpaden van en naar de nieuw te bouwen wijk Wijchen-West

Motie van de fractie van Wijchen Lokaal, CDA en PvdA

Eerste indiener motie: Peter van 't Schip

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Een nieuwe wijk Wijchen-West gebouwd wordt zonder eigen voorzieningencentrum en de nieuwe bewoners dus ook veilig met de auto, fiets of te voet de bestaande voorzieningencentra moeten kunnen bereiken, waaronder Zuiderpoort, het Centrum en Achterlo.
- De toename van weggebruikers van en naar deze wijk tot meer verkeersdruk en onveilige situaties kan leiden.
- Dat gescheiden fiets- en voetpaden tot meer veiligheid voor beiden zal leiden, zoals bijvoorbeeld voor de Westerdreef die geen voetpad heeft, maar wel fietspaden.

Overwegende, dat

- Vanuit het coalitieakkoord er aandacht moet zijn voor veilige fiets- en voetpaden.
- Er geïnvesteerd wordt in fietspaden maar vooralsnog niet in voetpaden.
- De bouw van Wijchen-West de gemeente de mogelijkheid geeft om de verkeerssituatie van en naar Wijchen-West te herbeoordelen op verkeersdruk en veiligheid voor alle weggebruikers.

Roept het college van B&W op om

- Een onderzoek te starten ter beoordeling van de verkeersdruk en verkeersveiligheid van de toegangswegen, fiets- en voetpaden van Wijchen-West van en naar de voorzieningencentra Zuiderpoort, het Centrum en Achterlo.
- De uitkomst van het onderzoek in een beslisnota in het tweede kwartaal van 2023 aan de gemeenteraad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip
CDA Wijchen, Marlien Joosse-de Visser
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 13

Aanpakken wooncrisis door flexwonen

Motie van de fractie van GroenLinks en D66

Eerste indiener motie: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- We te maken hebben met een fikse wooncrisis;
- Dit vraagt om adequate en innovatieve oplossingen om de druk op de woningmarkt te verminderen;
- Het realiseren van tijdelijke woningen (bijvoorbeeld flexwoningen of tiny houses) en het omvormen van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woningen hierbij kan helpen.

Overwegende, dat

- De komende maanden flexwoningen voor Oekraïense vluchtelingen worden gerealiseerd;
- Dit soort woningen ook op andere plekken en voor andere doelgroepen zoals starters, spoedzoekers, jongeren en huurders met een zorgbehoefte zouden kunnen worden ingezet;
- Er op dit moment onderzocht wordt welke locaties in onze gemeente in aanmerking kunnen komen voor de bouw/verbouw van woonruimte voor statushouders en andere sociale doelgroepen¹;
- De woondeal 2.0 in voorbereiding is.

Roept het college van B&W op om

- Te onderzoeken of er meer flexwoningen en/of tiny houses gerealiseerd kunnen worden.
- Het omvormen van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woningen te betrekken in het onderzoek.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
D66 Wijchen, Miranda Muller

¹ Raadsbrief Wijchen Status vluchtelingencrisis van 27 oktober 2022

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 14

Cameratoezicht Kasteeltuin

Motie van de fracties van VVD, CDA

Eerste indiener motie: Wessel Krale

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- In de kasteeltuin regelmatig overlast en vernielingen plaatsvinden,
- Recentelijk nog een bankje bekleed met mozaïektegels is gemolesteerd,
- Er daarmee materiële en immateriële schade wordt veroorzaakt.

Overwegende dat,

- Cameratoezicht een preventieve werking heeft op dergelijk gedrag,
- Als dergelijk gedrag toch zou plaatsvinden er een grotere kans is dat de daders kunnen worden achterhaald en de materiële schade op deze daders kan worden verhaald,
- Er op dit moment tijdelijk minder overlast is door de sociale controle van de Oekraïners die tijdelijk in het oude gemeentehuis verblijven,
- Deze situatie in het tweede kwartaal van 2023 zal wijzigen.

Roept het college van B&W op om,

- Te onderzoeken hoe (mobiel) cameratoezicht in de Kasteeltuin ingezet kan worden,
- De raad uiterlijk 1 maart 2023 over de resultaten van dit onderzoek te informeren, inclusief een kostenraming van het mobiele cameratoezicht.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van:

Wijchense VVD, Wessel Krale
CDA Wijchen, Björn Derksen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 2290114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 15

Ondernemen met een maatschappelijke missie

Motie van de fractie van GroenLinks en D66

Eerste indiener motie: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Lokaal ondernemerschap belangrijk is voor de Wijchense economie;
- De gemeente Wijchen duurzaamheids- en circulaire initiatieven van ondernemers ondersteunt;
- De gemeente Wijchen lokale initiatieven in de ruil- en deeleconomie ondersteunt;
- Er een regionaal Ondernemersloket over duurzaamheid wordt opgezet;
- Maar er geen eenduidig gemeentelijk beleid is op het gebied van sociaal/impact ondernemerschap in algemene zin.

Overwegende dat:

- Voor een sociale onderneming (*social enterprise*) geld verdienen niet het hoofddoel is, maar een middel om de werkelijke missie te bereiken, namelijk het creëren van maatschappelijke impact;
- Sociaal ondernemerschap kan bijdragen aan het behalen van maatschappelijke doelen;
- Dit aansluit bij de economische visie van gemeente Wijchen.

Roept het college van B&W op om:

- De gemeenteraad te informeren over het gemeentelijke beleid op het gebied van sociaal ondernemerschap;
- Te onderzoeken:
 - o hoe en op welke gebieden sociaal ondernemers zich inzetten voor Wijchen en wat de gemeente kan doen om hen (nog beter) te betrekken bij de maatschappelijke vraagstukken in Wijchen;
 - o hoe sociaal ondernemers en de gemeente elkaar zouden kunnen versterken;
 - o hoe de gemeente Wijchen sociaal ondernemerschap

kan ondersteunen en stimuleren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
D66, Miranda Muller

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting Wijchen 2023

Motie 16

Infiltratieriolering in nieuwe wijken

Motie van de fractie van Wijchen Lokaal en D66

Eerste indiener motie: Peter van 't Schip

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. Er afgelopen zomer een landelijk watertekort was
2. Er in verschillende gemeentes al gebruik wordt gemaakt van infiltratieriolering die modern waterbeheer mogelijk maakt
3. Infiltratieriolering langs verharde wegen en onder stukken groen kan worden gelegd en zorgt voor een goede wateropvang

Overwegende, dat

1. Watertekorten volgens onderzoek in de toekomst een probleem blijven
2. De gemeente een voorbeeldfunctie heeft als het gaat om duurzame oplossingen voor watertekorten en wateropvang
3. Infiltratieriolering in andere gemeentes een succes is

Draagt het college op om te onderzoeken

1. Of infiltratieriolering een oplossing kan bieden voor watertekorten en wateropvang
2. Of infiltratieriolering kan worden aangelegd in de nieuwe nog te bouwen wijken
3. Hoe we infiltratieriolering kunnen gebruiken om water op te vangen en later kunnen hergebruiken
4. De uitkomsten van het onderzoek uiterlijk in het tweede kwartaal van 2023 aan te bieden aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip
D66, Maikel Lukkezen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 17

Een gezonde leefomgeving is een rookvrije leefomgeving

Motie van de fractie van D66 Wijchen

Eerste indiener motie: Maikel Lukkezen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. De raad de Omgevingsvisie nog moet vaststellen
2. De thema's van de Omgevingsvisie gaan over de leefbaarheid in de gemeente
3. Het college blijvend wil inzetten op het bevorderen van de gezondheidskwaliteit.
4. Roken heel ongezond is; elk jaar sterven er in Nederland 20.000 mensen aan.
5. Roken maar ook meeroken (tabaksrook inademen) heel gevaarlijk is en kan leiden tot allerlei ernstige ziektes zoals kanker, hart- en vaatziekten en longaandoeningen.
6. De gemeente Wijchen streeft naar een rookvrije generatie.
7. De gemeente Wijchen een lokaal preventieakkoord heeft gesloten
8. Er heel veel (meer) manieren zijn waarop je de openbare ruimte rookvrij kunt maken (zie: [Wat jij met je gemeente kunt doen voor een Rookvrije Generatie](#)).

Overwegende dat,

1. Elke Wijchenaar recht heeft op een gezonde leefomgeving;
2. Een gezonde leefomgeving een rookvrije leefomgeving is;
3. Een Rookvrije Generatie alleen kan worden bereikt wanneer de omgeving rookvrij is;
4. De Wijchense openbare ruimte rookvrij moet zijn.

Draagt het college van B&W op om:

- In de (voorontwerp) Omgevingsvisie op te nemen dat een gezonde leefomgeving een rookvrije leefomgeving is.
- Het rookvrij maken van de openbare ruimte onderdeel te maken van de Omgevingsvisie en de daaruit voortkomende plannen en programma's.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 18

Gebruik van plastic bevattend vuurwerk bij evenementen tegengaan

Motie van de fractie van D66 Wijchen

Eerste indiener motie: Maikel Lukkezen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. Veel vuurwerk dat bij evenementen wordt afgestoken plastic bevat.
2. Dit plastic door de aard van het product onvermijdelijk in het milieu terechtkomt.
3. Een groot deel van dit afval niet of nauwelijks op te ruimen valt.
4. Het afsteken van evenementenvuurwerk zo bijdraagt aan de plasticsoep.

Overwegende, dat

1. De landelijke en Europese overheid nog niet met regulering van dit type wegwerpplastic is gekomen.
2. Er alternatieven bestaan voor plastic bevattend vuurwerk.
3. Voor het afsteken van vuurwerk er naast een ontbrandingsvergunning ook een evenementenvergunning in het kader van de Algemeen Plaatselijke Verordening vereist is.
4. Er aan zo'n evenementenvergunning voorwaarden kunnen worden verbonden ter bescherming van mens en milieu .
5. Wij de verantwoordelijkheid hebben om de verspreiding van plastic afval in het leefmilieu tegen te gaan.

Draagt het college van B&W op om:

- De voorwaarden voor evenementen t.a.v. duurzaamheid aan te scherpen met ingang van 1 april 2023 en de bepaling op te nemen dat er uitsluitend plasticvrij vuurwerk gebruikt mag worden

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Motie 19

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen

Motie van de fractie van D66 Wijchen

Eerste indiener motie: Maikel Lukkezen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

1. De coalitie de slogan van D66 Wijchen (Laat iedereen vrij, maar niemand vallen) zeer waardeert, wat blijkt uit het hergebruik van grote delen van deze slogan.
2. Dit zichzelf heeft vertaald in een incorrect gebruik van de slogan in de begroting in de titel van speerpunt 6-e (We laten niemand vallen)

Draagt het college van B&W op om

- Vanaf heden de volledige slogan van D66 te gebruiken door de tekst "We laten niemand vallen" te vervangen door "Laat iedereen vrij, maar niemand vallen".
- Mocht dit vanuit milieuoverwegingen leiden tot te veel inkt en papier verspilling, dan de slogan in te korten naar: "D66 slogan"

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 90114 Begroting 2023 Wijchen

Onderzoek stelselwijziging minimabeleid

Motie van de fracties van D66 en PvdA

Eerste indiener motie: Miranda Muller

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 10 november 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Roept het college op om

- Te onderzoeken hoe een stelselwijziging in het minimabeleid kan worden vormgegeven die flexibeler is ingericht dan de huidige enkele harde grens en die zorgt dat de effecten van een armoedeval worden tenietgedaan;
- Op basis van dit onderzoek de raad vóór de behandeling van de perspectiefnota 2023 een beslisnota voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

D66, Miranda Muller
PvdA, Titus Burgers